ساینس

او

د قرآن علمي اعجاز

بسم الله الرحمن الرحيم

د ناشر مقدمه

دا کتاب د ورور حکمتیار د څو کلونو ژورو تحقیقاتو او څېړنو نتیجه ده، تر چاپ وړاندي ګڼ شمېر جیدو علماوو له نظره تېر کړی او هغه ئې د قرآن د اعجاز په اړه تر ټولو جامع او دقیق کتاب ګڼلی.

تاسو پوهېږئ چي د قرآن د اعجاز په اړه هغه څوک د څه لیکلو جرأت کولی شي چي هم په قرآن او حدیث پوه وي او هم له ساینسي علومو سره آشنا وي، الحمد لله د دې مهم کتاب لیکونکی په دغو دریو برخو کي کافي علمي زېرمه لري، د قرآن یو جامع تفسیر ئې لیکلی چي دا کتاب د همدې تفسیر ځیني اړوند اقتباسات دي، په بخاري ئې ډېره جامع او خوندوره او ډېره ګټوره شرح لیکلې، په دیني علومو کي له تحصیل او تحقیق وړاندي ئې په ساینسي علومو کي زده کړه پیل کړې، لیکلي او چاپ شوي کتابونه او رسالې ئې تر اتیا اوښتي. دا د ده وروستی چاپ شوی کتاب دئ او دا ښیي چي په دې کتاب کي د ده د ټولو مخکنیو تحقیقاتو، څېړنو او لیکنو خلاصه راغونډه شوې. یقیناً چي دا کتاب د اسلامي فرهنګ او پښتو ادب لپاره یوه درنه، ارزښتناکه او اغېزمنه علمي او ادبي پانګه ده چي پښتنو ته د قرآن په ځلانده حقیقت او علمي اعجاز د لاښه پوهېدو دړه پرانېزي او ټولو هغو پوښتنو ته ځواب وایي چي د قرآن او ساینس په اړه د کینه کښو دښمنانو او

غرضي او مرضي کړيو له لوري مطرح کېږي.

د اسلام د لاري ټولو متعهدو او زړه سواندو داعيانو، په ځانگړې توگه ځوان نسل ته د دې کتاب د ژوري مطالعې توصيه کوو، د علمي او تعليمي مؤسساتو مسئولينو ته سپارښتنه کوو چي دا کتاب حتماً په خپل تعليمي او درسي نصاب کي شامل کړي او په دې توگه له ځوان نسل سره د قرآن په حقيقت او اهميت د پوهېدا مرسته وکړي او په قرآني علومو مجهز پوهان ټولني ته وړاندي کړي.

د ميثاق ايثار خپرندويه اداره

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

ځیني د ساینس او قرآن تر منځ د مقایسې له موضوع سره ډېره مینه او علاقه لري، غواړي په دې پوه شي چي د ساینس او قرآن تر منځ مناسبت او تړاو څنګه دئ، آیا ساینس یو څه وایي او قرآن بل څه؟ آیا په قرآن کي داسي څه شته چي ساینس ئې نه مني او د هغه خلاف حکم کوي؟ آیا قرآن د هغو موضوعاتو په اړه څه ویلي چي له ساینسي پلوه ډېر ارزښت او اهمیت لري او انسان ته پر هغه پوهېدل ضروري او ګټور دي؟ له دې بحثونو سره یا هغه خلک زیاته علاقه لري چي هر څه د عقل په تله تلي او یوازي هغه خبره مني چي له انساني عقل سره اړخ لګوي او یا هغه ځوانان چي تر شدید او پراخ فکري، فرهنګي او اخلاقي یرغل لاندي دي، دښمن غواړي د هغه ایمان، دین، مذهب، اخلاق، ملي هویت، فرهنګي تشخص او د آزادۍ جذبه غارت کړي، یو بې هویته، لاابالي، په اخلاقي فساد کي غرق، د خېټي او شهوت بنده ترې جوړ کړي، داسي چي هر څوک ئې نس ورډک کړي نو کولی شي خپل زنځیر د هغه په غاړه کي واچوي، خو دا با همته او عزتمن ځوان مقاومت کوي، نه غواړي دښمن ته تسلیم شي، د دوی په دام کي ونښلي او خپل ایمان، عقیده، ملي هویت او فکري تشخص له لاسه ورکړي، غواړي د ټولو هغو پوښتنو ځواب پیدا کړي چي دښمن ئې د ده د ایمان او عقیدې په اړه لري او ورته وایي: قرآن د زړې زمانې کتاب دئ، د هغه مهال چي انسان له علمي حقایقو خبر نه

وو، په قرآن کي يوازي د داسي ابتدايي مسائلو په اړه بحث شوی چي په قبائلي ژوند کي خلک ورسره مخامخ ول، لکه نکاح، طلاق، خيرات، صدقات، د مېلمه او ګاونډي حق، د ماشوم په غوږ کي آذان او دې ته ورته قضاياء، نن چي د کليوال ژوند ټغر ټول شوی، ټوله نړۍ په يوه کلي بدله شوې، ساينس او ټيکنالوژي وده کړې، ډېر اسرار کشف شوي، انسان په ډېرو هغو خبرو پوه شوی چي پرون هره يوه ورته يوه معما وه، اوس د دين ضرورت منتفي شوی، د دين ډېري خبري د ساينس او علم خلاف ثابتي شوې!! دا هره خبره د ده پر دماغ د سخت ګوزار په څېر درنه پرېوځي، مشوش دئ، ځواب ورته لټوي، نو ځکه له داسي بحثونو سره علاقه لري.

ځيني نور له دې بحثونو سره حساسيت لري، وجه ئې يا دا ده چي په پېچلو او ژورو علمي خبرو ئې سر نه خلاصېږي، ساده پياده خبري ئې خوښېږي، يا ئې وجه دا ده چي ساينس ته د شک په سترګه ګوري، ګمان کوي چي د ساينس خبري قطعي نه دي، نن يو څه وايي او سبا بل څه، داسي نه چي نن د ساينس يوه پرېکړه معيار وګڼو او د قرآن يوه وينا له هغې سره پرتله کړو، يو رنګوالی ئې په ګوته کړو او سبا د ساينس وينا غلطه ثابته شي او موږ او د قرآن د وينا تفسير له ستونزي سره مخامخ کړي او شبهات راولاړ کړي!! يا ئې وجه دا ده چي ده داسي زړې او غير علمي خبري اورېدلې دي چي قرآن ته منسوب شوې دي، هغه ورته سپېڅلې او انکار نه منونکې خبري برېښي، ترديد ئې ورته کفر او ارتداد برېښي، که څه هم دا خبري نه يوازي له قرآن سره قطعاً او په هيڅ توګه اړخ نه لګوي بلکي په صريح توګه د قرآن خلاف وي، نو ځکه ئې له ساينس سره د مخالفت لار غوره کړې.

لکه څومره چي دا صحيح نه ده چي څوک د قرآن آيتونه د ساينس په تله وتلي او په تکلف سره داسي تعبيرونه وړاندي کړي چي له ساينس سره تطابق رامنځته کړي، همداراز له ساينس سره حساسيت او هغه ته د شک په سترګه کتل

هم ستره غلطي ده، د عقل او ایمان غوښتنه دا ده چي هره وینا په شفاف ذهن او له تعصب او حساسیت پرته واورو او تر ټولو غوره او صحیح ئې ومنو، څوک چي دا عالم د الله تعالی مخلوق او د ده د علم او قدرت مظهر ګڼي او قرآن د هغه له لوري لېږل شوی کتاب، څنګه به دا خبره مني چي په دې عالم کي د تحقیق او څېړني په ترڅ کي به انسان ته داسي یو حقیقت په لاس ورځي چي هغه به د قرآن له ویناوو سره تعارض لري؟!! نه ساینس او علم تر نن پوري داسي خبره کړې چي د قرآن خلاف وي او نه ئې له دې وروسته کولی شي او نه په ټول قرآن کي داسي څه موندلی شي چي د علمي څېړنو، تحقیقاتو او اکتشافاتو خلاف وي.

قرآن د مخکنیو په اړه وایي: پیغمبرانو آیات بینات ورته وروړي، یعني داسي روښانه دلائل ئې وړاندي کړي چي حقیقت څرګندوي، (بینات آیات) څرګندوونکي ښکاره او روښانه نښي، خو هغوی خارق العاده کارونه او معجزې ترې غوښتي، دلائلو ته ئې اعتناء نه ده کړې، داسي معجزې او خارق العاده کارونه ئې ترې غوښتي چي انسان ئې له کولو عاجز وي او ښیي چي دا د الله تعالی له لوري ترسره شوي، یوازي په دې صورت کي به دا ومني چي دی پیغمبر دئ او پیغام ئې د الله تعالی پیغام!! پیغمبر ته ئې ویلي: دا ډبره په ژوندۍ اوښي بدله کړه، آسمان ته وخېژه، له آسمانه لیکلی کتاب موږ ته راوړه، د سرو او سپینو زرو کور ځان ته جوړ کړه، داسي شېرازه او په ډول ډول ونو سمسور بڼ ځان ته له زمکي راوټوکوه چي ښکلي ښکلي چینې په کي بهېږي، خدای او فرښتې موږ ته مخامخ راوله!!

ځیني داسي ګمان کوي چي ګواکي قرآن یوازي د ادبي لوړ او اغېزناک ترکیب له پلوه معجز کتاب دئ او هیڅوک نشي کولی دې ته ورته کتاب وړاندي کړي، حال دا چي قرآن تر دې زیات له نورو زاویو یو معجز کتاب دئ، د هغو ژورو علمي مطالبو له پلوه چي قرآن څېړلي، د عادلانه احکامو او حکیمانه لارښوونو له پلوه، د منصفانه پرېکړو او قضاوتونو له پلوه، د الله تعالی، انسان او ټول عالم د

جامع او دقيقي معرفي له پلوه، د داسي پراخو علمي اعجازونو له پلوه چي انسان ورو ورو او د خپلو علمي پرمختگونو په تناسب پرې پوهېږي او حقيقت ئې ورته څرگندېږي، د خپلو وړاندوينو له پلوه، د هغو سترو سترو سياسي، فکري، اخلاقي او اجتماعي انقلابونو او بدلونونو له پلوه چي قرآن رامنځته کړل، د هغه جامع نظام له پلوه چي قرآن وړاندي کړ او د هغو سترو سترو شخصيتونو له پلوه چي د قرآن په غېږ کي وروزل شول او له هر يوه ئې يو زړه سواند او مدبر لارښود جوړ شو او د ډېرو نورو امتيازاتو له پلوه داسي معجز کتاب دئ چي هيڅوک ئې مثل نشي وړاندي کولی. د دې خبري په حقيقت هغه څوک پوهېدی شي چي قرآن له نورو مذهبي کتابونو سره مقايسه کړي، د طبيعت په اړه د قرآن څرگندوني د هغو علمي څېړنو خوا ته کېږدي چي انسان د ساينس په ډگر کي تر سره کړې او د طبيعت مهم اسرار ورته جوت شوي.

قرآن د الله تعالی يو ستر نعمت دئ، دومره ستر چي د انسان له پيدايښت او ده ته د رزق او روزي له برابرولو وروسته، تر ټولو نعمتونو ستر دئ، يقيناً چي پر انسان باندي د الله تعالی تر ټولو ستره پېرزوينه دا ده چي د ده د لارښووني لپاره ئې د قرآن په څېر باعظمته کتاب رالېږلی، داسي کتاب چي د هغه په حقانيت هر سالم الفطرت انسان په ډېره آسانۍ پوهېدی شي، له دقيقو څېړنو او ژورو بحثونو ئې ډېر ژر پوهېدی شي چي دا د الله له لوري راغلی کتاب دئ، هري پوښتني ته ئې ځواب وايي او هر شک ئې ختموي. قرآن په وار وار خپلو مخاطبينو ته ويلي: که تاسو په دې کتاب کي شک لرئ او گمان مو دا وي چي دا به د الله له لوري نه وي، نو د يوې وړې سورې په څېر ئې کوم څه راوړئ که رښتيني ياست. ځيني خلک داسي گمان کوي چي دلته يوازي د قرآن اوچت ادبي اړخ ته اشاره شوې او مقابل لوری يوې ادبي مقابلې او مبارزې ته رابلل شوی او ورته ويل شوي چي د قرآن د کومي وړې سورې په څېر ادبي ټوټه نه شئ وړاندي کولی، دا سمه ده چي قرآن له

ادبي پلوه هم داسي لويه معجزه ده چي څوک ئې مقابله نشي کولی، خو قرآن له داسي علمي اعجازو ډک دئ چي هر يو ئې ستره معجزه ده، هغه ژور علمي بحثونه چي د انسان، زمکي، آسمان، لمر، سپوږمۍ، ستورو او ټول عالم په اړه ئې کړي، هغه اسرار چي قرآن په ډاګه کړي، هغه ضوابط چي د انسان د فردي او اجتماعي ژوند د سمون لپاره ئې وضع کړي، د قرآن عميق او جامع مطالب، د حق او باطل، روا او ناروا، حلال او حرام په اړه د قرآن دقيق او عادلانه معيارونه او له ډېرو نورو اړخونو هم قرآن معجزه ده، دا د عربو پر شعراوو او ليکوالانو سربېره د نورو قومونو لپاره هم او تر قيامته معجزه ده.

الله تعالی فرمايي چي ژر به خپل آيتونه په آفاق او فضاء کي هم او د دوی په بدن کي هم ورونښيم تر څو ورته څرګنده شي چي هغه حق دئ.

[illegible]

[illegible] فصلت: ۵۳

د دې مبارک آيت مدعاء دا ده چي الله تعالی به خلکو ته د قرآن د آيتونو مصداق او حقيقت هم په آفاق کي جوت کړي او هم د انسان د نفس په بېلو بېلو برخو کي، يعني قرآن چي د عالم او انسان په اړه کومي څرګندوني کړې دي د دغو څرګندونو حقيقت به دوی ته جوت شي او په دې به پوه شي چي الله تعالی حق دئ او د ده کتاب رښتينی او له حقايقو ډک کتاب دئ. او دا ښيي چي د قرآن علمي اعجاز به ورو ورو خلکو ته جوتېږي. دغو حقايقو ته په پام سره ده چي نن په غربي نړۍ کي هر کال په لکونو خلک ايمان راوړي او په دوی کي ډېری ئې داسي څېړې دي چي په ساينسي علومو کي ئې څېړني او مطالعات کړي او په ترڅ کي ئې د قرآن حقيقت ورته څرګند شوی او ايمان ئې راوړی.

د قرآن په ګڼ شمېر آیتونو کې د عالم، آسمانونو، ځمکې، لمر، ستورو، شپه، ورځ، د انسان پیدایښت، نباتاتو، حیواناتو، حشراتو، ورېځو، بارانونو، بادونو، غرونو، سیندونو، سمندرونو او نورو طبیعي شیانو په اړه داسې دقیق او علمي بحثونه تر سترګو کېږي چې انسان ډېر وروسته پرې پوه شوی، انسان له اوږد علمي سفر وروسته او د ډېرو پرمختللو وسائلو په مرسته توانېدلی دغه حقائق درک کړي او نن هغه خبره وکړي چې قرآن څوارلس پېړۍ وړاندې کړې وه.

راشئ د قرآن ځینو هغو آیتونو ته ځېر شو چې هر یو ئې د ساینس او طبیعي علومو په تله کې یو ستر علمي اعجاز دئ، په دې کتاب کې به تاسو د قرآن یو شمېر آیتونه وګورئ چې حقیقت ئې په شلمې پېړۍ کې او د ډېرو علمي څېړنو او تحقیقاتو په ترڅ کې انسان ته جوت شوی، ساینس نن هغه خبره کوي چې قرآن څوارلس پېړۍ وړاندې کړې، د نړۍ ستر ستر ساینسپوهان د هغو قضایاوو په اړه چې قرآن څېړلې دي همغه څه وايي چې قرآن ویلي!! دا آیتونه داسې دي چې کله ئې انسان په حقیقت پوه شي نو سینه ئې له ایمان او علم ډکه شي، د قرآن په عظمت پوه شي او د زړه سلول سلول ئې په دې شهادت ورکړي چې دا کتاب یقیناً او له شکه پرته د الله تعالی له لوري لېږل شوی.

اللهم ارنا الحق حقاً وارزقنا اتباعه

و ارنا الباطل باطلا و ارزقنا اجتنابه

بسم الله الرحمن الرحيم

ساينس او د قرآن علمي اعجاز

لکه څنګه چي په شلمي پېړۍ کي د هغه ستر علمي او تخنيکي انقلاب شاهد وو چي د کمپيوټر په اختراع سره رامنځته شو، همداراز په دې پېړۍ کي د ګڼ شمېر داسي سترو سترو علمي اکتشافاتو شاهد وو چي د هر يوه ارزښت د کمپيوټر تر اختراع کم نه وو، د زمکي، فضاء او انسان په اړه ژور تحقيقات وشول او ډېر داسي حقايق خلکو ته څرګند شول چي تر دې وړاندي هيچا د هغوی تصور هم نشو کولی، په دې پېړۍ کي د هغو دريو سترو علمي نظرياتو هم شاهد وو چي د عالم د پيدايښت او سترو سترو بدلونو په اړه وړاندي شوې، يوه ئې د بيګ بينګ (big bang) په نامه ياده شوه او بله ئې د عالم د سريع او مسلسل پراخېدو په اړه وه او درېيمه ئې د بليک هول (black hole) په نامه ياده شوه، لومړۍ ئې وايي چي دا عالم د يوې ستري چاودني په ترڅ کي راپيدا شو، آسمانونه او زمکه سره نښتي او يوه وړه کتله وه، چي لويه چاودنه وشوه او د عالم هر څه، ستوري، ستور ليکي، لمر، سپوږمۍ او زمکه راپيدا شول، ماده په مجموع کي له دې چاودني وروسته رامنځته شوې، عناصر او مرکبات له دې وروسته پيدا شوي، د بيګ بينګ دا نظريه هسي يوه انګېرنه نه ده چي پر تخمينونو او حدسياتو ولاړه وي، د دې لپاره همدا د يوويشتمي ميلادي پېړۍ په ۲۰۱۰ کال کي د اروپا ډېر محققين او ساينسپوهان راغونډ شول، په فرانسه کي ئې د همدې نظريې پر بنسټ د يوې عملي تجربې کار

پیل کړ، په یوه تونل کي چي اوږدوالی ئې نږدې دېرش کیلومتره وو داسي نسبي شرائط برابر کړل چي د بیګ بینګ هغې چاودنی ته ورته چاودنه ترسره کړي. د دې پېړۍ دوهمه علمي نظریه وایي چي له یوې خوا د مادې د خلقت او پیدایښت دا لړۍ همداسي روانه ده او له بلي خوا د عالم او کائنات لمن په ډېر سرعت او چټکتیا سره په خورېدو ده، دې علمي نظریو هغه زړه انګېرنه له بنسټه رد کړه چي ویل ئې: ماده ازلي ده، نه پیدا شوې او نه له منځه ځي.

همداراز په دې پېړۍ کي کائنات څېړونکو د هغو تحقیقاتو په لړ کي چي د دې پېړۍ په وروستیو لسیزو کي ترسره شول، داسي ستر ستر ستوري وموندل چي د جاذبې قوه ئې دومره زیاته او ځواکمنه ده چي خپل نور ئې هم نه شي ترې وتلی، د نور وړانګي ئې بهر نه شي خورېدی او د قوي جاذبې له منګولو ئې بهر نه شي وتلی، موږ دا ستوري په عادي سترګو نه شو لیدلی، ځکه چي نور ئې نه خورېږي، دغو ستورو ته ئې د بلیک هول (**black hole**) یعني توره سوړه، نوم ورکړی، دا توري کندي په حقیقت کي تش او تور ځایونه نه دي بلکي ستوري دي چي جرم ئې ډېر ستر او کتله ئې ډېره متکاثفه او درنه ده، د جاذبې قوه ئې دومره قوي او ځواکمنه ده چي د نور وړانګي ترې خورېدی او تښتېدی نه شي، د نور هره وړانګه چي ترې وتل وغواړي د همدې جاذبې په وسیله بېرته جذب کېږي. تحقیقات وایي چي ستر ستر ستوري په خاص حالت کي په دې برخلیک اخته کېږي.

راشئ وګورو چي قرآن د دغو دریو علمي نظریاتو په اړه څه وایي؟ آیا قرآن د عالم د پیدایښت په اړه څه ویلي؟ آیا وینا ئې له علم سره اړخ لګوي؟ آیا همغه څه ئې ویلي چي ساینس ئې وایي؟ د دې پوښتنو ځواب په اختصار سره دا دئ: هو؛ قرآن نه یوازي د دغو دریو نظریو په اړه په ډېرو واضحو او څرګندو الفاظو هغه څه ویلي چي علم او ساینس په شلمي پېړۍ کي او څوارلس سوه کاله له قرآن

وروسته وویل، بلکي قرآن د شلمي پېړۍ د ډېرو نورو مهمو اکتشافاتو او علمي لاسته راوړنو په اړه داسي څه ویلي چي د قرآن د نزول پر مهال نه چا د دې تصور کولی شو، نه څوک پرې پوهېدو او نه چا په دې اړه څه ویلي وو!!

زه ستاسو مخي ته لومړی او تر نورو خبرو وړاندي هغه آیتونه ږدم چي دا قضایاء په کي څېړل شوي، بیا ئې شرح وړاندي کوم، بیا قضاوت تاسو ته پرېږدم چيووایئ د قرآن څرګندوني څومره جامع، پراخي، عالم شمول او علمي دي او له ساینسي څېړنو سره ئې تړاو او مناسبت څنګه دئ!!

قرآن او د عالم پیدایښت

قرآن د عالم د پیدایښت په اړه فرمایي:

$J߸»Y¯øFÿù $Z¯ø $FR%Ÿ2 Ú ö¯F $r ÏN°q»J¡¡9$$b& (#ÿãy. ûïÏ%©!$# t ó¯9r&

ÇÌÈ bqãZÏB÷sãƒ Ÿxsùr& (@c ä¼óx« ¨@ä. Ïä!$yJø9$# z`ÏB $uZù=yèy_r ‎ الانبیاء: ۳۰

آیا کافران په دې نه پوهېږي چي آسمانونه او زمکه سره (نښتي) وو، نو موږ سره (بېل) کړل او هر ژوی مو له (اوبو) پیدا کړی، نو آیا ایمان نه راوړي؟!

د دې مبارک آیت لارښووني دا دي:

- دا مبارک آیت په ډېر صراحت او وضاحت سره وایي چي په سر کي ټول کائنات، زمکه، لمر او د آسمان ټول اجرام یوه کتله وه او الله تعالی په یوې چاودني سره دوی بېل بېل کړل او اوسنۍ بڼه ئې ورکړه. د (رتق) معنی پیوستون او یو له

بل سره نښتل دي، او د (فتق) معنی بېلتون او جلا کېدا ده، يعني د عالم هر څه که دا په آسمانونو کي دي او که په زمکي کي سره پيوست او نښتي ول او الله تعالی سره جلا جلا او بېل بېل کړل.

- د ټولو ژوو د پيدايښت لومړی او اساسي ماده اوبه دي، الله تعالی ټول ژوي له اوبو پيدا کړي.

- د ايمان راوړو لپاره دغه دوه دلائل کافي دي، آيا د دغو دوو څرګندو دلائلو له ليدو او اورېدو سره سره کافران ايمان نه راوړي؟!! (افلا يؤمنون؟!!)

که څوک په شفاف ذهن سره دې آيت ته ځير شي نو له الفاظو ئې څو نتائج تر لاسه کوي:

- په سر کي به دا زمکه، لمر، سپوږمۍ او ټول ستوري سره نښتي وو، د بېلېدو پر مهال به زمکه، سپوږمۍ او نور ستوري داسي ځلانده او تاوده ول لکه لمر، ځينو به ورو ورو خپله رڼا او تودوخه له لاسه ورکړې وي!!

- لابد به زموږ زمکه له نورو د رابېلېدو په وخت کي د لمر په څېر ګرمه او سره وه، دا ځکه چي دواړه يو ځای وو او په يوه وخت کي سره بېل شوي. لمر چي ستر دئ خپل حرارت ئې تر ننه حفظ کړی، خو زمکه چي تر لمر ډېره وړه ده، ورو ورو سړه شوې، سر ئې سوړ او زړه ئې لاتراوسه تود او سخت ګرم پاته شوی، هومره تود چي هرڅه په کي ويلي دي، د قرآن په اصطلاح هر څه په کي (نحاس: ويلي) دي. او دا هغه څه دي چي هم ئې زموږ عقل راته وايي او هم ئې ساينس د تجربو او مشاهداتو له مخي کوي. د زمکي پر سر هره ورځ د داسي صحنو شاهد يو چي دلته او هلته د زمکي له زړه څخه دغه نحاس او ويلي تاوده او داغ مواد راوځي، بهېږي او د اور د سکروټو په څېر شيندل کېږي او موږ د زمکي د زړه له تودوخي خبروي، تحقيقات ښيي چي د زمکي د زړه تودوخه د سانتي ګرېډ په حساب څو زره درجې ده.

- د دې وینا بله طبیعي نتیجه دا ده چې د زمکې بهرنی قشر به له سړېدو وروسته د ډبرې په څېر کلک وو، داسې لکه د اورشیندو په ترڅ کې چې د زمکې د زړه ویلې مواد راوځي او د زمکې پر سر له بهېدو وروسته کلکه ډبره ترې جوړېږي، د زمکې دا ډبرین پوستکی به ورو ورو په خاورې بدل شوی وي، دا هم هغه څه دي چې زموږ عقل ئې راته وايي او د ساینسي څېړنو په ترڅ کې ثابت شوي، د زمکې اصلي برنی پوستکی ډبرین دئ، دا پوستکي په ځینو برخو کې په ډېرې خاورې او په ځینو کې په لږ خاورې پوښل شوی، دغه پوستکي د زمکې د زړه ویلې او تاوده توکي داسې په خپلې غېږ کې راتم کړي لکه د بخار په دیګ کې خوټېدونکي مواد، د زمکې پر سر اورشیندي هغه مهال او په هغه سیمه کې راڅرګندېږي چې دا پوستکی وچوي او له چاودونو ئې د زمکې د زړه ویلې مواد بهر راووځي.

مخکې له دې چې د قرآن دا وینا وڅېړو باید ووایو چې دا څه عادي او معمولي خبره نه ده، د دې خبرې په ارزښت او اهمیت هغه څوک ښه پوهېږي چې د عالم د پیدایښت په اړه ئې ژور علمي تحقیقات او څېړني کړې، د ډېرو ساینسپوهانو نظریات او تحلیلونه ئې لوستلي، تجربې ئې کړې او له کلونو کلونو تحقیق وروسته دغې نتیجې ته رسېدلی چې د قرآن په پورتني آیت کې ورته اشاره شوې، که تاسو د قرآن دغه آیت د همداسې کوم ساینسپوه مخې ته کېږدئ او ورته ووایئ: زموږ په دغه دیني کتاب کې څوارلس پېړۍ مخکې لیکل شوي چې آسمانونه او زمکه سره نښتي او پیوست ول او الله تعالی سره بېل کړي، نو یقیناً چې هغه به یا اعتراف کوي چې دا د الله تعالی له لوري لېږل شوی کتاب دئ، انسان نشو کولی چې له دې پېړۍ وړاندې د عالم د پیدایښت په اړه داسې علمي او دقیقه وینا وکړي، یا خو به دا خبره هغه ته لږ تر لږه دومره حیرانوونکي وي چې د څه ویلو توان به ترې سلب کړي.

د زمکې او د زمکې پر سر د ژوو د پیدایښت په اړه محققین وایي: زمکه له

خپل پیدايښت وروسته سخته توده او سره وه، د زمکي قشر او پوستکی ورو ورو سوړ شو، خو د سختي تیزي په څېر وو، لومړی اوبه راپیدا شوې، د زمکي ټولي اوبه د پرېړو ورېځو په بڼه کي تر زمکي راتاو وې، د بارانونو ورېدل پیل شو، د باران او ګڼ شمېر نورو عواملو په وجه د زمکي د سر دا ډېرين پوستکی ورو ورو په خاوره بدل شوی، سیلابونو دا خاوره له ځان سره د زمکي آوارو او ژورو برخو ته انتقال کړه، د زمکي تودوخه لا هومره وه چي اوبه ئې د ځان د پاسه نه پرېښودې، د اوبو د تبخير په نتیجه کي سېلاب راوړې خټه په کړنګېدونکې وچي ختې او کودړي بدله شوه، خو د زمکي د مزيد سړېدو او مزيد بارانونو په نتیجه کي داسي حالت راپیدا شو چي له يوې خوا د پرېړو ورېځو پرده څېري شي او د لمر وړانګي زمکي ته ورسي او له بلي خوا د زمکي د سر خاوره په لومړي سر کي نمجنه خټه او وروسته توره بوی ناکه خټه شي، د زمکي پر سر د ژوو پیدايښت په دغه مرحله کي پیل شو.

راشئ د محققينو او ساینسپوهانو دا وينا د قرآن د وينا په څنګ کي کېږدو او وګورو چي قرآن د دغو نظرياتو په اړه څه ویلي، آيا په قرآن کي داسي څه مومو چي دغو بېلو بېلو مراحلو او د زمکي د سر تغییراتو ته ئې اشاره کړې وي؟ که داسي وي چي قرآن دغو خبرو ته په واضح الفاظو اشاره کړې وي، همغسي لکه چي د پیدايښت د پیل او د زمکي او آسمانونو د پېوستون او بېلتون په اړه ئې ویلي، نو آيا د دې معنی به دا نه وي چي ساينسپوهان اوس په هغو حقائقو پوه شوي چي قرآن څوارلس سوه کاله د مخه ویلي وو؟!!

قرآن او د زمکي د زړه ويلي مواد

راشئ وګورو چي قرآن د زمکي د زړه د ډېري تودوخي او په هغه کي د ويلي شوو توکو په اړه څه ويلي، د قرآن لاندي آيتونو ته لنډ ځير شئ:

ÏN ºq»J¡¡ 9$Í $Ü% ôß {räÿZ? b& NçÜGö$Èj Ä§ Rÿ$r Ç$ÅŽ ³ èJ»ƒ

$Jãĥ äw#ä Æ 'Îù ÇÌÈ 9»Üüÿ Îž) šc räÿZ? Ÿ {räÿR$ ÇÚ öŢ$

ÇÌÈ Èb#ŽÅ G^? Ÿù Ó $tér 9$R` ß ê #qã $Jãøã @™ öÇÌÈ Èb$/É3ê

الرحمن: ٣٣-٣٥

اې د انسانانو او پېريانو ټولګيو! که کولی شئ چي دآسمانونو او زمکي له اقطارو ووځئ نو ووځئ، وتلی نشئ مګر په ځانګړي ځواک سره، نو د خپل رب کوم کوم نعمتونه تکذيبوئ؟ پر تاسو به د اور داسي شعلې او داسي ويلي مس لېږل کېږي چي مقابله ئې نشئ کولی.

په دې آيتونو کي د قرآن دوه ستر ستر علمي اعجاز زموږ مخي ته ځلېږي: يو دا چي وايي: که آسمان ته بر ولاړ شئ نو له داسي بې دوده لمبو سره به مخامخ شئ چي مقابله ئې نشئ کولی، يعني د آسمان په برنۍ برخي کي د شهاب ثاقب تېزي او

تودې لمبې دومره زياتي او زوروري دي چي تاسو ئې له مقابلې عاجز يئ!! او دا هغه حقيقت دئ چي انسان اوس او هغه مهال پرې پوه شو چي سپوږمۍ او ستورو ته ئې د ختلو لړۍ پيل کړه او متوجه شو چي دا شهاب ثاقب د فضائي سفرونو په وړاندي داسي ستر گواښ دئ چي مقابله ئې نشي کېدی. يقيناً چي دا د قرآن يو بل علمي اعجاز دئ، نن او له ډېرو ژورو تحقيقاتو وروسته انسان ته جوته شوې چي آسمان ته د لوړ تلو په لار کي تر ټولو ستره مانع او خنډ هغه شهاب ثاقب (د اور د لمبو په څېر لوېدونکي آسماني اجرام) دي چي هره شېبه، له هر لوري راغورځي، ځان ترې ساتل او خوندي ترې تېرېدل ممکن نه دي، د دغو لمبو حرارت، سرعت، زور او فشار دومره لوړ وي چي هر څه ويلي کوي او هيڅ څه ئې مخي ته تم کېدی نشي. انسان تر نن پوري د خپل واړه شمسي نظام څو ستورو ته رسېدلی يا نږدې شوی، تر دې وړاندي تگ يوازي په هغه صورت کي ورته ممکن دئ چي وسيله ئې له شهاب ثاقب سره له تصادم کولو خوندي پاته شي.

د دې مبارک آيت بل علمي اعجاز دا دئ چي وايي: که د زمکي له يوه پلوه بل ته د وتلو هڅه وکړئ نو له (نحاس: ويلي شوي مس) سره به مخامخ شئ، يعني د زمکي په منځ او سينه کي هر څه ويلي دي، د تودوخي درجه دومره لوړه ده چي هر څه ئې ويلي کړي، تاسو نشئ کولی له دې برخي د تېرېدو توان ترلاسه کړئ. او دا هغه څه دي چي ساينس اوس پرې پوه شوی!! د قرآن بل آيت دې مطلب ته داسي اشاره کوي:

ÇÏÈ âq3? š† Ïf #Œfù Ú öR$$¡ãî # Å∕ø b& â$J¡ 9$’î `B LäYB&ä

الملک: ۱۶

آيا له هغه چي آسمان کي دئ له دې پلوه خوندي شوي يئ چي په زمکي کي مو ښخ کړي چي ناڅاپه به بيا خوځي؟

په دې مبارک آیت کې چې د قرآن یو ستر علمي اعجاز زموږ مخې ته اېښودل شوی څو اساسي مطالبو ته اشاره شوې:

الف: مګر ګمان کوئ دا آواره زمکه چې تاسو ته ئې پر خپلو اوږو ځای درکړی او ستاسو د رزق او روزي د تأمین وسیله ده، همداسې به د تل لپاره ستاسو په خدمت کې وي او دا اوسنی حالت ئې تلپاتی، مستمر او ثابت دئ او هیڅکله به تغییر په کې نه راځي؟ مګر له دې هیڅ وېره نه لرئ چې د عالم ټولواک رب له بره دا فرمان صادر کړي چې د زمکې دا آرام او ډاډمن حالت بدل کړي، داسې چې نه نور ستاسو په خدمت کې وي، نه تاسو پر خپلو اوږو یوسي او نه رزق او روزي درکړي، بلکې برعکس ستاسو په هډېرې بدله شي، تاسو تر خاورو لاندې کړي، سخته خوځېدا او لړزېدا ئې په خپلو سترګو وګورئ؟!! څه شي ډاډه کړي یئ؟ څه شي د داسې حالت له نه راتلو مطمئن کړي یئ؟ د دې کاذب ډاډ او اطمئنان لپاره څه دلیل لرئ؟

ب: په دې آیت کې د خسف: د زمکې کښېناستل او ننوتل له (لړزېدا او خوځېدا) سره یو ځای ذکر شوي، د بیان اسلوب داسې دئ چې ښیي که د زمکې کومې برخې کې خسف رامنځته شي نو لړزېدا به ورپسې وي، او دا هماغه خبره ده چې ساینس ئې نن د زمکې د زلزلو د عواملو په اړه کوي.

علمي تحقیقات ښیي چې د زلزلې یو اساسي سبب خسف دئ، وایي چې د زمکې منځنۍ برخه، د سختې تودوخې په وجه د خوټېدو په حالت کې ده او هر څه ئې ویلي او ذوب شوي دي، دا توده او ویلې برخه په کلک پټوکي چې کلکې ډبرې ته ورته دئ، احاطه شوې، د زمکې پورتنۍ خاورینه برخه د همدې ډبرین پوټکي په ذریعه له منځنۍ برخې بېله شوې، کله چې دا ډبرین پوټکی، د زمکې په کومې برخې کې، د برني یا داخلي فشار او د نورو عواملو په نتیجه کې مات شي او د زمکې هماغه برخه د مذاب او ویلي موادو د پاسه واقع شي، هلته زلزلې پیل شي.

کوم مطلب چې په دې آیت کې د خسف او زلزلې په اړه ویل شوی، یوازې په

تېري پېړۍ کي او له ژورو څېړنو او تحقيقاتو وروسته انسان ته معلوم شو.

همدا راز دا آيت ښيي چي کله زمکه خسف شي نو داسي برخه ئې راڅرگنده شي چي خوځېږي، د زمکي د زړه ويلي او خوځېدونکي توکي راڅرگند شي، او دا هغه حقيقت ته په واضح توگه اشاره کوي چي وايي: د زمکي د زړه توکي مذاب او ويلي دي.

اوبه د زمکي د سر لومړی مرکب

تاسو د الانبياء د سورې په دېرشم آيت کي وليدل چي د آسمانونو او زمکي له پيدايښت سره متصل د اوبو او له اوبو د ټولو ژوو پيدايښت ته اشاره کوي او وايي: آيا کافران په دې نه پوهېږي چي آسمانونه او زمکه سره (نښتي) وو، نو موږ سره (بېل) کړل او هر ژوی مو له (اوبو) پيدا کړی، نو آيا ايمان نه راوړي؟!

په دې آيت کي او يو په بل پسي د زمکي او آسمان له پيدايښت سره متصل د اوبو او له اوبو د هر ژوي د پيدايښت ذکر دا مطلب په گوته کوي چي د زمکي پر سر تر ټولو د مخه اوبه پيدا شوې. او دا هغه حقيقت دئ چي قرآن څوارلس سوه کاله مخکي بيان کړی دئ او ساينس اوس پرې پوهېدلی. نن چي ته له هر ساينس پوه د زمکي، آسمان او اوبو د پيدايښت په اړه پوښتنه وکړې، نو ځواب به ئې همدا وي چي قرآن ويلي. ساينسپوهان وايي چي د زمکي لومړي پيدا شوي عناصر هايډروجن او هيليوم دي، هايډروجن تر ټولو سپک او ساده عنصر دئ چي يو پروټون او يو اليکټرون لري، هايدروجن د اوبو د ترکيب دوه درېيمه برخه ده، دوه ماليکول هايدروجن له يوه ماليکول اوکسيجن سره يو ځای شوي او اويه ترې

جوړي شوې او دا ترکيب هغه مهال رامنځته شوی چي د زمکي د تودوخي درجه راکمه شوې او څلورو زرو درجو ته رسېدلې. نور عناصر وروسته جوړ شوي او اړوند مرکبات ئې هم وروسته راپيدا شوي. قرآن د هود د سورې په اوم آيت کي فرمايي:

¼çä©öã šc ‰Ÿ2 r ö$ƒ« ïGÅ ’Î Ú ö‘F$ Ï N°q»J¡ 9$,-{ “ Ï%©$ qèr

Nä3ƒÎ Mù6è ú ÈEr ûWJã ß¡ômr& Nä3ƒr& Nà2 qè=ö7 ã$JÏ9$ ’?ã

Ïös Å ŽÖ]ƒ ‹»d bÎ (#ÿrã Ÿ2 ûïÏ%©$£ 9qà)‹9 Ï NöJ9$ ‰÷è/ . `B šc qèOqãö6B

ÇÐÈ ûüÎ7B

هود: ٧

او دی (الله) هغه ذات دئ چي آسمانونه او زمکه ئې په شپږو ورځو کي پيدا کړل، او عرش ئې پر اوبو وو، تر څو تاسو وآزمويي چي کوم يو مو د عمل له مخي تر ټولو غوره دئ، او که ته ووايې چي تاسو به له خپلي مړيني وروسته هرومرو راپاڅئ نو هغه چي کفر ئې کړی حتماً به ووايي: دا له ښکاره جادو پرته بل څه نه دئ!!

په دې مبارک آيت کي ويل شوي چي الله تعالی آسمانونه او زمکه په شپږو ورځو کي پيدا کړل په داسي حال کي چي عرش ئې پر اوبو وو. د دې آيت په تفسير کي د درنو مفسرينو تر منځ ژور اختلاف تر سترګو کېږي، هم په دې اړه چي آيا له شپږو ورځو همدا زموږ اوسنۍ ورځي مراد دي او که شپږ تکويني مرحلې؟ او هم په دې اړه چي د دې فقرې معنی څه ده چي د آسمانونو او زمکي د پيدايښت پر مهال د الله عرش پر اوبو وو؟ آيا عرش او اوبه د زمکي او آسمانونو له پيدايښته مخکي

پیدا شوي؟ آیا عرش داسي شی دئ چي د بل څه پر سر ولاړ وي همغسي لکه د زمکي کوم تخت؟ او که معنی ئې دا ده چي هغه مهال یوازي اوبه د الله تعالی تر واکمنۍ لاندي وې او نور څه نه وو؟ آیا له اوبو څخه مراد همدا زموږ اوسنۍ د څښلو اوبه دي که دا چي هغه مهال آسمانونه او زمکه د اوبو په څېر (ویلي او مایع) وو؟

د دې مبارک آیت په اړه څو خبري په پام کي ولرئ:

- دلته د الله تعالی په اړه د (عرش) او (ورځي) یادونه شوې، انسانانو دا دوه نومونه د خاصو شیانو لپاره وضع کړي، کله چي دې ته ورته نومونه د الله تعالی په اړه راځي نو موږ ئې په هغه متبادره معنی نشو اخیستی چي انسانان ئې ورته کاروي، نه عرش داسي شی دئ چي د زمکي کوم تخت ته ورته وي او نه دا ورځ هغه موده ده چي زموږ له دولسو ساعتونو سره برابره وي، په کومو آیتونو کي چي داسي الفاظ د غیبي امورو لپاره راشي هغوی ته متشابه آیتونه ویل کېږي، په هغوی کي داسي غیبي شیان چي انسان ورته نوم نه لري په داسي الفاظو یاد شوي چي انسان د لیدل کېدونکو شیانو لپاره وضع کړي، په دې سره موږ ته د غیبي شیانو په اړه نسبي معلومات راکول کېږي، د دې یو مثال همدا د (ورځ) اصطلاح ده چي قرآن ئې یو ځای د داسي مودې لپاره راوړي چي زموږ له زرو کلونو سره برابره ده، او بل ځای ئې د پنځوسو زرو کلونو اوږدې مودې لپاره کارولې، نو دا شپږ ورځي هم دا زموږ شپږ ورځي نه دي چي نږدې دوه اویا ساعتونه کېږي بلکي شپږ تکویني مراحل دي چي اوږدوالی ئې یوازي الله تعالی ته معلوم دئ. د دې تفصیل د قرآن پلوشې تفسیر د الاعراف د سورې د ۵۴ آیت په تفسیر کي ولولئ.

د آیت د دې فقرې (وکان عرشه علی الماء) په اړه درنو مفسرینو بېل بېل آراء وړاندي کړي، د ځینو له تعبیرونو داسي معلومېږي چي ګواکي د الله تعالی عرش به د زمکي د سر کوم تخت ته ورته شی وي او پر اوبو باندي ئې اوسېدا همغسي وه

لکه د اوبو پر سر د کوم تخت ودرېدا!! په داسي حال کي چي نه د الله تعالی عرش د زمکي کوم تخت ته ورته دئ او نه ئې پر اوبو اوسېدا داسي ده لکه پر اوبو د زمکي د کوم تخت ودرېدا، نه عرش ازلي شی دئ او نه اوبه، نه د دغو الفاظو مراد او معنی دا ده چي د الله تعالی عرش د اوبو له پاسه وو او نه د الله تعالی عرش داسي شی دئ چي د ودرېدو لپاره کومي آواري سطحي ته ضرورت لري، الله تعالی دا آسمانونه له کومي ستني پرته ودرولي نو عرش به ئې څنگه داسي څه ته اړ وي؟! دا غلطي انگېرني او ناسم تصورات د هغه چا د تنگ او تیاره ذهن زېږنده دي چي الله تعالی او عرش ئې د زمکي د سر له مخلوقاتو سره تشبیه کوي، د آیت معنی دا نه ده چي د آسمانونو او زمکي د پیدایښت پر مهال د الله تعالی عرش د اوبو پر سر داسي ولاړ وو لکه د زمکي کوم تخت چي پر اوبو ولاړ وي!! څوک چي د دې آیت په تعبیر کي دغه غلط اسلوب غوره کوي له داسي پوښتنو سره مخامخ کېږي چي هیڅ ځواب ورته نشي موندلی، لکه دا چي: عرش تر اوبو مخکي چېري وو او پر څه ولاړ وو؟ الله تعالی تر عرش مخکي چېري وو او پر څه ئې استوی کړې وه؟

د یوه آیت په اصلي مطلب هغه مهال ښه پوهېدی شو چي وگورو په کوم مناسبت راغلی؟ د بحث اصلي موضوع ئې څه ده؟ تر هغه مخکي او وروسته څه ویل شوي؟ که دلته لږ ځیر شو نو راته جوته کېږي چي دا آیت له مخکني آیت سره ژور ارتباط لري، په مخکني کي ویل شوي چي د ټولو ژوو او ساکښو روزي د الله تعالی پر ذمه ده، همغه الله چي د دوی د پیدایښت او مړیني له نېټې خبر دئ، ورپسې ویل شوي چي الله همغه ذات دئ چي آسمانونه او زمکه ئې پیدا کړي، تاسو پوهېږئ چي د رزق او روزي اصلي اسباب آسمان او زمکه دي چي له یوه باران راورېږي او لمر ئې زمکي ته رڼا او تودوخه ورکوي او بله ئې دانه او مېوه راشنه کوي، او بیا په آسمان او زمکي کي د رزق تر ټولو مهم او اساسي توکی اوبه دي چي ورېدا، ذخیره کیدا، د زمکي پر سر روانېدا ئې د الله تعالی په حکم دي، چي خبره

داسي ده نو باید پوه شې چي واقعاً الله تعالی د ټولو ژوو د رزق او روزي ذمه وار دئ، او دا همغه مطلب دئ چي په همدې توګه د العنکبوت په سوره کي په دې ښه راغلی:

ãÎèÙ$ß‹Ü¡ 9$qèdr Nä$ƒÎr $gèãõ ª ! $gƒŠé @ÏJtß ÷w p7!Š `ÏB ûÉ(Y2 r

•J)ßr § ôJ±9$•¤ ™r Ú ör{$r ÏN°q»J¡ 9$,={ ôB NgFø™ ûÈr ÇÊÈ

¾íŠ$7Ïã ôÏB âä±„ `JÏ -ø¹$ŠÝ Ýõ ª ! $ÇÊÈ bqäùsã4T'ù ª ! $£9qà‹9

šÆ Ï A"R `B OgFø™ ûÍ!r ÇÊÈ Òš‹Î æ äó« è@aÎ ©$b) ÿã ä‰ƒr

-ì ‰ô s ß$Ê@è ª ! $£9qà‹9 $gÏöB Y‰è/ .`Ï Ú ör{$ïÎ $Šôm'ù ä$B ä$J¡ 9$

ÇÍÈ bqè=É)÷ètƒ Ÿw óOèdçŽò2 &@/ العنکبوت: ۶۰-۶۳

او څومره ژوي داسي دي چي خپله روزي نه وړي، الله هغوی ته روزي ورکوي او تاسو ته هم، او هغه پوه اوریدونکی دئ، او که ئې وپوښتې چي آسمانونه او زمکه چا پیدا کړي او لمر او سپوږمۍ چا مسخر کړي؟ حتماً به ووایي: الله؛ نو څنګه دوکه کېږئ، دا خو الله دئ چي په خپلو بندګانو کي هغه چا ته روزي پراخه کوي چي دی ئې غواړي او یا ئې ورته محدوده او تنګه کوي، یقیناً چي هغه پر هر څه ښه پوه دئ، او که ئې وپوښتې چي له آسمانه څوک اوبه راکوزوي او په همدې سره زمکه له خپلي مړیني وروسته راژوندۍ کوي؟ حتماً به ووایي: الله؛ ووایه: ستاینې ټولي الله لره دي خو د دوی ډېری نه پوهېږي.

په دې آيتونو کې هم ګورئ چې لومړی ژوو ته د رزق او روزي ورکولو خبره شوې او بيا د آسمانونو او زمکي د پيدايښت، د لمر، سپوږمۍ د تسخير (چې شپه او ورځ په ګوته کوي او دا دواړه د رزق او روزي مهم اسباب دي)، بيا له آسمانه د اوبو راورېدا او بيا په زمکي کې د ژوندون پيلېدا ته اشاره شوې او په دې توګه موږ ته ويل شوي چې رزق او وسائل او اسباب ئې د الله له لوري پيدا شوي او ذمه وار ئې الله تعالی دئ، هغه دا پرېکړه کوي چې چا ته څومره رزق او روزي ورکړي. که لږ ځير شئ نو درته جوته به شي چې د دغو دواړو سورتونو په دغو آيتونو کې بشپړه ورته والی او يو د بل شرح او تفسير دئ.

- دې ته مو هم بايد پام وي چې لکه په (علی الله رزقها) کې (علی) د فوقيت او بروالي په معنی نشو اخيستی او داسي نه شو ويلی چې رزق ئې د الله د پاسه دئ بلکي وايو رزق ئې د الله پر (ذمه) دئ، همداسي په (کان عرشه علی الماء) کې نه شو ويلي چې عرش ئې د اوبو له پاسه ولاړ وو، بلکي بايد ووايو: اوبه د الله تعالی د واکمنۍ تر عرش لاندي وې. ځکه دلته د بحث اصلي موضوع همدا ده چې د رزق او روزي وسائل د الله تعالی په واک کې دي.

دې ته مو هم بايد پام وي چې که دا آيت په بل ځای کې راغلی وی او هلته د بحث موضوع د عرش څرنګوالی وی نو قرآن موږ ته وايي چې د متشابه آيتونو د الفاظو داسي تأويل چې د مجازي معنی په ځای ئې په حقيقي معنی د پوهېدا هڅې او لټې ته ورته وي د هغه چا کار دئ چې زړونه ئې بيمار وي، د ايمان او علم خاوندان د دغو آيتونو د الفاظو له تأويل څخه ډډه کوي او وايي چې په تأويل ئې له الله تعالی پرته هيڅوک نه پوهېږي، هيڅوک نه پوهېږي چې د عرش او پر اوبو ئې د ودرېدا کيفيت څنګه دئ، خو دلته په حقيقت کې په دې الفاظو سره موږ ته د هغه حالت کيفيت نه دئ انځور شوی بلکي دا مطلب ويل شوی چې د آسمانونو او زمکي له پيدايښته وروسته د الله تعالی په ملک کې او د ده د واکمنۍ تر عرش لاندي

لومړۍ پیدا شوې ماده هغه اوبه دي چي انسانان او نور ژوي ترې پیدا شوي (ځکه قرآن وايي چي هر ژوی مو له اوبو پیدا کړی: و جعلنا من الماء کل شیء حی)، تر دې مخکنی آیت هم د ژوو د پیدایښت او مرگ او رزق په اړه بحث کوي او دا آیت هم د ټول عالم پیدایښت ته اشاره کوي، او تاسو پوهېږئ چي اوبه د ژوو د رزق تر ټولو مهمه برخه ده، دانه، مېوه او واښه هم په اوبو راټوکېږي، په دې آیت سره موږ ته لارښوونه شوې چي الله تعالی د ژوو له پیدایښته مخکي د دوی روزي پیدا کړې، داسي لکه د ماشوم له پیدا کېدو مخکي چي د مور په تي کي شیدې ورته پیدا کوي.

ځینو درنو مفسرینو ویلي چي دا عالم د آسمانونو او زمکي له پیدایښته مخکي د مایع (اوبو) په څېر وو، که څه هم دا تعبیر تر یوه حده د پام وړ دئ، خو دا تعبیر به یوازي په هغه صورت کي د منلو وړ وو چي د بحث اصلي موضوع د عرش د څرنگوالي بیانول وی، نه ژوو ته روزي ورکول.

ځیني بیا په دې عقیده دي چي په سر کي زمکه په پرېړو ورېځو پوښل شوې وه، پر له پسې زورور بارانونه پیل شوي دومره چي ټوله زمکه په اوبو کي پټه شوې، او همدا د قرآن د دې آیت مصداق گڼي چي وايي: و کان عرشه علی الماء، ځکه دا مهال د زمکي پر سر له اوبو پرته بل هیڅ څه نه وو، نه نباتات وو، نه حیوانات او نه لوړه او وچه تر سترگو کېده. هغوی وايي: د زمکي په ټولو مرکباتو کي د اوبو مقدار تر ټولو زیات دئ، که دا نن د زمکي سطح آواره وی او لوړي ژوري ئې نه درلودی او ټولي اوبه د مایع په بڼه کي وی نو د ټولي زمکي مخ به ئې داسي پوښلی وو چي د اوبو ژور والی به نږدې دوه میله وو. خو تر ټولو دقیق تعبیر همغه دئ چي اوبه د زمکي لومړنی پیدا شوی مرکب دئ.

اوبه او بوټي له زمکي راپیدا شوي

قرآن وايي چي الله تعالی د زمکي دا اوبه او بوټي په خپله له دې زمکي راپیدا کړي، له بل ځای زمکي ته نه دي راوړل شوي، په دې اړه د قرآن آیت دا دئ:

ÇÌÈ $g8ãèBr $dä$B $k]jB l •ž & ÇÌÈ $g8mŠ 7 Ÿ‰Œ ‰è/ Ú ö‘F$

النازعات:۳۰-۳۱

او له دې وروسته ئې زمکه خوره کړه، د هغې اوبه او د هغې واښه ئې راوایستل,

دا آیتونه د زمکي درې ځانګړتیاوي په ګوته کوي:

الف: زمکه ئې د آسمان له تسویې او برابرولو وروسته آواره کړه، ځینو مفسرینو دا ګمان کړی چي د (بعد ذلک) څخه ښایي مراد دا وي چي زمکه او آسمان یو له بل وروسته په یوه زماني تفاوت سره پیدا شوي، لومړی یو او ورپسې بل، ځینو دا مخکي ګڼلی او ځینو بل، دا په داسي حال کي چي قرآن په ډېر صراحت سره فرمایي چي زمکه او آسمان سره جوخت او یوه کتله وه او وروسته سره بېل شوي او په یوه وخت کي راپیدا شوي، داسي نه ده چي لومړی یو او بیا بل پیدا شوی وي، کوم آیتونه چي تأخیر او تقدم افاده کوي هغه د زمکي او آسمان د تسویې د څرنګوالي بېلو بېلو پړاوونو ته اشاره کوي، نه د دوی د پیداښت نېټې ته، یعني تسویه او برابرول ئې یو په بل پسي ترسره شوی، لکه چي دلته په ۳۰ آیت کي ویل

شوي چې د زمکې آوارول د آسمان له برابرولو وروسته ترسره شوي.

ب: په زمکه کې ئې اوبه خلق کړې او هغه ئې د زمکې له زړه راوایستې، د دې معنا دا ده چې اوبه له بل ځای او له کومې بلې سیارې زمکې ته نه دي راانتقال شوې، بلکې په خپله په زمکه کې راپیدا شوې.

ج: په زمکه کې ئې د نباتاتو د راټوکولو استعداد ایښی، د اوبو له پیدایښت وروسته ئې د هغې نباتات راشنه کړل، نو دا نباتات هم له بله ځایه زمکې ته نه دي راوړل شوي، بلکې د زمکې له زړه راټوکېدلي.

دې ته مو باید پام وي چې دا دوه مسئلې (د زمکې پر سر اوبه څنگه راپیدا شوې او نباتات څنگه راشنه شوي) له هغو مسائلو څخه دي چې له اوږدې مودې راایسې تحقیقات وربانديې روان دي او ساینس نن هغې نتیجې ته رسېدلی چې قرآن څوارلس سوه کاله د مخه بیان کړې، ساینس نن همغه خبره کوي او وایي چې اوبه او نبات په خپله په زمکه کې راپیدا شوي او له بلې سیارې زمکې ته نه دي راانتقال شوي.

د غرونو پیدایښت

قرآن په زمکې کې د غرونو د پیدایښت په اړه داسې فرمایي:

Nà6 ﾠè©Wç3'r #•»k¥&r Nà6 Î ‰‹Ü? b& † Å°r' ÇÚ öF{$ ’Î 4+ø9&r

ÇÎÈ br߉GöksE Nà6 ¯=yè©9 Wx ç7ߙr M»J»=æur ÇÊÈ br߉GöksE النحل: ۱۵-۱۶

او په زمکې کې ئې لنگرونه (غرونه) واچول چې تاسو ونه لړزوي، او نهرونه او

داسي لاري چي (له يوې سيمي بلي ته) لار پيدا کړئ. او نبني، او په ستورو سره خو دوی لار مومي.

د دې مبارکو آيتونو په ژورو مطالبو د ښه پوهېدا لپاره دا مطالب په پام کي ولرئ:

- دلته د غرونو د پيدايښت په اړه د (القی: واچول) صيغه کارول شوې، ولي د جوړولو او پيدا کولو پر ځای دا صيغه راغلې؟ ولي د غرونو لپاره د جبال پر ځای د (رواسي: لنگرونه) نوم راوړل شوی؟ آيا د غرونو تر پيدايښت وړاندي زمکه خوځېده؟ غرونو څنگه د هغې خوځښت له منځه يووړ؟ ولي نهرونه او لاري څنگ په څنگ ذکر شوې آيا د نهرونو او لارو تر منځ کوم تړاو شته؟ دې پوښتنو ته بايد دقيق او علمي ځوابونه ولټوو.
- علمي څېړني ښيي چي غرونه د زمکي له زړه راټوکېدلي، ډېره برخه ئې د زمکي په زړه کي وي او لږ ئې بهر راوتلې وي، دا غرونه هغه مهال راوټوکېدل چي د زمکي بهرنی قشر سوړ او د ډېري په څېر کلک شو، خو نازک وو او د زمکي په سينه کي د متراکمي انرژۍ د فشار په وړاندي ئې مقاومت نشو کولی او په پر له پسې توگه چاودېدو، له دغو چاودونو ويلي مواد بهر شيندل کېدل او همدا ورو ورو په غرونو بدلېدل، اوس هم دا لړۍ روانه ده او د اورشيندو په ترڅ کي غرونه د جوړېدو په حال کي دي خو په لږ پيمانه، دا ښيي چي د غرونو لپاره د (القی) صيغه کارول ډېر ستر علمي حقيقت افاده کوي او د قرآن يو ځلانده علمي اعجاز زموږ مخي ته ږدي. د زمکي پر سر د غرونو د جوړېدو څرنگوالی له دې سره شباهت لري چي څوک هگۍ په جوښ اوبو کي کېږدي، د هگۍ زېړ او سپين ورو ورو گرم شي او وپړسېږي، د داخلي فشار له کبله د هگۍ پوستکی وچوي، د هگۍ سپين له چاودونو بهر راووځي او د چاودونو په امتداد لوړ پاتي شي، غرونه د زمکي پر سر

همداسي جوړ شوي.

د علمي څېړنو په ترڅ کي دا حقيقت هم ثابت شوی چي زمکه د پيدايښت په لومړيو مراحلو کي او هغه مهال چي بهرنی قشر ئې لا مضبوط او پرېړ شوی نه وو او غرونه لا نه وو پيدا شوي، د دغو چاودنو له کبله له شديدو او پر له پسې زلزلو سره مخامخ وه، دا غرونه د دې باعث شول چي د زمکي بهرنی قشر مضبوط او دروند شي، بېلي بېلي ټوټې ئې سره وصل او ويلډينګ شي او د زلزلو مخه ونيول شي، دا داسي وګڼئ لکه چي د يخو اوبو پر سر د مات کنګل ټوټې له کوم لوی او دروند او ډېر سوړ کنګل سره ونښلي او په دې توګه ئې ماتېدا او خوځېدا متوقف شي. د غرونو لپاره د لنګر نوم غوره کول په حقيقت کي دغه ستر علمي حقيقت ته اشاره کوي او يقيناً چي دا د قرآن يو بل قاطع او ښکاره علمي اعجاز دئ.

غرونه د زمکي مېخونه دي

آيا دا غرونه هسي د زمکي د سر لوړي دي، که داسي څه چي مېخونو ته ورته دي، ډېره برخه ئې په زمکي کي ننوتې ده او لږ بهر راوتلې ده؟ قرآن په دې اړه وايي:

ÇÐÈ #Ÿ$?#‰ A$7å‰$ ÇÏÈ #‰»gB Ú ö‰F $Ê÷è‰þ Ó9‰ النبأ: ۶-۷

آيا نه مو ده ګرځولې دا زمکه يوه زانګو؟ او دا غرونه، څو مېخونه؟

دا مبارک آيتونه موږ ته وايي:

- لړ دغي زمکي ته وګوره چي په غېږ کي ئې ژوند کوې او پر اوږو ئې درومې، ستا لپاره يوه زانګو، نه ډېره سخته او کلکه، هومره چي د استفادې وړ نه وي او نه هومره نرمه او پسته چي نه پرې تګ ممکن وي او نه د اوسېدو وړ، نه ډېره توده او نه له اندازې زياته سړه، ستا له طبيعي جوړښت سره متناسبه، هوا ئې معتدله، ستا د اوسېدو لپاره جوګه، تياره يوه زانګو، داسي چي که ئې وضعيت لږ تر دې بدل وی، د تودوخي درجه ئې زياته يا کمه، فشار ئې لږ يا ډېر، د ورښت اندازه ئې زياته يا کمه او بله هره عادي تبديلي او تغيير ئې نظم له منځه وړي، ستا ژوند له جدي ګواښ سره مخامخ کوي او دا زانګو ستا لپاره ګور ګرځوي!!
- د زمکي له اوارو لږ د لوړو په لور، غرونو ته سترګي واړوه، آيا دې ته دي پام شوی چي دا غرونه ستا د زمکي مېخونه دي او ونډه ئې د زمکي د زانګو په راټينګولو او تمولو کي هومره ده لکه د کيږدۍ په درولو کي د مېږويو او د يوه صندق په جوړولو کي د مېخونو، هو دا د زمکي مېخونه دي، په څو معنا:

الف: داسي مه انګېره چي دا غرونه يوازې د زمکي پر سر لوړي دي، ګمان مه کوه چي د زمکي پورتنۍ برخه ګونځې شوې او دا لوړي او ژوري په کي راپيدا شوې، تا ته به غرونه د خاورو او تيږو لوړي غونډۍ برېښي، خو حقيقت داسي نه دئ، غرونه د مېخونو په څېر د زمکي په زړه کي ننوتي، لويه برخه ئې د زمکي په زړه کي او وړه برخه ئې راوتلې او د زمکي پر سر ده. او آيا پوهېږئ چي دا د قرآن يو بل ستر علمي اعجاز دئ، انسان اوس او په شلمه پېړۍ کي په دې پوه شو چي واقعاً غرونه هسي د زمکي د سر لوړي نه دي، بلکي د مېخونو په څېر ئې لويه برخه د زمکي په زړه کي او وړه برخه ئې د زمکي پر سر ده.

ب: دغو سترو او درنو غرونو د زمکي بېلې بېلې برخې په خپلو کي سره کلکي نښلولې دي، داسي لکه د اوسپني تختې چي د ولډنګ په ذريعه په خپلو کي سره ونښلي، دا غرونه د زمکي پر سر هغه درانه پېټي وګڼئ چي نه پرېږدي د زمکي

هغه کلک او ډبرین پوستکی چي تر خاورو څو کیلومتره لاندي دئ، د هغه فشار په وجه مات شي چي د زمکي له زړه د خوټېدونکو موادو څخه راولاړېږي، په دې ترتیب غرونه د زمکي د زلزلو مخنیوی کوي، انسان له ډېرو علمي څېړنو وروسته نن په دې حقیقت پوه شوی چي د زمکي تر خاورین قشر لاندي، د کلکي ډبري پرېړ پوستکی راتاو شوی او د زمکي په زړه کي د ډېر فشار او تودوخي په وجه هر څه ویلي او د خوټېدو په حالت کي دي، له دې چي کوم فشار راپیدا کېږي هغه داسي وګڼئ لکه په سره اور پروت، د خوټېدو په حال کي د بخار دېګ چي له داخله تر سخت فشار لاندي وي، د زمکي ډبرین پوستکی هم دې ته ورته د ډېر ستر فشار لاندي وي، که دا غرونه او د دوی زیات وزن نه وی نو د دې فشار په وړاندي به ئې د مقاومت تاب نه درلود او دلته هلته به یو په بل پسې ماتېدو او زلزلې به راولاړېدې. دا د قرآن یو بل ستر علمي اعجاز دئ چي غرونه ئې د (مېخونو) او (لنګر) په نامه یاد کړي او دا هغه حقیقت دئ چي انسان فقط په دې پېړۍ کي ورباندي پوه شو. قرآن دا حقیقت هم بیان کړی چي د غرونو له راپیدا کېدو د مخه زمکه خوځېده، له پرله پسې زلزلو سره مخامخ وه، الله تعالی غرونه ورباندي راپیدا کړل او دا خوځښت ئې سنبال شو او دا هم د غرونو په ارتباط یو بل ستر علمي حقیقت دئ چي انسان اوس ورباندي پوه شوی.

ج: په دې هم پوهېږو چي غرونه د اوبو زېرمي په خپلي سېنې کي ساتي، د واوري ستر ستر ذخایر له فوري ویلي کېدو ساتي، نهرونه، چینې او کارېزونه له همدې غرونو رابهېږي، د مختلفو سیمو د هوا او موسم په تغییر او د رنګ رنګ نباتاتو په زرغونېدو کي د غرونو ونډه ډېره اساسي او ټاکونکي ده، نو غرونه له دې پلوه هم د زمکي د خېمې لپاره د مېخونو حیثیت لري چي د ژوند د بقا او ژوندیو ته د رزق او روزي په برابرولو کي مؤثره ونډه لري.

په شپږو ورځو کې د عالم پیدایښت

ځیني داسي ګمان کوي چي دا کائنات به له لومړۍ ورځي داسي پيدا شوی وي لکه چي همدا اوس ئې ګورو، کمونیستانو ویل: ماده ازلي او ابدي ده، نه پيدا شوې او نه له منځه ځي، تر دوی وړاندي مزدک وویل: عالم یوه تلپاتې لمبه ده. د ډېرو له بدلون سره جوړه نه وي، نه تر دې وړاندي بدلون مني او نه تر دې وروسته، هر څه ورته ثابت، دائمي او تغییر نه منونکي برېښي، خو د علمي څېړنو په ترڅ کي جوته شوې چي د عالم اوسنی جوړښت د ډېرو سترو سترو تغییراتو او بدلونونو نتیجه ده، نه زمکه په سر کي دغسي وه، نه لمر او نه د آسمان نور ستوري، نه ماده وه او نه ئې عناصر او مرکبات، د عالم هر څه په بېلو بېلو مراحلو کي او د جلا جلا تحولاتو په ترڅ کي پيدا شوي. دا زمکه، سپوږمۍ او ځيني ستوري چي نن ئې د جامدو کتلو په توګه ګورو یو مهال نه ول، بیا د ګاز په څېر کتله وه، بیا عناصر او مرکبات په کي جوړ شوي او له اوږدې مودې وروسته ئې اوسنی حالت غوره کړی، د لمر په شمول په ګڼ شمېر ستورو کي همدا اوس دغه لړۍ روانه ده. څېړني وايي چي د دې د عالم عمر نږدې دیارلس نیم ملیارده کاله دئ، د لمر عمر ۴,۷ ملیارده کاله دئ، لمر به نږدې پنځه ملیارده کاله نور دغه ځلانده حالت حفظ کړی شي، بیا به ئې د سوند توکي ختم شي او خپله ځلا او تودوخه به له لاسه ورکړي. او د دې خبري معنی دا ده چي زموږ دغه لمر د عالم له پيدایښت څخه نږدې ۸,۸ ملیارده کاله وروسته پیدا شوی!! راشئ د ساینسپوهانو دغه علمي لاسته راوړني د قرآن په

ځنګ کي کېږدو او وګورو چي د قرآن له ويناوو سره اړخ لګوي که نه!! دغو آيتونو ته ځير شئ:

[illegible]

فصلت: ۹-۱۲

ووايه: آيا د هغه ذات په اړه کفر کوئ او هغه ته سيالان ټاکئ چي زمکه ئې په دوو ورځو کي پيدا کړه، همدا د عالمونو رب دئ، او په څلورو ورځو کي ئې په هغې کي له پاسه لنګرونه (غرونه) جوړ کړل، په هغې کي ئې برکت واچاوو، او په هغې کي ئې د غوښتونکو له حاجت سره سم روزي وټاکله، بيا ئې د آسمان لوري ته مخه کړه په داسي حال کي چي لوګی وو، نو هغه او زمکي ته ئې وويل: په خپله خوښه يا په نه زړه راوړاندي شئ، وئې ويل: په خپله خوښه راځو، نو هغه ئې په دوو ورځو کي اوه آسمانونه کړل او په هر آسمان کي ئې د هغه اړوند چارو وحي وکړه، او نږدې آسمان ئې په څراغونو (ستورو) سره ښايسته او خوندي کړ، همدا د پوه عزتمن رب ټاکنه ده.

په دې مبارکو آيتونو کي د دغو اساسي مطالبو شاهد يو:

- آسمانونه او زمکه په شپږو ورځو (مراحلو) کي پيدا شوي.
- په دوو مرحلو کي آسمانونه او زمکه پيدا کړی شوي او په څلورو مرحلو کي د زمکي تسويه او برابرول بشپړ شوي. چي په دې کي يوه مرحله هغه ده چي د زمکي پر سر غرونه د لنگرونو په څېر پيدا کړی شول او په همدې سره ئې د زمکي لړزېدا تم کړه، بله ئې زمکي ته داسي جوړښت ورکول دي چي د برکت ټاټوبی ترې جوړ شو، هم ئې ژوي په کي راپيدا کړل او هم ئې د هغوی رزق او روزي، دومره چي د ټولو حاجت ته په صحيح او بشپړه توگه ځواب ووايي.
- ټول کائنات، آسمانونه او زمکه او څه چي د دوی تر منځ دي، تر لومړي پيدايښت وړاندي د لوگي په څېر ول.
- نږدې آسمان په ستورو ښايسته شوی او د هغه په غېږ کي ټول ستوري په خوندي او مصئون توگه ځای پر ځای شوي. دغو ستورو هم ښايست ورکړی او هم ئې خوندي کړی.
- په ټولو آسمانونو کي د يوه الله سنن او اوامر حاکم دي، چي د عالم هري برخي ته ولاړ شئ او د هغه ځای حاکم سنن او طبيعي ضوابط وڅېړئ نو وبه گورئ چي په بشپړه توگه سره ورته دي او ښيي چي منشأ ئې يوه ده او وضع کوونکی ئې يو دئ، نه دوه او يا تر دې هم زيات.
- په زمکي کي د ټولو ژوو لپاره دومره رزق او روزي تعبيه شوې چي د ټولو حاجتونو ته ځواب وايي.

که د دغو مبارکو آيتونو اساسي مطالبو ته لږ ځير شئ نو وبه گورئ چي فقره فقره ئې همغه څه وايي چي څېړونکي او ساينسپوهان اوس پرې پوه شوي.

دې ته مو پام وي چي په پورتنيو آيتونو کي ويل شوي چي زمکه ئې په دوو ورځو کي پيدا کړه او ورپسې ويل شوي چي په څلورو ورځو کي ئې هغه تسويه او

برابره کړه، او ورپسې ویل شوي چې بیا ئې د آسمان لوري ته مخه کړه په داسي حال کي چې لوګی وو، نو هغه او زمکي ته ئې وویل: په خپله خوښه یا په نه زړه راوړاندي شئ، وئې ویل: په خپله خوښه راځو، نو هغه ئې په دوو ورځو کي اوه آسمانونه کړل، د قرآن په نورو آیتونو کي د ټول عالم د پیدایښت موده شپږ ورځي ښودل شوې او دا ښیي چې د زمکي د پیدایښت لومړۍ دوه ورځي همغه دي چې په ترڅ کي ئې آسمانونه او زمکه پیدا شوي او اړوند جوړښتونه ئې په برخه شوي، دې ته مو هم پام وي چې قرآن د آسمانونو او زمکي پیدایښت هممهال بولي او وایي چې دواړه سره نښتي ول او په یوه وخت سره بېل شوي، نو د دې معنی دا ده چې نه آسمان تر زمکي وړاندي پیدا شوی او نه زمکه تر آسمان وړاندي، دا بحث غلط او بې بنسټه دئ چې څوک د یوه پیدایښت تر بل وړاندي ګڼي، دواړه په یوه وخت پیدا شوي، البته د زمکي تسویه او برابرول د دواړو له یو ځایي پیدایښت وروسته پیل شوې او څلور بېل بېل پړاوونه پرې تېر شوي چې اوسنی حالت ئې غوره کړی.

د ټول عالم او کائنات یو رنګوالی

قرآن وایي چې دا ټول عالم سره ورته دئ، بنسټ ئې یو دئ، د دې خور عالم په هیڅ برخي کي تضاد، تفاوت او توپیر نشئ موندلی:

;Nâÿ? `Ë Ç»Ḥq$$Èùz † Î3‘ •? $B $]$7Û ;N°q»J™ ì7ō™ ,={ “Ï%©!$

óÎ) Zf È÷?S ŽÇ7ø.$#¤ Å³ö$#ù ÇÌÈ 9qäÿè `Ë 3“ •? @d ŽÇ7ø.$#¤ Å³ö$#ù

ÇÍÈ ž ÅmqèÍr $¥Å% { žÇ7$6 7 ø) الملک: ۳-۴

هغه ذات چي اوه آسمانونه ئې پوړ پوړ پيدا کړل، د رحمن په مخلوقاتو کي بېلوالی ليدی نه شې، نو سترګي وغړوه، آيا کوم چاود ګورې؟ بيا هم سترګي په وار وار وغړوه، ستا سترګي به ستا په لوري نامراده راګرځي او ارمانجني به وي.

د دې مبارکو آيتونو په اړه څو خبري په پام کي ولرئ:

- قرآن کله د زمکي برنۍ فضاء د آسمان په نامه يادوي او کله آسمان د ټول کائنات د چت او سقف په توګه يادوي، يعني آسمان هم د زمکي مربوط مدارونه او هم هغه اوه ګوني طبقات دي چي دا ټول کائنات ئې احاطه کړی. له وروستي آيته په صراحت سره معلومېږي چي دلته له اوو آسمانونو څخه مراد هغه اوه طبقې دي چي يوه لاندني او زمکي ته تر ټولو نږدې ئې ټول سماوي اجرام په خپلي غېږ کي نيولي، او نور شپږ ئې تر دې بر او يو د بل د پاسه، خو قرآن فرمايي چي ټول سره ورته دي، او په خپلو کي ئې توپير او تفاوت نشته.
- دا خبره د ډېر دقت او تأني وړ ده چي قرآن وايي: د عالم ټول مخلوقات د آسمانونو په شمول ورته والی لري او په هيڅ ځای کي ئې توپير او چاود نه شې موندلی!!
- ساينسي تحقيقاتو ښودلې چي زموږ له زمکي څخه تر ټولو لري ستوری او تر ټولو لري ستور ليکی، په خپل جوړښت او د هغو ضوابطو له مخي چي پرې حکومت کوي، زموږ زمکي او ستور ليکي ته ورته دي، او دا د قرآن يو بل علمي اعجاز دئ، د قرآن له نزول څخه څوارلس پېړۍ وروسته انسان په دې پوه شو چي د کائنات په هري برخي کي د عالم په ټولو مخلوقاتو کي د توپير او تفاوت په ځای يووالی او مطابقت شته.

کائنات گرد دئ که مسطح؟

یو مهال خلکو داسي گمان کولو چي زمکه د عالم مرکز دئ، او ټول ستوري ئې پر محور راڅرخي، د عالم په اړه ئې داسي گمان کولو چي دا به توپ ته ورته گرد وي، په شلمي پیړۍ کي کائنات څېړونکو ته د قوي تلسکوپونو په مرسته معلومه شوه چي د عالم د جوړښت په اړه دا انگېرنه ډېره سطحي او د حقیقت خلاف ده، نه زموږ شمسي نظام د توپ په څېر گرد دئ او نه زموږ اړوند ستور لیکی او نه ټول عالم، زموږ شمسي نظام هم یوې داسي صفحې ته ورته دئ چي لمر ئې په منځ کي او ستوري ئې په یوې سطحي کي پر محور راڅرخي، بیا زموږ ستور لیکی همداسي جوړښت لري او بیا ټول ستور لیکي په گډه!! راشئ وگورو چي قرآن په دې اړه څه ویلي! د قرآن دغو آیتونو ته ځیر شئ:

9ùz Aï& $RÙ‰/ $J. É ǫà6 ü ÈÉ Å9$ÇÜŸ2 ä$J¡ 9$ “ ÈÖR Pöf

ÇÍÈ šú üÎè»ù $Zä $RÎ $Yã #‰ãr ¼çnß‹ÏèÏe الانبیاء: ۱۰۴

هغه ورځ چي آسمان به داسي راونغاړو لکه د لیکل شوو پاڼو نغاړل، لکه چي لومړی پیدایښت مو پیل کړ بیا به ئې اعاده کړو، دا زموږ پر ذمه یوه ژمنه ده، یقیناً چي موږ ئې کوونکي یو.

د دې مبارک آیت مهمي لارښووني دا دي:

- الله تعالی به د قیامت په ورځ آسمان داسي راونغاړي لکه د لیکل شوو پاڼو

نغاړل.

- بیا به الله تعالی د لومړي پیدابښت په څېر یو ځل بیا نوی آسمان او نوې زمکه پیدا کړي.
- الله تعالی دا په خپله ذمه اخیستې ده چې قیامت به راولي، د عالم دا خور ټغر به ټولوي او نوی عالم به پیدا کوي، دا د ده قطعي ژمنه ده، هرومرو به ئې ترسره کوي.

دې ته مو پام وي چې دلته د آسمانونو رانغاړل د لیکل شوو پاڼو له رانغاړلو سره تشبیه شوي، په سطحي نظر سره خو دا تشبیه داسي برېښي لکه چې د خور آسمان ټغر به ټول شي او له منځه به ولاړ شي، خو د قرآن په دغي تشبیه کي یو ستر علمي اعجاز مضمر دئ، او هغه داسي: زموږ شمسي نظام او اړوند ستوري ئې یوې داسي دائرې ته ورته دي چې لمر ئې په منځ کي او ستوري ئې پر شاوخوا په یوې آواري سطحي کي خوځي، مثال ئې داسي دئ لکه چې تاسو څو پړي درواخلئ، چې اوږدوالی ئې توپیر لري، د هر پړي په سر کي یوه گرده ډبره وتړئ، بیا دا پړي په زور سره داسي تاو کړئ چې ستاسو شاوخوا وڅرخي، وبه گورئ چې ټول په یوې سطحي کي څرخي، هم د پړو استقامت او سطحه یوه ده او هم د ډبرو، د لمر اړوند ستوري همداسي د لمر شاوخوا څرخي، بیا زموږ شمسي نظام په مجموع کي د یوه بل محور شاوخوا همداسي څرخي، زموږ اړوند ستور لیکی همداسي جوړښت لري، ټول ستوري ئې په یوې سطحي کي پراته دي، د عالم ټول ستور لیکي دې ته ورته هیئت لري، یعني په ډېري پراخي مستوی په یوې سطحي کي خوځي، نه زموږ شمسي نظام د توپ په څېر گرد دئ او نه زموږ ستور لیکی او نه د عالم ټول ستور لیکي په گډه، د دوی لپاره تر ټولو دقیقه او غوره تشبیه همدا ده چې له غوړېدلو پاڼو سره تشبیه شي، او رانغاړل ئې د پاڼو له رانغاړلو سره. که تاسو د شپې له لوري آسمان ته ځېر شئ نو د ستورو یوه داسي کرښه به وگورئ چې لیندۍ ته ورته

برېښي، دا د ستور ليکو مجموعه ده، که ستور ليکي د يوې صفحې په څېر پراته نه وی نو داسي کرښه به نه تر سترګو کېده!! که دا آسمان له يوه حوض سره تشبيه کړو، نو د عالم د ټولو اجرامو د خوځېدو او خورېدو هيئت ئې دې ته ورته دئ چي تاسو د حوض په منځ کي کومه ډبره واچوئ، دا ډبره په اوبو کي د دائرې په بڼې کي څپې رامنځته کړي، چي هم ئې شمېر ورو ورو زياتېږي او هم ئې د دائرې پراخوالی، د اوبو پر سر چي د څپو کوم هيئت جوړېږي؛ دا عالم او ستور ليکي ئې دې ته ورته هيئت لري. د قرآن د دغي وينا په اهميت او عمق هغه څوک پوهېږي چي د سترو سترو تلسکوپونو په مرسته ئې د ستور ليکو هيئت د يوې سطحي او صفحې په بڼې کي موندلی.

په عالم کي د تفاوت نشتوالي معنی

د الملک د سورې د درېيم آيت د دې شطر (ما ترى في خلق الرحمن من تفاوت ...) په اړه څو تعبيرونه مومو:

لومړی: د الله تعالی په مخلوقاتو کي نه (تفاوت: توپير) موندی شو او نه (فطور: چاود او ترخ)، په مخلوقاتو کي تفاوت نه شو موندی يعني داسي څه نه شو ليدی چي وښيي دا د کوم بېل لاس محصول دئ، پيدا کوونکی ئې بېل دئ، د پيدايښت ماده ئې بېله ده، له نورو په خپل جوړښت کي ژور بېلوالی لري، او فطور يعني تشه، خلاء، نقص او کمی، يعني دا چي په عالم کي کوم تش ځای، کوم کمی، د يوه داسي ضروري شي نشتوالی چي د نقص باعث شوی، که هرڅومره په دې پراخ او بې انتهاء عالم کي د کوم عيب او نقص د موندو لپاره لټه وکړو، هري خوا ته سترګي وغړو، د دې تکل وکړو چي کوم (تفاوت) او (فطور) ومومو، خپلي سترګي

دومره يوې خوا بلې خوا ته وغړوو چې ستړې او ستومانه بېرته راوګرځي، هيڅکله به نه کوم تفاوت ومونډی شي او نه فطور، خپل مراد ته به ونه رسېږي او لټه به ئې بې حاصله وي.

دا آيت ښيي چې زموږ کائنات يوه داسي متحده مجموعه ده چې ټول اجزاء ئې يو له بل سره دقيقه رابطه لري، د يوه شته والی د بل د بقاء سبب دئ، هيڅ بېهوده او بې هدفه شی په دې پراخ عالم کي نه مونډل کېږي، هر څه سم او دقيق پيدا شوي، د هر څه موجوديت يوه خلأ او تشه ډکوي او يوه ضرورت ته ځواب وايي، او نشتوالی ئې د يوې تشي او خلأ سبب کېږي، هيڅ داسي څه نه شې مونډلی چې وښيي پيدايښت ئې د بېل لاس او د بېلي منصوبې نتيجه او محصول وي، او داسي پيدا شوی وي چې د عالم له نورو توکو سره توپير ولري. د دې ستري او مهمي ادعاء په اهميت او پراخو ابعادو ئې هغه وخت ښه پوهېدی شو چې د مخلوقاتو د جوړښت اصل ته ځير شو، له دې ظاهري توپيرونو لږ مخکي ولاړ شو، د هر څه د جوړښت بنسټ او بنياد ته پام وکړو، نن د طبيعي علومو پوهانو ته معلومه شوې چې د عالم دا بېل بېل او رنګ رنګ توکي يوازي په ظاهر کي يو له بله توپير لري، په اصل کي ټول له يوه شي پيدا شوي، که د ماليکولونو او د هغوی د ترکيب په حد کي توپير لري، د اتم او له اتم څخه مخکي حد کي کاملاً سره ورته دي، په حقيقت کي يو شئ، د يوې منصوبې له مخي، په مختلفو شکلونو کي جوړ شوی.

دوهم: ځينو نورو مفسرينو (تفاوت) د تضاد او عيب په معنا اخيستی او دا آيت داسي ترجمه کوي: د الله تعالی په مخلوقاتو کي تضاد او عيب نه شې مونډلی. په دې تعبير کي څو اشکاله شته:

١ـ د تفاوت لفظ په اصل کي نه د تضاد په معنا ده او نه د عيب په معنا.

٢ـ که د دغه تعبير له مخي ووايو چې په مخلوقاتو کي توپير او تفاوت نشته، دا تعبير له واقع سره سمون نه خوري، عملاً توپيرونه تر ستر ګو کېږي، او که ووايو

چي د الله تعالى په مخلوقاتو کي تضاد او عيب نشته دا يو ګونګ تعبير دئ، په پيدايښت کي د تضاد نشتوالى واضح او روښانه مفهوم نه لري، پر دې برسېره موږ د الله تعالى مخلوقات ګورو، نه د دوی پيدايښت، موږ خو دا ګورو چي دانه د زمکي له زړه د بوټي په څېر راوټوکېږي، او نيالګی ترې جوړ شي، خو زموږ سترګي دا توان نه لري چي د بوټي د راټوکېدو او له خاوري د نيالګي د جوړېدو څرنګوالی په خپله وګوري!! له همدې کبله د دې آيت دقيق تعبير هماغه لومړنی تعبير دئ، په دې معنا چي د الله تعالى په مخلوقاتو کي له دې بابه توپير او تفاوت نه شې موندلی چي يو ئې د يوه پيدا کوونکي د لاس او بل ئې د بل پيدا کوونکي د لاس زېږنده او محصول ومومې، داسي نه دي چي د دوی په پيدايښت کي بېلابېلي منصوبې کارول شوې وي.

اوه آسمانونه او اوه زمکي

قرآن وايي چي الله تعالى اوه زمکي او اوه آسمانونه پيدا کړي، نن د علمي ژورو تحقيقاتو په ترڅ کي انسان ته معلومه شوې چي زمکه اوه طبقې لري او د زمکي پر سر د زمکي مربوطه فضاء هم اوه طبقې ده. انسانانو ته دا هم جوته شوې چي د اتم د مدارونو اعظمي شمېر هم اوه دي، له دې معلومېږي چي دا کائنات او مربوط ستوري او کهکشانونه ئې يوه داسي مجموعه ده چي اوه آسمانونه پرې راتاو دي. خو دا چي آيا ممکن ده انسان د خپلو څېړنو په نتيجه کي يو وخت په دې حقيقت هم پوه شي چي دا پراخ عالم يوه داسي مجموعه ده چي اوو آسمانونو احاطه کړې؟ بايد ووايو چي لاتراوسه د دې حقيقت له درک څخه ډېر ډېر لري

دئ.

قرآن وايي چې بر اوه مضبوط آسمانونه دي، بايد وګورو چې د دې خبري معنی څه ده او علم د دې وينا په اړه څه وايي؟ په دې اړه د قرآن يو آيت دا دئ:

ÇÊÈ #Ÿ#‰Ïï© $Yèö7y™ Nä3s%öqsù $oY÷Zt/ur النبأ: ۱۲

او له تاسو بر مو جوړ کړل مضبوط اوه ګوني.

دا او تر دې مخکي آيت او ځيني نور موږ ته وايي: د زمکي پر سر ستاسو دا تمځی داسي دئ چې د زمکي سطح ئې ستاسو د کور فرش، اوه آسمانونه ئې چت، کهکشانونه او ستوري ئې فانوس، لمر ئې څراغ او سپوږمۍ ئې د شپې شمع ده. قرآن دې ته په اشارې سره چې ستاسو له پاسه مو مضبوط اوه ګوني پيدا کړي، څو اساسي خبرو ته اشاره کوي:

الف: يا خو زموږ دا زمکه اوه فضائي مدارونه لري او يا دا ټول عالم د آسمانونو په نامه اوه طبقو احاطه کړی. په قرآن کي کله ګورو چې له زمکي برې فضاء ته آسمان ويل شوي او فرمايي چې باران له آسمانه وروو او معلومه ده چې باران له هغو وريځو راوريږي چې فاصله ئې زموږ له زمکي تر لسو کيلومترو کمه وي. او کله د ستورو موقعيت ته آسمان ويل شوي او وايي چې په ستورو سره مو د دنيا نږدې آسمان ښاېسته کړی، يعني ټول ستوري تر لومړي آسمان رالاندي دي.

ب: ګورو چې دا اوه ګوني طبقې ډېر مضبوط او دقيق نظام لري، ټول سماوي اجرام ئې په خپلي غېږ کي کلک نيولي، يو له بل سره د دوی له ټکر او تصادم مخنيوی کوي، نه پرېږدي چې يو د بل په مدار کي ننوځي، ستر ئې ووړ جذب کړي، هر يو په منظمه توګه، په خپل خپل مدار کي خوځي، هر يو په خپل خپل ځای کي ساتي، د دغو بې شمېره سماوي اجرامو دا دقيقه ساتنه ښيي چې زموږ په فضاء کي يو مضبوط، ځواکمن او دقيق نظام حاکم دئ.

ج: الله تعالی د زمکي فضاء داسي جوړه کړې چي له یوې خوا د هغو مضر او تاواني وړانگو او پلوشو مخنیوی وکړي چي له لمر څخه د زمکي په لور رادرومي او له بلي خوا د یوه مضبوط چت په څېر پر زمکي د شهاب ثاقب له راپرېوتو مانع شي، کوم شهابونه چي د زمکي په لور راځي له دغي متکاثف او پرېړي فضاء سره له ټکر او تصادم وروسته یا ویلي شي او یا ئې مسیر بدل شي او له زمکي ئې مخه بل لوري ته واوړي او د هوا همدا طبقه د زمکي تودوخه ساتي او په لایتناهي فضا کي ئې د خورېدو مخه نیسي، هغه ستوري چي داسي متکاثفه او پرېړه فضاء نه لري له یوې خوا په پر له پسې توگه شهابي تیزې ورباندي راپرېوځي او له بلي خوا ئې د شپې له پلوه هوا ډېره سړه شي.

د آسمان غیر مرئي ستني

قرآن وایي چي الله تعالی آسمان په داسي ستنو ودرولی چي نه لیدل کېږي:

$kX‡•? %oHå Îöí Ñºq»Kï 9$Sì ù‘ “ ï%©!$ الرعد: ۲

هغه الله چي آسمانونه ئې له داسي ستنو پرته لوړ کړل چي تاسو ئې وینئ،

دا آیت وایي: دا کتاب د هغه الله له لوري نازل شوی چي دا لوړ آسمان ئې له داسي ستنو پرته لوړ کړی چي لیدی شي، ستني شته خو نه لیدل کېږي، او دا هغه ستر علمي حقیقت دئ چي د قرآن بل علمي اعجاز زموږ مخې ته ږدي، انسان نن په دې حقیقت پوه شوی چي د آسمان د ټولو ستورو تر منځ د جذب او دفع داسي نامرئي ځواک شته چي که دا نه وی او یا له اوسني حالت نه ځواکمن او کمزوری

وی نو د عالم دا موجود نظام پاينښت نشو موندلی، يا به يوه بل جذبولو او يا به داسي خواره واره کېدل چي ټول نظام به له منځه تلو. که تاسو يوه ساينسپوه ته ووايئ چي زموږ په هغه مذهبي کتاب کي چي څوارلس پېړۍ وړاندي نازل شوی راغلي چي آسمان په داسي ستنو لوړ ساتل شوی چي نه ليدل کېږي، نو يقيناً هغه به له ځنډ پرته تاسو ته ووايي: پر دې حقيقت انسانان په نولسمي پېړۍ کي پوه شول، تر دې د مخه هيڅوک په دې حقيقت نه پوهېدو او د آسمان د ستورو تر منځ د داسي ځواک د شته والي تصور ئې هم نشو کولی.

د زمکي بېلي بېلي ټوټې

قرآن وايي چي د زمکي سر له بېلو بېلو متصلو ټوټو جوړ شوی:

b#qzÏ¹ @ŠÏÜr ×ö-r 5=»Zã& ôÏB M»Z_r Ô°‘È f GB ÓÜÏ ÇÚ öR{$’Îr

’Î ‹Ù è/ 4† ?ã $kÕè/ @Ò yÇr %Ïh°r &JÎ 4+ó ç 5#qzÏ¹ ǯöÎ r

ÇÍÈ šc qè=É)÷è ƒ 5Qöq)Ïj ;M»ƒUy š• ÏÎ’ Î bÎ) @à2 Vy$ الرعد: ۴

او په زمکي کي څنګ په څنګ پرتې ټوټې دي او د انګورو باغونه او کښتونه او د کجورو ګډبنستي او بېل بنستي وني چي په يو ډول اوبو خړوبېږي، په داسي حال کي چي ځينو ته مو پر ځينو نورو د خوراک له پلوه فضيلت ورکړی، يقيناً چي په دې کي د تعقل کوونکو وګړو لپاره څرګندي نښي دي.

د دې مبارک آيت مهمي لارښووني دا دي:

- څوک چې په سطحي نظر د زمکې مخ ته ګوري داسې انګېري چې ټوله زمکه به د جوړښت او ترکیب له پلوه سره ورته وي، خو که په علمي نظر او دقت سره د زمکې د بېلو بېلو برخو ترکیب ته ځیر شو نو دا حقیقت راته جوت کېږي چې د زمکې برنۍ سطحه له داسې بېلو بېلو ټوټو جوړه شوې چې د ترکیب له پلوه یوه له بلې سره ژور توپیرونه لري، دا هغه حقیقت دئ چې قرآن په پورتني آیت کې ورته اشاره کړې او انسان هغه مهال پرې پوه شو چې د خاورې د ترکیب معلومولو پر مخ تللي وسائل او پوهه په لاس ورغله، او یقیناً چې دا د قرآن یو بل ستر علمي اعجاز دئ. په نولسمې پېړۍ کې انسان له علمي پلوه هغه پوړ ته ورسېد چې په دې حقیقت پوه شي، اوس ورته جوته شوې چې د زمکې ځینې برخې داسې دي چې په ترکیب کې ئې یو عنصر زیات دئ او د بلې په ترکیب کې بل عنصر، په ځینو کې مس زیات دي، په ځینو کې اوسپنه زیاته ده او په ځینو کې سره او سپین زر، او دې ته ورته د نورو عناصرو د تناسب له پلوه توپیرونه، همدغه توپیرونه د دې باعث شوي چې په یوې سیمې کې یو ډول بوټي او ونې راټوکېږي او وده کوي او په بلې کې بل ډول، د یو ډول ونو مېوې به په یوې سیمې کې یو ډول خوند لري او په بلې کې بل ډول، نه یوازې د خوند له پلوه به یوه له بلې توپیر لري بلکې د ګټې له پلوه یوه پر بلې فضیلت لري. د خوند په توپیر هر څوک پوهېدی شي خو د ګټې له پلوه د دوی تر منځ توپیرونو باندې پوهېدا نه یوازې ګران کار دئ بلکې له نولسمې پېړۍ مخکې انسان ته قطعاً ممکنه نه وه، د قرآن دا وینا له شکه پرته یو بل ستر علمي اعجاز دئ چې وایي: ځینو مېوو ته پر نورو د خوراک له پلوه فضیلت ورکوو او یقیناً چې د عقل خاوندانو ته په دې وینا او دې حقیقت کې ډېرې نښې دي.

د دې لپاره چې دا موضوع لازیاته واضح شي دوه مثاله ئې وړاندې کوم: د کابل په جنوب کې د عینک په نامه د زمکې یوه ټوټه ده چې په ترکیب کې ئې د مسو کچه ډېره لوړه ده، د دې ټوټې طول، عرض او ضخامت معلوم دئ، د ټولو موادو او

په هغوی کي د مسو تخميني اندازه هم معلومه شوې، د همدې معلوماتو له مخي يوې چينايي کمپني د مسو د رايستلو معاهده امضاء او عملاً ئې کار پيل کړ، بل مثال ئې د کابل په شمال غرب کي د حاجي گگ سيمه ده چي د اوسپني ستر کان په کي موندل شوی، د دې سيمي اوږدوالی، سور او پرېړوالی هم معلوم شوی او د اوسپني تخميني اندازه هم معلومه شوې، دا معلومات د نړۍ سترو سترو شرکتونو ته وړاندي شوی، چي له مخي به ئې د اوسپني د استخراج معاهده لاسليک کېږي، د دې دواړو ټوټو تر منځ د زمکي نوري ټوټې دي چي ترکيب ئې له دوی دواړو ځانگړي توپيرونه لري. خو دا چي دا بېلي بېلي ټوټې د زمکي د لومړني پيدايښت په وخت کي رامنځته شوې که وروسته، بايد ووايو چي په لومړي سر کي د زمکي برنۍ سطحه يو ډول وه، ورو ورو په هغې کي تغييرات راغلي، دا بېلي بېلي ټوټې د هغو چاودنو په لړ کي رامنځه شوې چي د زمکي برنی قشر ئې مات کړی، د زمکي د زړه ويلي مواد بهر راوتلي، د زمکي پر سر خواره شوي او يوه خاصه سيمه ئې لاندي کړې، په دې ويلي موادو کي کله د يوه عنصر کچه زياته وه او کله د بل، له همدې کبله يوه سيمه او د موادو ترکيب ئې له بلي توپير لري. دې ته مو پام وي چي د زمکي درانه مواد د زمکي په زړه کي راغونډ شوي او سپک ئې د زمکي پر سر، دا درانه مواد د چاودنو او اورشيندو له کبله د زمکي سر ته راوتلي.

د اوبو د ذخیره کولو انتظام

د الحجر د سورې په ۲۲ آیت کي د اوبو د ذخیره کولو هغه مهم انتظام ته اشاره شوې چي که دا نه وی نو د زمکي پر سر ژوند ممکن نه وو، په زمکي کي د اوبو د ذخیره کولو دقیق انتظام یو له هغو امورو څخه دئ چي د زمکي پر سر د ژوو بقا ورته ضرورت لري، له دې پرته نه انسان او نه بل ژوي دلته ژوند کولی شو. گورو چي دا د څښاک اوبه مو له استعمال وروسته؛ یا د نهرونو له لاري د لویو لویو بحرونو په لور وخوځېږي، تروې او تېزابي شي او یا په زمکه کي ننوځي او انسان ته ئې هم له زمکي راایستل گران شي او هم ئې له بحرونو بېرته راوړل محال شي، خو گورو چي د لمر د وړانگو په ذریعه د بحرونو همدا تروې او تېزابي اوبه تبخیر او تصفیه شي، دا بخارات د بادونو په ذریعه د آسمان په لوري اوچت کړی شي، هلته د سړې هوا په وجه په ورېځو بدل شي، مؤظف بادونه دا ورېځي پر سر واخلي، ناڅاپي ووېشل شي، هر یو، خپله خپله برخه، په خپل خپل خاص سمت، خاصي منطقې ته د رسولو لپاره وخوځوي، په بیدیا او د آواري په محتاجو او باران ته سترگي په لاره خلکو باندي باران ووروي او په غرونو باندي واوري. چي د دنگو دنگو غرونو په ژورو او پراخو لمنو کي، د واوري کافي ذخیره، د دوبي لپاره خوندي وساتي او بیا د دوبي په سختي گرمۍ کي چي انسان، حیوان او نبات اوبو ته سخت اړ وي، همدا ذخیره شوې واوره ورو ورو ویلي شي او په نهرونو، کاریزونو او چینو کي د دوی د خړوبولو لپاره راوخوځېږي او د هر یوه ضرورت رفع کړي. آیا دا بهیر نه ښیي چي بې شکه ټولي ستاینې هغه رب لره دي چي په دې عالم کي د ده د بې

انتهاء رحمت او پېرزويني وسيع آثار او نښې هري خوا ته خورې ګورو، هغه چي دا بادونه ئې پيدا کړي او د اوبو د ذخيره کولو دا انتظام ئې رامنځته کړی؟!! آيا د قرآن دا وينا يو ستر علمي اعجاز نه دئ؟!!

- الله تعالی د همدې دقيق الهي انتظام په نتيجه کي زمکه په ډول ډول بوټو سمسوره کړه، ټول هغه ضروري شيان ئې په کي راپيدا کړل چي انسان او د زمکي پر سر مېشت ټول ژوي ورته اړ دي، په زمکه کي ئې د انسان د معاش او ژوند ژواک ټول ضروري اسباب او ذرايع تأمين کړل، هغه حيوانات ئې هم راپيدا کړل چي انسان ورته اړ او محتاج دئ، د دغو ژوو د روزي انتظام هم الله تعالی کوي، تاسو هغوی ته روزي ورکوونکي نه يئ.

غرونه او خوندوري اوبه

تاسو به هرو مرو په بازار کي د اوبو داسي بوتلونه ليدلي وي چي د غرونو او په هغوی کي د روانو اوبو عکس پرې لګېدلی چي جوړوونکی او پلورونکی ئې غواړي په دې سره تاسو ته ووايي: دا ډېري خوندوري او ګټوري اوبه دي!! آيا د غرونو او د اوبو د خوند او ګټي تر منځ څه تړاو شته؟!! ساينس دې پوښتني ته دا ځواب وايي: هو؛ د دوی تر منځ ژور تړاو شته، اوبه کله چي له وريځو راورېږي نو په بشپړه توګه خالصي وي، يوازي هايدروجن او آکسيجن لري، خو کله چي له لوړو غرونو رارغړي، له ډول ډول ډبرو، مينرالونو، شګو، خاورو تېرېږي نو کافي مقدار هغه مينرالونه له ځان سره وړي چي انسان ورته ضرورت لري، دا ضروري توکي په اوبو کي حل شي، او د انسان لپاره ئې د همدې اوبو له لاري جذبول آسان

شي، که داسي نه وی او اوبه له لوړو غرونو څخه نه رابهېدی او له ډول ډول ډبرو سره ئې خپل سر نه وهلی او دغه ضروري مواد ئې نه حل کولی نو انسان ته به ډېره گرانه وه چي دغه مواد له نورو لارو ترلاسه کړي. دا چي انسان له هغو اوبو خوند اخلي چي له لوړو غرونو او چینو رابهېږي وجه ئې دا ده چي انسان له هغه څه زیات خوند اخلي چي د ده اړتیاوو ته ځواب وایي، هر څومره چي انسان یوه شي ته زیات اړ وي همدومره زیات ورته خوندور وي، څه چي انسان ته مضر وي یا ئې گټه لږ وي، یا انسان ورته ضرورت نه لري نو د ده حواس ئې ورته بې خونده، تریو او تریخ کړي، کله چي تږی وي نو له اوبو خوند اخلي که نه نو له خوندورو اوبو هم کرکه کوي. اوس چي تاسو ته د خوندورو اوبو او غرونو تر منځ دقیق او ژور تړاو معلوم شو راشئ وگورو چي قرآن په دې اړه څه وایي؟! د قرآن دې وینا ته ځیر شئ:

ÓÅºr‘ $kŽÏi $Zùè_r ÇÊÏÈ $?Yqø%r [$‹ôm& ÇÊÎÈ $?$ÿÏ. Ú ö‘F$# @èyèøgU óOs9&

ÇËÑÈ ûüÎ/Éj3ßJßJù=Ïj 7‹Í´tBöqtƒ ×@÷ƒur ÇËÐÈ $?Y•èù [$B /ä3»oY÷ƒs)ó™r&ur ;M»yÏJ»©

المرسلات: ۲۵-۲۸

آیا زمکه مو راغونډونکې نه ده گرځولې، د ژوندیو او مړو؟ او آیا دنگ دنگ غرونه مو په کې نه دي جوړ کړي او خوندوري اوبه مو نه دي درباندي څښلې؟ افسوس په دې ورځ د تکذیبوونکو په حال.

دا مبارک آیتونه وایي: چا دا زمکه داسي گرځولې چي په خپلي غېږ کي ئې مړه او ژوندي توکي راغونډ کړي او په هغې کي ئې د ژوند امکانات او شرایط برابر کړي؟ څوک د زمکي له دنگو دنگو غرونو خوندوري اوبه درکوي، هماغسي لکه د مور له تیو خوندوري شیدې؟؟ که دا دنگ دنگ غرونه نه وی نو ستا د څښاک اوبه

به هم خوندوري او صفا نه وي!!

آيا هغه ذات چي زمکه ئې د (ژوند مهد او زانگو) کړه او د ژوند امکانات ئې په کي ځای په ځای کړل؛ په دې قادر نه ګڼئ چي ستاسو د مجدد پيدايښت لپاره بله زانگو او ټاټوبی راپيدا کړي؟!! افسوس په دې ورځ د تکذيبوونکو په حال.

ګورئ چي قرآن د عالم په اړه په خپلو ويناوو کي څومره دقيق دئ او څنګه ئې هغو حقايقو ته په وار وار او د هري قضيې په ارتباط اشاره کړې چي انسان ډېر وروسته پرې پوه شوی.

بې مناسبته به نه وي چي د خوند او ضرورت تر منځ د تړاو يو بل مثال هم وړاندي کړم: هغه مهال چي مهاجرين پاکستان ته ولاړل او په لومړي ځل ئې د امروت مېوه مخي ته راغله، نو د دغي مېوې د بوی په وړاندي به ئې داسي حساسيت ښودو چي خپلي پزي ته به ئې دسمال يا د څادر پيڅه ونيوله او په منډه به ترې تېر شول!! پېرودل او خوړل خو ئې لري پرېږده حتی د هغه خوا ته ئې تېرېدل هم نه خوښول، خو دا حساسيت به ئې ورو ورو کمېدو او داسي وخت به راورسېدو چي امروت به ئې تر ډېرو نورو مېوو زيات خوښېدو!! د دې وجه دا وه: په خپل هېواد کي دوی هغو موادو ته ضرورت نه درلود چي په امروت کي شته، د دوی وجود داسي تنظيم شوی وو چي په امروتو کي تعبيه شوي موادو د ګټې په ځای دوی ته تاوان درلود، نو ځکه ئې په لومړيو کي له هغه سره حساسيت ښودو، خو د پاکستان هوا او اوبو په دوی کي داسي تغييرات رامنځته کړل چي نه يوازي دا حساسيت له منځه ولاړ شي بلکي د هغو موادو خوړلو او جذبولو ته اړ شي چي په امروتو کي شته، نو ځکه به ئې ښو مياشتي وروسته په مزه مزه خوړل. بل مثال ئې دا دئ چي د سړو سيمو اوسېدونکي داسي مېوې خوښوي چي غوړي وي، لکه څنغوزي، غوزان، بادام، او د ګرمو سيمو هستوګن د مالټې، کينو او کيلې په څېر مېوې، الله تعالی په هري سيمي کي هغه مېوې راپيدا کوي چي انسانان ورته

ضرورت لري، غوزان او ځنغوزي په غرنیو سرو سیمو کي او مالتې په تودو سیمو کي، د هري سیمي خلک خپلي خپلي مېوې خوښوي، دا ځکه چي همدا مېوې او ځانګړی ترکیب ئې د دوی اړتیاوو ته ځواب وایي.

هر څه د ضرورت په اندازه پیدا شوي

د الحجر د سورې په ۲۱ آیت کي دې حقیقت ته اشاره شوې چي الله تعالی د عالم هر څه په یوه ثابت او معین مقدار کي او د ضرورت په اندازه پیدا کړي، وایي: د هر شي خزانې له الله تعالی سره دي، د خزانو کیلي ئې د الله تعالی په واک کي دي، د زیاتولو او کمولو پرېکړه ئې د ده له لوري کېږي، هر څه ئې په هغه اندازه پیدا کړي چي ورته ضرورت وو، نه تر خپلي ضروري اندازې زیات او نه کم، دومره چي انسان او د زمکي د سر نور ژوي ورته ضرورت لري، که په دې اندازه کي معمولي تغییر راشي مثلاً د باد حرکت لږ تېز او اضافه شي، له موجوده معمول او طبیعي سرعت ئې سرعت لږ اضافه شي، نو د زمکي په سر به هر څه سره ټکوي، هر څه به نسکوروي او د ژوندانه امکانات به ختموي، که باران لږ اضافه شي، که واوره لږه زیاته شي، که ورځ لږ اوږده او طولاني شي، که شپه لږه لنډه شي، که نور او حرارت لږ زیات شي او دا هر څه چي ګورئ، له معین حد نه زیات یا کم شي، د انسان ژوند تهدیدوي، خو الله جل شأنه هر څه په معینه اندازه کي راپیدا کړي، د هر شي لپاره یو معین قدر او اندازه ټاکل شوې، هیڅ شی له خپلي اندازې اضافه نه دئ، هیڅ شی له خپل ضروري اندازې لږ نه دئ. چي هر څه له خپلي اندازې لږ اضافه شي ګورئ چي بیا څنګه ترې تنګ شو، باران، دا د ژوند تومنه او وسیله چي

لږ له خپلي اندازې اضافه شي بيا دعاګاني کوو چي الله ئې متوقف کړي، واوره، بادونه، چي کله له خپلي طبيعي اندازې لږ اضافه شي ګورئ چي بيا ترې تنګ يو، سوکالي مو تهديد او ژوند راته ګران کړي. نن ساينس همدا خبره کوي چي د زمکي د سر د ټولو توکو اندازه ثابته او تغيير نه منونکې ده، تغيير ئې د دې عالم په اضمحلال منتج کېږي، کوم تغييرات چي موږ ئې ګورو، لکه دا چي بوټي وسوزي او ايرې شي، اوبه بخار شي، لرګي، پاڼې او هډوکي وراسته شي، په دې سره د شيانو په ثابت مقدار کي تغيير او تبديلي نه راځي بلکي له يوه حالته بل ته بدلېږي، که تاسو يوه فزيک پوه ته دا خبره وکړئ چي قرآن وايي: هر څه په ثابت مقدار کي پيدا شوي نو هغه به فوراً تا ته ووايي: دا يو ستر او ثابت شوي علمي حقيقت دئ.

د زمکي او آسمان تر منځ تنسيق

په لانديني آيت کي د زمکي او آسمان تر منځ هغه ژور تنسيق ته اشاره شوې چي وايي: له آسمانه د اوبو ورېدل او په دغو اوبو سره د زمکي د سر ژوو اړتيا رفع کول او دانې او مېوې ورته راټوکول ښيي چي د زمکي او آسمان پالونکی رب يو دئ، دغه رب د دواړو تر منځ دا تنسيق رامنځته کړی. قرآن د زمکي او آسمان تر منځ ژور تنسيق، يووالي او ګډ کار داسي انځوروي لکه يو چي د انسان د کور چت وي او بل ئې فرش او دواړو په ګډه ده ته خوندي او مصئون کور جوړ کړی وي، فرمايي:

ba°è9 baîô `Ë ûïŸ© ba)={ “Ÿ©ba/‘ (r%çã$â $Y9$$k%Š»ƒ

`Ë A“R&r §$YÎ ä$J¡¡ 9$r $©º•ï Ú ô`{ $Ss9 @è_ “ Ÿ%$ÇÈ bqà)G?

#Ÿ#‰R& ⅓ {qè#B Ÿx ù Nä3©$]yó Ñº•JV9$ `Ë ¾ïÎ l •z 'ù §$B ä$J¡¡ 9$

البقره: ۲۱-۲۲ ÇËÈ šc qßJ=è? ÑçFR&r

اې خلکو! د خپل هغه رب عبادت وکړئ چي تاسو ئې هم پيدا کړي يئ او تر تاسو مخکني ئې هم، ترڅو مو ځان ساتلی وي. هغه چي زمکه ئې تاسو ته فرش او آسمان ئې چت کړ او له آسمانه ئې اوبه راکوزي کړې او په هغه سره ئې مېوې راوايستې، ستاسو لپاره روزي، نو الله لره سيالان مه نيسئ په داسي حال کي چي پوهېږئ (هغه سيال نه لري).

د دې مبارکو آيتونو لارښوونې دا دي:

- د هغه ذات عبادت وکړئ چي تاسو او تر تاسو مخکي ټول انسانان ئې پيدا کړي.
- همغه ذات چي زمکه او آسمان ئې داسي پيدا کړي او د دواړو ترمنځ ئې داسي تنسيق او يووالی راپيدا کړی چي يو ئې ستاسو د کور د فرش او بل ئې د چت په څېر دئ، له يوه اوبه راورېږي او بل په همدغو اوبو تاسو ته دانه او مېوه راشنه کوي او تاسو ته روزي برابروي.
- ښه پوهېږئ چي نه ستاسو په پيدايښت کي او نه له آسمانه د باران په ورولو او له زمکي د دانې او مېوې په راايستلو کي له الله پرته بل څوک څه ونډه لري.
- ښه پوهېږئ چي الله سيالان نه لري.

دلته درې نوري خبري هم دقت او غور غواړي:

آسمان زموږ د کور محفوظ چت دئ

پورتنی آیت وایي: زمکه ستاسو د کور فرش ده، نه د تيږې په څېر سخته او نه د خټې په څېر نرمه، نه ډېره سړه او نه ډېره توده، نه ئې فشار ډېر زيات نه ډېر کم او آسمان د دې کور لپاره چت دئ، دقرآن په ګڼ شمېر آيتونو کې آسمان د چت او محفوظ سقف په نامه ياد شوی، نن او له څوارلس پيړيو وروسته انسانان په دې پوهېږي چې د دوی د زمکې په فضاء کې داسې څه شته چې د زمکې لپاره د يوه محفوظ چت او سقف حيثيت لري، چې هم ئې د لمر له ځينو خطرناکو وړانګو خوندي ساتي او هم له شهاب ثاقب څخه چې په ډېر سرعت سره د زمکې په لوري خوځي خو له دغه سقف سره د تصادم په نتيجه کې يا ذره ذره شي او يا ئې مسير بدل او په بل لوري مخه کړي. که يوه باانصافه ساينس پوه ته ووايئ چې زموږ په يوه کتاب کې چې څوارلس پېړۍ وړاندې تېرې شوې، څو ځايه راغلي چې دا آسمان ستاسو د زمکې لپاره محفوظ سقف او چت دئ، خو يو وخت به په دې کې چاودونه او سوري راپيدا شي! همغه خبره چې تاسو ئې نن کوئ، د زمکې فضاء د هغې خوندي سقف ګڼئ او د اوزون پرده ئې د لمر له مضرو وړانګو د خوندي پاته کېدو وسيله، همغه پرده چې اوس د کاربن ډای اکسايډ ګازونو د زياتېدو په وجه ځای ځای کې سوليدلی او سوري په کې راپيدا شوي، ما ته ووايئ چې د هغه عکس العمل به څه وي؟ د دې دقيقي علمي وينا او وړاندوينې په اړه به څه وايي؟ د قرآن او د هغه د راوړونکي په اړه به څه قضاوت کوي؟ آيا له دې پرته د بلې خبرې مجال ورته شته چې ووايي: دا خبره د يوه انسان خبره نشي کېدی، هغه څوک ئې کولی

شي چي زموږ د فضاء له ډېرو اسرارو خبر وي. او په قرآن کي د دغسي خبرو په استناد ويل شوي چي د دې کتاب رالېږونکی هغه ذات دئ چي د زمکي او آسمانانو په اسرارو پوه دئ.

همدا راز د آسمان او زمکي ترمنځ دا دقيق يووالی او تنسيق ښيي چي د انسان او د آسمان او زمکي پيدا کوونکی او پالونکی يو ذات دئ، له يوه اوبه راوروي او په همدغو اوبو له بلي ښايسته بوټي او دانې او خوندوري مېوې راپيدا کوي او په دې سره د انسان اړتيا ته ځواب وايي او هغه ته رزق او روزي برابروي. دا تنسيق چا راوستی او د کومي خبري شهادت ورکوي؟ آيا همدا کافي نه دئ چي ووايئ: الله سيالان نه لري.

د ورېځو په اړه د قرآن علمي وينا

د قرآن په ګڼ شمېر آيتونو کي د ورېځو د جوړېدا، آسمان ته پورته کېدا، په بېلو بېلو برخو وېشل کېدا، د بادونو په واسطه لرو لرو سيمو ته د دوی انتقال، د واورو، باران اوږلۍ په څېر ورېدا، د همدې په سبب د مړې زمکي ژوندۍ کېدا ته اشاره شوې، د ورېځو په اړه د قرآن هر آيت ځان ته يو علمي اعجاز دئ، د ورېځو ټولو علمي برخو ته په ډېري جامع او علمي توګه اشاره کوي. په دې اړه لاندي آيتونو ته ځير شئ:

“ Žlù $B%.â ¼ãêø Sê ¼çZ•/ ß#ÿsã Sê Itž ÓÅ“ã ©$$b& •? Ó9&

Š•/ .`Ë $kŽü 5$7Å `Ë ä$K¡ 9$`Ë ãÍ\ãr ¾ï#»=Å ôË ßãø šX Šq$$

Ü dõƒ ¾ïìiö $Z™ Š3ƒ âs±„ `B `ã ¼çêÇ ƒr âs±„ `B ¾ìÎ ÜŠÁ šû

النور: ۴۳ ÇÎÈ Ì» Á ÎF $

آیا نه ګورې چې الله وريځې روانوي، بیا ئې په خپلو کې سره پیوست کوي، بیا ئې سر په سر کوي، نو د باران څاڅکي به ګورې چې له منځه ئې راوځي، او په آسمان کې د یخ له غرونو ږلۍ وروي او هغه چا ته ئې رسوي چې دی ئې وغواړي او له هغه چا ئې بلې خوا ته وړي چې دی ئې غواړي، نږدې وي چې د برېښنا رڼا ئې سترګې له منځه یوسي.

په دې مبارک آیت کې زموږ پام هغو وريځو ته اړول شوی چې که هغه نه وی نو د زمکې پر سر به هیڅ ژوی نه وو، هغه چې د ژوند تومنه ده او د ژوو لومړۍ اړتیا. آیا نه ګورې چې الله تعالی وريځې جوړوي، د هغو سیمو په لور ئې روانوي چې هستوګن ئې اوبو ته اړ دي، هره برخه ئې په ځانګړې لورې خوځوي، خپلې خپلې سیمې ته له رسېدو وروسته ئې په خپلو کې سره پیوست کړي، بیا ئې سر په سر کړي، په خپل ځای او په خپل وخت کې د باران څاڅکي ترې راووځي، تر دې وړاندې او له جوړېدو سره سم نه څڅېږي، د لارې په اوږدو کې نه څڅېږي، له لوښې پرته او د هوا پر اوږو اوبه انتقالوي، په خپل ټاکلې ځای کې به ګورې چې خاص تغییرات په کې راشي او له منځه ئې د اوبو څاڅکي راووځي، په یوې سیمې کې باران ترې راوورېږي، په بلې کې واوره او په بلې کې ږلۍ، ږلۍ له هغو وريځو راوروي چې د یخ غرونو ته ورته وي، دا خطرناکه ږلۍ تل نه بلکې کله کله ئې وروي او هغه چا ته ئې رسوي چې دی ئې وغواړي او له هغه چا ئې بلې خوا ته وړي چې دی ئې غواړي، دا د اوبو له بخاراتو جوړې شوې وريځې د برېښنا منفي او مثبت بارونه لري، کله چې د وريځو بېل بېل څپرې سره نږدې یا سر په سر شي نو د برېښنا دا مثبت او منفي بارونه سره شارټ شي، او په دې سره ډېره زیاته تودوخه

رامنځته شي، ربنا ئې دومره زیاته وي چي سترګي وړي، همدا باعث شي چي له ورېځو د باران څاڅکي ووربږي. کوم څه چي دلته د ورېځو د تشکیل، د باران او ږلۍ د ورېدو په اړه په دې آیت کي ویل شوي ټول همغه څه دي چي ساینس ئې وایي. د قرآن په ګڼ شمېر آیتونو کي د ورېځو د جوړېدا، آسمان ته پورته کېدا، په بېلو بېلو برخو وېشل کېدا، د بادونو په واسطه لرو لرو سیمو ته د دوی انتقال، د واورو، باران او ږلۍ په څېر ورېدا، د همدې په سبب د مړې زمکي ژوندۍ کېدا ته اشاره شوې، د ورېځو په اړه د قرآن هر آیت ځان ته یو علمي اعجاز دئ، د ورېځو ټولو علمي برخو ته په ډېري جامع او علمي توګه اشاره کوي.

دې بل آیت ته هم ځیر شئ:

ÇÎÈ $¶7Rr ${m ¾ïhÎ l Ì÷ ä ÇÎÈ %[$gR [$B ÏN ºŽÅ èG$ `Ë ZR&r

ÇÏÈ $ù$ÿ ßlM»Z_r النبأ: ۱۴-۱۶

او اوبه مو کړې راتوی له نښتېځونکو پرله پسې. چي راوباسو په دې سره څه بوټي څه دانې. او سمسوره ګڼ باغونه.

په دې مبارک آیت کي، ورېځي د معصرات یعني زبېښېدونکې په نامه یادې شوې، په دې پوهېږو چي ورېځي د اوبو متکاثف او راغونډ شوي بخارات دي، چي د هوا د فشار او تودوخي په تغییر سره د اوبو په څاڅکو واوړي او د باران، واوري او ږلۍ په څېر وربږي، د لمر وړانګي د دې باعث شي چي د سیندونو اوبه تبخیر شي، په ورېځو واوړي، بادونه ئې په خپل سر واخلي، لرو لرو سیمو ته ئې انتقال کړي، د غرونو پر جګو څوکو د واوري په څېر او په آوارو او معتدلو برخو د باران په څېر ووربږي، که دا نظام نه وی نو زمکه به د ژوند لپاره وړ نه وه، د دې موضوع په اهمیت هلته ښه پوهېدی شو چي څو اساسي ټکیو ته پام وکړو:

لومړی- که د بحرونو اوبه تبخیر نه شي او د وريځو په توګه فضاء ته پورته نه شي، ځيني برخي ئې په فضاء کې، ځيني ئې په غرونو او سړو سيمو کي د واورو د سترو سترو زېرمو په شکل کي او ځيني ئې د زمکي لاندي برخي کارېزونو او چينو کي او يوه برخه ئې د زمکي پر سر د نهرونو په څېر خوندي نه شي، ټوله زمکه به په اوبو کي غرق او ټولي وچي به تر اوبو لاندي شي.

دوهم- د څښاک هيڅ پاکي اوبه به مو نه درلودې، له لنډي مودې وروسته به ټولي اوبه د سيندونو د اوبو په څېر تروې، ناولې او تېزابي کېدې او د څښلو وړ به نه وې.

درېيم- د انسانانو، حيواناتو او نباتاتو لپاره چي هره ورځ څومره اوبه په کار دي، دا لوی مقدار صافي او د استفادې وړ اوبه برابرول له بلي هيڅ لاري او په بلي هيڅ عمليې سره ممکن او مقدور نه ده، د (ثجاج) لفظ چي د پرېمانه او پر له پسې په معنا ده د همدې لپاره په دې مبارک آيت کي راغلی او همدغه حقيقت ته اشاره کوي.

څلورم- محتاجو او اړو سيمو ته د دې مقدار اوبو انتقال هومره پراخو امکاناتو ته ضرورت لري چي د انسان له توانه ډېر ډېر اوچت دئ، آيا په دې پوهېږئ چي يوه واړه ښار ته پاکي اوبه رسول، څومره ګران کار دئ او څومره مصارف غواړي، د دې پوښتنه له هغو ملکونو وکړئ چي د بحر خوا ته پراته او د زمکي لاندي اوبه ئې تروې دي او دې ته اړ چي د بحر اوبه تصفيه کړي ترڅو خپلو خلکو ته د څښاک صافئ اوبه برابري کړي.

پنځم- دا ورښت دئ چي د زمکي هوا تصفيه کوي، فضاء له زهرجنو او مضرو ګازونو، مکروبونو او ګندګيو تصفيه کوي او استنشاق او تنفس ته ئې تياروي، له ورښت پرته له بلي لاري د زمکي د سر د ټولو حيواناتو او انسانانو د ضرورت وړ دومره زياته صفا هوا برابرول ممکن نه ده، په بلي هيڅ عمليې دا کار نه شي کېدی.

په ۱۵و۱۶آيتونو کي د ورښت هدف ته داسي اشاره شوې: له آسمانه په دې

ورېدونکو اوبو سره ستاسو له زمکي بوټي او وني او داني او مېوې راباسو، آسمان ستاسو لمر په خپلي غېږ کي نيولی، د زمکي په لور خپلي وړانګې خوروي اوبه تبخيروي، دا بخارات په ورېځو بدل شي، لرو لرو سيمو ته انتقال شي، له بره پر تاسو باران وروي او په همدې باران سره د زمکي له زړه دانه او مېوه راپيدا کوي، آيا دا تاسو ته په ډېر صراحت او وضاحت سره نه وايي چي د زمکي او آسمان تر منځ دقيق يووالی او تنسيق حاکم دئ، دواړه يو بل ته لاس ورکوي او د يوې دقيقی منصوبې او طرحي له مخي په ګډه کار کوي او ستاسو اړتياوو ته ځواب وايي، بوټي او وني د زمکي خټه زبېښي، ستاسو د ضرورت وړ توکي جذبوي او له هغه داسي ښکلې داني او مېوې جوړوي چي رنګ ئې ښاېسته، خوند ئې لذيذ، بوی ئې ښکلی، شکل ئې جذاب او هضم ئې آسانه او همدا ستا غذا! دا بهير موږ ته ښيي چي د زمکي او آسمان د چارو تدبير له يوې مرجع ترسره کېږي او له دې بهيره ثابتېږي چي څه په آسمان کي ترسره کېږي او څه پر زمکه واقع کېږي، دا ټول د يوې دقيقي او منظمي منصوبې له مخي ترسره کېږي، دلته هر حرکت هدفمن دئ، دلته هرڅه سم پيدا شوي او په سم لور خوځي، نه څه خوشی او عبث پيدا شوی او نه په خپل سر او بې مقصده لګيا دئ.

ډبري سوزي

لکه څنګه چې د بقرې د سورې په پورتني آيت کي د قرآن د علمي اعجاز يوه بېلګه زمونږ مخي ته راغله په ورپسې آيت کي يوه بله بېلګه زمونږ په وړاندي ځلېږي، هلته چي فرمايي:

ÇÍÈ ûïÌÿ»3ü ôN£ãéä‘$ f Å$r â $Z9$$dŠqèr ÓÉ$‘$Z9$(qà?$ü ...

البقره: ۲۴

...له هغه اور نه ځان وساتئ چي سوند ئې خلک او ډبري دي، چي کافرانو ته تيار کړی شوی.

د قرآن د نزول په وخت کي هيچا دا خبره نه شوی منلی چي تيږي هم د اور سوند کېدی شي، معلومه نه ده چي مخالفينو به هغه وخت په دې خبري باندي څومره تمسخر کړی وي، څومره به ئې په خپلو مجالسو کي ويلي وي چي دا ليونيان اوس دا خبره هم مني چي تيږي سوزي، هيڅ عاقل انسان د تيږي سوزيدل نه مني!! خو تاسو اوس يوه فزيک پوه ته ووايئ: جنابه! آيا تيږي سوزي؟ هغه به ډېر ژر او له کوم تأمل او ځنډ پرته درته ووايي: هو؛ سوزي، يوازي تيږي نه بلکي هرڅه، حتی اوسپنه هم، هرڅه د اور په اوچتو درجو کي سوزي، دغه اوبه او دا خاوره هم چي ته ئې د اور وژلو لپاره کاروې. او که هغه ته ووايئ: زمونږ په دغه کتاب کي چي څوارلس پېړۍ وړاندي تېري شوې راغلي چي تيږي به د اور سوند وي، هغه وخت

زمور د کتاب په دې خبرې مخالفینو ملنډې وهلې او دا ئې ستر دروغ ګڼلو، ما ته ووایئ: د دې فزیک پوه غبرګون به څه وي او د دې کتاب او د هغه د وړاندې کوونکي په اړه به څه فکر کوي؟!! او د هغو خلکو په اړه به څه وایي چې د قرآن په دې وینا ئې ملنډې وهلې؟!!

په ډبرو کې اوبه

قرآن د ډبرو د ترکیب په اړه فرمایي:

ß ã÷ Šù ß)ø±„ $J9 $k÷]ß b]r ãgR÷F $pRZ÷ß ãø÷ ÿFƒ $J9 ó‘$ f ïø$`÷ß b]r

ã$J9$çÿß .... البقره: ۷۴

او د تیږو ځینې داسې دي چې ویالې ترې بهیږي او ځینې داسې چې ټوټې ټوټې شي نو اوبه ترې راوځي...

په دې مبارک آیت کې یو داسې حقیقت توضیح شوی چې انسان فقط په شلمه پېړۍ کې او د قرآن له نزول څوارلس سوه کاله وروسته او له ډېرو علمي تحقیقاتو بعد ورباندې پوه شو او هغه دا چې د سختو تیږو (مینرالونو) په ترکیب کې د اوبو مالیکولونه شته، په دې حقیقت هلته پوه شو چې تیږې او منرالونه ئې تجزیه کړل او د ټولو په ترکیب کې ئې د اوبو مالیکولونه وموندل او دا همغه حقیقت دئ چې قرآن په دې الفاظو سره بیان کړی: او له تیږو څخه ځینې داسې دي چې ویالې ترې بهیږي او ځینې داسې چې ټوټې ټوټې شي نو اوبه ترې راوځي!! چې کله قرآن دا

خبره کوله هیڅا دا ګمان هم نه شو کولی چي د کلکو ډبرو په ترکیب کي به د اوبو مالیکولونه وي!!

تريو سمندر د خوږ سمندر په څنګ کي

په شلمي پېړۍ کي او هغه مهال چي انسانان وتوانېدل ستري ستري او سريع بېړۍ جوړي کړي او د سمندر ډېري برخي تر خپل واک لاندي راولي، د زمکي هغو سيمو ته ورسېږي چي د واورو او کنګلونو سترو سترو غرونو پوښلې دي، شمالي او جنوبي قطبونو ته ورسېږي، په بحر کي ئې داسي سيمي وموندې چي دوه بېل بېل سمندرونه يو د بل خوا ته پراته دي، د يوه اوبه مالګيني او تروې او د بل خوږې او خوندوري، تر منځ ئې د اوبو داسي پرده او حجاب چي دوی سره بېل ساتي او د يوه اوبه په بل کي نه ننوځي، په هر يوه کي ئې د ژوو داسي بېل بېل ډولونه وموندل چي د بل اوبو ته له ننوتو ډډه کوي، دا يو عجيب کشف وو، ساينسپوهانو پرې تحقيقات پيل کړل چي وګوري د دې بحرونو منشأ څه ده او د بېلوالي وجه ئې څه، ورته معلومه شوه چي اساسي عوامل ئې دوه دي: ۱- د تودو سيمو سمندرونه د تودوخي له کبله تبخير کېږي، د اوبو بخارات لوړ ځي، د اوبو د برنۍ برخي د املاح (ډول ډول مالګو) کچه او تريوالی او تيزابيت ئې ورو ورو زياتېږي، له لوړو چي دغو بحرونو ته د دريابونو له لاري کومي اوبه راځي له ځان سره ډېر املاح راانتقالوي او ورځ په ورځ د بحر د املاح او مالګو کچه زياتوي. ۲- د واوري کوم غرونه چي د زمکي په شمالي قطب کي دي او په دوبي کي ورو ورو ويلي کېږي، د دې ويلي شوې واوري اوبه د عادي اوبو په څېر خوندوري وي او هيڅ

تریوالی نه لري، دا اوبه د سمندر د نورو سیمو په لوري خوځېږي، هلته د دغو اوبو او د سمندر د اوبو تر منځ د داسي اوبو یوه اوږده گاره جوړېږي چي د کثافت او تریووالي کچه ئې د دواړو لوریو اوسط اندازه کي وي، نه د بحر د اوبو په څېر ډېري تروي او نه د ویلي شوو واورو د صافو اوبو په څېر خوندوري، دا گاري دا دواړه تروې او خوندوري اوبه سره بېلوي، د اوبو په دغو دریو بېلو بېلو ډولونو کي بېل بېل ډولونه ژوي ژوند کوي!!

همداراز کوم لوی لوی دریابونه چي په سمندر کي توئېږي، تر اوږدې مسافې پوري همداسي وړاندي درومي او د خپلو اوبو کیفیت او خوند له لاسه نه ورکوي، د مثال په توگه د امازون دریاب له هغه وروسته چي د اطلس سمندر ته رسېږي نو نږدې دوه سوه کیلومترو پوري په سمندر کي وړاندي درومي او تر همغه ځایه د خپلو اوبو د خوند کیفیت خوندي ساتي.

اوس چي د ساینسپوهانو دا کشف تاسو ته واضح شو راشئ وگورو چي آیا قرآن دې حقیقت ته اشاره کړې که نه؟ په دې اړه د قرآن دغو آیتونو ته ځير شئ:

Ÿ@è_r Ó% `ëìxÜ #‹»dr Ô#•èÒõã #‹»d Ç̧f•ó7ÙŒ$ l •B “ Ÿ%$qèdr

ÇÎÌÈ #Yqàf øt¤C #\ôf ÏmrŸ{–ö/ $Jåk÷]t/ الفرقان: ۵۳

او الله هغه ذات دئ چي دوه سمندرونه ئې داسي پرېښي چي دا ئې خوږ او خوندور دئ او دا (بل) ئې مالگین او تریو، او د دوی تر منځ ئې داسي پرده او مانع اچولې چي (د دوی د گډېدو) مخنیوی کوي.

† Å°r‘ $l; Ÿ@è_r #\»gR& $g=»=Ã Ÿ@è_r #Y#•% Ú ó{R$ Ÿ@è_ `B&

Ÿw Ÿdèçò2 & @/ «!$ ìB #9ä& #‘Ån Ç̧f•ó7ÙŒ$ šú tû/ Ÿ@è_r

ÇÈ šc q3-ê/ النمل: ۶۱

هغه څوک دئ چي زمکه ئې تمځی گرځولې او د هغې په منځ کي ئې نهرونه جوړ کړي او هغې ته ئې لنگرونه (غرونه) جوړ کړي، او د دوو سمندرونو تر منځ ئې پرده او مانع جوړه کړې.

äw#ä Á 'Îù ÇÈ È$‹Éó/ ž Ó–ö/ $Jå‹/ ÇÈ È$‹ÉGù Ç/•ó 7$ l •B

äw#ä Á 'Îù ÇÈ Üc %` öJ$r èä-9$$KåB ß ãø/ ÇÈ È$/É3ê$Jâ/

Á 'Îù ÇÈ Ä=ãR$ ìó 7$'Î ß$«±Y$í #qgø$ãr ÇÈ È$/É3ê$Jâ/

ÇÈ È$/É3ê$Jâ/ äw#ä الرحمن: ۱۹-۲۴

دوه سمندرونه ئې داسي سره پرېښي چي مخامخ کېږي، تر منځ ئې داسي پرده چي تېری (تري) نه کوي، نو د خپل رب کوم کوم نعمتونه تکذيبوئ؟ له دوی دواړو مرغلري او مرجان راوځي، نو د خپل رب کوم کوم نعمتونه تکذيبوئ؟ او په سمندر کي ئې داسي جوړي شوې تلونکي (بېړی) دي چي د غرونو په څېر دي. نو د خپل رب کوم کوم نعمتونه تکذيبوئ؟

دلته څو خبري توجه او دقت غواړي:

- دې ته مو پام وي چي دلته د پيدا کولو (خلق) او جوړولو (جعل) پر ځای د (مرج) لفظ کارول شوی چي د پرېښودو معنی ورکوي، يعني الله تعالی دا دوه بحرونه په داسي حال کي پرېږدي چي د يوه اوبه په بل کي فوراً گډي او خلط نشي، تر منځ ئې پرده او مانع راپيدا کړي او هر يو خپله ځانگړتيا تر اوږدې مودې خوندي وساتي.

- په دې مبارکو آيتونو کې نه يوازې هغه حقيقت ته اشاره شوې چې د دوو بېلو بېلو بحرونو په اړه انسان ته په شلمې پېړۍ کې معلوم شو بلکې د قرآن يو بل ستر علمي اعجاز هم زموږ په وړاندې ځلېږي، او هغه دا: دومره ستري بېړۍ چې غرونو ته ورته وي، تر شلمې پېړۍ وړاندې نه وې جوړې شوې، په دغې پېړۍ کې داسې کښتۍ جوړې شوې چې د يوه لوی هوائي ډګر په څېر د فوځ يو لوی مجهز غونډ، له ګڼ شمېر جنګي جهازونو، هليکوپټرو او توپونو سره حمل کوي، يقيناً چې دا د قرآن يوه وړاندوينه وه چې مصداق ئې اوس په خپلو سترګو ګورو، دې حقيقت ته د قرآن په يوه بل آيت کې داسې اشاره شوې:

`Ï Mç; $Zø z r ÇÊÈ Èbqßsô J$Å ûu’Î Üß¡ $Zùq $R& Ñç; ß#är

ÇÊËÈ bqç.ö t $B ¾Ï&Î#÷VÏiB   يس: ۴۱- ۴۲

او دوی ته يوه څرګنده نښه دا ده چې د دوی زامن مو په ډکې کښتۍ کې سپاره کړل او دوی ته مو دې ته ورته داسې څه (بېړۍ) راپيدا کړې چې پرې سپرېږي.

دلته په ۴۱ آيت کې د نوح عليه السلام کښتۍ ته اشاره شوې او ورپسې په ۴۲ آيت کې داسې کښتيو ته اشاره شوې چې وروسته به ئې انسانان جوړوي.

اوس ما ته ووايئ: رسول الله ﷺ څنګه په هغو حقايقو پوه شوی وو چې انسانان څوارلس پېړۍ وروسته پرې پوه شول؟ آيا يو عقلمن او منصف انسان کولی شي دا ستر حقيقت له پامه وغورځوي، عادي خبره ئې وګڼي او د رسول الله ﷺ د نبوت واضح او څرګنده نښه ئې ونه ګڼي؟!!

د نړۍ تر ټولو ټیاره ځای

محققین او کائنات پېژاندي د خپلو څېړنو په ترڅ کي دې نتیجې ته رسېدلي چي د زمکي پر سر تر ټولو تیاره ځای د سمندر تل دئ، په ځانګړې توګه هغه مهال چي سمندر څپانده وي او پر سر ئې پرېړي ورېځي وي، دا ځکه چي له یوه پلوه ورېځي نه پرېږدي چي د لمر ټوله رڼا زمکي ته راشي، ډېره لږ سلنه ئې توانېږي چي له پرېړو ورېځو تېره شي، له بلي خوا د سمندر د سر څپې د دې مانع کېږي چي رڼا په مستقیمه توګه لاندي تېره شي، د سمندر د برنۍ برخي په څېر په لاندنیو برخو کي هم بېلي څپې رامنځته کېږي، د دغو دواړو برنیو او لاندنیو څپو د حرکت لوري هم په خپلو کي توپیر لري، او دا د وړانګو د تېرېدو په وړاندي مزید موانع رامنځته کوي، نه پرېږدي چي د رڼا وړانګي په مستقیمه کرښه لاندي لاړې شي، څپې ئې جهت وربدل کړي، په دې توګه د سمندر تل ته د لمر د وړانګو د رسېدو ټول امکانات له منځه ځي. نو ځکه وایي چي د زمکي د سر تر ټولو تیاره ځای د ژور سمندر تل دئ. راشئ وګور چي آیا قرآن هم دې حقیقت ته اشاره کړې که نه؟! دې مبارک آیت ته ځیر شئ:

È $tž ¾iÏh‰ ü `Ë Óöq B ¾iÏh‰ ü `Ë Óöq B ç9±ó f ÓéÅ9-92 ’Î M»J è‘. r&

@è ø Ó9© `Br $g1•f ô3f Ó9 ¼ç‰f l •-z &#Œ Î Cù è/ - öqù $k Õ è/ M»J èB

او یا لکه په ژور سمندر کي هغه تیارې چي له پاسه ئې څپې سر په سر وي، او ترې بره وریځ، تیارې یوه د بلي د پاسه، که خپل لاس راوباسي نشي کولی وئې وگوري، او چا ته چي الله نور نه وي په برخه کړی نو هیڅ رڼا به ئې په برخه نشي.

دلته کافر له داسي چا سره تشبیه شوی چي د ژور سمندر په تل کي لوېدلی، د سمندر لاندي برخي کي هم اوبه څپانده دي او برنۍ برخه کي ئې هم، د بحر پر سر پرېړو وریځو خپل تور وزر خور کړی، په دې توگه پرېړو پرېړو تیارو احاطه کړی، نه یوازي خپله شاوخوا نشي لیدلی بلکي خپل لاس هم نه ویني، یعني هم د ځان له پېژندا عاجز دئ او هم د خپل ماحول له پېژندا!!

پوښتنه دا ده چي د مکي په بیدیا کي ستر شوی امي پیغمبر ﷺ، هغه چي په خپل ټول ژوند کي ئې په سمندر کي سفر نه وو کړی، د بحر ستري ستري څپې ئې نه وې لیدلې، څنگه پوه شو چي د بحر په ژورو برخو کي هم اوبه څپانده وي، دا څپې له برنیو څپو سره توپیر لري، څنگه پوه شو چي د زمکي د سر تر ټولو تیاره ځای د ژور سمندر تل دئ؟!! څنگه ئې د بحر په اړه داسي وینا وکړه چي ساینسپوهان په شلمي پېړۍ کي پرې پوه شول؟! دې ته مو پام وي چي د سمندر د لاندینو برخو څپې یوازي هغه مهال انسان ته معلومي شوې چي پرمختللي اوبتلونه ئې جوړ کړل او د سمندر په تل کي د سفر مجال په لاس ورغی او وئې لیدل چي هلته هم اوبه څپانده وي!!

لمر هم د حرکت ځانګړی مسیر لري

یو مهال خلکو داسي انګېرله چي زمکه ولاړه ده او لمر خوځي، بیا کله چي د لمر پر محور د زمکي چورلېدا ورته څرګنده شوه داسي ئې انګېرله چي لمر ولاړ دئ او زمکه خوځي، وروسته وروسته ورته جوته شوه چي لمر هم له ټولو هغو اجرامو سره چي د ده پر محور څرخي په یوه ستر مدار کي منظم او مسلسل خوځي، له خپلو دغو اقمارو سره: عطارد، زهرة، زمکه، مریخ، مشتری، زحل، أورانوس، نپتون او پلوتون، چي ځیني د زمکي په څېر اقمار او سپوږمۍ هم لري، چي دوی په یوې سطحي کي خو په بېل بېل مدار او فلک کي د لمر پر محور څرخي، له لمر څخه د هر یوه واټن هم د ریاضي د یوې ثابتي قاعدې مطابق دئ، داسي چي ستورپېژاندو ویلي: که د دغو ستورو لپاره په ترتیب سره ۰، ۳، ۶، ۱۲، ۲۴، ۴۸، ۹۶، ۱۹۲، ۳۸۴ شمېرې وټاکو، بیا د هر ستوري د واټن معلومولو لپاره د هغه له شمېرې سره څلور جمع کړو او بیا ئې په نهو میلونو ضرب کړو، نو د ضرب حاصل به له لمر څخه د دغه ستوري واټن وي، د مثال په توګه د زمکي شمېره شپږ ده، ۶+۴=۱۰کېږي، اوس که لس له نه میلیونه سره ضرب کړو نو نوي ملیونه کېږي او د دې قاعدې له مخي زمکه له لمر څخه نوي ملیونه میله لري ده، همدا راز زهره له لمر څخه(۳+۴)x ۹۰۰۰۰۰۰ =۶۳۰۰۰۰۰۰ میله. خو دې ته مو پام وي چي د مریخ او مشتري تر منځ ګڼ شمېر واړه ستوري موقعیت لري چي د دې قاعدې له مخي ئې شمېره ۲۴ ده، دا ټول په خپل مدار کي له لمر سره یو

ځای په یوه ستر مدار کې خوځېږي، د دې شمسي نظام سرعت په هر ساعت کې اوه سوه زره ۷۰۰۰۰۰ کیلومتره دئ. دا مدار په نږدې دوه سوه پنځوس ملیونه کلونو کې یو ځل پلې کوي، دې ته مو پام وي چې لمر هم د نورو ستورو او زمکې په څېر پر خپل محور هم څرخي، لمر پر خپل محور په اته ویشتو ورځو، شپږ ګنټو او دري څلوېښت دقیقو کې یو ځل څرخي. لمر نږدې نیمايي عمر خوړلی او همدومره نور ورته پاته دئ چې د نورو ستورو په څېر خپله ځلا او نور له لاسه ورکړي. لمر له خپلو ستورو او زمکې سره یو ځای د هغه مرکز پر شاوخوا څرخي چې $10^{17}\,x2.7$ یعني: $(10)^{17}\,x2.7 = 270000000000000000$ کیلومتره ترې لرې دئ. دا مسیر په دوه سوه پنځوس ملیونه کاله کې پلې کوي. لمر نږدې ۴,۷ ملیارد کاله وړاندې پیدا شوی او تر اوسه ئې خپل مسیر اتلس ځلې پلې کړی، زموږ شمسي نظام له اړوند ستور لیکې سره یو ځای د یوه بل مرکز په شاوخوا څرخي. دا حقایق د شلمې پېړۍ په وروستیو کې ستور پېژاندو ته څرګند شو.

راشئ وګورو چې قرآن په دې اړه څه وايي، د قرآن دغو آیتونو ته ځیر شئ:

•J)ﯣ$r ÇÌÑÈ ÉŠÎè$$Í ƒ Íè$$ãÏ‰)9? 7 Ï‰Œ $gœ)Góß Ïü “ Ìøg$ ß§ ôϱ9$$r

$l; ÓÈ7^ƒ ß§ ôϱ9$$Ÿw ÇÌÉÈ Éƒ‰)$$Èqã_ ãã$$ Š$ã 4m AÎ$YB ç»RöE%

ÇÍÉÈ šc qßs7ó„ ;7 =ù ’Î @ä r Í$k]9$$ ß,Î$™ @ø$$Ÿwr •J)$$8 Í$ê b&

یس: ۳۸-۴۰

او لمر په خپل مستقر او تمځای کې درومي، دا د یوه ځواکمن ذات مقدر ټاکنه ده، او سپوږمۍ ته مو منازل ټاکلي تر هغه چې د کجوري د وچې زړې څانګې په څېر شي، نه لمر ته ښايي چې سپوږمۍ لاندې کړي او نه شپه پر

ورځ وړاندي کېدونکي ده، او هر يو په خپل خپل فلک کي لامبي (په فضاء کي دروميي).

دا مبارک آيتونه څو ستر ستر علمي اعجاز زموږ مخي ته ږدي:

- لمر د حرکت ثابت او ټاکلی مدار لري. او دا هغه حقيقت دئ چي انسان په شلمي پېړۍ کي پرې پوه شو.
- سپوږمۍ د حرکت ټاکلي پړاوونه لري، په هر پړاو کي موږ ته په يوې بڼي کي راښکاري، د نرۍ سپيني ګاري په څېر راڅرګنده شي، ورو ورو ستره شي، بشپړه شي، بيا ورو ورو وړېږي، تر هغه چي له سترګو پټه شي.

دا دئ ګورئ چي د لمر او نورو ستورو د حرکت په اړه د قرآن وينا څومره دقيقه ده چي وايي: کل في فلک يسبحون: هر يو په يوه فلک او مدار کي خوځي!!!

په سپوږمۍ کي د ژوند آثار ونه موندل شول

که تاسو ورته ځير شوي وئ نو ګورئ چي د يس د سورې په ۳۹ آيت کي د سپوږمۍ لپاره د (عرجون القديم) الفاظ کارول شوي، عرجون القديم زړي وچي څانګي ته وايي، د سپوږمۍ لپاره دا الفاظ کارول ډېر عجيب برېښي، په سطحي او ظاهري نظر خو دا مطلب ترې اخيستل کېږي چي سپوږمۍ د مياشتي په آخري شپو کي د خرما د وچي څانګي په څېر نرۍ شي، خو ولي دا مطلب په نورو الفاظو سره نه دئ بيان شوی؟ د دې پوښتني ځواب د هغو څېړنو په نتائجو کي ترلاسه کولی شئ چي سپوږمۍ ته د انسان له ختلو وروسته ترلاسه شول، کله چي انسان د سپوږمۍ پر سر کوز شو، ډبري ئې زمکي ته راکوزي کړې، د سپوږمۍ د ډبرو د

ترکیب په اړه ئې تحقیقات وکړل، د سپوږمۍ ډېري برخې ئې له نظره تېرې کړې، ورته معلومه شوه چي په سپوږمۍ کي نه اوکسیجن شته، نه اوبه، نه نباتات او نه ژوي، تر دې وړاندي ئې داسي انګېرله چي ښايي د سپوږمۍ جوړښت او د سطحي او فضاء د موادو او غازاتو ترکبیت به ئې زمکي ته ورته وي، خو هلته ئې حالات د خپلو انګېرنو او انتظار خلاف وموندل، د مزیدو تحقیقاتو په ترڅ کي دا هم ورته ثابته شوې چي سپوږمۍ له سره او په ابتداء کي داسي نه وه، په لومړیو کي ئې اوبه درلودې خو ورو ورو ئې دا اوبه له لاسه ورکړې دي او اوس یوه داسي کُره ده چي نه د ژوند آثار په کي تر ستر ګو کېږي او نه د اوبو!! لکه هغه ځانګه چي وچه شوې وي هم ئې خپل لوندوالی له لاسه ورکړی وي او هم د ژوند نښي او آثار!! ما ته ووایئ: آیا د سپوږمۍ په اړه د قرآن دا علمي وینا یو ستر علمي اعجاز نه دئ.

لمر نشي کولی سپوږمۍ جذب کړي

په پورتنیو آیتونو کي دا هم ویل شوي چي لمر نشي کولی سپوږمۍ د ځان لوري ته جذب کړي، سره له دې چي د لمر جاذبه دومره ځواکمنه ده چي لس داسي اجرام په خپل مدار کي ساتي چي هر یو ئې تر سپوږمۍ څو څو ځلي ستر دئ، الله تعالی د زمکي، لمر او سپوږمۍ تر منځ فاصله او جاذبه داسي ټاکلې چي لمر نشي کولی سپوږمۍ جذب کړي.

همداراز شپه او ورځ هم په خپل خپل وخت راځي.

دلته د لمر او سپوږمۍ د حرکت لپاره د (سبح: لامبو) صیغه کارول شوې او

ښيي چي هر يو په خپل خپل فلک کي د لامبو په څېر خوځي، او دا همغه څه دي چي نن ئې ساينس د دوی د حرکت په اړه وايي. داسي نه ده چي د آسمان ستوري په آزاده توگه د دې پراخ آسمان په غېږ کي خوځي، بلکي هر ستوری ځان ته د حرکت ثابت او ټاکلی مدار او مسير لري او د قرآن په اصطلاح هر يو په خپل خپل فلک کي درومي.

سپوږمۍ خپله رڼا له لاسه ورکړې

د شلمي پېړۍ ستورپيژاندو ته دا حقيقت جوت شو چي سپوږمۍ په سر کي ځلانده وه او ورو ورو ئې خپله رڼا له لاسه ورکړې، او دا هغه حقيقت دئ چي قرآن څوارلس پېړۍ وړاندي ورته اشاره کړې وه، د قرآن دغه آيت ته لږ ځير شئ:

í$k]9$p/#ä $Zù è_r è@d$p/#ä $Rös Jù È#G/#ä '$k]9$r Ÿ@d$ $Zù è_r

>$¡ ïø$r ûüZÅ9$ Š%ã (qß=ètGÏ9ur óaÎ§ `Ï B WÒù (qäótGö;ÏJ ZÅÇö7ãB

Ç‼È WŠÅÁø? çµ»oYù=Á ùa ó«« @à2 r الاسراء: ١٢

او شپه او ورځ مو دوه څرگندي نښي وگرځولې، نو د شپې نښه مو له منځه يووړه او د ورځي نښه مو د ليدو وسيله وگرځوله، د دې لپاره چي د خپل رب فضل ولټوئ او د دې لپاره چي د کلونو په شمېر او حساب پوه شئ، او هر څه مو په تفصيل سره بيان کړي.

د دې مبارک آیت لاربښووني دا دي:

- تلوار او عجله مه کوئ، د الله تعالی هر څه د دقیق نظم او محاسبې له مخې په خپل خپل وخت ترسره کېږي، لکه دا شپه او ورځ چې هره یوه ئې په خپل خپل وخت راځي په داسي دقیقه او منظمه توګه چې تاسو د هغې له مخې د کلونو شمېر او حساب معلومولی شئ.
- دلته د شپې په اړه ویل شوي چې د شپې نښه مو محوه کړه خو د ورځې په اړه ویل شوي چې د ورځې نښه مو د هر څه د لیدو او پېژندو وسیله وګرځوله چې په ترڅ کي ئې د خپل رب فضل ولټوئ، د بیان له فحوی معلومېږي چې دلته کفر له شپې سره تشبیه شوی، او ایمان له رڼا او ورځې سره، کافرانو ته ویل شوي چې الله تعالی د رسول الله ﷺ په بعثت سره د کفر تیاره شپه پای ته رسوي او د ایمان په رڼا روښانه شوې ورځ راولي، په دې کي تاسو د خپل رب فضل او پېرزوینه ترلاسه کوئ، عجیبه ده چې تاسو د رڼا پر ځای په تیاره کي پاته کېدا خوښوئ او د الله تعالی له ستر فضل او پېرزویني ځان محروموئ.
- خو دا خبره لږ دقت او غور ایجابوي چې ولي دلته د (محونا آیة اللیل) الفاظ راغلي، که محو د نابودي او له منځه تلو په معنی واخلو نو شپه خو له منځه نه ځي، تل د زمکي پر سر وي، له یوې سیمي ئې پېښي بلي ته ورو ورو خوځېږي، نو یقیناً چي معنی ئې له منځه وړل نه بلکي تیاره کول دي، ځکه په ورپسې فقره کي ورځي ته مبصرة ویل شوي نو معنی ئې دا شوه چې شپه مو تیاره کړه او ورځ مو لید مهال، خو دا پوښتنه راولاړېږي چې دلته د لیل پر ځای آیة اللیل راغلي یعني ویل شوي چې آیة اللیل مو تیاره کړ!! د دې ځواب دا دئ چې د الفاظو په دغه ترکیب کي د قرآن یو ستر علمي اعجاز مضمر دئ، تاسو پوهېږئ چې لمر د ورځې نښه ده او سپوږمۍ د شپې نښه، نو د دې آیت دقیقه معنی دا ده چې الله تعالی د شپې دغه نښه (سپوږمۍ) تیاره کړه!! او د ورځې نښه (لمر) ئې د لیدو وسیله وګرځوله، او دا هغه

ځلانده حقیقت دئ چي ساینسپوهان په شلمي پېړۍ کي پرې پوه شول او وئې ویل: سپوږمۍ په سر کي د لمر په څېر ځلانده وه او خپله رڼا ئې درلوده خو ورو ورو ئې دا رڼا له لاسه ورکړې او اوسنۍ حالت ئې غوره کړۍ.

علي ﷺ او عبدالله بن عباس ﷺ ته منسوب ګڼ شمېر روایات لرو چي د محونا آیة اللیل په اړه ئې همدا تفسیر وړاندي کړی او ویلي ئې دي چي په سپوږمۍ کي تور تور ټپونه د همدې نښه ده، او تاسو پوهېږئ چي د سپوږمۍ دا تور تور ټپونه په حقیقت کي هغه ځایونه دي چي د لمر رڼا نه وررسېږي او کوم سیوری پرې غوړېدلی دئ، که سپوږمۍ له ځانه رڼا درلودی نو داسي تور ټپونه به نه په کي تر سترګو کېدل.

د آسمان او زمکي له اقطارو وتل ممکن نه دي

قرآن په دې اړه وايي:

ÏNºq»J¡¡ 9$Sí$Üø ôÏB (rãäZ? b& ÞOçFèÜGó™$# bÎ) Ä§RM}$#r Çd`Éfø9$# uŽ³ètJ»tƒ

$JãÎ/ ÈwÎ) šcräãZ?s? Ÿw 4 (rãäR$$sù ÇÚöF{$#

ÇÌÌÈ Èb#ŽÉj‹s3è? $yJä3În/u‘ Ïäw#uä Äd“r'Î7sù ÇÌÍÈ Èb$uŽÅÇtFZs? Ÿxsù Ó¨$ptwUur

الرحمن: ۳۳-۳۵

اې د انسانانو او پېریانو ټولګیو! که کولی شئ چي دآسمانونو او زمکي له

اقطارو ووځئ نو ووځئ، وتلی نشئ مګر په ځانګړي ځواک سره، نو د خپل رب کوم کوم نعمتونه تکذیبوئ؟ پر تاسو به د اور داسي شعلې او داسي ویلي مس لېږل کېږي چي مقابله ئې نشئ کولی.

په دې آیتونو کي د قرآن دوه ستر ستر علمي اعجاز زموږ مخي ته ځلېږي: یو دا چي وایي: که آسمان ته بر ولاړ شئ نو له داسي بې دوده لمبو سره به مخامخ شئ چي مقابله ئې نشئ کولی، یعني د آسمان په برنۍ برخي کي د شهاب ثاقب تېزي او تودې لمبې دومره زیاتي او زوروري دي چي تاسو ئې له مقابلې عاجز یئ!! او دا هغه حقیقت دئ چي انسان اوس او هغه مهال پرې پوه شو چي سپوږمۍ او ستورو ته ئې د ختلو لړۍ پیل کړه او متوجه شو چي دا شهاب ثاقب د فضائي سفرونو په وړاندي داسي ستر ګواښ دئ چي مقابله ئې نشي کېدی.
ښايي ځينو ته به د قرآن د دې آیت له دغي فقرې (لاتنفذون الا بسلطان) څخه دا وهم راپیدا شي چي انسان کولی شي د وسائلو او امکاناتو په مرسته د آسمان له اقطارو ووځي، له یوې څنډې ئې بلي ته ورسېږي او زمکه داسي سورۍ کړي چي له مرکزه ئې تېر شي او بل لوري ته ووځي!! دا واهمه به ئې هغه مهال یقین ته نږدې شوې وي چي انسان سپوږمۍ ته ورسېدو، خو باید متوجه وو چي سپوږمۍ زمکي ته تر ټولو نږدې کُره ده، له زمکي ۲۴۰۰۰۰ کیلومتره واټن کي پرته ده، زموږ لمر دغه تر نورو زمکي ته ډېره نږدې کُره په دومره واټن کي پروت دئ چي که یو راکټ په ساعت کي ۶۰ کیلومتره لوړ ځي، نو لږ تر لږه ۳۰۰ کاله به شپه او ورځ مزل کوي چي لمر ته ورسېږي!! یوازي د یوه کهکشان قطر دومره اوږد دئ چي یو اړخ له بله څو سوه ملیونه نوري کاله فاصله لري، حال دا چي په آسمان کي زموږ د ستور لیکي (کهکشان) په څېر نږدې یو سل شل ملیارډه ستور لیکي (کهکشانونه) شته!!

لمر له زمکي څخه پنځه سوه نوري ثانيې فاصله لري، او ورپسې تر ټولو نږدې ستوری له زمکي نږدې څلور نوري کلونو واټن کي دئ، او نوري کال هغه واټن ته ويل کېږي چي نور ئې په يوه کال کي وهي، په داسي حال کي چي د نور سرعت په هره ثانيه کي درې سوه زره کيلومتره دئ. نو اوس ووايئ: آيا د آسمان له قطر څخه وتل ممکن دي؟

همدا راز د زمکي د منځنۍ مرکزي برخي د تودوخي درجه دومره لوړه ده چي د زمکي ټول فلزات په کي ويلي دي او سوزي، انسان داسي مواد نشي موندلی چي د دغي لوړي تودوخي په وړاندي مقاومت وکړي او انسان ته له دغه ځايه د تېريدو مجال ورپه برخه کړي.

لمر رڼا او تودوخه لري او سپوږمۍ د لمر نور منعکسوي

انسانان په شلمي پېړۍ کي په دې حقيقت پوه شول چي لمر له ځانه رڼا او تودوخه لري او سپوږمۍ د زمکي په څېر ده نه خپله رڼا لري او نه تودوخه، دواړه له لمره اخلي، راشئ وګورو چي قرآن په دې اړه څه ويلي:

ÇÊÌÈ %[$ödr %[#ŽÅ $Zùè_r النبأ: ١٣

او روڼ او تود څراغ مو جوړ کړی دئ.

د دې مبارک آيت لارښووني دا دي:

هغه حکيم ذات چي دا کائنات ئې پيدا کړي، لمر ئې داسي ګرځولی او فاصله ئې له زمکي دومره ټاکلې چي زموږ دوو اړتياوو ته ځواب وويلی شي: موږ ته رڼا او

تودوخه راکړي، زموږ دا د زمکي کور هم تود کړي هم روښانه، لمر ئې (سراج او وهاج) يعني (تود او ځلانده څراغ) گرځولی، زموږ دواړو جدي او حياتي اړتياوو ته ځواب ويونکی، د لمر د نور او حرارت په مقدار کي ډېر لږ تغيير او د زمکي او لمر ترمنځ په اوسني واټن کي ډېره لږه تبديلي او د شپې او ورځي په اوسنۍ اندازې او د زمکي په خپل محور چورلېدو او د لمر په محور خوځېدو کي ئې معمولي تبديلي د دې باعث کېږي چي د زمکي پر سر دا موجود تعادل له منځه ولاړ شي او په هغې کي ژوند ناممکنه شي.

زموږ زمکه له لمره ۹۳ مليونه ميله فاصله لري، د لمر حجم د زمکي د حجم ۱۰۹ برابره دئ، د لمر د برنۍ سطحي د حرارت درجه ۶۰۰۰ سانتي گرېډه او د منځنۍ برخي حرارت ئې ۱۵ مليونه درجې ده، دا رڼا او تودوخه په زرگونو کيلومتره لري ستورو ته رسي، سره له هغه اوږده واټنه چي له لمره ئې لرو، نه شو کولی په عادي ستر گو څو ثانيې لمر ته وگورو، د زمکي په ځينو برخو کي چي د لمر وړانگې پر له پسې پرې لگېږي د حرارت درجه کله کله ۱۴۰درجې سانتي گرېډ ته ورسېږي، که زموږ زمکه لږ لمر ته نږدې وی نو تودوخه به ئې هومره وه چي نه به انسان او حيوان پرې ژوند کولی شو او نه به بوټي ورباندي راشنه کېدی شول او که ئې فاصله له لمره تر دې زياته وی نو سختي يخنۍ به د زمکي پر سر د ژوند مجال له منځه ووړ، خو دا فاصله داسي تنظيم شوې چي موږ د لمر له نور او حرارت څخه د ضرورت په اندازه گټه واخيستی شو.

دغه مطلب د قرآن په بل آيت کي په دې توگه راغلی:

(qÖ=èFÏ AÎ$ŸB ¼çµ‰£%r #Yqçz•J)ßßr [$‹Ê š[ôÏ±9$$@è_ "Ï%©!$qè

ÏM»ƒF$$@Á yã Ès ß$ŽŽž]š• Ï‰Œª!$,={ $B >$¡Å ßßr ûüÏZÅ9$Š‰ã

دی هغه ذات دئ چي لمر ئې رڼا گرځولی او سپوږمۍ ئې روښنائي، او هر یوه ته ئې د ټېکي ځای ټاکلی ترڅو د کلونو په شمېر او حساب پوه شئ، الله دا نه دي پیدا کړي مگر په حقه سره، هغو وگړو ته چي پوهېږي آیتونه په تفصیل سره بیانوي.

دلته باید څو خبري په پام کي ولرو:

- دلته ویل شوي چي لمر ئې رڼا گرځولی او سپوږمۍ ئې روښنائي، یعني لمر له ځانه روڼ دئ او سپوږمۍ د بل په نور روښانه شوې. آیا د قرآن دا وینا یو علمي اعجاز نه دئ چي د لمر رڼا ته کله د وهاج نوم ورکوي او کله د ضیاء او سپوږمۍ د نور په نامه یادوي او په دې سره همغه خبره کوي چي انسان په شلمي پېړۍ کي پرې پوه شو؟!!

د یونس د سورې په مخکنیو آیتونو کي ویل شوي چي الله تعالی هر څه په حقه پیدا کړي، د هر څه په پیدایښت کي حکمت او مصلحت مضمر دئ، دلته د همدې مدعاء د اثبات لپاره لمر او سپوږمۍ د بېلگي په توگه وړاندي کوي او وایي: دا دئ گورئ چي یو ئې د ورځي له لوري تاسو ته رڼا او تودوخه درکوي او بل ئې ستاسو تیارې شپې روښانه کوي، هر یوه ته ئې د ټېکي ځای ټاکلی، داسي چي له ټاکلي ځایه خوځي او په ټاکلې نېټې وروستي منزل ته رسي، حرکت ئې دومره دقیق چي د هغه له مخي د شپو ورځو، میاشتو او کلونو حساب معلومولی شئ.

نو څوک چي له بیاژوندون، قیامت، حساب و کتاب او مکافات او مجازات څخه انکار کوي دا انکار ئې په دې معنی دئ چي گواکي انسان خوشی او بې هدفه پیدا شوی، نه د فساد، ظلم او کفر سزا ورکول کېږي او نه د ایمان او نېک عمل اجر او بدله!! کوم د عقل او شعور خاوند به دا خبره ومني چي د دې خور او پراخ

عالم هر څه دي هدفمن پیدا شوي وي، د هر څه خوځښت او حرکت دي د دقیق حساب له مخي وي خو انسان دي د دغي عامي قاعدې خلاف او د يوې استثناء په توګه داسي پیدا شوی وي چي نه ئې پیدایښت کوم هدف لري، نه پوښتنه ترې کېږي، نه د ښه او بد عمل محاسبه ورسره کېږي او نه سزا او جزا ورکول کېږي؟!! نور مخلوقات داسي دي چي له خپل ټاکلي مسیر څخه یوه ذره ښي او کیڼ لوري ته انحراف نه کوي او معمولي انحراف ئې د زوال او تباهي باعث کېږي، آیا سمه ده چي ووایو: انسان نه د حرکت لپاره ثابت او ټاکلی مسیر لري او نه د انحراف سزا ګوري؟!!

زمکه کروي او ګرده ده

دا حقیقت اوس ټولو ته جوت شوی چي زمکه د آسمان د نورو ستورو په څېر ګرده ده، که تاسو په داسي شپې کي بهر ووځې او آسمان ته وګورئ چي هوا صافه وي او په آسمان کي نه وريځ وي او نه ګرد او غبار، آسمان به له داسي ستورو ډک ومومئ چي ټول ګرد دي، نه د مکعب په څېر کوم ستوری په نظر درځي او نه د مخروط په بڼي کي، زمکه د آسمان یو ستوری دئ او د نورو په څېر ګرده ده، که خلک په طیارې یا کښتۍ کي له آسیا امریکا ته تګ غواړي نو هم د شرق له لاري امریکا ته رسېدی شي او هم د غرب له لاري، او دا ښيي چي زمکه ګرده ده، که تاسو د کوم سمندر په ساحل کي ودرېږئ او د قوي دوربین په مرسته وغواړئ چي له شرق یا غرب لوري راتلونکي کښتۍ وګورئ نو متوجه به شئ چي لومړی به د کښتۍ دود او دود کښ په نظر درشي بیا ئې بیرغ او ورو ورو ټوله کښتۍ، دا ښيي چي زمکه سره له خپلو اوبو ګرده ده، کله چي انسان له زمکي بر د نورو ستورو په

لور ولاړ خپله زمکه ئې د نورو ستورو په څېر گرده وموندە خو د اوبو د بخاراتو له کبله ئې د هغې رنگ د سپين يا ژيړبخون پر ځای فيروزه يي وموند. راشئ وگورو چي قرآن د زمکي د گردوالي په اړه څه ويلي؟ دې مبارک آيت ته ځير شئ:

‘$gY9$âì3ãr í$k]9$’ ?ã Ÿ$$âì3ã ës ¨$# Ú ö‘F{$# Ñ ºq»J¡¡ 9$,-{

Ÿw& ‘ ‡¡ B @_ L{ “ Ìøg† @ä2 •J)$# r § ôJ¤±9$•q™r è$#$ † ?ã

ÇÎÈ ãÿóø$#$ã\ƒÍ“yèø9$#qèd

الزمر: ۵

آسمانونه او زمکه ئې په حقه پيدا کړي، شپه پر ورځ تاووي او ورځ پر شپې تاووي، او لمر او سپوږمۍ ئې مسخر کړي، هر يو د ټاکلې نېټې مطابق درومي، خبردار چي هغه عزتمن بخښونکی دئ.

د دې مبارک آيت لارښووني دا دي:

- الله تعالی آسمانونه او زمکه په سمه توگه پيدا کړي.
- شپه پر ورځ تاووي او ورځ پر شپې تاووي، دلته د شپې او ورځې د تلو راتلو لپاره د (کور) لفظ کارول شوی، چي معنی ئې تاوول دي، د دغه لفظ لغوي معنی ته په پام سره د دې فقرې معنی دا ده چي الله تعالی شپه پر ورځې داسي راتاووي لکه څوک چي خپله پگړۍ پر سر راتاو کړي. او دا دقيقاً همغه مطلب افاده کوي چي زمکه گرده ده او شپه او ورځ داسي پرې راتاوېږي لکه څوک چي خپله اوږده پگړۍ پر سر راتاووي.
- لمر او سپوږمۍ خپلي مخي ته آزاد نه دي پرېښودل شوي چي په خپل سر او په کوم نامعلوم لوري خوځي، بلکي مسخر دي او په ثابت او ټاکل شوي مسير او لوري درومي.

• هر یو د ټاکلې نېټې مطابق درومي، او دا هغه حقیقت دئ چي انسان ته اوس معلوم شوی، اوس پوه شوی چي زمکه، سپوږمۍ، لمر او ټول ستوري خپل خپل مدار د ټاکلې نېټې مطابق بشپړوي.

په زمکي کي پاکي او صافي اوبه څنګه پیدا کېږي؟

د زمکي پاکي او صافي اوبه یا له استعمال وروسته ګنده شي، یا په زمکي کي ننوځي، یا د دریابونو له لاري لویو لویو سمندرونو ته کوزي شي، هلته دومره تروې شي چي نه ئې انسان څښلی شي او نه نباتات پرې راشنه کېدی شي. د سمندر دغه تروې اوبه د لمر د وړانګو له کبله تبخیر شي، بخارات لوړ ولاړ شي، وربځې ترې جوړي شي، بادونه دا وربځې یوه او بل لوري ته وخوځوي، پر لوړو او د غرونو پر سرونو واوره واوروي او په آوارو باندي بارانونه، د واوري او باران دا اوبه له ټولو ګندګیو صافي او پاکي وي، که دغه الهي نظام نه وی نو موږ به د زمکي پر سر پاکي اوبه نه درلودې!! دغه علمي حقیقت ته قرآن په دغو الفاظو سره اشاره کړې:

`Ë $Z&#Rr ¾ïïJôn‘ ô %f šú ü/ #Ìô ç x»fìh$ Ÿ@™ ä üŸ %$qèr

الفرقان: ۴۸ ÇÍÑÈ #Yqßû ä$B ä$J¡ 9$

او الله هغه ذات دئ چي بادونه تر خپلي پېرزویني (باران) وړاندي د زېري په توګه لېږي، او له آسمانه پاکي اوبه نازلوي (وروي).

علم نن د قرآن همدغه خبره کوي او وایي چي د باران او واوري اوبه د

جوړېدو پر مهال په بشپړه توگه صفا وي او هيڅ څه ورسره گډ نه وي.

د اوسپنې اهميت

علمي څېړني وايي چي په زمکي کي د اوسپني مقدار تر ټولو نورو فلزاتو زيات دئ، نن د وسلو او نورو آلاتو په جوړولو کي له اوسپني تر بل هر فلز زياته استفاده کېږي، د اوسپني ځانگړتياوو دا امتياز ورکړی چي په صنعت کي زياته استفاده ترې وشي، خو د اوسپني دا اهميت هغه مهال جوت شو چي انسان له علمي پلوه ډېر وړاندي ولاړ او د ډول ډول وسائلو د جوړولو پوهه او امکانات ئې په برخه شول، که څوک اوس د اوسپني په اړه ووايي چي د جنگي وسائلو په جوړولو کي د اوسپني لويه ونډه ده او د انسان جنگ ته ئې شدت او پراخ ابعاد ورکړل او انسان تر نورو فلزاتو زياته گټه ترې اخلي نو دا نه د تعجب خبره ده او نه د حقيقت خلاف، خو که چا دا خبره دوه درې پېړۍ وړاندي کړې وی، نه چا ورسره منله او نه ئې صحيح گڼله!! خو قرآن څوارلس پېړۍ وړاندي وويل:

¼nǰÇ Zƒ ` B ª! $N=è‹Ïr Ä $Z=Ï Bÿ»YBr ‰óƒÏ‰© Ó Ù ÏnŠÏ ‰ƒÏ‰tø$Z9$R&r

ÇËÎÈ Ïr ã ;“ È‰ ©$b Î ‾=ø$# ¼ã#Š â — الحديد: ۲۵

او اوسپنه مو نازله کړه چي په هغې کي شديد جنگ دئ او خلکو ته (ډېري) گټې، او چي الله هغه خلک معلوم کړي چي په غياب کي د ده او د ده د پيغمبرانو ملتيا کوي، يقيناً چي الله عزتمن ځواکمن دئ.

دا آيت نه يوازي د اوسپني په اړه يوه وړاندوينه ده بلکي د هغو مجاهدينو په اړه هم يوه دقيقه وړاند وينه ده چي دغه مهال به د الله تعالی په لار کي جهاد کوي، څکه دلته د هغو مجاهدينو يادونه شوې چي د پيغمبر په غياب کي او هغه مهال به د الله تعالی په لار کي جهاد کوي چي اوسپنه به د سختو جګړو مهمه وسيله وي!!

دې ته مو هم پام وي چي اوسپنه د انسان د ويني يو مهم عنصر دئ، د چا په ويني کي چي دا ماده له ضروري حده کمه شي په سختو ناروغيو اخته کېږي، دا عادي خبره نه ده چي قرآن د اوسپني ګټو ته اشاره کوي او د قرآن يوه سوره په همدې نامه (الحديد) ياده شوې.

د اوسپني د کشف نېټه

د علمي څېړنو په ترڅ کي معلومه شوې چي انسانانو اوسپنه تر مېلاد ۱۰۰۰- ۱۲۰۰کاله وړاندي کشف کړه، راشئ وګورو چي آيا قرآن په دې اړه څه ويلي که نه! د قرآن دغو آيتونو ته ځير شي:

ņ9 $Y9&r ŽöÖ9$r ¼çnèB ’Îû& ÆA$7Ê »ƒ ŴõÒù $ZÏB Š¼ã#Š $Y«?#ä ô‰)9r

$JÎ ’Þ) $s Î» ¹ (qèJã$r ŠŽö¡9$’Î öd‰r ÇM»óÎ» ™ @Hå$Ê& ÇÊÈ ‰ƒÏ‰tø$

ÇÊÈ ŽÅÁ/ bqèJè? سبا: ۱۰-۱۱

او داؤد ته مو له خپل لوري فضل ورپه برخه کړ، (ومو ويل:) اې غرونو! له ده سره همغږي کوئ او مارغانو ته هم، او اوسپنه مو ورته نرمه کړه، چي زغري

جوړي کړه او کړی په اندازه ولګوه، او نېک عمل کوئ، يقيناً چي زه په هغه څه پوهېږم چي تاسو ئې کوئ.

له دې مبارکو آيتونو په ډېر وضاحت سره معلومېږي چي د اوسپني کشف او د جنګي مقاصدو لپاره له هغې څخه استفاده او زغري ترې جوړول د داؤد عليه السلام په وخت کي پيل شوي، تاريخي څېړني ښيي چي د داؤد عليه السلام د بعثت زمانه همدغه تر ميلاد زر دولس سوه کاله وړاندي ده.

ستوري د لار موندو علامات دي

قرآن په دې اړه فرمايي:

Nà6 ÷è©Wç3r #Ï»k¥r Nà6 Î ‰‹Ü? b& † Å°r‘ Çú ö‘F$ ’Î 4+ãr

ÇÎÈ brß‰GöNèd ÄNôfZ9$$Î/ur ÇM»J»=æur ÇÊÎÈ brß‰Gö? النحل: ۱۵-۱۶

او په زمکي کي ئې لنګرونه (غرونه) واچول چي تاسو ونه لړزوي، او نهرونه او داسي لاري چي (له يوې سيمي بلي ته) لار پيدا کړئ. او نښې، او په ستورو سره خو دوی لار مومي.

د دې مبارکو آيتونو يوې برخي ژورو مطالبو ته تر دې عنوان (د غرونو پيدايښت) لاندي اشاره وشوه، دلته ئې ځينو نورو برخو ته پام وکړئ:

- د علمي څېړنو په ترڅ کي دا حقيقت هم ثابت شوی چي د زمکي د سر نهرونه د غرونو په وجه راپيدا شوي، دغه نهرونه د دې باعث شوي چي خوړونه او درې رامنځته شي، د اوبو د مسير ډېري وسولېږي او خوړونه او درې په کي جوړ شي، او بيا په همدغو درو کي انسان ته له يوې سيمي بلي ته د تلو لاري پرانيستل شي، تاسو که دا نن د لويو غرونو په سيمو کي تېري شوو لارو ته ځير شئ نو وبه گورئ چي ټولي لاري د نهرونو په ژۍ کي او په هغو درو کي تېري شوې چي دغو نهرونو رامنځته کړې دي. او دا له شکه پرته د قرآن بل ستر علمي اعجاز دئ چي غرونه، نهرونه او لاري ئې څنگ په څنگ ياد کړي.
- زمکه داسي جوړه شوې چي هري خوا ته علائم او نښي زموږ مخي ته ځلېږي، د همدغو علائمو له مخي موږ د خپل سرمنزل لوری او د تگ سمت ټاکلی او پېژندلی شو، که دا علائم نه وی نو انسان ته به گرانه او حتی محال وه چي له يوې سيمي بلي ته د سفر په دوران کي د خپل هدف لوری او د تگ مسير تعيين کړي او لار تري غلطه نشي. کله د غرونو څوکي ورته نښه شي، کله نهر، کله وچ خوړ، کله ځنگل، کله يوه ستره ونه، په لويو بيدياوو، بحرونو او فضاء کي هم د دغو علائمو له مخي خپل مسير تعيينوي، که دا د زمکي د سر نښي ئې له سترگو غائبي شي نو بيا د ستورو له مخي خپل لوری او سمت ټاکي او لار مومي، لکه دا چي د شمالي قطب په ستوري سره د شمال او غرب لوری داسي ټاکي چي ښۍ اوږه د دې ستوري لوري ته برابره کړي، همدا لوري ئې شمال شي او مخامخ ئې غرب. د شمالي قطب ستوری له زمکي نږدې درې سوه نوري کاله لري پروت دئ، خو سره له دې حيرانوونکي لري واټن، موږ ئې نه يوازي ځلانده گورو بلکي تل ئې په همغه ثابت ځای کي گورو!!

آسمانونه ولي د لارو په نامه یاد شوي؟

قرآن آسمان د لاري په نامه یاد کړی، راشئ وګورو چي دا نومونه څه مطلب افاده کوي او له علمي او ساینسي پلوه څه اهمیت لري که نه؟ د قرآن دغه آیت ته ځیر شئ:

Ç$ÈÈ û,Îÿ» î Èùø$Çã $Zä$Br ,Ïî•Û ìõ™ ÓÎã%ùû $Ÿ$Ζ%ü z ‰)9r

المؤمنون: ۱۷

او یقیناً چي ستاسو له پاسه مو اوه لاري پیدا کړې دي او موږ له پیدایښت غافل نه یو.

(۱۷)- د دې مبارک آیت په وړاندي باید لږ توقف وکړو او وګورو چي زموږ له پاسه د اوو لارو د پیدا کولو معنی څه ده؟ آیا مراد ئې اوه آسمانونه دي؟ ولي آسمانونه د لارو په نامه یاد شوي؟ او ولي تر دې وروسته ویل شوي چي موږ له پیدایښت غافل نه یو؟ د دې خبري ئې له مخکني سره څه تړاو؟

د دغو پوښتنو ځوابونه دا دي:

- له اوو لارو مراد اوه آسمانونه دي، ځکه تر دې آیت وروسته ویل شوي چي له آسمانه مو اوبه نازلي کړې. خو له آسمانونو څخه مراد د زمکي اوه مدارونه دي، ځکه دلته د زمکي هغي فضاء ته د آسمان نوم ورکړی شوی چي وریځي په کي خوځېږي او باران ترې وریږي.

- د زمکي مدارونه د لارو په نامه یادول ډېره دقیقه او علمي نومونه ده او په ارزښت او اهمیت ئې هغه څوک پوهېږي چي د فضاء په اړه څېړني کوي، یقیناً چي دا نومونه د قرآن یو ستر علمي اعجاز دئ. لکه چي هر اتم په خپلي شاوخوا کي مدارونه لري او په دې مدارونو کي الیکټرونونه خوځېږي، د اتم د مدارونو شمېر حد اعظمي اوه وي، تر دې نه زیاتېږي، هر الیکټرون خپله خپله تګلاره لري، زموږ زمکه او د آسمان هر ستوری همداسي په خپلي فضاء کي مدارونه لري، د دغو مدارونو لپاره تر ټولو غوره او دقیق نوم (طرائق یعني لاري) دئ، سپوږمۍ پر زمکي راڅرخي، د څرخېدو خاص او ټاکلی مدار لري، دا مدار د هغې لپاره یوه ځانګړې لار ده، وربځي د زمکي په فضاء کي خوځي، د خوځېدو مدار ئې د هغوی لپاره ځانګړې لار ده، سپوږمکۍ د زمکي شاوخوا څرخي، د هري سپوږمکۍ لپاره ځانګړی مدار ټاکل کېږي چي همدا ئې لار وي. دا مدارونه د هغه جاذبې او دافعې تر منځ د ځانګړي تناسب له مخي ټاکل کېږي چي د زمکي او د هغې پر محور د چورلېدونکي توکي تر منځ راپیدا کېږي، زمکه ئې ځان ته راکاږي او د چورلېدونکي جرم حرکت هغه ته د لري تلو ځواک وربخښي، د جذب او تېښتي د دغو ځواکونو تر منځ یو خاص تناسب د دې باعث شي چي دا چورلېدونکی توکی په خاص مدار کي خوځېدو ته اړ شي، چي همدا ئې تګلاره شي.

- د آیت په پای کي دا فقره (ûÎÿ»î Èû©$Çã $Zä $Br : او موږ له پیدایښت غافل نه یو) ښیي چي د دې مبارک آیت د نزول په وخت کي انسانان له دې حقیقته غافل ول، نه پوهېدل چي د زمکي اوه آسمانونه لارو ته ورته مدارونه دي، دا حقیقت نن او د دې آیت له نزوله نږدې څوارلس پېړۍ وروسته انسان ته جوت شو.

د فضاء په لوړو کي نفس تنگي

کله چي انسان ته داسي وسائل په لاس ورغلل چي فضاء ته لوړ ولاړ شي، سپوږمۍ ته ورسېږي، د دغو فضائي سفرونو په ترڅ کي ورته معلومه شوه چي هر څومره له زمکي لوړ درومي د نفس تنگي له ستونزي سره مخامخ کېږي، چي دوه وجهي لري: د فشار او آکسيجن کموالی، قرآن دغه حقيقت ته څوارلس پېړۍ وړاندي اشاره کړې او ويلي ئې دي: د فضاء په لوړو کي انسان د سا تنگۍ له ستونزي سره مخامخ کېږي، دا خبره ئې هغه مهال کړې وه چي لا انسان فضاء ته نه وو لوړ شوی، داسي ساتنگي ئې عملاً نه وه ليدلې، په مکه او مدينه کي هم دومره لوړ لوړ غرونه نه وو چي په څوکو کي ئې آکسيجن لږ وي، قرآن فرمايي:

¼ãoÔãb& šÌìã `Br É-ŏ̃Mï ¼çʻô ¹ yŽô„ ¼çſ‰ô ƒ b& ª! $šĭìã `Jù

š• ï̊ ‹Ÿ2 ä$J¡ 9$’Î ß‰èÁƒ $J̄R'Ÿ2 %[•m $)h̀Ê ¼çʻô ¹ @èø

ÇÊËÈ šc qãZÏB÷sãƒŸw šú ïÏ%©!$’?ã § ô_h̀9$ª! $ã@èø الانعام: ۱۲۵

الله تعالی چي د چا لارښوونه وغواړي نو سينه ئې اسلام ته پرانېزي او د چا بې لاريتوب چي وغواړي نو سينه ئې ورتنگه کړي، داسي لکه آسمان ته چي خېژي، همداراز الله پر هغو ناپاکي تپي چي ايمان نه راوړي.

په دې مبارک آیت کي د هدایت او ضلالت په اړه د الله تعالی سنت داسي بیان شوی:

- الله تعالی چي څوک د هدایت وړ ومومي، په هغه کي د لار موندلو او هدایت تلوسه، د حق په لوري انابت، له جهل، شرک، فساد او ظلم کرکه او نفرت وګوري نو سینه ئې اسلام ته پرانېزي.
- څوک چي د هدایت وړتیا ونه لري، د بې لاریتوب له تیارو د وتلو اراده ونه لري، په زړه کي ئې له باطل کرکه او د حقیقت موندلو تلوسه نه وي، نو الله تعالی ئې سینه ورتنګه کړي، داسي لکه آسمان ته چي خېژي، د حق په لوري تګ ورته داسي بر بېښي لکه آسمان ته ختل.

د دې مبارک آیت دا وروستنۍ فقره د قرآن یو ستر علمي اعجاز دئ، اوس او د دې آیت له نزوله څوارلس سوه کاله وروسته او هغه مهال چي انسان له زمکي لږ د آسمان په لوري لوړ ولاړ او فضا ته وخوت، دا حقیقت ورته معلوم شو چي آسمان ته د تلو په مهال د انسان سینه تنګېږي، دا ځکه چي هر څومره لوړ ځي اوکسیجن کمېږي او د همدې په وجه انسان نفس تنګي احساسوي. اوس معلومه شوې چي انسان د بحر له سطحي تر ۱۰۰۰ فټ پوري د تنفس له اړخه له کومي ستونزي سره نه مخامخ کېږي، له ۱۰۰۰ تر ۲۵۰۰۰ فټ پوري هم تنفس کولی شي خو تر دې لوړې ارتفاع کي تنفس ورته ممکن نه وي، او د انسان په مرګ منتج کېږي. وجه ئې د فشار کموالی او د آکسیجن نشتوالی وي. کله چي انسان تر دې لوړ ولاړ شي نو هلته له یوې خوا د فضاء فشار داسي شي چي د زمکي له سطحي زیات توپیر لري او له بلي خوا د اکسیجن نشتوالی د دې باعث شي چي انسان په خپلي سینې کي تنګي احساس کړي، سا کښته پورته کول ورته ګران شي او حتی له خبرو کولو ولوېږي، که موږ نن دا خبره د باانصافه او باضمیره ساینس پوه په وړاندي یاده کړو چي زموږ په قرآن کي څوارلس پېړۍ مخکي ویل شوي چي آسمان ته د ختلو په

مهال د انسان سینه تنګېږي، ځواب به ئې څه وي؟ آیا د دې خبري په اورېدو سره به حیران نه شي؟ او د دې خبري کولو ته به اړ نشي چي دا یو ستر علمي حقیقت دئ، د هغه مهال انسان ته په دې حقیقت پوهېدا محال وه، دا د هغه مهال د یوه عادي انسان وینا نشو ګڼلی.

د عالم تېزه او سریع پراخېدا

سائنس وایي چي دا عالم له هغي لومړنۍ چاودني وروسته تر نن پوري په سریع او مسلسله توګه پراخېږي، ځیني ستوري زموږ له زمکي په دومره سرعت سره لري کېږي چي نور ئې تر موږ نه رارسېږي. یعني د لري کېدو سرعت ئې د نور تر سرعت زیات دئ!! راشئ وګورو چي آیا قرآن په دې اړه څه ویلي که نه؟!!
د قرآن دې آیت ته ځیر شئ:

ÇÍÈ bqãÅqß9 $Rÿr %'Î $g»Yø/ ä$K¡ 9$r الذاریات: ۴۷

او آسمان مو په خپل لاس جوړ کړ او موږ ئې پراخوونکي یو.

دا آیت وایي چي الله تعالی دا آسمان جوړ کړ او هغه ئې پراخوونکی دئ، یعني په پر له پسې او مسلسله توګه پراخوالی ورکوي!!
هر با انصافه عالم او هر باشعوره انسان به په دې اعتراف وکړي چي دا د قرآن یو بل ستر علمي اعجاز دی، دا هغه حقیقت دئ چي قرآن څوارلس پېړۍ مخکي ویلی او انسان د شلمي پېړۍ په وروستیو کي پرې پوه شوی.
دې ته مو باید پام وي چي دا نظریه ځیني لوازم لري او موږ دې ته اړ کوي چي

په ځینو داسي خبرو باور وکړو چي بنسټ ئې همدا نظریه ده، یوه ئې دا چي یو مهال به د عالم د اجرامو تر منځ موجود واټن ورو ورو زیات شي او داسي پړاو ته به ورسېږي چي د دوی تر منځ جاذبه به کمزورې شي او دا به د دوی په بېلېدو او جلا کېدو منتج شي، او دا همغه حالت دئ چي قرآن ئې د قیامت په نامه یادوي او وایي چي ستوري به توی شي، د جاذبې هغه ځواک به کمزوری او له منځه ولاړ شي چي دا ستوري ئې په خپل خپل مدار کي ساتلي او د شلېدو او پرېوتو مخه ئې نیولې. د دې نظریې بله تقاضا او نتیجه دا ده چي که موږ هر څومره له نن ورځې شا ته درومو نو عالم به تر نن ووړ او محدود مومو. محققین او د ژور علمي نظر خاوندان او څېړونکي دې حقیقت ته په پام سره چي کائنات په مسلسل او پرله پسې توګه پراخېږي، دې نتیجې ته رسېدلي چي که موږ هر څومره شا ته نظر وکړو او څو ملیونه کاله وړاندي د کائنات حجم معلوم کړو نو دا به راته جوته شي چي هر څومره شا ته درومو د کائنات پراخوالی او حجم ووړ مومو، په دې شا ته تګ کي به سلګونو او زرګونو ملیونه کاله مخکي ټول کائنات د یوې وړې کُرې په اندازه او تر هغه مخکي د فټبال د یوه توپ په اندازه او د بیګ بینګ له هغي ستري چاودني څو ثانیې وړاندي به ئې د یوې منې په اندازه ومومو. ښایي دا خبره به ځینو ته ډېره حیرانوونکي او حتی د نه منلو وړ وبرېښي، قرآن وایي چي د زمکي او آسمان د اوسني نظام له متلاشي کېدو وروسته به نوی آسمان او نوې زمکه پیدا کړی شي، په نوي نظام کي به له یوې خوا زمکه اواره وي او له بلي خوا تر اوسنۍ کچي ډېره پراخه، راشئ د دې مطلب په وړاندي هم لږ توقف وکړو او وګورو چي نننی علم او ساینس په دې اړه څه وایي؟ آیا له اوسني مقداره د زمکي د مزید پراخېدو امکان ردوي او که ئې تائیدوي؟!!

ساینسپوهان وایي: که د اتم د زړه (مرکز) او هغو الکترونونو تر منځ چي په چاپیر ئې راچورلي، موجود او اوسنی واټن لږ زیات کړی شي، نو زموږ د زمکي

حجم به له اوسني مقداره په مليونونو ځله زيات شي او که دا واټن لږ له اوسني مقداره راکم کړو نو حجم به ئې د اوسني حجم مليونمه برخه شي. په اتم کي د الکترون او پروتون تر منځ اوسنی واټن د پروټون د جاذبې له ځواک او د الکټرون د فرار له ځواک سره تړاو لري، د دغو دواړو ځواکونو تر منځ موجود تناسب په دې منتج شوی چي تر منځ ئې اوسنی واټن وي، په دې ځواک کي تغيير د اتم په حجم کي د تغيير باعث کېږي، او د اتم په حجم کي معمولي تغيير د اجسامو د حجم د ډېر زياتوالي او کموالي باعث کېږي.

شپه او ورځ د ځمکي له حرکته راپيدا کېږي که د لمر؟

دا اوس يو داسي مسلم حقيقت دئ چي هيڅوک ترې انکار نشي کولی چي شپه او ورځ د ځمکي له حرکته راپيدا کېږي نه د لمر له حرکته، ځمکه په هرو څلرويشتو ساعتونو کي يو ځل پر خپل محور څرخي او له همدې حرکته شپه او ورځ راپيدا کېږي، خو آيا قرآن په دې اړه هم څه ويلي؟ دې پوښتني ته د ځواب موندلو لپاره د قرآن دغو آيتونو ته ځير شئ:

Èó$Ĉ ÇÌÈ $g9=_ #Œ]̂ í $k]9$ ÇÌÈ $g9=? #Œ]̂ ì J) $ ÇÌÈ $g8té ï r Ä3 K± 9$

ÇÍÈ $g8±ó f #Œ]̂ الشمس: ۱-۴

قسم په دغه لمر او په غرمه ئې. قسم په دې سپوږمۍ چي ورپسې شي. قسم په دغي ورځ چي څرګند ئې کړي. قسم په دغي شپې چي په تياره کي ئې راونغاړي.

تر دې وړاندې چې د دې قسمونو او د هغوی د ځواب په اړه څه ووايو غوره ده چې د دریيم او څلورم آیتونو د الفاظو ترکیب ته ځیر شو چې د شپې او ورځې په اړه ځانګړې وینا لري، د دې پر ځای چې ووايي: د لمر په تلو راتلو سره شپه او ورځ راځي، برعکس وايي: ورځ لمر راڅرګند کړي او شپه ئې پټ کړي؟! د بیان په دغه اسلوب سره قرآن یوه داسې ستر حقیقت ته اشاره کړې چې انسان یوازې څو کاله د مخه په ۱۹ پیړۍ کې پرې پوه شو. انسان مخکې په دې نه پوهېدو چې شپه او ورځ په اصل کې د زمکې دوه خاص حالتونه دي چې د زمکې په حرکت پورې ارتباط لري، نه د لمر په حرکت پورې، دا د زمکې حرکت دئ چې کله د لمر د څرګندېدو باعث شي او کله ئې د پټېدو، د بیان دا دقیق اسلوب نه یوازې د قسمونو له ځواب سره ژور ارتباط لري بلکې له یوه ستر علمي حقیقت څخه هم پرده اوچتوي. لکه چې د زمکې د شپې او ورځې باعث په خپله زمکه ده، ستا د نفس د شپې ورځې باعث هم په خپله ستا نفس دئ.

د دې سورې د لومړیو اتو آیتونو د قسمونو په اړه وضاحت به دا حقیقت تاسو ته مزید جوت کړي. دلته په څو شیانو لوړه شوې او ورپسې ویل شوي:

`B >%{ ‰%r ÇÈ $g8©– `B x=ä ‰% ÇÈ $g1q$?r $d‘qèé $gJlù

ÇÈ $g9C"Š   الشمس: ۸-۱۰

نو د ده فجور او تقوی ئې ورالهام کړه، بې شکه بریالی شو هغه څوک چې پاک ئی کړلو، او بې شکه نامراد شو هغه څوک چې وئې لړلو.

باید وګورو چې د دغو قسمونو او ځواب تر منځ ئې څه رابطه شته؟ د لمر، سپوږمۍ، شپې او ورځې ارتباط د انسان له نفسي او روحي حالت سره څه دئ؟ دا قسمونه څنګه دا خبره ثابتوي چې: هغه کس بریالي شو چې خپل نفس ئې تزکیه

کړ او هغه نامراد شو چي ککړ ئې کړ؟ ځواب دا دی:

کله چي ته غواړې يو څوک ستا پر خبري باور وکړي نو يا کوم دليل او شاهد وړاندي کوې او که شاهد ونه مومې نو قسم کوې، د دې معنی دا ده چي قسم د شاهد ځای ناستی دئ، پر الله تعالی د قسم معنی دا ده چي ته الله تعالی پر خپلې وينا شاهد نيسې، قسم د دې لپاره نه وي چي ګواکي ته د کوم ستر شي نوم اخلې او په همدې سره مقابل لوري ته وايي چي اوس نو زه رښتيا وايم!! که قسم په دې معنی وی نو له الله تعالی پرته پر نورو سپېڅلو او سترو سترو شيانو به هم قسم جائز وو، لکه پر کعبې قسم، پر قرآن قسم، خو داسي قسمونه له شرعي پلوه ناجائز دي او له اصولي پلوه ناسم، ځکه نه قرآن ستا د خبري شاهد کېدی شي او نه کعبه، دلته پر دغو شيانو د قسم معنی دا ده چي الله تعالی دغه د شاهد په توګه وړاندي کوي او هغه مدعا پرې ثابتوي چي د قسمونو په پای کي راغلې، چي دغي مدعاء ته د قسم ځواب ويل کېږي، دلته د قسمونو ځواب دا دئ: بې شکه بريالی شو هغه څوک چي نفس ئې پاک کړلو، او بې شکه نامراد شو هغه څوک چي وئې لړلو. بايد وګورو چي دغه شيان څنګه پر دې خبري شهادت ورکوي.

- لکه څنګه چي د دې عالم حکيم او عليم خالق، ستا د زمکي د روښانه کولو لپاره داسي لمر پيدا کړی چي نه يوازي ستا د زمکي (کور) ته رڼا ورکوي بلکي حرارت هم ورکوي، د لمر له (حرارت) او (نور) پرته به ستا په تياره او سړې زمکي باندي ژوند ممکن نه وو، همداراز ئې ستا د لارښوونې لپاره ستا په نفس کي د سالم فطرت او حساس ضمير روڼ څراغ ايښی، داسي لارښود چي هم تا ته (فجور) درښيي او هم (تقوی)، ښه درته ښاېسته او آشنا کړي او بد درته منکر او کرکجن.
- ته په آسمان کي ګورې چي سپوږمۍ د (لمر) له پرېوتو وروسته راڅرګنده شي، دا سپوږمۍ چي د شپې ښنه ده، نه له ځانه نور لري او نه حرارت، که له دې څخه ستا د زمکي په لور د نور پلوشې رادرومي، نو دا په خپله د دې نه بلکي د لمر

وړانګي دي چي دا ئې د يوې هينداري په څېر زمکي ته منعکس کوي. که لمر پرېووت سپوږمۍ راځي او د شپې راتګ اعلانوي، همداراز که ستا د ضمير څراغ خړ او مړ شو، نو نامراده شوې او تياره دي په برخه شوه.

- ته ورځ ګورې چي لمر راڅرګند کړي، ورځ د زمکي هغه حالت دئ چي لمر ته مخه کړي، په دې سره روښانه شي، رڼا او حرارت ئې په برخه شي، هر څه په کي وينښ شي، وده، حرکت او خوځښت په کي پيل شي. او ته شپه ګورې چي لمر پټ کړي، شپه د زمکي هغه حالت دئ چي لمر ته شا کړي او په دې سره له نور او حرارت څخه محرومه او تياره ئې په برخه شي، د خوځښت او حرکت ځاى رکود او جمود ونيسي، ستا د (نفس) هم دغه حالت دئ، که دي (تزکيه) کړ او پاک صاف دي وساتو، بريالى شوې او که دي (ولړلو) نو ناکام او نامراد شوې. که تا د خپل نفس لمر (دا حساس ضمير) او (دا لارښود څراغ) روښانه کړ نو (رڼا)، (ژوندون)، (وده) او (وينښتيا) به دي په برخه شي او که دي خړ، تت او دپ کړ نو (تياره)، (خوب) او (رکود او جمود) به درته مخه کړي.
- همدا راز ته په خپلي فضاء کي لوړ او اوچت آسمان ګورې او تر خپلو پښو لاندي پرېوتې زمکه، ستا نفس هم دې ته ورته دوه حالته درلودى شي، يا به لوړ درومي يا به له زمکي سره نښلي، يا به د ارتقاء او رشد لار نيسي او عزت، رفعت او سرلوړۍ ته به رسي، يا به د ځوړ، سقوط، هبوط او پرېوتو لار غوره کوي او د ذلت او سپکاوي په کنده کي به پرېوځي. قرآن په ډېرو نورو ځايونو کي هم دې ته ورته د زمکي په لوري دروند کېدل، په زمکي پسي نښتل او د هبوط او سقوط اصطلاحات هلته کارولي چي ذلت، رذالت او سپکاوى افاده کړي، ذلت ته غاړه ايښودل او په سپک ژوند د انسان رضايت تمثيل کړي او پورته تګ ئې د معنوي ارتقاء او روحي رشد لپاره کارولى.

دا دئ ګورئ چي دا قسمونه له يوې خوا موږ ته وايي چي شپه او ورځ د زمکي

په خوځښت پوري تړلي حالتونه دي او له بلي خوا مورږ ته لارښوونه کوي چي د انسان سقوط او ارتقاء، پرېوتا او لوړېدا د ده په نفسي او روحي حالت پوري تړلي حالتونه دي.

د قرآن په ګڼ شمېر آيتونو کي به وګورئ چي د خپلو سترو سترو او اساسي مدعاوو د اثبات لپاره ئې همدا اسلوب کارولی او د قسم په توګه ئې شواهد او دلائل د مخاطب مخي ته ايښي دي، د بيان دا اسلوب دومره دقيق او له علمي او ادبي پلوه دومره لوړ او اغېزناک دئ چي د انسان عجب او حيرت پاروي او د قرآن پر عظمت ئې اعتراف ته اړ کوي، دومره اغېزناک چي له ډېره حيرته د انسان پوستکی ورته ځيږ شي، څوک چي لږ علمي او ادبي سليقه لري د قرآن قسمونه به د علم او ادب په آسمان کي د ډېرو ځلاندو ستورو په څېر وومي. باور وکړئ چي د قرآن هر قسم يو ستر علمي او ادبي اعجاز دئ، که د دې کتاب د ضخيم کېدو وېره راسره نه وی نو ما به د قرآن ټول قسمونه په دې کتاب کي ستاسو مخي ته ايښي وو. ما (د قرآن قسمونه او د اساسي قضاياوو اثبات) په نامه يو کتاب ليکلی چي څو کاله وړاندي چاپ شوی، څوک چي د قرآن د علمي اعجازو دا کتاب لولي مشوره ورکوم چي هغه کتاب هم له نظره تېر کړي.

زمان نسبي معيار دئ نه مطلق

یوه له هغو خبرو چي د بیا ژوندون په اړه د انسان ذهن تر خپل سیوري لاندي نیسي او باور کول ورته ګرانوي، د اوږدې زمانې تېرېدل دي، که په یوه مړي یوه دوه ورځي تېري شوې وي بیاژوندی کېدل ئې ورته دومره ګران نه برېښي لکه د هغه چي اوږده موده ورباندي تېره شوې وي، قرآن د دوو قصو په ترځ کي موږ ته دا حقیقت څرګندوي چي زمانه نسبي معیار دئ نه مطلق، د یوه مؤمن بنده په هغه خوب یا مرګ کي چي سل کاله پرې تېر شوي وو خو کله چي راپاڅېدو وئې ویل: یوه ورځ یا د یوې ورځي یوه برخه راباندې تېره شوې، بله ئې د اصحاب کهف قصه ده چي دوه درې سوه کاله ئې په خوب کي تېر کړي ول خو چي راویښ شول په خپلو منځونو کي ئې وویل: دلته به څومره موده ځنډېدلي یو؟ ځینو ئې وویل یوه ورځ او ځینو وویل د یوې ورځي یوه برخه!! په دې سره قرآن موږ ته لارښوونه کوي چي زمانه نسبي امر دئ، له یوه تر بل او له یوه حالت تر بل ئې وضع بدلېږي، ویښ او ویده، مړ او ژوندی، لټ او تېز ته یو شان نه وي، هغه زمانه چي یوه ته په یوه حالت کي بې انتهاء برېښي بل ته د څو ثانیو او دقیقو وي، کومه فاصله چي مېږي ته بې انتهاء برېښي د یوې مرغۍ لپاره د څو ثانیو وي، که په یوه اطاق کي له یوه ویده او ویښ څخه چي ټوله شپه ئې په خوب او ویښه تېره کړې، پوښتنه وکړئ، ویښ به درته وایي: ډېره اوږده شپه وه، لټ په لټ اوښتم، سخته راباندي تېره شوه او ویده به درته وایي: زه نه یم پوهېدلی چي شپه څنګه تېره شوه او

ځومره خوب مي کړی، دې مؤمن بنده ته عملاً وښودی شو چي سل کاله ورته یوه ورځ او حتی تر هغه هم کم، د یوې ورځي ځو ګنټې معلوم شول، قرآن همدغه حقیقت ته په ځو نورو مواردو کي هم اشاره کړې او فرمايي: د الله لپاره یوه ورځ هومره ده لکه ستاسو پنځوس زره کاله، دا تاسو يئ چي کلونه او پېړۍ درته اوږده زمانه برېښي او په واړه ذهن مو د دې سیوری پروت دئ چي په مړو باندي د اوږدې مودې له تېرېدو وروسته به ځنګه بیا راژوندي کېږي. د نسبیت په اړه د قرآن دغه خبره دولس پېړۍ وروسته، د المان یوه ساینس پوه انشټین، د ساینس په ژبه وکړه او په دې سره ئې د فزیک د پلار نوم وګاټو.

قرآن د هغو خلکو په ځواب کي چي قیامت (بعید: لري) ګڼي وايي: د قیامت منکرین بې ځایه قیامت لري ګڼي، دا ځکه چي دوی خپلي لنډي ورځي او اونۍ معیار نیولې او د خپلو دغو وړو او محدودو معیارونو له مخي قیامت ورته ډېر لري برېښي، په داسي حال کي چي الله تعالی ته او په الهي معیارونو کي ډېر نږدې دئ، انهم یرونه بعیداً و نراه قریباً: دوی ئې لري ګڼي او موږ ته نږدې ښکاري)، که دوی خپل واړه واړه معیارونه پرېږدي، له خپل تنګ چاپيرياله راووځي او د قیامت موضوع ته د داسي معیارونو له مخي وګوري چي د دې عالم له ستروالي او عظمت سره ښايي نو حتماً به متوجه شي چي په خپلو تنګ نظره قضاوتونو کي ئې اشتباه کړې او د یوه عجول انسان په څېر ئې چلن کړی، د دوی په معیارونو کي قیامت لري برېښي خو په الهي معیارونو کي، هلته چي یوه ورځ د پنځوس زره کلونو په اندازه ده، نږدې دئ. قرآن همدغه حقیقت ته په ځو نورو مواردو کي هم اشاره کړې، چي د ټولو مقصد دا دئ: زمانه نسبي امر دئ، له یوه تر بل او له یوه حالته تر بل ئې وضع بدلېږي، د دې وينا په اهمیت هغه وخت ښه پوهېدی شو چي وګورو د شلمي پېړۍ ساینس پوهان، د ستور لیکو تر منځ د واټن او فاصلې ټاکلو لپاره دې ته اړ شول چي د ورځي، اونۍ، میاشت، کال او پېړۍ معیار پرېږدي او په ځای ئې

هغه واټن معيار وګڼي چي نور (رڼا) ئې په يوه کال کي پلې کوي، او دې ته ئې د نوري کال نوم ورکړ، او وئې ويل: دا ستور ليکی (کهکشان) له هغه بله څو سوه مليونه نوري کاله فاصله لري. وئې ليدل چي د سپوږمۍ او مريخ ورځې د زمکي له ورځې توپير لري، هر ستوری خاصه ورځ، مياشت او کال لري، موږ د زمان لپاره ورځ د واحد په توګه کاروو، له لمر ختو تر لوېدو پوري موده د ورځ په نامه يادوو، خو که موږ سپوږمۍ ته ولاړ شو نو هلته به دوه اونيو ته د ورځ نوم ورکوو، هلته زموږ زمکنی واحد او معيار د اعتبار وړ نه دئ، که د زمکي کال ۳۶۵ ورځې دئ، لمر ته د نږدې ستورو کال لنډ دئ، د بېلګي په توګه د عطارد کال اته اتيا ورځې دئ. او دا د قرآن يو بل علمي اعجاز دئ، پيغمبر عليه السلام څنګه په دې پوه شو چي هر مقام او مکان ځانګړی زماني معيار لري، کوم معيارونه چي موږ ئې د زمکي په سر کاروو دا په بل ځای کي نه شي تطبيقېدی؟

سپوږمۍ د لمر په رڼا سره روښانه کېږي

دا اوس يو څرګند او هر چا ته معلوم حقيقت دئ چي سپوږمۍ روڼ او ځلانده ستوری نه دئ، د زمکي په څېر بې نوره ده، د لمر رڼا ئې ځلانده کوي، يوازي هغه برخه ئې موږ ته رڼه ښکاري چي د لمر پلوشې پرې لګېږي، هغه مهال زموږ له سترګو غائبه شي چي د لمر په پلوشو روښانه شوې برخه ئې بل لوري ته واوړي. راشئ وګورو چي قرآن په دې ړه څه وايي!! دې آيت ته ځېر شئ:

ÇÏÈ %[#ŽÅ § ð± 9$Ÿ@è_r #Yqç£ÍŽï •J) 9$Ÿ@è_r   نوح: ۱۶

او سپوږمۍ ئې په کې یوه رڼا وګرځوله او لمر ئې یو څراغ وګرځاوو؟

دا آیتونه د قرآن یو بل علمي اعجاز زموږ مخې ته ږدي، او ښيي چي قرآن په خپلو بحثونو او څېړنو کي څومره دقیق دئ او د انسان تر علمي لاسته راوړونو څومره مخکي!! په دې آیت کي د سپوږمۍ لپاره د نور او د لمر لپاره د څراغ لفظ راغلی او ښيي چي لمر د څراغ په څېر له ځانه نور او رڼا تولیدوي او سپوږمۍ د بل په نور رڼا کېږي، او د هینداري په څېر د نور وړانګي منعکس کوي، او دا هغه حقیقت دئ چي انسان اوس او له ډېرو څېړنو او تحقیقاتو وروسته پرې پوه شوی.

سپوږمۍ د زمکي تابع ستوری دئ، زمکه اتیا ځلي تر سپوږمۍ ستره ده، په څه کم دېرشو ورځو کي د زمکي پر محور راڅرخي، سرعت ئې په هر ساعت کي ۳۳۰۰ میله دئ، له زمکي ۲۴۰۰۰۰ کیلومتره فاصله لري، سپوږمۍ پر خپل محور ډېره سسته څرخي، له همدې کبله ئې هره ورځ او شپه د زمکي له دوو اونیو سره برابره وي، یعني د سپوږمۍ میاشت یوه شپه او یوه ورځ وي، له همدې کبله د ورځي له لوري ئې د حرارت درجه تر ۱۵۰درجو پوري ورسېږي او شپه ئې دومره سړه وي چي منفي ۱۵۰ درجو ته ورسېږي.

سیوري هم د ضوابطو تابع دي

قرآن وایي چي د عالم هر څه او د دوی سیوري هم الله تعالی ته سجده کوي!! راشئ وګورو چي د دې خبري معنی څه ده او له علمي پلوه ئې ارزښت څومره دئ!! د قرآن دې آیت ته ځیر شئ:

ĺ%ãø$Î Ngè=ßr $\döä.r $Ÿãöqû Ç⁄ úőF{$#r ÏNºq»J¡¡9$# ’Î `B %ßä`óÉ„ ¬!r

الرعد: ۱۵ ÇÊÎÈ) É$|¹ Fy$#r

او الله ته هر هغه څه چي په آسمانونو او زمکي کي دي او د دوی سیوري هم، په خوښه او ناخوښه، سبا او ماښام سجده کوي.

د دې مبارک آیت په وړاندي لږ توقف په کار دئ، په مطلب ئې سم پوهېدا دقت او غور غواړي، باید وګورو چي څنګه د آسمانونو او زمکي هر څه او د دوی سیوري د الله تعالی په وړاندي په خوښه او ناخوښه، سبا او ماښام سجده کوي؟ په دې اړه څو خبري باید په پام کي ولرو:

- دا مطلب د آل عمران د سورې په ۸۳ آیت کي په دې توګه راغلی: Çƒİ Žöùü&

Ïnøĵr $\döŸ2 r $Ÿãöqû Äß úőF{$#r ÏNºq»J¡¡9$# ’Î `B N=ór& ÿ¼ã&s!r šc qäóö7tƒ «!$#

آیا د الله له دین پرته (بل دین) لټوي، حال دا چي د آسمانونو او ÇÑÌÈ šc qãè_ô_ãƒ

زمکي هرڅه، طوعاً اوکرهاً، (په خوښه او ناخوښه) ده ته غاړه اېښې او د ده لوري ته ورګرځول کېږي. يعني د زمکي او آسمان هر څه الله ته تسليم دي، د ټولو دين اسلام دئ، هغه څه کوي چي الله پرې ګمارلي، په همغه لار درومي چي الله ورته ټاکلې، لمر، سپوږمۍ، ستوري په خپل خپل مدار کي خوځي، په خپل خپل وخت او له خپل خپل ځايه راخېژي او پرېوځي، وني، بوټي او حيوانات د خپل فطرت مطابق په خپل کار لګيا دي، په ټولو مخلوقاتو کي يوازي کافر او عاصي انسان داسي دئ چي د الله له دين پرته د بل څه په لټه کي شي، هم د الله د دين په نسبت کافر شي او هم د خپل فطرت په نسبت، دی ستر باغي دئ، له هغه دين ئې بغاوت کړی چي د زمکي او د آسمان د هر څه دين دئ.

په دې آيت کي د سجدې معنی همغه ده چي د آل عمران د سورې په آيت کي د (اسلم) په لفظ سره بيان شوې، چي مراد ئې د الله تعالی حکم ته انقياد او تسليمېدا ده، که سجده له دې پرته په بله معنی او تندی پر زمکه اېښودل تعبير شي نو نه يوازي د هغو مخلوقاتو په اړه صدق نه کوي چي نه تندی لري، نه ملا، نه کوزېدی شي او نه تندی پر زمکه اېښودی شي، بلکي د هغو انسانانو په اړه هم صدق نه کوي چي پر الله تعالی ايمان نه لري او سجده نه کوي. د دغو مخلوقاتو د سيوري په اړه هم صدق نه کوي.

نو د دې آيت معنی دا ده: نه يوازي ټول مخلوقات د الله تعالی تکويني حکم ته منقاد دي او د عالم هيڅ څه له هغو ثابتو الهي سننو او تکويني احکامو سرغړاوی نشي کولی چي الله تعالی وضع کړي، بلکي د دوی سيوري هم د دغو الهي سننو او تکويني احکامو مطابق په داسي دقيقه توګه رامنځته کېږي، لوېږي، وړېږي او له سترګو پټېږي، چي موږ کولی شو د يوه شي د سيوري له مخي دا وټاکو چي د دې شي او د نور د منبع تر منځ څومره واټن دئ، سيوري ته په پام سره ويلی شو چي اوس غرمه، که ماپښين که مازديګر، او څو بجې دي، د سيوري له مخي د لمر او

زمکي تر منځ فاصله معلومولی شو.

دا یقیناً چي د قرآن یو بل علمي اعجاز دئ چي وایي د عالم هر څه او سیوري ئې هم د خاصو تکویني ضوابطو تابع دي. د دې علمي اعجاز په اهمیت او ارزښت هغه څوک پوهېږي چي په طبیعي علومو کي په تحقیق بوخت وي.

د عالم هر څه ټاکلی او ثابت مقدار لري

قرآن وایي چي الله تعالی د عالم هر څه په ثابت او ټاکلي مقدار کي پیدا کړي، راشئ وګورو چي د قرآن دا وینا د ساینسپوهانو په لابراتورونو کي څنګه ارزول کېږي، ورسره موافق دي که ئې مخالفت کوي؟!! د قرآن دې مبارک آیت ته ځیر شي چي همدا خبره کوي:

ÇËÈ Qqè B 9‰)Î ẅÎ yãá\ç$Br ¼çãí“z $R‰YÏã ẅÎ äó« `Ï bÎr

الحجر: ۲۱

او هیڅ داسي شی نشته چي خزانې ئې له موږ سره نه وي او نه ئې نازلوو مګر په معلومي اندازې سره.

یعنی الله تعالی هر شی په یوه معلومه او معینه اندازه کي پیدا کړی، که دا عناصر دي، که د زمکي مرکبات دي، که وني، بوټي او حیوانات دي، که هوا، باد، باران، واوره او اوبه دي، که ګرمي او یخني ده، د هر څه لپاره ثابت مقدار او حد ټاکل شوی، دومره چي دلته ورته ضرورت وي، نه تر ضرورت زیات او نه کم، هر

څه ئې په همغه اندازه پیدا کړي چې د ژوو ژوند او ژواک او د زمکې او آسمان بقاء او دوام ئې غواړي. دا هم د قرآن یو بل ستر علمي اعجاز زموږ مخې ته ځلوي، نن انسان په دې پوه شوی چې د زمکې هر څه ثابت مقدار لري، سره له ټولو هغو تغییراتو چې هره شېبه په زمکې کې رامنځته کېږي، یو شی په بل بدلېږي، ځیني سره ترکیب شي او نوی شی رامنځته کړي، ځیني په خپلو اجزاوو تجزیه شي، ځیني وسوزي ایرې او دود شي، ځیني وشړېږي، وراسته شي، په خاوره تجزیه شي، خو نه په دې ترکیب سره د اشیاوو په اصلي او ثابت مقدار کې تغییر راځي او نه ئې په تجزیې سره، دا د ساینسپوهانو د ژورو څېړنو وروستۍ پرېکړه ده چې که د عالم په دې ثابتو مقادیرو کې معمولي تغییر او بدلون راشي نه به د زمکې پر سر انسان ژوند کولی شي او نه نور ژوي او نه د عالم موجود نظم او نظام دوام کولی شي. دا تعادل او توازن ښیي چې د دې ټول عالم پیدا کوونکی او پالونکی یو دئ، که عالم د تصادفي تخلیق زېږنده وی یا ئې له یوه خالق پرته نور پیدا کوونکي درلودی نو نه به دا تعادل او توازن تر سترګو کېدو او نه د ټولو مخلوقاتو تر منځ دا موجود تنسیق، یووالی او همغږي.

د هر څه سم او په ټاکلې اندازه پیدایښت او لارښوونه ئې

قرآن وایي چې الله تعالی د عالم هر څه په سمه توګه پیدا کړي، هر څه ئې په ټاکلې اندازه پیدا کړي، هر څه ته ئې لارښوونه کړې چې څه به کوي، کومه دنده به سر ته رسوي او په کوم لوري به درومي!! راشئ وګورو چې د قرآن دا وینا څومره علمي ارزښت لري او زموږ له مشاهداتو سره څومره اړخ لګوي!! لاندې مبارکو

آیتونو ته ځیر شئ:

3‘ ‰gù ‘£‰ “ Ï‰$r ÇÈ 3‘ §¡ ù ,={ “ Ï‰$ÇÈ ’?ãR{$7Ĥ OÖ‰$ëÎm

ÇÍÈ 4çö‰$I •z & ü‘ Ï‰$r ÇÈ الاعلی: ۱-۴

د خپل اعلی رب نوم په پاکۍ سره یاد کړه. هغه چي پیدا ئي کړل (هرڅه) او برابر ئې کړل. او هغه چي اندازه او هدایت ئې کړل. او هغه چي دا بوټي ئې راوایستل.

دا مبارک آیتونه څو مطالبو ته اشاره کوي:

- ستا پالونکی رب (لوړ) دئ، لوړ تر هر هغه څه چي په دې عالم کي ستا تر سترګو کېږي، لوړ تر دې چي ستا په خیال، وهم او ګمان کي وګرځي، په دې پراخ عالم کي هیڅ څه هغه ته ورته نه شې موندلی.
- د خپل لوړ رب نوم په پاکۍ یادکړه، په څو معنی: اولاً: پام چي د الله جل شأنه په اړه د بحث په دوران کي کوم عیب او نقص ورته منسوب نه کړې، الله تعالی تر دې لوړ دئ چي په ذات او صفاتو کي ئې څه کمی او عیب وي. ثانیاً: الله تعالی په داسي نامه مه یادوه چي د ده له عظمت او شأن سره نه ښایي، الله تعالی غوره نومونه لري، په دغو غوره نومونو سره ئې یادوه، باید پوره محتاط وې چي د الله د یادولو او ذکر په وخت کي داسي نوم ونه کاروې چي د الله تعالی په شأن کي بې ادبي ګڼل کېږي، د الله ذکر خاص ادب او ځانګړی فرهنګ او قاموس لري، د ځان پاکوالی، د زړه حضور او د روح خشوع، د دې مقدس مقام آداب دي، څوک چي له دې پرته بل حالت ولري، بې ادبي ئې کړې، همداراز د ذکر په دوران کي هغه نومونه کارول چي له دې خاص او ځانګړي قاموس څخه نه وي اخیستل شوي، الحاد او له اصلي لارې کږېدل دي، څوک چي د مستۍ او بې خودۍ په حالت کې، له

جذبې او ساز او سرود سره الله يادوي بې ادبي کوي، څوک چي الله د ساقي، صنم، دلبر، معشوق، پيرمغان او ... په نامه يادوي بې فرهنگه دئ، د الهي ذکر له قاموسه بې خبره او د الله تعالی د ذکر له آدابو بې برخي.

- ستا پالونکی رب همغه دئ چي دا ټول پيدا شوي ئې پيدا کړي، نه يوازي دا چي هغه ئې پيدا کړي بلکي (سم) ئې پيدا کړي، د دې عالم هر څه ښه، ښاېسته، موزون او دقيق پيدا شوي، له يوې خوا د دوی (وجود او شته والی) په دې دلالت کوي چي حتماً يو (پيدا کوونکی) لري، له بلې خوا د دوی سم، دقيق او موزون خلقت په دې شهادت ورکوي چي (پيدا کوونکی) ئې (اعلی) او (لوړ) دئ. د هر څه پيداېښت له نشته پيل کړي، ورو ورو ئې کمال او د سموالي وروستي پړاو ته ورسوي.
- له (پيداېښت) او (تسويې) علاوه دوې نورې ځانګړتياوې هم د ده په مخلوقاتو کي ګورو:

الف: هغه ثابته او معينه اندازه چي د دوی په (مقدار) کي مراعات شوې.

ب: هغه لارښووني چي د هر څه په فطرت او خټه کي اېښودل شوې.

- د دې عالم خالق او پالونکي رب هر څه د ضرورت په اندازه پيدا کړي، نه تر ضرورته کم او نه زيات، هيڅوک نه شي کولی د دې پراخ عالم په غېږ کي کوم داسي (اضافي) او (غيرضروري) شی ومومي چي هسي او بې له کومي ګټې ئې دلته کوم (ځای) اشغال کړی وي!! همداراز نه شي کولی د داسي کوم څه نوم واخلي چي په دې عالم کي ئې ځای تش او خالي وي، د دې عالم د توکيو په (مقدار) او د دوی ترمنځ (تناسب) کي چي کومه (اندازه) مراعات شوې دومره دقيقه ده چي په هغه کي ډېر لږ تغيير او تعديل د ټول عالم د متلاشي کېدو باعث کېږي!! هر شئ په خپل خپل ځای او مقدار کي داسي دقيق پيدا شوی چي که له منځه ولاړ شي او يا ئې اندازه او مقدار کم او زيات شي، د ټول عالم بقا له ګواښ سره مخامخ کوي.

- پالونکي رب چي هر څه پيدا کړی، هغه ته ئې لارښوونه او (تلقين) کړی چي دنده ئې څه ده او دلته به د خپل شتون په دوران کي کوم کوم کارونه ترسره کوي، کوم خالي ځای به ډکوي، په کوم مسير کي به خوځي، کوم نتايج به وړاندي کوي. مګر نه ګورئ چي لمر په خاص وخت کي له خاص ځايه راخېژي، په معين مسير کي درومي، د يوې معيني مسافې له پلي کولو وروسته، په خاص وخت کي، په داسي ځاې کي پرېوځي چي له مخکي ورته ټاکل شوی، خپل مأموريت ترسره کوي، تاسو ته رڼا او تودوخه درکوي، ستاسو، حيواناتو او نباتاتو اړتياوو ته ځواب وايي، ستاسو په خدمت کي دئ، د دانې او مېوې په پيداېښت کي ممد او د رزق او روزي په درکولو کي درسره مرسته کوي، سپوږمۍ د شپې رابره کېږي، ستاسو تياره شپې روښانه کوي او ستاسو لپاره په تيارو شپو کي روښانه او ځرګند تقويم، چي د شپو ورځو حساب پرې معلومولی شئ.

ونې ګورئ چي شپه ورځ په کار بوختي وي، زيار باسي، مضر ګازونه جذبوي او ستاسو د اړتيا وړ آکسيجن توليدوي، د زمکي له خاورو په خپلو نازکو جرړو سره هغه حياتي مواد جذبوي چي ته ورته ضرورت لرې او د لمر د وړانګو په مرسته له دغو موادو تا ته ښاېسته او خوندوري مېوې جوړوي.

د شاتو موچۍ ګورئ چي له دې وړوکتوب او نازکتوب سره سره څومره منظم او ښاېسته کور ځان ته جوړوي، داسي منظم کور چي د نړۍ ستر مهندسين ئې په ډېرو مجهزو وسايلو هم له جوړولو عاجز دي، له داسي توکيو ئې جوړوي چي د شاتو په څېر شی په کي تر اوږدې مودې خوندي او روغ رمټ ساتلی شي، په دې پوهېږي چي څنګه د خپلي خوښي (ملکه) او (واکمن) ځان ته غوره کړي، د زور پاچايي نه مني، په ډېر ښه شان خپل وظايف په خپلو کي وېشي او دا استعداد لري چي په خپل ملک کي دقيق نظم پلي کړي، په کوم کي چي هم د دندو وېش عادلانه وي، هم د نظافت او صفايي خيال ساتل شوی وي او هم د پرديو او د هغو موچيو له

ننوتو مخنیوی وشي چي له ناپاکو وزرونو او پښنو سره د دوی پاک او صفا کور ته ننوتل وغواړي، د کور په دروازه کي حساس او هوښیار پهره داران ودروي او هر ننوتونکی څاري او یوازي په هغه صورت کي د ننوتو اجازه ورکوي چي (خپل) وي او (پاک ستره) وي، په دې پوهېږي چي څنګه د ګلانو عصاره وزبېښي او شات ترې جوړ کړي، داسي شات ترې جوړ کړي چي د کلونو کلونو په تېرېدو هم نه ګنده کېږي، د انسان د ډېرو بیماریو لپاره درمل دئ او انسان تر اوسه له خپل ټول پرمختګ او په خپلو ټولو مجهزو لابراتوارونو سره د هغه له تولیده عاجز دئ، خو همدا وړه حشره ئې هم پیدا کولی شي او هم ئې تر اوږدې مودې صفا، ستره او روغ رمتې ساتلی شي!! چا به حتماً دې ته په غوږ کي ویلي وي چي څنګه والوزي، څنګه له هغه وروسته خپل کور ته بېرته راستنه شي او لار ورکه نه کړي چي په پراخي فضا کي څو څو کیلومتره لري د ګلانو په لټه کي ځي، بېرته راګرځي او له کومي اشتباه او غلطۍ پرته د خپل کور دروازه پیدا کوي!!

قرآن د موچیو په اړه فرمایي:

$Jیr Ì f ±9$`Ër $?qãÇÉ$6ŷÅ$`Ë " É|Ë$Ë& ÈøÅ"$'‹ Ì 7ŷ' 4 m#r

ß ãø Wèa Åĥ ŸçŸ ' Åö$ Ñ •J9$Èä `Ë 'íä Ýè ÇÌÑÈ bqè©ÌèÉ

ø ÿy 7ÿŒ 'Î bÎ Ä $Z=Ï ãÿ© ÌšÌ ¼çqø Ì# ÎFøC Ò #ŽŸ $gÏqäÜç.`Ë

ÇÌÒÈ brã©3xÿGƒ Qöq)Ï

النحل: ۶۸-۶۹

او ستا رب موچۍ ته وحي وکړه چي په ځینو غرونو، ځینو ونو او ځینو هغو ځایونو کي کورونه جوړ کړه چي (خلک) ئې لوړ جوړوي، بیا هر ډول مېوې وخوره او د خپل رب پر لارو منقاد درومه، له ګېډې ئې داسي څښاک راوځي

چي رنګونه ئې ډول ډول دي او په هغه کي د خلکو لپاره شفاء (درملنه) ده، يقيناً چي په دې کي هغو وګړو ته څرګنده نښه ده چي تفکر کوي.

د دې مبارکو آيتونو په اړه دا اساسي خبري په پام کي ولرئ:

- الله تعالى موچيو ته په فطري توګه دا لارښوونه کړې او له داسي فطرت او جوړښته سره ئې پيدا کړي چي په غرونو، ونو، د خلکو کورونو او هغو صندوقونو کي چي خلک ئې د دوی لپاره جوړوي ځان ته کور غوره کړي.
- ټول ژوند او د ژوند ټولي کړني ئې د هغي طريقې مطابق دي چي الله تعالى ورته غوره کړې، په بشپړ انقياد سره د خپل رب له لوري وضع شوې او غوره شوې لار او طريقې باندي درومي.
- په دې فطري لار د تلو ثمره او نتيجه ئې رنګ رنګ خوندور او ګټور شات دي، د خلکو لپاره شفاء. د شاتو رنګ، ګټه او خوند ئې له يوه ګل تر بله توپير لري.
- د موچيو ژوند هومره منظم دئ چي انسان په هيڅ توګه او په هيڅ برخي کي له هغوی سره برابري نشي کولی، د کور مشره ئې ملکه ده، په واقعي معنى د کور مشره ده، د هر امر اطاعت ئې کېږي، دوی ئې په خپله غوره کوي، د هر کار لپاره ځان ته ټولګي لري، انجنيران ئې کورونه جوړوي، څوکيداران ئې د کور حفاظت کوي، د پرديو د ننوتو مخنيوی کوي، ناولې موچۍ ننوتو ته نه پرېږدي، ګنده شوې موچۍ وژل کېږي، يوه ډله دا دنده لري چي د داسي موچيو سر غوڅ کړي، يوه ډله د هګيو ساتنه او پالنه کوي، کورونه ئې شپږ ضلعي وي، ټولي اضلاع ئې سره برابري وي، په داسي خاصو او خوندي ځايونو کي کورونه جوړوي چي هم پاک وي او هم له بارانه خوندي وي، کورونو له مومو څخه جوړوي، داسي منظم کورونه جوړوي چي ستر ستر انجنيران ئې له جوړولو عاجز دي، له داسي توکو ئې جوړوي

چي شات په کي خوندي ساتل کېږي او انسان ته ئې خوراک تاوان نه رسوي، موچۍ د ګلانو رس او عصاره زېښېښي، په خولې کي ئې داسي بدلون په کي راشي چي شات ترې جوړ شي، داسي شهد ترې جوړ شي چي انسان تر ننه د هغه له جوړولو عاجز دئ، د ډېرو بيماريو لپاره شفاء ده، تر کلونو کلونو له خوسا کېدو خوندي پاته کېږي، هغه شات لا تر څو کاله مخکي پوري روغ رمټ پاته وو چي څو زره کاله مخکي مصريانو د فرعون خوا ته په قبر کي ورسره ښخ کړي ول، د مصريانو عقيده دا وه چي مړي په خپلو قبرونو کي بېرته راژوندي کېږي نو ځکه ئې د هغوی خوا ته ځيني خوراکي توکي هم ږدول، انسان تر نن پوري نه نبات، دانه او مېوه جوړ کړې او نه د شيدو او شاتو په څېر خوراکي توکي، نه هغه شات جوړولی شي چي موچۍ ئې جوړوي او نه هغه موم چي موچۍ خپل کور ترې جوړوي، ټول کمال ئې دا دئ چي موجود خوراکي توکي په يوه او بله بڼه واړوي، له شيدو مستې، کورت، پوڅه او کوچ جوړ کړي، همدا توکي د لنډي مودې لپاره تر زمکي لاندي روغ رمټ نشي ساتلی او د خوسا کېدو مخه ئې نشي نيولی، موچۍ خپل مشر په خپله ټاکي، په زور تپل شوی مشر او ملکه نه مني، که د موچيو خاوند داسي ملکه ورته راوړي چي دوی ئې نه خوښوي نو ټول په ګډه پرې حمله کوي او هغه وژني، انسان لا تراوسه له دې محروم دئ چي په خپلي ټولني کي د خپلي خوښي صالح زعيم ولري، انتخابات ئې له ټګيو او برګيو ډک وي او همدا تقلبي انتخابات داسي خلک پرې مسلطوي چي پيسې او تبليغاتي وسايل لري، دومره حساسي دي چي څو ميله د ګلانو په لټه کي له خپله کوره لري ولاړي شي، بېرته سيده خپلو کورونو ته راستنې شي، د پراخي فضاء په غېږ کي د خپل کور لار نه ورکوي، دا واټن د دوی د بدن په تناسب دومره دئ لکه انسان چي څو زره کيلومتره له خپل کور لري ولاړ شي!! که د يوې موچۍ وزن په تخميني توګه پنځه ګرامه ونيسو، نو دوه سوه موچي يو کيلوګرام کېږي، که د انسان اوسط وزن اويا کيلوګرامه ونيسو نو د څوارلس

زرو موچیو وزن د یوه انسان برابر کېږي، که یوه موچۍ له خپله کوره پنځه کیلومتره لرې درومي او بېرته د خپل کور لار پیدا کوي او مخامخ ورځي، دا داسي ده لکه انسان چې له اویا زره کیلومتره (۱۴۰۰۰x۵ = ۷۰۰۰۰) لرې واټن څخه په هوا کي خپل کور ته مخامخ ولاړ شي!! پرته له دې چي د بل دروازه وټکوي، پوښتنه وکړي او په کوم هوايي میدان یا هوټل کي توقف وکړي!! د موچیو په کورنۍ کي د کارونو وېش دومره منظم او عادلانه دئ چي انسانان نه په وړې کورنۍ کي داسي وېش لرې او نه د موچیو د سترو کورنیو په څېر په لویو لویو ټولنو کي، انضباط ئې دومره جدي دئ چي هیڅ گنده شوې او په گندگیو لړل شوې موچۍ ځالي ته نشي ننوتی، فوراً وژل کېږي، له خپلي ځالي په دفاع کي دومره زړه وري او پیاوړې دي چي د یږ په څېر لوی یرغلگر هم تېښتي ته اړ کوي او تر هغه ئې ځغلوي چي په اوبو کي ځان ترې غوټه کړي، که کومه کورنۍ چرگه کومه موچۍ په مښوکه ووهي، مړه ئې کړي یا ئې وخوري؛ ناڅاپي او د سترگو په رپ کي دومري موچۍ پر یرغلگري چرگي برید وکړي چي له تېښتي پرته بله لار ورته پاتې نشي!! ما ته ووایئ: آیا انسانان په کوم څه کي له دوی سره سیالي کولی شي؟

- یقیناً چي په دې کي هغو وگړو ته څرگنده نښه ده چي تفکر کوي. یعني اې بدمغزو کافرانو! اې چي له تفکر او تعقل پرته په کږو لارو سر شوي یئ! ولي په هغه رب ایمان نه راوړئ چي د قدرت نښي ئې په هر گام کي او هر لوري ته ستاسو په مخ کي ځلېږي، ولي له دې څرگندو او ځلاندو نښو عبرت نه اخلئ، اې د حق منکرینو! که د خپل رب په هغه لار ولاړ شئ چي ستاسو د فطرت مطابق ده نو ژوند به مو د موچیو په څېر ستاسو لپاره بختور او د نورو لپاره گټور شي.

موږ داسي مرغان هم مومو چي بچوني ئې هیڅکله خپله مور نه گوري، مور ئې د زړښت په وخت کي، په یوه خوندي ځای کي، څو پوړیزه ځاله جوړه کړي، داسي چي کافي نور او حرارت وررسېدی شي، په هري برخي کي یوه هگۍ واچوي

او خوا ته ئې د خپل بچوښي اړتیا وړ کافي مقدار خوراک کېږدي، بیا د هري ځالي خوله وربنده کړي، دا د خپلو بچوښو له راوتو مخکي ومري، بچوښي ئې له هګیو راووځي، په هماغه خوراک تر هغو ګوزاره کوي چي ستر شي او د الوتو جوګه، نو د ځالي خوله پرانېزي، بهر راووځي او د خپلي مور په څېر ئې ژوند او خوی او عادت وي او د ژوند په پای کي د خپلي مور په څېر ځاله جوړه کړي، هګۍ په کي واچوي، خولې ئې وربندي کړي او ومري. ووایئ: څوک دغو مرغانو ته چي خپله مور ئې نه ده لیدلې، معلم او استاد هم نه لري، لارښوونه کوي او ورته وایي چي ستا د پلار نیکه د ژوند طریقه دا وه؟! یقیناً چي الله تعالی هر څه پیدا کړي او هر یوه ته ئې د خپل فطرت او طبیعت مطابق لارښوونه کړې.

د عالم په ټولو مخلوقاتو کي یوازي انسان داسي مومو چي د هغو فطري لارښوونو تر څنګ چي د ده په ضمیر کي ایښودل شوې هم مور ته شدیداً اړ وي او هم مرشد او لارښود ته. له دې پرته نه سم ژوند کولی شي او نه کمال ته رسېدی شي.

د غرڅه بچی په دې پوهېږي چي څه وخت د واښو خوړل پیل کړي او د غرونو په پراخو لمنو او لویو دښتو کي، چي له راز راز بوټو ډکي وي، کوم بوټی وخوري او د کوم یوه له خوراکه ځان وساتي. خو د انسان (بچی) تر اوږدې مودې، نه شي کولی چي په خپل وړوکي کور کي ښه او بد وپېژني او مفید له مضره بېل کړي، هم اور ته لاس غځوي او هم ډبره، لوټه او حتی زهر په خوله منډي. نه اور ته له ځان اچولو ډډه کوي او نه اوبو ته، (لارښود) او مرشد ته اړتیا د ده د فطرت مقتضا ده. په یوه فیلم کي مي غرنۍ وزه له خپلو دوو بچیانو سره لیدله چي د غره په ډډې کي روانه ده، داسي ځای ته ورسېدل چي مور ئې له یوه چاود آخوا ته ټوپ کړل، بچیان ئې د چاود ژۍ ته روارسېدل، ودرېدل، مور ئې مخ ورواړاوو او د دوی ټوپ وهلو ته منتظر پاتې شوه، خو هغوی له ټوپ وهلو ډډه وکړه، خپل زور او د چاود لوی والی

ئې وسنجولو، پوه شول چې دلته ټوپ وهل خطرناک دي، څو شېبې ئې مور آخوا ته او دوی دې خوا ته ودرېدل، په پای کې د دوی مور دې ته اړ شوه چې بېرته د دوی لوري ته ټوپ کړي او لار بدله کړي. یعنې دوی تر خپلې مور ښه پوهېدل چې دا ټوپ خطرناکې پایلې لري!! مور ئې ترې غوښتل چې ټوپ ووهي، خو فطرت ئې ورته ویل: دلته تم شئ او له ټوپ وهلو ډډه وکړئ!!

- ستا رب هماغه ذات دئ چې بوټي راشنه کوي، هماغه ذات چې په اراده ئې د زمکې له کلک او سخت پوټکي، نازک او ښاپسته بوټی راټوکوي او هیڅوک د دغو رنګ رنګ بوټو په پیدا کولو کې د ده د فعل شریک نه دئ، همدا ستا رب دئ. ته زمکه وسپړې، مړه دانه په کې وکرې او ستا رب ئې د شنه او ښاپسته بوټي په څېر راوباسي چې ژوندی دئ، احساس لري، وده کوي، د خپل نسل د دوام بند وبست کوي او څو دانې په عوض کې درکوي.

د هر څه ځانګړی جوړښت او ځانګړې دنده

نن انسان ته دا حقیقت معلوم شوی چې د دې عالم هر څه یو ځانګړی او له نورو متفاوت جوړښت لري، که څه هم د عالم د ټولو شیانو اصلي ماده یوه ده، او هر څه په دې عالم کې یو ځانګړی ارزښت لري، یوه تشه ډکوي، یو ضرورت رفع کوي او یوه ځانګړې دنده په غاړه لري، د هر ژوي په بدن کې داسې ژنونه تعبیه شوي چې هغه ته د ژوند کولو لارې او طریقې ورښیي، راشئ وګورو چې آیا قرآن هم دغه حقیقت ته اشاره کړې که نه؟ دې مبارکو آیتونو ته ځیر شئ:

¼ç)ùz äó« @ä 4 Üã& ü Ï%©!$Z Ś A$% ÇÍÈ 4 › qß»f $Jã% ` Jù A$%

ÇÎÈ 3‘ ‰d ßê طه: ۴۹-۵۰

وئي ويل: اې موسی! نو دا ستاسو رب څوک دئ؟ وئې ويل: زموږ رب هغه دئ چي هر څه ته ئې خپل خپل جوړښت ورکړی بیا ئې لارښوونه (ورته) کړې.

دا آیتونه وايي: فرعون موسی علیه السلام ته وویل: اې موسی! نو دا ستاسو رب څوک دئ؟ موسی علیه السلام وویل: زموږ رب هغه دئ چي هر څه ته ئې خپل خپل جوړښت او ځانګړی ځانګړی شکل ورکړی، بیا ئې لارښوونه ورته کړې، هر څه ته ئې خپل خپل مسیر ټاکلی، هر څه په هغه لار درومي او په همغه کار بوخت وي چي الله تعالی ورته غوره کړی.

د وزن په اړه د قرآن علمي وينا

قرآن په هغه ځای کي چي انسان ته لارښوونه کوي چي په تللو او پیمانه کولو کي باید انصاف او عدالت مراعات کړي ورپسې دا خبره کوي چي الله تعالی هیڅوک تر خپل وس په زیات څه نه ګماري، دا دواړه خبري په سطحي نظر انسان ته بې ربطه برېښي، خو حقیقت دا دئ چي دا د قرآن یو بل علمي اعجاز دئ او ښيي چي د قرآن هره وینا د احکامو او لارښوونو په اړه څومره دقیقه ده، نن او وروسته له هغه چي انسان د وزن او پیمانې لپاره تر دې هم حساس وسایل جوړ کړل چي د ګرام او ملي متر تر زرمي برخي هم واړه شیان تللی او پیمانه کولی شي او ورته معلومه شوې چي په مکمله او بشپړه توګه تلل او پیمانه کول انسان ته محال او

ناممکن دئ، د قرآن د دغي وینا په اهمیت پوهېدی شو، دلته قرآن همغه خبره کړې چي انسان اوس او څوارلس سوه کاله وروسته پرې پوه شوی. لاندي آیت ته ځیر شئ:

(qèŠr ¼ç£ä® ÷èŒÿ 4Łm ß¡ ôm& ‘ üd ÓÉ$Î ŽvÎ) ÉŠÏŠ$A$B (qçÞ÷ Ÿwr

OŠçè #ŒÎr $gèŒ™ã ŽvÎ) $²¡ øÿR ß#Ïk3çŸw Å ó¡É$Î b#”•ÏJ$r Ÿ@ø 6 $$

¾ìÎ Nä8¢ r Nà6 Ï°Œ (qèŠ& «! $Ï‰ôgèÎr 4 1öè #Œ b%Ÿ2 öqr (q䉋ã$$

ÇÊÎÈ šc rã© x ? #ä3s9 الانعام: ۱۵۲

او د یتیم مال ته مه نږدې کېږئ، مګر په هغه توګه چي تر ټولو غوره وي، تر هغه چي تکړه توب ته ورسېږي، پیمانه او تله په انصاف سره بشپړه کوئ، هیڅوک تر خپل وس په زیات څه نه ګمارو، کله چي خبري کوئ نو عدالت کوئ، که څه هم خپلوان وي، او د الله په ژمنو وفا وکړئ، دا هغه څه دي چي تاسو ته ئې سپارښتنه کړې، ښایي پند واخلئ.

د دې مبارک آیت لارښووني دا دي:

- د یتیم مال ته مه نږدې کېږئ، مګر په هغه توګه چي تر ټولو غوره وي، تر هغه چي تکړه توب ته ورسېږي.
- پیمانه او تله په انصاف سره بشپړه کوئ، هیڅوک تر خپل وس په زیات څه نه ګمارو.
- کله چي خبري کوئ نو عدالت کوئ، که څه هم خپلوان وي.
- او د الله په ژمنو وفا وکړئ. له دې نه هغه ژمني هم مراد دي چي انسان ئې له

ایمان راوړو وروسته او د خپل ایمان له مخي له خپل رب سره کوي، هغه هم چي له ستونزو سره د مخامخېدو په مهال ئې له الله تعالی سره کوي، هغه هم چي د الله تعالی په نامه ئې له بل چا سره کوي.

- دا هغه څه دي چي الله تعالی ئې حکم درته کړی، ښایي تعقل وکړئ او پند واخلئ.

دلته څو خبري په پام کي ولرئ:

- جاهلو مشرکینو حلال او حرام په وړو وړو خبرو کي راخلاصه کړي او هغه دا چي دا وخوره او دا مه خوره، په دې اړه ئې هم ډېر څه له ځانه حرام کړي، حال دا چي د الله تعالی په دین کي اساسي خبري هغه دي چي په دي آیت کي ښودل شوې.

- مسلمانانو ته ویل شوي چي د فحش کارونو او د یتیم مال ته مه ورنږدې کېږئ، باید د حلال او جائز کارونو تر وروستۍ پولي پوري ولاړ نشئ، داسي چي که یو ګام بل واخلئ نو د فحش او ګناه په ډنډ کي پرېوځئ، هغه حد ته تر رسېدو د مخه راوګرځئ، د ګناه تر پولي مخکي مه درومئ، له دې پولي ځان لري وساتئ، دا ځکه چي د نږدې کېدو په صورت کي په ګناه کي د پرېوتو احتمال زیاتېږي.

د تلي او پیمانې په ارتباط دا خبره کول چي الله تعالی هیڅوک تر خپل وس په زیات څه نه ګماري ښيي چي قرآن د خپلو لارښوونو د هر لفظ په اړه څومره دقیق دئ او څنګه ټول ضروري او لازم امور په پام کي نیسي.

د میاشتو تقویم

قرآن د میاشتو د تقویم په اړه فرمايي:

|,={ Pöÿ «!$É »FÅ2 ’Î #\ö- ž³ã $Y±t «!$%Zö Í qå¤¶9$ o£ö bÎ)

.... ãN´)%$ Ï!$š• ÿŒ Pæ pè/ö‘]B š ß ö‘[$ Ñ°q»J¡ 9$

التوبه: ۳۶

يقيناً چي د الله خوا ته او د الله په کتاب کي د میاشتو شمېر دولس میاشتي دي، له همغي ورځي چي آسمانونه او زمکه ئې پيدا کړل، څلور ئې حرامي (د درناوي وړ) میاشتي دي، دا رغنده دين دئ،

دلته څو خبري په پام کي ولرئ:

- د میاشتو لپاره دوه معروف تقویمونه دي، يو ئې د لمر پر محور د زمکي په حرکت پوري او بل ئې د زمکي پر محور د سپوږمۍ په حرکت پوري مربوط دئ، زمکه په درې سوه پنځه شپېته ورځو او څه د پاسه شپږو ساعتونو کي يو ځل د لمر پر محور څرخي، دې ته ځينو د يوه کال نوم ورکړی، هغه ئې پر دولسو میاشتو وېشلی، ځيني ئې دېرش او ځيني ئې يو دېرش ورځي دي. او سپوږمۍ په څه د پاسه نه ويشتو ورځو کي يو ځل د زمکي پر محور راڅرخي، دا موده ثابته ده، که څوک علمي محاسبې ته ارزښت ورکړي نو د بشپړ کال ټولي قمري میاشتي داسي ټاکل

کېدی شي چي کمی او زیاتی به په کي نه راځي، د محاسبې له مخي دا معلومېدی شي چي سپوږمۍ کله خپل میاشتنی مدار بشپړوي، په کوم ځای کي، په کوم ساعت، دقیقه او ثانیه له سترګو پټېږي او چېري، په کوم ساعت، کومه دقیقه او کومه ثانیه راڅرګندېږي او د نوې میاشتي مدار پیلوي. دا چي اسلام د میاشتي د پیل او پای لپاره رؤیت ته اعتبار ورکړی دا ډېره دقیقه او علمي وینا ده، ځکه د سپوږمۍ په لیدو سره ثابته کېږي چي هغه د نوې میاشتي مدار ته داخله شوې. څوک چي رؤیت ته اعتبار نه ورکوي او د هري سیمي لپاره د مستقل او بېل رؤیت خبره کوي ډېر کمعقله او له دین او علم بې خبره دئ. اوس او د پرمخ تللو وسائلو په مرسته خو هغه ثانیه او سیمه هم په دقیقه توګه معلومولی شو چي سپوږمۍ له محاق څخه وځي، د مخکنۍ میاشتي مدار ئې بشپړ کېږي او د نوې میاشتي مدار پیلوي. دا هم ډېره علمي خبره ده چي د رؤیت لپاره د یوه متقي انسان شهادت هم کافي ګڼل شوی. احمقان او هغه ټګماران چي د دښمن له لوري ګمارل شوي چي په امت کي اختلافات راولاړ کړي له دې موضوع هم د اختلاف وسیله جوړوي، شیعه او بریلویان له سعودي او سلفیانو سره د سیاسي او مذهبي اختلاف په وجه روژه او اختر یوه او حتی دوه ورځي وروسته اعلانوي، دوه ملیونه حاجیان به په عرفات کي د عرفې په ورځ راغونډ وي، په ټلویزیونو کي به د عرفې لویه غونډه، لمونځ او خطبه ګوري او اوري خو سره له دې به دوی د عرفې او لوی اختر لومړۍ ورځ یوه او دوه ورځي وروسته لمانځي!! عجیبه دا ده چي په عربي نړۍ کي به روژه او اختر وي خو د پاکستان رؤیت هلال کمیټه به یوه ورځ وروسته په کراچۍ او اسلام آباد کي غونډه کوي!! او د هغو خلکو شهادتونو ته به هم اعتبار نه ورکوي چي په پېښور کي ئې سپوږمۍ په خپلو سترګو لیدلې!! دا نه مذهبي اختلاف دئ نه علمي، بلکي سیاسي اختلاف دئ او تر شا ئې د اسلام د خطرناکو دښمنانو لاس دئ. که اوس پیغمبر علیه السلام حیات وی او په مدینه او مکه کي ئې د روژې پیل او پای

اعلانولی او ټولو خلکو د ټلویزیون او راډیو له لاري دا اعلان اورېدلی نو بیا به هم دغو خلکو په خپل جاهلانه دریځ ټینگار کولو او د پیغمبر علیه السلام مخالفت ته به ئې ملاتړله.

زه همدا اوس چي دغه مطلب لیکم او د خپل کمپیوټر مخي ته ناست یم، که وغواړم ځان ته معلومه کړم چي دغه شېبه سپوږمۍ چېري ده او په کومه ورځ به له ستر گو غائبېږي او کله به بېرته راښکاره کېږي، نو تا به لا تر شلو پوري شمېرل نه وي بشپړ کړي چي زما د مونیټور پر صفحه به دا ټول معلومات زما مخي ته کېښودی شي، د سپوږمۍ د غائبېدو حالت به هم راته جوت کړي، نېټه ئې هم او سیمه هم، او د ښکاره کېدو حالت او نېټه او سیمه هم. لکه څنگه چي موږ پر خپلي گړۍ اعتماد کولی شو او له مخي ئې د لمانځه، پېشلمي او روژه ماتي وختونه ټاکلی شو همداسي د کمپیوټر پر حساب اعتماد کولی شو.

مېوې جوړه جوړه پیدا شوې

قرآن وایي چي د نورو مخلوقاتو په څېر مېوې هم جوړه جوړ پیدا شوې، د قرآن دې آیت ته ځېر شئ:

ÏN°•JV9$Sèä `Ïßr #Ï•»k¥&r ÓÅ°r' $kŽÏù @yè_r Ú ô[{$$£B "Ï%©!$qèdr

Ïöq)Ï9 ;M»tƒUy 7Ï9ºŒ 'Î bÎ) '$k]9$S$Ÿ@ø‹©9$SÓÅóã ÈûøóZø.$$Èû÷`r÷- $kŽÏù @yè_

او دی همغه ذات دئ چي زمکه ئې خوره کړه او په هغې کي ئې غرونه او نهرونه جوړ کړل، او په هغې کي ئې د هري مېوې دوه ګونې جوړه پيدا کړه، شپه پر ورځ راکاږي، يقيناً چي په دې کي د تفکر کوونکو وګړو لپاره نښي دي.

قرآن دلته د الله تعالی د ټولواکۍ او چارو سنبالولو د بېلګو بيانونو په لړ کي وايي چي الله تعالی هغه ذات دئ چي زمکه ئې خوره کړه، په هغې کي ئې غرونه او نهرونه جوړ کړل، په هغې کي ئې د هري مېوې دوه ګونې جوړه پيدا کړه او شپه پر ورځ راکاږي.

تاسو پوهېږئ چي زمکه داسي جوړه شوې چي ځيني برخي ئې آواري دي او ځيني لوړي او غرونه، د زمکي دا جوړښت د دې سبب شوی چي هم نهرونه، چينې او کاريزونه په کي وبهېږي او آواري زمکي خړوبي کړي او هم داسي بېلي بېلي سيمي او موسمي حالات په کي راپيدا شي چي د راز راز بوټو او ونو د ټوکېدو او ودي لپاره ضروري دي، که زمکه داسي نه وی نو نه به نهرونه بهېدل او نه به بېل بېل موسمونه ول او نه رنګ رنګ بوټي او ونې.

په دې مبارک آيت کي د قرآن د يوه بل ستر علمي اعجاز شاهد يو، قرآن وايي چي د هري مېوې دوه ګونې جوړه ئې راپيدا کړه، تر دې وروستيو پوري هيڅوک په دې نه پوهېدو چي د ژوو او حيواناتو په څېر په نباتاتو (ونو او بوټو) کي هم نر او ښځه شته او مېوه د نر او ښځې د نطفو له يو ځای کېدو راپيدا کېږي، دا نرينه او ښځينه نطفې ئې په ګلانو او نورو برخو کي وي، د دوی القاح يا د بادونو په واسطه تر سره کېږي او يا د موچيو په څېر حشراتو په واسطه، د مختلفو نباتاتو او ونو ګلان د تذکير او تأنيث له پلوه درې ډوله وي: مذکر، مؤنث، او خنثی چي په هغوی

کي هم د نارینتوب خصلت وي او هم ښځینه خصلت، د دواړو له القاح څخه مېوه رامنځته کېږي. د مثال په توګه د خرما ونې چې مذکر او مؤنث لري او د جوار په یوه بوټي کې دواړه ډوله راپیدا کېږي. که تاسو د قرآن دا وینا هم د کوم ساینس پوه مخې ته کېږدئ نو یقیناً چې دا به د قرآن یو ستر علمي اعجاز ګڼي.

قرآن دلته د جوړه جوړه مېوو راپیدا کولو تر څنګ د شپې او ورځې تلو راتلو ته اشاره کوي او ښيي چې دا هم د مېوو په راپیدا کېدو کې یو مهم عنصر دئ، او دا یو بل ستر علمي حقیقت دئ چې انسان ډېر وروسته پرې پوه شوی، که د شپې او ورځې دا خاص نظام نه وی نو د زمکې پر سر به نه یو بوټی راټوکېدلی وو او نه یو ژوی، د شپې او ورځې دغه نظام د زمکې پر سر هغه شرایط برابر کړي چې بوټي او ژوي ورته ضرورت لري. که ورځ نه وی، یا لنډه یا اوږده وی نو د زمکې پر سر نه ژوند ممکن وو او نه د ژوو راپیدا کېدا، که شپه نه وی یا لنډه یا اوږده وی نو زمکه به تر ضروري حد یا ډېره توده یا ډېره سړه وه چې نه به حیوانات په کې راپیدا کېدل او نه نباتات، همغسې لکه چې د آسمان په نورو ستورو کې د شپې او ورځې تر منځ د خاص او ضروري تناسب د نشتوالي له کبله هلته د ژوند شرائط مساعد نه دي.

د علمي څېړنو په ترڅ کې دا حقایق هم ثابت شوی چې د زمکې د سر نهرونه د غرونو په وجه راپیدا شوي، دغه نهرونه د دې باعث شوي چې خوړونه او درې رامنځته شي، د اوبو د مسیر ډېرې وسولېږي او خوړونه او درې په کې جوړ شي، او بیا په همدغو درو کې انسان ته له یوې سیمې بلې ته د تلو لارې پرانیستل شي، تاسو که دا نن د لویو غرونو په سیمو کې تېرې شوو لارو ته ځیر شئ نو وبه ګورئ چې ټولې لارې د نهرونو په ژۍ کې او په هغو درو کې تېرې شوې چې دغو نهرونو رامنځته کړې دي. او دا له شکه پرته د قرآن بل ستر علمي اعجاز دئ چې غرونه، نهرونه او لارې ئې څنګ په څنګ یاد کړي.

زمکه داسي جوړه شوې چي هري خوا ته ئې علائم او نښي زموږ مخي ته ځلېږي، د همدغو علائمو له مخي موږ د خپل سرمنزل لوری او د تگ سمت ټاکلی او پېژندلی شو، که دا علائم نه وی نو انسان ته به گرانه او حتی محال وه چي له یوې سیمي بلي ته د سفر په دوران کي د خپل هدف لوری او د تگ مسیر تعیین کړي او لار ترې غلطه نشي. کله د غرونو څوکي ورته نښه شي، کله نهر، کله وچ خوړ، کله ځنگل، کله یوه ستره ونه، په لویو بیدیاوو او بحرونو کي هم د دغو علائمو له مخي خپل مسیر تعیینوي، که دا د زمکي د سر نښي ئې له سترگو غائبي شي نو بیا د ستورو له مخي خپل لوری او سمت ټاکي او لار مومي، لکه دا چي د شمالي قطب په ستوري سره د شمال او غرب لوری داسي ټاکي چي ښۍ اوږه د دې ستوري لوري ته برابره کړي، همدا لوري ئې شمال شي او مخامخ ئې غرب.

دغه مطلب د الحجر په سورې کي په دې الفاظو راغلی:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

الحجر: ۱۹-۲۲

او زمکه مو خوره کړه او په هغې کي مو غرونه واچول او په هغې کي مو هر څه په موزون شکل کي راشنه کړل. او تاسو ته مو په هغې کي د معیشت اسباب راپیدا کړل او هغه څه ته هم چي تاسي ورته روزي ورکوونکي نه یئ. او هیڅ داسي شی نشته چي خزانې ئې له موږ سره نه وي او نه ئې نازلوو مگر

په معلومي اندازې سره. او بادونه مو ولېږل چې القاح کوونکي دي، بيا مو له آسمانه اوبه را نازلې کړې او په تاسو مو وڅښلې، او تاسو ئې ذخيره کوونکي نه یاست.

د دې مبارکو آيتونو مهمې مهمې لارښوونې دا دي:

- الله تعالی لومړی دا زمکه خوره او آواره پيدا کړې، بيا ئې غرونه په کې پيدا کړي، او دا يقيناً چې د قرآن يو بل علمي اعجاز دئ، ساينس همدا خبره کوي، وايي د زمکې لوړي، ژوري او غرونه وروسته راپيدا شوي، په پيل کې د زمکې سر نه لوړي ژوري درلودې او نه غرونه.

دا آيت وايي چې د زمکې د سر نباتات د غرونو له پيدايښت وروسته پيدا شوي، او دا يو څرګند حقيقت دئ چې د غرونو له کبله په زمکې کې د اوبو د زخيره کېدو، د ويالو، کاريزونو او چينو د بهېدو شرائط برابر شوي، همدا غرونه د دې باعث شوي چې زمکه په داسې مختلفو سيمو ووېشل شي چې ځينې سړې او ځينې تودې وي، په هرې سيمې کې د بېلو بېلو نباتاتو د راټوکېدا شرائط ايجاد شي، دغه غرونه د دې باعث شول چې د زمکې له يوې سيمې بلې ته د بادونو خوځېدا رامنځته شي، که غرونه نه وی نو د زمکې د سر هوا به تر ډېره حده يو شانته وه، بادونه به نه چلېدل، او ډول ډول نباتات به مو نه درلودل. د بادونو د پيدا کېدو اساسي وجه دا ده چې کله د زمکې د يوې برخې هوا توده شي نو بره ولاړه شي، مخکنی ځای ئې تش شي، دغه تش ځای ته د هغو سيمو هوا راوخوځي چې ورڅېرمه دي، په دې توګه د هوا د چلېدو لړی پيل شي، يو مثال ئې دا دئ چې په دوبي کې د يوې داسې کلا منځ تود شي چې لوړ لوړ دېوالونه لري، دا ګرمه هوا لوړه لاړه شي، د کلا له لويې دروازې سړه هوا د کور منځته ننوځي، د همدې لپاره ګورئ چې خلک په ګرميو کې د غرمې مهال د داسې کور په لويې دروازې کې خپل کټ ږدې او پرې

کښېښې او له سرې هوا ئې خوند اخلي، همداراز که تاسو په دوبي کي د پاکستان او افغانستان ترمنځ د کوم غره پر سر ودرېږئ نو وبه ګورئ چي د افغانستان له لوري سره هوا د پاکستان په لوري چلېږي. دا چي قرآن دلته د غرونو له پیدایښت وروسته لومړی د ډول ډول نباتاتو یادونه کوي او ورپسې د بادونو، دغه علمي حقیقت په ګوته کوي.

- الله تعالی ټول هغه څه راپیدا کړل چي تاسو ورته اړ او محتاج یاست او په هغه سره ژوند کولی شئ، ټولو هغو ژوو ته ئې د ژواک توکي پیدا کړي چي تاسو ورته رزق او روزي نه ورکوئ بلکي الله تعالی ورته روزي ورکوي، دا مختلف حیوانات چي په یوه او بله توګه ترې ګټه اخلئ ټول الله جل شأنه پیدا کړي دي او د رزق او روزي انتظام ئې هم الله ورته کړی.
- فرعون ته د موسی علیه السلام په وینا کي هم ګورو چي هغه فرعون ته وویل: زما رب هغه دئ چي زمکه ئې تاسو ته زانګو ګرځولې او په هغې کي ئې لاري درته پرانیستې دي، او له آسمانه ئې اوبه راورولې او په دې سره ئې د ډول ډول بوټو جوړې جوړې راوایستلې، د دې لپاره چي هم ئې تاسو وخورئ او هم خپل څاروي وڅروئ، یقیناً چي په دې کي عقلمنو ته څرګندي نښې دي، ګورئ چي دلته قرآن یو ځل بیا وایي چي بوټي او نباتات مو جوړه جوړه پیدا کړي، یعني نر او ښځه، د دوی دانې او مېوې د هغو ګردونو له یو ځای کېدا جوړېږي چي ځیني ئې نارینه خصوصیات لري او ځیني ئې ښځېنه.

د مېوو تر منځ توپير

د الرعد د سورې په ۴ آيت کي ويل شوي چي ځينو مېوو ته مو پر ځينو نورو د خوراک له پلوه فضيلت ورکړی: Èà2 Wš’Î<Ù è/ 4† ?ã $Õè/ @Ôÿr دا فقره لږ دقت غواړي، ځکه که څوک ووايي: دا مېوه تر بلي غوره ده، د ده دا وينا ناقصه ده، ځکه دا ئې نه دي ويلي چي له کومه پلوه غوره ده، د غوره والي وجه ئې نه ده په گوته کړې، يو شی پر بل له ځانگړي پلوه فضيلت درلودی شي نه په عام او کلي توگه، بشپړه او صحيح وينا دا ده چي ووايو: دا مېوه تر هغي بلي انسان ته د گټي له پلوه غوره والی لري، دلته گورئ چي د قرآن الفاظ څومره په دقت سره غوره شوي، وايي: ځينو مېوو ته پر نورو د (خوراک) له پلوه فضيلت ورکوو!!

بادونه او د نباتاتو القاح

په (۲۲) آيت کي څو داسي سترو سترو حقايقو ته اشاره شوې چي هر يو ئې د قرآن يو ستر علمي اعجاز گڼل کېږي:

- بادونه د القاح کوونکو په نامه ياد شوي، يعني د بادونو په ذريعه د نباتاتو القاح ترسره کېږي، د نباتاتو د زوجينو تر منځ القاح او په دې القاح سره د مېوو پيدايښت د بادونو يوه ستره دنده ده، که دا بادونه نه وی نو د بوټو او ونو د نارينه

او ښځینه ګلانو اړوند جنسي ماده به نشوی یو ځای کېدی او مېوې او دانې به ئې نه شوی پیدا کولی، دا هغه ستر حقیقت دئ چي انسان اوس پرې پوه شوی، هغه مهال چي قرآن نازلېدو نه خلک په دې پوهېدل چي وني او بوټي هم نر او ښځه لري او نه په دې چي د دوی د القاح یوه ستره وسیله بادونه دي، که تاسو دا خبره د یوه داسي عالم مخي ته کېږدئ چي د نباتاتو په چارو کي تخصص لري نو یقیناً چي په دې حقیقت به له اعتراف پرته بله چاره نه لري چي ووایي: د قرآن دا وینا یو ستر علمي اعجاز دئ.

بادونه وریځي القاح کوي

- بادونه یوه بله ستره دنده هم ترسره کوي، د وریځو تشکیل، له یوې سیمي بلي ته انتقال، د وریځو یوه ټوټه له بلي سره نښلول، داسي چي د برېښنا، تالندي او ورپسې د باران ورېدو باعث شي، نو د وریځو القاح هم د بادونو په واسطه ترسره کېږي. همدا بادونه هغه دوه ډوله وریځي سره نږدې کوي چي یو ئې مثبت برقي بار لري او بل ئې منفي، له یو ځای کېدو ئې رعد او برق رامنځته کېږي او همدا د باران باعث کېږي، که دا بادونه نه وی نه به وریځي جوړېدې او نه به واوره او باران ورېدو. قرآن په پورتني آیت کي همدې حقیقت ته اشاره کړې ده. همداراز د دغي تالندي او برېښنا په ترڅ کي نایټروجن او آکسیجن سره ترکیب کېږي او دا مرکب د باران له لاري زمکي ته انتقالېږي، زمکه د بوټو په راټوکولو کي د نایټروجن او آکسجن دغه مرکب ته دومره ضرورت لري چي له دې پرته دا کار نشي کولی.

زوج زوج نباتات

قرآن وايي چي د زمکي نباتات زوج زوج يعني جوړه جوړه (نرينه او ښځينه) پيدا شوي:

`Ë A“R&r Wųç$' $kŽï ÑŠã9 7=™r #%ĝB Ú ōF[$ ÑŠã9 Ÿè_ “Ï%$

{φãØr {qè ÇÎÈ Ó4®© ;N$7R `Ë %[`ºrø ÿÏmÎ $Yô•z 'ù ã$B ã$J¡ 9$

ÇÎÈ 4 SZ9$'Ír[M»ƒy 7 ÏºŒ 'Î ÎbÎ ÑŠJ»èR&   طه: ۵۳-۵۴

(الله) هغه (ذات دئ) چي زمکه ئې تاسو ته زانګو ګرځولې او په هغې کي ئې لاري درته پرانيستې دي، او له آسمانه ئې اوبه راوورولې او په دې سره ئې د ډول ډول بوټو جوړې جوړې راوايستلې، د دې لپاره چي هم ئې تاسو وخورئ او هم خپل څاروي وڅروئ، يقيناً چي په دې کي عقلمنو ته څرګندي نښي دي.

ګورئ چي دلته قرآن يو ځل بيا وايي چي بوټي او نباتات مو جوړه جوړه پيدا کړي، يعني نر او ښځه، د دوی دانې او مېوې د هغو ګردونو له يو ځای کېدا جوړېږي چي ځيني ئې نارينه خصوصيات لري او ځيني ئې ښځينه.

د عالم هر څه جوړه جوړه پیدا شوي

ماتریالیستان وایي ماده ازلي او ابدي ده قرآن او علم وایي پیدا شوې او له منځه تلونکي ده، دوی عالم د اضدادو مجوعه ګڼي او قرآن ئې د ازواجو مجموعه، دوی په تدریجي تکامل باور لري، موږ په بشپړ او کامل پیدایښت له لومړۍ ورځې، دوی له خالق انکار کوي، حال دا چي د عالم هر څه د خالق په شته والي شهادت ورکوي، دوی په تصادف باور لري او قرآن او علم تصادف منتفي ګڼي. قرآن په دې اړه چي عالم د اضدادو مجموعه نه بلکي د ازواجو مجموعه ده وایي:

ÇÍÈ brã©x ? #a-è9 Èt` r- $Y)ó z äÓ« è@à2 `Ïr الذاریات: ۴۹

او د هر څه مو دوه ګوني جوړې پیدا کړي چي پند واخلئ.

د قرآن له نظره انسان، حیوان او ټول ژوي او د عالم هر څه جوړه جوړه پیدا شوي، قرآن د طبیعت د ټولو توکو تر منځ (زوجیت) د کمال او دوام باعث ګڼي. دا دقیقه نظریه د هغه بې بنسټه او غلط تصور کاملاً خلاف ده چي د کمونستانو ماتریالستي فلسفه ئې د تکامل د عواملو په اړه وړاندي کوي، هغوی (تضاد) او د متضادو توکو ترمنځ دائمي (نزاع) د تکامل وسیله ګڼي!! دا په داسي حال کي چي ټول عالم د (ازواج) او جوړه جوړه توکو مجموعه ده، د دې خور عالم په هیڅ برخي

کي د تضاد او عدم زوجيت بېلګه نه شو موندلی، د عالم په هري برخي کي د دې حقيقت شاهد يو چي تکامل د ازواج او جوړو ترمنځ د ګډ کار او ژور تنسيق نتيجه ده، په حيواناتو او نباتاتو کي په ښرګنده ګورو چي يو ئې څه د (ورکولو) لپاره لري او بل ئې د (اخيستلو) لپاره، د يوه ورکول يوه اړتيا وي او د بل اخيستل، همدغه احساس يو بل ته نږدې کړي، يو د بل نقص او اړتيا ته ځواب وايي او ضرورت ئې رفع کړي، همدا د دواړو ترمنځ د راکړي ورکړي رابطه او تنسيق د نوي موجود د پيداښت باعث شي او د دغي (جوړې او زوج) د نسل دوام او بقا ميسر او ممکن کړي. د طبيعت په عناصرو کي هم ګورو چي دوه توکي يوازي هغه وخت يو له بل سره ترکيب کېدی شي او نوی او ځوان توکی رامنځته کولی شي چي يو ئې د بل مکمل وي، يو ئې د ورکړي لپاره کوم اضافي شی ولري او بل ئې د اخيستو لپاره تش ځای، دا دواړه يو بل ته لاس ورکړي، سره يو شي، يو د بل مکمل شي، يو ئې د بل بار په اوږو واخلي او بل ئې د خپلي جوړې تشه ډکه کړي او په همدې سره نوی ترکيب رامنځته کړي، د عالم ټول مرکبات همداسي جوړ شوي، د (تضاد) نظريه، واهي او بې بنسټه ده او په عالم کي د تکامل د عواملو له توجيه سخت عاجز او ناتوانه او د هيڅ څه د تکامل د ښرنګوالي په اړه صدق نه کوي.

سمندر، تازه غوښه، ګاڼې او کښتی

قرآن له يوې خوا سيند او بحر د تازه غوښي ستره زخيره بولي، له بلي خوا ئې د قيمتي ډېرو منبع او له بل لوري د تجارتي سفرونو ګټوره او آسانه لار، او دا هغه ستري ستري خبري دي چي په اهميت ئې د پراخ علم او ډېرو تجربو له مخي

پوهېدی شو، نن د نړۍ هر اقتصاد پوه همدغه خبره کوي چي قرآن څوارلس پېړۍ وړاندي کړې!! راشئ د قرآن د دغه آیت په وړاندي لږ توقف وکړو چي وایي:

ç÷B {qã_Ì÷ Gó@r $yÎû $Vós9 ç÷B {qè=2 ùGi •ó 7%$•¤ ™ ” Ÿ%©$qèd r

¾Ï#ôÒù ÆÏB {qãÓtGö7tFÏ9 r ÏmŠÏù •Å#uqtB š• ù=àÿø9$ ” •?r $ygRqÝ¡t6ù=s? pŠuÏ=ãm

النحل: ۱۶ ÇÊÍÈ šcrãä3ô±n? öNà6¯=yès9 r

او دی همغه دئ چي بحرونه ئې درته مسخر کړل چي تازه غوښه ترې وخورئ او داسي ګاڼې ترې راوباسئ چي اغوندئ ئې، او په هغه کي کښتۍ ګورې چي (وړاندي درومي په داسي حال کي چي) څیرونکي (د اوبو) دي، او دا د دې لپاره چي فضل ئې ولټوئ او د دې لپاره چي شکر وکړئ.

په دې مبارک آیت کي هغو الهي پېرزوینو ته د انسان توجه اړول شوې چي په سیندونو او بحرونو کي د انسان په برخه شوې، په دې توګه چي ویل شوي: الله تعالی همغه ذات دئ چي بحرونه ئې داسي درته مسخر کړي چي ډول ډول ګټې ترې اخلئ، ځیني ګټې ئې دا دي:

سمندر د تازه غوښي ستره ذخیره

تاسو له سمندر څخه د خوراک لپاره تازه غوښه ترلاسه کوئ، چي په دې اړه دوه خبري باید په پام کي ولرو: ۱- نن او د علمي څېړنو په ترڅ کي ثابته شوې چي سمندرونه انسان ته د خوراک او په ځانګړې توګه د غوښو ورکولو ستره منبع ده،

که د زمکي ټول ژوي په شلو برخو وویشو نو نولس ئې په اوبو کي او یوه برخه ئې په وچي کي ژوند کوي. ۲- دلته کب او د سیند ژوي د تازه غوښي په نامه یاد شوي، او په دې سره هغي پوښتني ته ځواب ویل شوی چي وایي: په قرآن کي یوازي هغه غوښه حلاله ګڼل شوې چي د ذبحي پر مهال ئې د الله تعالی نوم یاد شي، خو کب (ماهي) بې له ذبحي حلال دئ، آیا د دې استثناء وجه د قرآن کوم آیت دئ که د پیغمبر علیه السلام کوم حدیث؟ ځیني ادعاء کوي چي د دې استثناء لپاره په قرآن کي کوم شاهد نه مومو!! دا خبره هغه خلک کوي چي وایي: قرآن کافي نه دئ، ځیني احکام داسي دي چي منشأ ئې په قرآن کي نه مومو، دوی په همدې خبري استناد کوي خو دې ته ئې پام نه دئ چي دلته قرآن کب (ماهي) د لحماً طریاً یعني تازه غوښي په نامه یاد کړی او دا ښیي چي ماهي د تازه او پاکي غوښي حکم لري، پیغمبر علیه السلام ځکه ویلي چي ماهي له ذبحي پرته حلال دئ.

له سیندونو داسي توکي ترلاسه کوئ چي د ګاڼو په توګه ترې استفاده کوئ، په دې بیان سره څو حقایق زموږ مخي ته ځلېږي: ۱- له ګاڼو غالباً ښځې کار اخلي، خو دلته د ښځو یادونه نه ده شوې او دا ښیي چي د قرآن په هر عام خطاب کي دواړه (نارینه او ښځینه) شامل وي، مګر هغه مهال چي د یوه په اړه په ځانګړې توګه بحث کوي، دلته د مؤنث صیغه نه ده کارول شوې خو مقصد ترې ښځې دي. په یاایهاالذین آمنوا کي صیغه د نارینه وو ده خو دواړه مؤمنین او مؤمنات په کي مخاطب دي. ۲- په سیندونو او بحرنو کي نه یوازي مرغلري او مرجان موندل کېږي بلکي نوري قیمتي تیږي هم موندل کېږي، علمي تحقیقات ښیي چي قیمتي ډبري د زمکي په هغي منځنۍ برخي کي جوړېږي چي د حرارت او فشار درجه ئې ډېره لوړه وي، دغه توکي د چاودنو او اورشیندو په وسیله د زمکي له زړه بهر راغورځېدلي، نو ځکه د غرونو په لوړو کي موندل کېږي، د غرونو له لوړو د نهرونو له لاري لاندي سیمو ته رارغړي، هغه مهال چي خلکو د کانونو د کیندلو پرمختللي

وسائل نه درلودل نو دا قیمتي تیزې ئې په سیندونو کي لټولې او موندلې. یقیناً چي دا هم د قرآن یو بل علمي اعجاز دئ چي د قیمتي ډبرو یوه منبع ئې سیندونه ښودلي.

- الله تعالی په طبیعت کي داسي سنن ایښي او داسي توکي ئې پیدا کړي چي انسان کولی شي له هغوی په استفادې سره کښتۍ جوړه کړي، اوبه ئې داسي جوړي کړې چي ځیني توکي پر خپل سر وړي او له ډوبولو ئې ډډه کوي، انسان ته ئې د داسي کښتیو جوړولو استعداد او توفیق ورکړ چي د بحر اوبه څیري او مخکي درومي، له همدغو کښتیو په استفادې سره له یوې سیمي بلي ته ځي، تجارتي اموال وړي راوړي، په بحرونو کي د ماهیانو ښکار کوي، نن په دې یوه ویشتمي پېړۍ کي د انسان د انتقالاتو تر ټولو مهمه، ارزانه او خوندي ذریعه همدا کښتۍ دي، یقیناً چي په دې سره الله تعالی خپل ستر فضل د انسان په برخه کړی.
- الله تعالی دا نعمتونه د دې لپاره پر تاسو پېرزو کړي چي د خپل منعم رب شکر وکړئ، خو عجیبه ده چي تاسو د شکر پر ځای د کفر، عصیان او طغیان لار نیسئ!!

قرآن او د انسان پیدایښت

لکه څنګه چي قرآن وایي الله تعالی لومړی آسمانونه او زمکه پیدا کړې، بیا ئې اوبه پیدا کړې او بیا ئې ټول ژوي له اوبو پیدا کړي، همدا راز د انسان د پیدایښت د اصلي توکي په اړه لاندي الفاظ کاروي: صلصال، صلصال کالفخار: کړنګېدونکی توکی، تراب: خاوره، طین: خټه، حمإ مسنون: توره او بوی ناکه خټه، نطفه: هغه وړه نطفه چي په سترګو نه لیدل کېږي، علقه: ځوړند توکی، مصوره مضغه: د غوښي داسي ټوټه چي شکل ورکړی شوی، غیر مصوره مضغه: د غوښي داسي ټوټه

چي شکل نه وي ورکړی شوی او طفل: ماشوم. د دې الفاظو اړوند آیتونه دا دي:

۱ـ r_èYü$ Ë`$Jä@ «óä r@ ùX ãsB2qb ÈÌÇ الانبیاء: ۳۰

هر ژوی مو له اوبو پیدا کړی.

۲ـ rÖô ä#f»Gïj ?äl {=)2N Ë` ê•# 5eÔ Î)# &ÞO 0±Ç ?ZFÅr 2 šc ÈÌÇ

الروم: ۲۰

او دا د ده (د قدرت) له نښو څخه ده چې تاسو ئې له خاوري راپیدا کړئ، نو بیا داسي بشر شوئ چې خورېږئ.

۳ـ dq$% Y" z=)2N Ë` ÛÎü& eÔ %Ó# &_W r&_@ B ¡‡‘ ãY%¼ êÔ

ÇËÈ brçŽtô? óOçFR& الانعام: ۲

دی هماغه ذات دئ چې له خټې ئې راپیدا کړئ، بیا ئې د اجل (د مرګ د نېټې) پریکړه وکړه او نومولې نېټه له ده سره ده، خو تاسو بیا هم شک کوئ!!

۴ـ r9)ä 6 z=ç Y$$M ¡ «` Ë` 'Ï=»# 7 Ë` ÛÎü& §ÇÈ _èYü çp ÖŽyz 'Îî ‘%•#9

B$Ü z Çꕃ êÔ z=)ý $Z9$ ÖŽyp æ=)z ù , ý=)Z$ $Z9è=)p Ã$Ò óp z ù , ý=)Z$

$ §3 Ã$Ò óp ä$»àJ ¡ öR$$è »O zJ$êÔ S±ÛR ýp zÙ) $ ä#z• ùF7$‘ 8

ÇÊÍÈ ûüÉ)»n=sƒ:$# ß`|¡ômr& ª! $ المؤمنون: ۱۲ ـ ۱۴

او یقیناً چي انسان مو د خټي له خلاصې پیدا کړ، بیا مو هغه د ټېکي په مضبوط ځای کي یوه نطفه وګرځاوو، بیا مو دا نطفه یو راځوړند توکی کړ او بیا مو دا علقه د غوښي یوه ژوولې ټوټه کړه، نو دا د غوښي ټوټه مو هډوکي کړل، نو هډوکي مو په غوښه پټ کړل، بیا مو په بل پیدایښت کي پیدا کړ، نو مبارک دئ تر ټولو غوره خالق.

ÇÐÈ ®ûüÛ `Ë Ç»¡ $Ÿ$, ùz &‰/r ¼ç)= z ãó« @ä` ¡ôn& ü‰ Ÿ%$-۵

السجده: ۷

هغه چي هرڅه ئې پیدا کړي نو ښه ئې پیدا کړي او د انسان پیدایښت ئې له خټي پیل کړ.

Ïb$gø¤$r ÇÊÈ 5bqãó¨B :Hq ôÏË @»Áù¹ `Ë `»¡ $Ÿ$ $Yø)n=z ô‰s)9r -۶

الحجر: ۲۶-۲۷

ÇÐÈ ÏQqßG¡ 9$ í$R `Ë @ö6% `Ë çm»Zø)n=z

او یقیناً چي انسان مو له کړنګېدونکي توکي، له بوی ناکي توري خټي پیدا کړ او جن مو تر ده د مخه له بې لوګي اوره.

¥>Î-w &ûüÛ `Ë Nßg»Yø)n={ $R¯ $Zø)n=z ôB P& $)ùz ‰©& Nßd& NÍFø"$ù -۷

الصافات: ۱۱

ÇÊÈ

نو پوښتنه ترې وکړه چي د دوی پیدایښت ګران کار دئ او که د هغه څه چي موږ پیدا کړل، یقیناً چي موږ دوی له سرښناکي خټي راپیدا کړل.

لکه چي ګورئ په دې مبارکو آیتونو کي د انسان د پیدایښت لومړی ماده،

"اوبه"، "صلصال: کړنګېدونکی توکی "، "خاوره"، "خټه"، "د خټي خلاصه"، "د کودړي په څېر کړنګېدونکي وچه خټه"، "سرېښناکه خټه" او "توره بوی ناکه خټه" ښودل شوي. ګورو چي قرآن اوبه د ټولو ژوو او ژونديو شيانو د پيدايښت اصلي ماده ګڼلې، داسي ژوندی شی نشته چي د جوړښت اساسي ماده ئې اوبه نه وي، د انسان د بدن نږدې اويا سلنه اوبه دي، همدا اوبه د غذا د هضم، د ده د بدن هري حجرې ته د غذا د رسولو او له بدنه د مضرو توکو د ايستلو وسيله ده، همدا اوبه له انسان سره مرسته کوي چي د بدن د حرارت درجه ئې نه لوړه شي او نه ټيټه، انسان کولی شي له خوراکه پرته تر نږدې شپېتو ورځو پوري ژوندی پاته شي خو له اوبو پرته تر يوې اونۍ زيات ژوندی نشي پاته کېدی.

له دې معلومېږي چي الله تعالی لومړی اوبه پيدا کړې بيا ئې ژوي، يعني د زمکي پر سر د ژوندون پيل له اوبو شوی، او دا هغه ستر حقيقت دئ چي انسان له ډېرو تحقيقاتو او اوږده علمي سفر وروسته پرې پوه شو، اوس په دې پوه شوی چي د زمکي پر سر ژوندون د اوبو له پيدايښته وروسته پيل شوی. يقيناً چي دا د قرآن يو ستر علمي اعجاز دئ، که تاسو نن د بيولوژي کوم باانصافه عالم ته ووايئ چي زموږ په يوه داسي کتاب کي چي څوارلس سوه کاله پرې تېر شوي، دا خبره راغلې چي ټول ژوي له اوبو پيدا شوي، لومړی اوبه پيدا شوې بيا ژوي، هغه به درته ووايي: دا ستره علمي خبره ده، دا هغه حقيقت دئ چي ساينس فقط په روانه پېړۍ کي پرې پوه شو.

که تاسو د انسان د خلقت مربوط آيتونو ته لږ ځير شئ وبه ګورئ چي په ټولو کي (صلصال: کړنګېدونکی توکی) له (حمإ مسنون: بوی ناکه خټه) څخه وړاندي ذکر شوی. او په يوه ځای کي خو (صلصال) د انسان د پيدايښت داسي لومړۍ ماده ګڼي لکه د اور لمبه چي د جن د پيدايښت لومړۍ ماده ګڼي او فرمايي:

`Ë 8 í$B `Ë b$ f ß$,=z r ÇÍÈ í$¤ ÿ$ @»Áù¹ `Ë `»¡ MšY ={

ÇÎÈ 9$R الرحمن: ۱۴-۱۵

انسان ئې د کودړي په څېر له کړنګېدونکي توکي پیدا کړ او جن ئې له بې دوده لمبې.

دا آیت وایي چي انسان ئې له صلصال پیدا کړی، داسي لکه جن چي ئې له اوره پیدا کړی، د ده د پیدایښت اصلي ماده صلصال ده، دغسي لکه د جن د وجود اصلي ماده چي اور دئ، یعني د انسان د وجود لومړنۍ ماده په سر کي صلصال وه، خاوره شوه، خټه شوه او الله تعالی ترې انسان جوړ کړ. داسي نه دي ویل شوي چي دی ئې صلصال کړی او بیا ئې روح په کي پو کړې.

قرآن چي د انسان د پیدایښت د مختلفو پړاوونو او حالتونو په اړه څه ویلي، علم نن همدا خبره کوي او همغه څه وایي چي قرآن ویلي: د انسان نطفه له خاورو جوړېږي، هغه دانه او مېوه چي وني او بوټي ئې له خاورو او نمجني، بوي ناکي، توري خټي جوړوي، د انسان په بدن کي نطفه ترې جوړه شي، د پلار او مور دا نطفې د اوبو د څاڅکو په څېر د مور په رحم کي سره یو ځای شي، دوه نطفې یوه له بلي سره وصل شي، یوه ګډه او مختلطه نطفه (خلیه او سلول) ترې جوړ شي، څه موده وروسته د ځوړند توکي په څېر د مور په رحم پوری نښتی وي، بیا د ژوول شوې غوښي د یوې ټوټې بڼه غوره کړي، دلته دغه نوي مخلوق ته د صورت ورکولو لړۍ پیل شي، د ځینو برخو کار تر نورو وړاندي پیل او بشپړ شي، زړه، غوږونه، سترګي، خوله، پزه، لاسونه، پښې، او نور غړي ورکړی شي، د هډوکو جوړېدا ئې په خاص پړاو کي پیل شي، په یوې خاصي مرحلې کي یو ژوندی او متحرک ماشوم ترې جوړ شي، په ټاکل شوې نېټه د مور له رحمه د وتلو لار ورته پرانیستل شي او

له یوې تیاره او تنګې نړۍ، یوې روښانه او پراخې نړۍ ته راووځي. که تاسو د قرآن دغه آیتونه د داسې چا په وړاندې کېږدئ چې د ماشوم د پیدایښت د څرنګوالي پړاوونه ئې په دقیقه توګه او په مجهز لابراتوار کې تر نظر لاندې تېر شوي وي؛ او اوس په دې پوهېږي چې انسان په لومړي سر کې د ژنونو مجموعه وي چې هر یو ئې د یوه خاص غړي د جوړولو دنده په غاړه لري، یو ئې د زړه جوړولو دنده ترسره کوي، بل ئې د غوږونو، بل ئې د سترګو، بل ئې د لاسونو، بل ئې د پښو او همداسې د هر غړي لپاره یو ځانګړی ژن، د دوی شمېر څه باندې دېرشو زرو ته رسېږي، هر یو ئې په خاص پړاو کې خپل کار پیلوي او په ډېر دقت سره ئې بشپړوي، که داسې یوه عالم ته د قرآن دا وینا واوروئ نو یقیناً چې هغه به تاسو ته ووایي: دا هغه څه دي چې ساینس اوس او د ډېرو پر مختللو وسائلو په مرسته پرې پوه شوی!!

په مسلمانانو کې د انسان د پیدایښت اړوند غلط باورونه

په مسلمانانو کې ځیني خلک د بایبل تر اغېز لاندې تللي او د آدم علیه السلام د پیدایښت په اړه ئې د بایبل غلطه خبره منلې او هغه ئې د قرآن د آیتونو په تفسیر کې کارولې، داسې چې ګواکې الله تعالی لومړی د آدم علیه السلام مجسمه له خټې جوړه کړې، بیا ئې پر اور اېښې چې پخه شي، بیا ئې په هغې کې روح پو کړې او هغه راژوندی شوی، بیا ئې د ده له کیڼې پوښتۍ د ده مېرمن جوړه کړې!!! دا خبرې نه د قرآن په کوم آیت کې راغلې او نه په صحیح الاسنادو احادیثو کې، د دې خبرو یوازنۍ منشأ بایبل دئ، د قرآن ګڼ شمېر آیتونه د دې انګېرنې تردید کوي او وایي چې د آدم علیه السلام پیدایښت داسې وو لکه د ده د اولاد پیدایښت،

توپیر ئې یوازي په دې کي دئ چي اولاد ئې د مور په رحم کي له یوې وړې نطفې پیدا کېږي او آدم علیه السلام د مور له رحم بهر پیدا شوی، قرآن وايي چي د عیسی علیه السلام پیدایښت داسي وو لکه د آدم علیه السلام پیدایښت، له دې توپیر سره چي دا د مور په رحم کي له پلار پرته پیدا شوی او هغه له مور او پلار پرته، د ده نطفه هم له خاوري جوړه شوې، د هغه هم او د آدم علیه السلام د ټولو اولادونو هم. قرآن وايي چي لومړی د انسان پیدایښت پیل شوی او وروسته شکل او صورت ورکړی شوی، همغسي لکه د مور په رحم کي چي انسان لومړی یو بې شکله او بې تصویره نطفه وي، ورو ورو ځانګړی شکل غوره کړي، غوږونه، سترګي، زړه، لاسونه او پښې او نور غړي ئې وروسته جوړ شي. قرآن په دې اړه فرمايي:

PŠķ (r‰ǎ ƠŸ$ þ3í»=Jü $Zùè ߧê Ŋã»RÒ§ ¹ ߧê Ŋà6 »Y)‹=z ô‰s)9r

الاعراف: ۱۱ ÇÊÈ šú ïÏ‰É»¡¡9$# `ÏiB `ä3tƒ óO9 }§ŠÎ=ö/Î) HwÎ) (#ÿr߉f|¡ sù

او یقیناً چي موږ پیدا کړئ، بیا مو شکل او صورت درکړ، بیا مو ملائکو ته وویل چي آدم ته سجده شئ، نو له شیطان پرته ټولو سجده وکړه، چي (دی) له سجده کوونکو څخه نه وو.

د دې مبارک آیت په اړه لاندي ټکو ته پام وکړئ:

- د آیت په سر کي د ټولو انسانانو د خلقت خبره شوي خو وروسته یوازي د آدم علیه السلام یادونه شوي، د دې په توجیه کي د مفسرینو ګڼ شمېر توجیهات زموږ مخي ته راځي، تر ټولو غوره او دقیقه توجیه دا ده چي د آدم علیه السلام پیدایښت په حقیقت کي د ټولو انسانانو د پیدایښت مقدمه ده.
- د انسان (خلقت) او ده ته (شکل او صورت) ورکول بېل بېل یاد شوي، د دې

معنی دا ده چي آدم علیه السلام ته له پیدایښته وروسته صورت او شکل ورکړی شوی، همداراز د ده اولاد ته له پیدایښت څخه څه موده وروسته صورت او شکل ورکول کېږي، دواړه سره ورته دي، توپیر ئې یوازي په دې کي دئ چي آدم علیه السلام له مور پلار پرته پیدا شوی. قرآن په دې وینا سره نه یوازي یو ستر حقیقت بیان کړی، بلکي دا د قرآن یو بل علمي اعجاز دئ، انسان د پیدایښت په لومړیو شپو ورځو کي یوه نطفه وي، بیا په رحم پوري ځوړند توکی، بیا ژوول شوې غوښي ته ورته د غوښي ټوټه، ... په پای کي ورته د یوه ماشوم شکل او صورت ورکړی شي. د دې وینا په اهمیت هغه څوک پوهېږي چي د انسان د پیدایښت د مختلفو مراحلو په اړه ئې ژوري علمي څېړني او تحقیقات کړي وي.

- دا آیت د هغو خلکو غلطه انګېرنه بې بنسټه ثابتوي چي وایي: لومړی د انسان مجسمه جوړه شوې بیا په کي روح پو کړی شوې!! قرآن د دې رأیي په خلاف وایي چي انسان ته د ده له پیدایښته وروسته صورت او شکل ورکړی شوی. د دوی دا رأیه نه په قرآن کي کوم بنسټ لري او نه په صحیحو احادیثو کي، دوی دا رأیه له بایبل څخه اخیستې ده، دوی احسن الخالقین خدای په یوه کلال قیاس کړی، بایبل په دې اړه لیکي: ... دغه وخت خدای آدم له خاوري جوړ کړ او بیا ئې د ده په پزه کي د ژوند روح پو کړه او ده ته ئې ژوندون ورپه برخه کړ او له آدمه یو ژوندی موجود جوړ شو!

د مسیحیانو یو ډېر معروف انځورګر په خپلي مشهوري منظرې کي د دوو انسانانو او څو فرشتو انځورونه داسي رسم کړي چي فرشتې د وزر لرونکو ښځو په بڼه کي او خدای جل شأنه او آدم علیه السلام سره ورته د دوو انسانانو په څېره کي ښیي، فرشتو په خپلو وزرونو سره خدای لوړ نیولی او آدم پر زمکه پروت دئ او خدای د خپلي ګوتي له لاري آدم ته روح ورکوي!!!

انسان څنګه پیدا شوی؟

اما دا چې آدم علیه السلام څنګه له خاورو پیدا کړی شو؟ او قرآن په دې اړه څه وایي؟ د دې په ځواب کې لاندې خبرې په پام کې وساتئ:

- دا سؤال یوازې د لومړي انسان د پیدایښت په اړه نه دئ مطرح، د ټولو ژوو، حیواناتو او نباتاتو په اړه مطرح دئ. باید د ټولو د لومړي جد د پیدایښت په اړه ځواب ورکړی شي.
- کله چې د انسان د پیدایښت په اړه څه وایو او اړوند آیتونه ئې څېړو نو باید متوجه وو چې په دې څېړنې کې د قرآن ټول هغه آیتونه په پام کې ولرو چې د انسان او نورو ژوو د پیدایښت د څرنګوالي په اړه ئې بحث کړی، د رسول الله ﷺ لارښوونې هم خپلې مخې ته کېږدو او د خلقت په اړه د الله تعالی عام سنت هم په پام کې ولرو. داسې تعبیر وړاندې نه کړو او وئې نه منو چې له نورو آیتونو سره تعارض رامنځته کوي، د رسول الله ﷺ صحیح احادیث ئې ملا تړ او تأیید نه کوي او د الله تعالی له عام او مشهودو سننو سره اړخ نه لګوي.
- د انسان د پیدایښت په اړه زموږ ځواب باید داسې وي چې هم د نورو ژوو د پیدایښت په اړه صدق وکړي او هم ئې زموږ عقل ومني، داسې ځواب ناقص دئ چې د الله تعالی د کوم مشهود سنت خلاف وي او عقل ئې نشي منلی، دا ځکه چې په قرآن کې نه د الله تعالی د سننو خلاف څه شته او نه د عقل خلاف. زموږ ځواب باید دا راته روښانه کړي چې له ویروس او میکروب نیولې تر فیل او ډایناسور پورې او

له بکتریا او واړه بوټي نیولې تر سترو سترو ونو پورې، دا د زمکې د سر ټول ژوي او نباتات څنګه پیدا شوي، د پیدایښت پیل ئې څنګه وو او لومړی جوړه ئې څنګه پیدا شوې. آیا لومړی د ټولو دوې دوې مجسمې (د نر او ښځې) جوړې شوې، بیا روح په کې پو شوې، ژوندي شوي او له همدغو لومړیو جوړو ئې نسل دوام کړی؟ او که داسې چې لومړی د هر ژوي یوه وړه نطفه پیدا شوې، دا نطفه په دوو برخو (نر او ښځې) وېشل شوې، ورو ورو ستر شوې، د یوې بشپړې جوړې په توګه ئې وده کړې او بیا له همدغې بشپړې جوړې د هغوی نسل دوام کړی؟ داسې لکه نن چې په خپلو سترګو ګورو چې ټول ژوي او بوټي، که ستر دي او که واړه، له داسې وړې نطفې ئې پیدایښت پیل کېږي چې په سترګو نه لیدل کېږي، ګڼ شمېر مراحل پرې تېر شي، ورو ورو د کمال او بشپړېدو په لوري وده وکړي او له څه مودې وروسته د یوه بشپړ ژوندي مخلوق په توګه راڅرګند شي. موږ په دې خور وور عالم کې د پیدایښت داسې بېلګه نه ګورو چې د دې عام او مشهود الهي سنت خلاف لومړی د هغه بشپړه مجسمه جوړه شي او بیا روح په کې پو شي، داسې ژوی مو نه دئ لیدلی چې پیدایښت ئې له یوې وړې نطفې څخه نه وي پیل شوی. دا عام الهي سنت او زموږ عقل راته وایي چې د اوسنې پیدایښت توپیر به له لومړي پیدایښت سره یوازې په دې کې وي چې اوس له یوې جوړې او د نر او ښځې له ازدواج راپیدا کېږي او په لومړي سر کې ئې دا جوړه (زوج) له یوې نطفې جوړه شوې او له دې وروسته ئې د اوسنې طرز پیدا کېدو لړۍ پیل شوې. اوس ئې نطفه د مور په رحم کې جوړېږي او هغه مهال په زمکې کې جوړه شوې، اوس ئې نطفه د نر او ښځې د نطفو له یو ځای کېدو جوړېږي او هغه مهال یوه نطفه په دوو (نر او ښځې) تقسیم شوې.

- د انسان د پیدایښت په اړه یوه دا رأیه مخې ته راځي چې ډېره معروفه ده، هم په مسلمانانو کې او هم له مسلمانانو نه مخکې په اهل کتابو کې، مسلمانانو ته

هم په اصل کي له اهل کتابو راغلې، په مسلمانانو کي چا چي د لومړي ځل لپاره دا خبره کړې، هغه په حقیقت کي د اهل کتابو رأیه بیان کړې خو نورو دا د ده رأیه ګڼلې، معروفه رأیه دا ده: د آدم علیه السلام د کالبد خاوره له زمکي راغونډه کړی شوه، اوبه پرې توی شوې، خټه ترې جوړه شوه، ډېره موده پرې تېره شوه، خټه ورسته، توره او بوی ناکه شوه، له دې ئې د ده څېره او مجسمه جوړه کړه، په اور ئې کېښوده، پخه شوه او بیا الله په هغه کي روح پو کړه او ژوندی شو او د ده له ژوندي کېدو وروسته، یا د ده له اضافي خټي او یا د ده له یوې پوښتۍ ئې د ده جوړه راپیدا کړه.

- خو د قرآن په هیڅ ځای کي دا نه دي ویل شوي چي لومړی د آدم علیه السلام او د ده د زوجې هیئت او څېره جوړه شوې، بیا روح په کي پو شوې. او نه هم په هیڅ صحیح الاسناد حدیث کي دا ویل شوي، که خبره داسي وی نو هرومرو به په قرآن کي په همدې الفاظو ذکر شوې وه، نه یوازي د آدم علیه السلام په اړه بلکي د نورو ژوو په اړه به هم همداسي ویل شوي وو چي لومړی ئې د ټولو هیئتونه جوړ کړل، بیا ئې په کي پو کړل او راژوندي شول، لکه څنګه چي د عیسی علیه السلام له قوله فرمایي:

أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ : زه ستاسي لپاره له خټي د مرغه څېره جوړوم، بیا په هغه کي پو کوم، نو هغه به د الله په اذن سره ژوندی مارغه شي.

- قرآن د الله کتاب دئ، هر مطلب په ډېر دقت سره په کي بیان شوی، د شک مجال نه پرېږدي، یوازي د کږو زړونو خاوندان له هغه څخه کوږ مطلب اخلي. څنګه ممکنه ده چي د آدم علیه السلام پیداینښت دي د هیئت په بڼه کي شوی وي او قرآن دي په هیڅ ځای کي هغه ته اشاره نه وي کړې؟!!

د قرآن لاندي دوو آیتونو ته لږ په دقت سره ځیر شئ:

ôÏB @ÜtB $Br %[ºre ö/ä3=è_ OÎ êpyÜõÎ`B §Ï5 #•ê`B /ä3)={ ª!$#

ýíÌ3ã ôÏB ßÈ)Zãƒ Ÿwr 9£Jèß `B ã£Jèã$Br 4¾ÏmÏJù=ÎÎ žwÎ) ßìÒs? Ÿwr 4Ó\Ré

ÇÊÊÈ ×ŽÅ¡o «!$# ?ã 7Ï9ºŒ bÎ) 4 A=»FÏ. ’Îû žwÎ) فاطر: ۱۱

او الله تاسو له خاوري راپیدا کړئ، بیا له نطفې، بیا ئې جوړه جوړه کړئ، نه کومه ښځینه څه حمل کوي او نه ئې زېږوي، مګر د ده په علم سره او نه د کوم عمر خاوند عمر ورزیاتېږي او نه ئې عمر کمېږي مګر دا چې په کتاب کې (ثبت) دي او دا کار الله ته آسان دئ.

که دې آیت ته لږ ځیر شئ نو په ډېر صراحت او وضاحت سره ترې معلومېږي چې د انسان لومړی جوړه له یوې نطفې جوړه شوې، دلته الله تعالی فرمایي چې تاسو مو لومړی له خاوري، او بیا له یوې نطفې راپیدا کړئ او بیا مو جوړه جوړه پیدا کړئ، یعني د انسان پیدایښت لومړی له خاوري د یوې نطفې په بڼه کې پیل شوی او بیا ئې د زوج زوج پیدا کېدو لړۍ پیل شوې. څوک چې له دې پرته بله رأیه وړاندې کوي د قرآن له دې څرګند آیت سره مخالفت کوي.

ÇÌÈ šc qä.Ìô³ç$Jã 4?»è?ur ësÜ$# š ß ôÏF$# ,n={

ÇÍÈ ûüÎ7B ÒÏÁyz qèd #sŒÎ*sù pxÿõÜœR `B z`»|¡SM$# Y={ النحل: ۳-۴

آسمانونه او زمکه ئې په حقه پیدا کړل، لوړ دئ له هغه څه نه چې ورسره شریکوي ئې، انسان ئې له نطفې پیدا کړ او هغه څرګند جګړمار شو.

له دغو آیتونو څو خبري په ډېر صراحت او وضاحت سره معلومېږي:

- د انسان د پیدایښت لومړی ماده خاوره ده.

- له خاوري د ده نطفه جوړه شوې.
- بیا له دې نطفې څخه د ده جوړه پیدا شوې. یعني د زوج زوج (نر، ښځې) پیدا کېدا لړۍ ئې له نطفې وروسته پیل شوې، یوه نطفه په یوې جوړې بدله شوې. له یوې جوړې د ده پیدا کېدا له دې وروسته پیل شوې.
- په دغو آیتونو کي د انسان لومړني پیدایښت ته اشاره شوې، د آسمانونو او زمکي له خلقت وروسته او ورپسې دا خبره کول چي انسان ئې له نطفې پیدا کړ، دا مطلب په ګوته کوي چي دلته د انسان لومړني پیدایښت ته اشاره شوې، نه وروستي پیدایښت ته. ابتدائې پیدایښت ئې هم د نطفې په بڼه کي پیل شوی، ډېره عجیبه ده چي څوک د دې صریح آیتونو خلاف خبره کوي. دې ته مو هم پام وي چي اوس د انسان له نطفې یا نارینه ماشوم جوړېږي او یا ښځینه، دا پرېکړه هغه مهال کېږي چي د نارینه او ښځې د مني نطفې (سپرم او اووم) سره یو ځای کېږي، که د ښځې په بیضې کي د نارینه د مني x سپرم ځای په ځای شو نو ماشوم به هلک وي او که y سپرم ځای په ځای شو نو ماشوم به نجلۍ وي، د دې معنی دا ده چي د جنس (نر او ښځې) نوع د پیدایښت په لومړي سر کي ټاکل کېږي نه وروسته، او دا آیت وایي چي بیا له دې نطفې څخه د ده جوړه پیدا شوې، او د دې معنی له دې پرته بل څه نشي کېدی چي دلته د لومړي انسان پیدایښت ته اشاره شوې، هغه مهال له یوې نطفې یوه جوړه پیدا شوې.
- الله تعالی یوازي آدم علیه السلام له خاوري نه دئ پیدا کړی بلکي د ده اولاد هم هره ورځ له خاوري پیدا کوي، دا ځکه چي د هر یوه نطفه له هغو موادو جوړېږي چي له زمکي راټوکېږي، دا خاوره ده چي په دانې او مېوې بدله شي او د انسان په وجود کي د ده نطفه ترې جوړه شي او بیا د دغو نطفو له تلفیق څخه انسان جوړ شي. قرآن په دې اړه فرمایي:

[illegible]

[illegible] الحج: ۵

اې خلکو! که د بیا ژوندون په اړه په شک کې یئ، نو موږ خو له خاورې راپیدا کړئ، بیا له نطفې، بیا له علقې، بیا له ژوول شوې یوې ټوټې غوښې چې انځور شوې او نه انځور شوې وي، ترڅو تاسو ته وښیو او څه چې وغواړو تر یوې نېټې ئې په رحم کې ځای پر ځای کوو، بیا مو د ماشوم په څېر راباسو، بیا (همداسې ستاسو پالنه کوو) تر څو خپل قوت ته ورسېږئ او له تاسو څخه ځینې ومرې او ځینې مو تر ټولو لوېدلې عمر ته ورسېږي، هومره چې له پوهېدو وروسته په څه نه پوهېږي او زمکه ګورې چې وچه کلکه ده، خو کله چې اوبه پرې نازل کړو، وخوځېږي، وده وکړي او هر راز سمسور بوټي راوټوکوي.

دلته د ټولو انسانانو د عادي او ورځني خلقت مختلفو پړاوونو ته اشاره شوې، چې له خاورې پیل او په مرګ ئې پای ته رسي، په بل ځای کې د خاورې او ختې عصاره او خلاصه د انسان د ترکیب ماده ګڼې او دا د قرآن یوه بله معجزه ده چې

وايي انسان د زمکي له خلاصې راپيدا شوی، يعني د ده په وجود کي د ټولو هغو شيانو بېلګه شته چي په زمکه کي شته، انسان اوس په دې پوه شوی چي په رښتيا د انسان په وجود کي ټول هغه عناصر شته چي په زمکي کي شته، د ده د جسم په ترکيب کي د اوسپني په څېر مواد هم شته، له نن څخه سل کاله مخکي که چا دا خبره کړې وی چي د انسان په جسم کي د اوسپني په څېر د زمکي نور مواد هم شته، خدای خبر چي د ده په خبري به ئې څومره خندلي وو، خو علم نن په دې حقيقت پوه شوی او د انسان د جسم د ترکيب په اړه د قرآن همدا خبره کوي.

- د طٰهٰ د سورې د پنځه پنځوسم آيت په وروستۍ فقره کي راغلي: زما رب همغه دئ چي وايي: له همدې زمکي مي پيدا کړئ او همدې ته مو بيا ورګرځوم او له همدې مو يو ځل بيا راباسو!! د دې معنی دا ده چي په لومړي ځل ئې هم له دغي زمکي رااېستلي يو او د قيامت په ورځ به مو يو ځل بيا له همدې زمکي راباسي، او دا همغه مطلب دئ چي د نوح د سورې په ۱۷ آيت کي داسي راغلی: وَ اللَّهُ أَنبَتَكم مِّنَ الْأَرْضِ نَبَاتاً: او الله له زمکي راوټوکولئ په ځانګړي ټوکولو سره.

متأسفانه ځيني کسان د آدم عليه السلام د پيدايښت، په ده کي د روح پو کول، په جنت کي ځای پر ځای کېدل، ده ته د شيطان وسوسه او له جنته د ده د وتلو په اړه داسي څه وايي لکه چي يا هغه زموږ جد نه وي او يا موږ د ده اولاد نه وو، د ده پيدايښت، ژوند او مرګ بايد همغسي وي لکه د ده د اولاد، يوازي په دومره توپير سره چي هغه له مور او پلار پرته پيدا شوی، په ده کي د روح پو کول به همغسي وو لکه د ده اولاد ته چي په خاص وخت کي روح ورکوي، ده ته د شيطان وسوسه بايد همغسي وي لکه نن چي شيطان د ده اولاد وسوسه کوي، الله تعالی خو موږ ته د آدم عليه السلام د پيدايښت په قصه کي زموږ د پيدايښت څرنګوالی راښيي، موږ ته د انسان او د هغه ځانګړتياوي او خصوصيات رامعرفي کوي، د ده د عروج او زوال عوامل راښيي، شيطان او د هغه وسوسې را په ګوته

کوي، دا زموږ د جد قصه ده، د دې قصې په هینداره کې باید خپل مخ وګورو او خپل ځان وپېژنو. په دې اړه تفصیلي بحث د قرآن پلوشې تفسیر د النساء او الاعراف په سورتونو کې وګورئ.

ما د غرب د یوه معروف ساینس پوه کتاب لوستو، دې ځای ته ورسېدم چې لیکلی ئې وو: د ژوو پیدایښت له black soup یعني توري شوروا پیل شوی، بې اختیاره مې اوښکې توی شوې او له ځان سره مې وویل: آیا د قرآن دغه معجزه کافي نه ده، دا ساینس پوه له کلونو کلونو تحقیقاتو وروسته هغه خبره کوي چې قرآن لاډېر د مخه کړې، دی ورته black soup وایي او قرآن ورته توره خټه!!

راشئ د بایبل دا ادعاء چې وایي لومړی د انسان مجسمه جوړه شوې بیا انسان ډوله خدای د هغه په پزه کې روح پو کړې!! لږ په دقت سره وځېړو او وګورو چې دا څومره بې معنی، د حقیقت خلاف او افسانې ته ورته خبره ده!!

موږ هره شېبه په خپلو سترګو ګورو چې الله تعالی ژوندي مخلوقات څنګه پیدا کوي، څنګه ئې له مړې خاوري جوړوي، څنګه روح په کې پو کوي او ژوندی مخلوق ترې جوړوي، آیا دغه څه چې موږ ئې په خپلو سترګو ګورو له هغه څه سره مطابقت لري چې بایبل ئې د آدم علیه السلام د پیدایښت په اړه وایي؟! آیا د ژوندیو شیانو په پیداکولو کې د الله تعالی سنت همداسې دئ چې لومړی د یوه شي مجسمه جوړوي، بیا ئې په پزه کې روح ور پو کوي او ژوندی مخلوق ترې جوړوي؟! آیا د بایبل لیکونکي او منونکي همداسې پیدا شوي؟! که دوی داسې نه وي پیدا شوي نو د دوی جد آدم علیه السلام به ولې داسې پیدا شوی وي؟! الله تعالی خو انسانان، حیوانات او بوټي داسې پیدا کوي چې په سر کې وړوکې نطفه وي، ورو ورو ستره شي او یو بشپړ ژوندی مخلوق ترې جوړ شي، څنګه ومنو چې لومړی الله تعالی د ټولو ژوو مجسمې جوړې کړې، بیا ئې د دوی په پزو کې روح پو کړې او ژوند ئې ورپه برخه کړی!! دا انګېرنه خو نه له انساني عقل سره اړخ لګوي او نه په

پیدایښت کې د الله تعالی له مشهود او نه بدلېدونکې سنت سره.

انسان تر نورو ژوو وروسته پیدا شوی

که تاسو د الحجر د سورې له ۱۵ آیت تر ۲۷ آیت پورې له نظره تېر کړئ نو ډېر ژر به متوجه شئ چې الله تعالی لومړی زمکه او آسمانونه پیدا کړي، بیا ئې اوبه پیدا کړې، بیا ئې د زمکې د سر بوټې او نور ژوې پیدا کړې او په پای کې ئې انسان پیدا کړی. په ۱۵، ۱۹، ۲۰، ۲۲، آیتونو کې د آسمانونو، زمکې، غرونو، اوبو، بوټو، حیواناتو پیدایښت ته اشاره شوې او ورپسې په ۲۶ آیت کې د انسان پیدایښت ته، په ۲۷ آیت کې ویل شوې چې پېریان هم تر انسانانو مخکې پیدا شوې، دا تسلسل ښیې چې د انسان تر پیدایښت وړاندې ئې د ده د معیشیت ټول ضروري شیان پیدا کړي، او دا هغه حقیقت دئ چې ساینسپوهان اوس پرې پوه شوې، او همدغه خبره کوې چې قرآن څوارلس پېړۍ وړاندې کړې، یقیناً چې دا د قرآن یو داسې ستر علمي اعجاز دئ چې هر د بصیرت او عقل خاوند پرې اعتراف کوې. رسول الله ﷺ هم د انسان او نورو ژوو د پیدایښت په اړه فرمایلې چې الله تعالی انسان د پیدایښت د مراحلو د وروستۍ شپږمې مرحلې په پای کې پیدا کړ.

ابوهریره رضي الله عنه وایې: پیغمبر علیه السلام تر لاس ونیولم او راته وئې ویل: الله تعالی د شنبې په ورځ خاوره پیدا کړه، د یکشنبې په ورځ غرونه، د دوشنبې په ورځ نبات، د سه شنبې په ورځ مکروه، د چهارشنبې په ورځ نور، د پنجشنبې په ورځ خزندګان او د جمعې په ورځ، د پیدایښت په پای او د ورځې په

آخر کي، د ماښام او مازديګر تر منځ ئې آدم عليه السلام پيدا کړ.

عَنْ أَبِي هرېرَةَ، قَالَ أَخَذَ رَسُولُ اللّهِ بِيَدِي فَقَالَ: «خَلَقَ اللّهُ عَزَّ وَجَلَّ، التُّرْبَةَ يَوْمَ السَّبْتِ. وَخَلَقَ فِيهَا الْجِبَالَ يَوْمَ الأَحَدِ. وَخَلَقَ الشَّجَرَ يَوْمَ الإِثْنَيْنِ. وَخَلَقَ الْمَكْرُوهَ يَوْمَ الثُّلاَثَاءِ. وَخَلَقَ النُّورَ يَوْمَ الأَرْبِعَاءِ. وَبَثَّ فِيهَا الدَّوَابَّ يَوْمَ الْخَمِيسِ. وَخَلَقَ آدَمَ، عَلَيْهِ السَّلاَمُ، بَعْدَ الْعَصْرِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ. فِي آخِرِ الْخَلْقِ. فِي آخِرِ سَاعَةٍ مِنْ سَاعَاتِ الْجُمُعَةِ. فِيمَا بَيْنَ الْعَصْرِ إِلَىٰ اللَّيْلِ».

دا مبارک حديث د زمکي پر سر د پيدايښت مختلف مراحل توضيح کوي او وايي چي د زمکي پر سر د خاوري پيدا کېدل د پيدايښت مقدمه وه، له خاوري وروسته لومړی غرونه، بيا نباتات، بيا مکروه، بيا نور، بيا خزندګان او په پای کي آدم عليه السلام پيدا شوی. د دې روايت په اړه بايد دا خبري هم په پام کي ولرئ چي ځيني برخي ئې دقت ته ضرورت لري، لکه دا چي يو څه د مکروه په نامه ياد شوي چي د احاديثو شارحين بېل بېل شيان د دې مصداق ګڼي، همدا راز ويل شوي چي نور د چهارشنبې په ورځ پيدا شوی، چي ښايي مراد به ئې هغه حالت وي چي د زمکي د سر پرېړي وريځي خورې او سره بېلي شوې او د لمر پلوشې پر زمکه لګېدلې، ځکه نور تر دې ډېر د مخه پيدا شوی، لمر او زمکه د غرونو له پيدا کېدو وړاندي ځلانده ول.

په الله قسم چي د قرآن دا هره وينا او هر آيت يو ستر علمي اعجاز دئ، داسي ستر اعجاز چي که تاسو ئې د هر باانصافه عالم په وړاندي کېږدئ نو محال ده چي هغه به دې ته سر ټيټ نه کړي او دا به يوه معجزه ونه ګڼي، متأسفانه ناپوه کسان او د اسرائيلي رواياتو تر اغېز لاندي راغلي کسان د دغو مبارکو آيتونو داسي غلط تعبير وړاندي کوي چي د قرآن له دغو معجزاتو په قرآن د اعتراض خبره جوړوي!!

د قرآن کريم د دغو آيتونو په اهميت هغه څوک پوهېږي چي د زمکي د پيدايښت په اړه دقيق معلومات ولري، تاسو دا خبري يوه ساينس پوه ته وکړئ او وګورئ

چي هغه به په هره خبره ځومره حيرت کوي!!

شيعه د آدم عليه السلام د پيدايښت په اړه څه وايي؟

شيعه د آدم عليه السلام د پيدايښت په اړه يو روايت لري چي امام باقر رحمه الله ته ئې منسوب کړی او وايي: تر آدم عليه السلام مخکي په زرګونو زرګونو آدمان تېر شوي!! دا رأيه نه له قرآن سره اړخ لګوي، نه له عقل سره او نه له علم سره، قرآن په ډېر صراحت سره او په مکرره توګه فرمايي چي د انسانانو د پيدايښت لړۍ له يوه نفس او يوې جوړې (آدم او د هغه مېرمن) پيل شوې، زموږ عقل او درايت همدا خبره کوي، ساينس او علم همدا خبره کوي، نه پوهېږو په دغو خلکو څه مصيبت نازل شوی چي د قرآن او عقل خلاف روايات مني او په داسي څه باور کوي چي نه کوم عقلي دليل ورته لري او نه په ټول قرآن کي د هغه لپاره کوم شاهد!!

آيا يو ژوندی نفس په دوو بدلېدی شي؟

دا يوه مهمه پوښتنه ده چي هر څوک ئې په خپل ذهن کي لري او وايي د انسانانو پيدايښت څنګه پيل شوی؟ له يوه مور پلار که له بېلابېلو؟ که دا لومړۍ جوړه يوه وي يا بېلي بېلي وي، پيل ئې څنګه وو؟ له سره يوه مکمله جوړه پيدا

شوې، که ورو ورو ئې له یوه حالته بل ته ارتقاء کړې؟ له انسانه علاوه د نورو ژوو، مخصوصاً هغه چې د انسانانو په څېر له مور، پلار پیدا کېږي، د پیدایښت لړۍ څنګه پیل شوې؟ کوم سؤالونه چې د انسان د پیدایښت په اړه مطرح دي د نورو ژوو په اړه هم مطرح دي. آیا کېدی شي ومنو چې لومړی د ټولو ژوو نارینه پیدا شوي بیا د دوی له بدنه ښځینه ئې جوړه شوې؟ آیا یو ژوندی نفس په دوو بدلېدی شي؟ د ساینس په نړۍ کې تر نولسمي پېړۍ پوري څوک په دې نه پوهېدو چې کېدی شي یو ژوندی مخلوق په دوو ژوندیو ساکښو تجزیه شي، دا ئې محال ګڼله، خو په نولسمي پېړۍ کې په دې پوه شو چې په ژوندیو مخلوقاتو کې ځیني داسي هم شته چې تکاثر ئې د نر، ښځې د القاح له لاري نه وي، بلکي یو موجود په دوو تجزیه شي، آمیب ئې یو مثال دئ او په شلمي پېړۍ کې دا حقیقت ورته څرګند شو چې د انسان په وجود کې هم د ځینو حجراتو تکاثر د همداسي تجزیي له لاري ترسره کېږي، یوه حجره په دوو بدله شي. راشئ وګورو چې قرآن په دې اړه څه وایي، د قرآن دغه آیت ته ځېر شئ:

$k]ïB ,=zr o‰ïh°r <s ÿR `ïB /ä)={ "ï‰$Nä/‘ (qà)®$ â $Z9$$kš»ƒ

¾ïhÎ bqä9uä$¡? "ï‰$©!$ (qà)¨?$ ä$¡Îr #Žïï. w%`ÍŠ $Kåk]ïB £]/r $g_ï÷—

ÇÊÈ $6Šï‘ Nä3øn b%. ©!$b¨Î P%nöF$r النساء: ۱

اې خلکو! له خپل هغه رب ووېرېږئ چې له یوه نفس ئې راپیدا کړئ او له هغه ئې د ده جوړه راپیدا کړه او له دواړو ئې ډېر نارینه او ښځې خواره کړل، هم د هغه الله په نسبت تقوی ولرئ چې په خپلو کې غوښتني پرې کوئ او هم د خپلوۍ په اړه، بې شکه چې الله ستاسو څارونکی دئ.

که د دې آیت الفاظو ته په دقت سره ځیر شئ نو وبه ګورئ چې دلته ټولي پورتني پوښتني ځواب شوې. له دې آیته معلومېږي چې انسان له لومړي سره انسان پیدا شوی، یو نفس په یوې جوړې بدل شوی او بیا له همدې جوړې څخه د ده د نسل سلسله پیل شوې او دا ځواب موږ ته دا لارښوونه کوي چې د نورو ژوو د پیدایښت لړۍ به هم دې ته ورته وي، د هري نوعي لپاره به لومړی یو نفس پیدا شوی وي، بیا له دې څخه یوه جوړه او بیا دغه جوړه ئې د توالد او تناسل ذریعه ګرځېدلې.

په دې آیت کي څو اساسي مطالب راغلي:

- د ټولو انسانانو خالق او پالونکی یو دئ.
- د ټولو انسانانو پیدایښت له یوه نفس څخه پیل شوی، له همدې یوه نفس څخه د ده جوړه راپیدا شوې او بیا له دې دواړو د انسانانو د خورېدو لړۍ پیل شوې، د انسانانو پلار، مور یوه جوړه ده، په رګونو کي ئې یوه وینه ده، نسب ئې یو دئ، د یوې کورنۍ غړي دي، داسي نه ده چې نسلونه ئې بېل بېل او په نسب کي یو له بله بېل وي، داسي نه ده چې د نړۍ په بېلو بېلو سیمو کي بېل بېل نسلونه راپیدا شوي وي، د تور پوستو پلار بېل او د سپین پوستو بېل وي، عرب له یوه پلاره او عجم له بل پلاره پیدا شوي وي.
- د هغه چا پروا ولرئ چې ستاسو خالق او پالونکی دئ، ستاسو د ټولو غوښتنو مرجع ده، ستاسو اړتیاوو ته ځواب وایي، ستاسو ضرورتونه رفع کوي، یو له بله ستاسو غوښتنه هم د ده په نامه وي.
- په خپلمنځي تعلقاتو کي باید دې ته متوجه وئ چې تاسو ټول په حقیقت کي د یوې کورنۍ غړي یئ، د دغي خپلوۍ خیال وساتئ. ځان تر بل لوړ مه ګڼئ، خپل ورور ته د حقارت په سترګه مه ګورئ، پرخپل ورور ظلم مه کوئ.
- معامله مو له هغه رب سره ده چې ستاسو د ټولو کړو وړو څارنه کوي.

که څه هم ځینو مفسرینو له (ارحام) څخه هغه ذوي الارحام مراد کړي چي نږدې خپلوان ګڼل کېږي، خو د آیت له لومړۍ برخي په ډېر وضاحت سره معلومېږي چي له دې څخه مراد هغه عامه خپلوي ده چي د ګډ مور پلار په وجه د ټولو انسانانو ترمنځ شته. همدا راز (تسائلون)، یو له بل غوښتل او ډېر او مکرر غوښتل افاده کوي، مور، هر څه د الله د نامه په یادولو سره غواړو، یو له بله هم او له دې پرته هم، دا د ټولو انسانانو په فطرت کي ایښودل شوي، هندو او بودائي د بت خوا کي، مسیحي د مریم او عیسی علیهما السلام د مجسمو خوا ته، زردشتیان د اور په څنګ کي د خدای په نامه سؤالونه کوي، له خدایه سؤال کول ئې د فطرت په حکم سره دئ خو د الله په پېژندو کي دوکه شوي.

ځینو نفس واحد په غلطه توګه تعبیر کړی او دا معنی ئې ترې رااېستلې چي تاسو ئې له یوه جنسه پیدا کړي یئ، د ټولو د پیدایښت ماده یوه ده او له یوه جنسه پیدا شوي یئ، خو دقیقه معنی ئې دا ده چي له یوه نفس څخه ئې د هغه جوړه پیدا کړه او بیا له دوی دواړو (آدم او حواء) ئې د دوی اولاد.

د آیت له الفاظو په صراحت سره معلومېږي چي لومړی یو نفس پیدا شوی او بیا له همدې یوه نفس څخه یوه جوړه (نر او ښځه) جوړه شوې او بیا له دې جوړې د انسانانو د تناسل او توالد لړۍ پیل شوې. د انسانانو د پیدایښت په اړه د قرآن دا بیان هغه واهي او بې بنسټه نظریه له بنیاده ردوي چي انسانان په مختلفو نسلونو وېشي او د هر نسل او نژاد لپاره بېل بېل اجداد ثابتوي.

دا آیت وایي چي د انسانانو لومړۍ جوړه، آدم او حواء علیهما السلام له واحد نفس او یوه ژوندي مخلوق پیدا شوي، داسي نه چي دوه بېلي بېلي مجسمي جوړي شوې وي او بیا په دواړو کي روح پو شوې وي!!

د دې آیت دقیقه تشریح او له (واحد نفس) د ده د جوړې د پیدایښت څرنګوالی په لاندي آیت کي بیان شوی:

ôB @ÜtB $Br %[ºré ÏB=è_ OêÿÖbe`B Në5 #•ê `B /ä)-{ ª!$

ÿýì·Bã ôB ßÈ)ZãŸr 9B=èB `B ãB=èã$Br ¾nÜUèÎ žwÎ BÖ ?Ÿr ÓÁRé

فاطر: ۱۱ ÇÊÊÈ ŽŽÅ „«Ï $’?ã 7Ï9ºŒ bÎ A•»FÏ ’Îžwʎ

او الله تاسو له خاوري راپیدا کړئ، بیا له نطفې، بیا ئې جوړه جوړه کړئ، نه کومه ښځینه څه حمل کوي او نه ئې زېږوي، مګر د ده په علم سره او نه د کوم عمر خاوند عمر ورزیاتېږي او نه ئې عمر کمېږي مګر دا چې په کتاب کې (ثبت) دي او دا کار الله ته آسان دئ.

له دغه آیته څو خبري په ډېر وضاحت سره معلومېږي:

- د انسان د پیدایښت لومړۍ ماده خاوره ده.
- له خاوري د ده نطفه جوړه شوې.
- بیا له دغي نطفې څخه د ده جوړه پیدا شوې. یعني هغه (واحد نفس) دغه له خاورو جوړه شوې نطفه وه چې له هغې ئې د ده (زوج او جوړه) راپیدا کړه او بیا له دغي جوړې د ده د نسل د پیدا کېدو لړۍ پیل شوې.

د دې مبارک آیت له دغه قاطع او صریح بیان سره سره چې څوک په دې خبري کې شک کوي چې د آدم علیه السلام پیدایښت له نطفې پیل شوی، هغه به په قرآن باور نلري او د الله تعالی د قول په مقابل کې به د بل چا قول ته اعتبار ورکوي!!

د ژوندون پسرلی

د قرآني آيتونو او د پيغمبر عليه السلام د احاديثو په رڼا کې د ژوو د پيدايښت په اړه ويلی شو چې الله تعالی د زمکې او آسمان له پيدا کولو وروسته د زمکې پر سر داسې شرائط برابر کړي چې د ژونديو مخلوقاتو د پيدا کولو او د هغوی د رشد او ودې لپاره ضروري دي، کولی شو دا شرائط د (ژوند پسرلی) ونوموو، لکه څنګه چې په هر پسرلي کې مړه ژوي د زمکې له تل نه سر رااوچت کړي، راوټوکېږي او ونه او بوټی ترې جوړ شي، همداراز د زمکې پر سر د ژونديو مخلوقاتو د پيدايښت لړۍ ئې هم د (ژوند په هغه پسرلي) کې پيل کړې، د مختلفو موجوداتو نطفې ئې پيدا کړې، له دغو نطفو ئې د دوی ازواج او جوړې راپيدا کړي او په دې سره ئې په زمکې کې د دوی د نسل د دوام او بقا لار آواره کړې.

قرآن د هغه چا په ځواب کې چې د قيامت بيا ژوندون نه مني، د انسان لومړني پيدايښت او د ده هره ورځ پيدايښت او له زمکې او خاورې د نباتاتو راټوکېدل د دلائلو په توګه وړاندې کوي، له دې معلومېږي چې د پيدايښت په اړه د الله مشهود سنت د مخکنې او وروستني پيدايښت لپاره دليل دئ. په دې اساس موږ هغه چا ته چې د ابتدايي پيدايښت په اړه پوښتنه کوي، وايو: دا پيدايښت هم داسې دئ لکه دا اوس اوس چې الله ژوندي شيان پيدا کوي، هر ژوندی مخلوق له نطفې راپيدا کوي، همداسې ئې په ابتداء کې له نطفې راپيدا کړي. په سر کې د مور له رحم بهر او وروسته د مور په رحم کې. د قيامت په ورځ به ئې داسې راپيدا کوي لکه په لومړي ځل د ده پيدايښت، دا مطلب په دغه حديث کې ډېر ښه توضيح شوی:

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ « مَا بَيْنَ النَّفْخَتَيْنِ أَرْبَعُونَ » . قَالَ أَرْبَعُونَ يَوْمًا قَالَ أَبَيْتُ . قَالَ أَرْبَعُونَ شَهْرًا قَالَ أَبَيْتُ . قَالَ أَرْبَعُونَ سَنَةً قَالَ أَبَيْتُ . قَالَ « ثُمَّ يُنْزِلُ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً . فَيَنْبُتُونَ كَمَا يَنْبُتُ الْبَقْلُ لَيْسَ مِنَ الإِنْسَانِ شَىْءٌ إِلاَّ يَبْلَى إِلاَّ عَظْمًا وَاحِدًا وَهُوَ عَجْبُ الذَّنَبِ ، وَمِنْهُ يُرَكَّبُ الْخَلْقُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ » رواه البخاري و مسلم

له ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ روايت دئ چي رسول الله ﷺ وفرمايل: "(د قيامت د ورځې) د دوو پو کېدا تر منځ به څلوېښت وي"، چا ابوهريره ته وويل: څلوېښت ورځې؟ هغه وويل: ما ډډه وکړه، وئې ويل: څلوېښت مياشتي؟ وئې ويل: ما ډډه وکړه، وئې ويل: څلوېښت کلونه؟ وئې ويل: ما ډډه وکړه، وئې ويل: "بيا به الله تعالى له آسمانه اوبه ووروي، نو په دې سره به داسي راټوکېږي لکه نباتات، د انسان هيڅ څه داسي نه وي چي وروست نشي او له منځه ولاړ نشي مگر يو هډوکی ئې چي هغه د ملا د تير وروستۍ برخه ده، او له همدې به ئې د قيامت په ورځ پيدايښت ترکيب کېږي.

آيا د مور له رحم بهر پيدايښت ممکن دئ؟

که څوک پوښتنه وکړي چي آيا د مور له رحم څخه بهر هم د يوه ژوندي مخلوق پيدا کېدل ممکن دي، ورته وايو؛ هو؛ دا کار ممکن دئ او هره ورځ ئې بېلگي په خپلو سترگو گورو، د ټولو بوټو او نباتاتو نطفې په زمکي کي وده کوي، مرغان او ډېر حيوانات د مور له رحم بهر له هگيو پيدا کېږي، په حيواناتو کي د مور له رحم بهر د پيدا کېدو ډېري بېلگي شته چي يو مثال ئې د کبانو پيدايښت دئ، د کب بچيان د مور په خېټه کي نه بلکي بهر پيدا کېږي، د نر او ښځې نطفه ئې

په بهر کي سره القاح شي، ښځه ئې په يوه ګوښه کي خپلي هګۍ واچوي، نارينه ئې راشي او خپله مني ورباندي وشيندي او په دې ترتيب ئې القاح ترسره شي او بچيان ئې د مور له رحم بهر راپيدا شي.

د نورو ژونديو مخلوقاتو پيدايښت هم بايد د الله تعالی د عام سنت مطابق، همداسي له بېلي بېلي نطفې پيل شوی وي.

د آدم او حواء عليهما السلام د پيدايښت په اړه اسرائيلي روايات دا وايي چي: لومړی د آدم مجسمه او کالبوت جوړ شوی، بيا په اور اينښودی شوی، (داسي لکه کوم کلال چي خاوره خټه کړي، لوښي او مجسمې ترې جوړي کړي، په اور ئې کېږدي او پخې ئې کړي) کله چي د آدم مجسمه پخه شوه نو روح په کي پو شوه او آدم راژوندی شو او بيا له پاتې خټي يا د آدم له پوښتۍ د ده جوړه پيدا کړی شوه.

په عامو مسلمانانو او حتی مفسرينو کي ځيني د دغو رواياتو تر اغېز لاندي تللي او چېري چي ئې کوم متشابه لفظ تر ستر ګو شوی نو هغه ئې د دغو اسرائيلي رواياتو په اساس تعبير کړی.

د مثال په توګه دغه حديث:

إن المرأة خلقت من ضلع وإن أعوج شيء في الضلع أعلاه فإن ذهبت تقيمه كسرته وإن استمتعت بها استمتعت بها وفيها عوج.

ښځه له پوښتۍ پيدا شوې، د پوښتۍ تر ټولو کوږ ځای ئې د هغې لوړه وي، که دي دا هڅه وکړه چي هغه سمه کړې نو ماته به ئې کړې او که غواړې ګټه ترې واخلې نو په داسي حال کي به ترې ګټه اخلې چي کوږوالی به په کي وي.

دلته نه د حواء عليها السلام نوم ذکر شوی او نه دا ويل شوې چي دا د آدم عليه السلام له پوښتۍ پيدا شوې، برعکس ويل شوي چي هره ښځه له پوښتۍ څخه پيدا شوې او دا بديهي خبره ده چي ټولي ښځې د سړو له پوښتيو څخه نه دي

پیدا شوې، ښځې د نارینه په څېر د مور، پلار له نطفو څخه پیدا کېږي، نو له پوښتۍ څخه د ښځو د پیداینښت معنی دا نه ده چي د پوښتۍ هډوکی د ښځو د بدن ماده ده، بلکي په دې سره د ښځو فطري او روحي جوړښت ته اشاره شوې، د دې حدیث وروستۍ برخه پخپله د دې وضاحت کوي، ټولو محققینو ویلي چي په دې سره د ښځو په طبیعت کي هغو ځانګړتیاوو ته اشاره شوې چي نارینه ئې باید تحمل کړي او دا هڅه ونکړي چي هغه حتماً رفع شي. او دا داسي ده لکه د الانبیاء په سوره کي چي راغلي:

ÇÌÈ Âc qëÉ èGó@ Xù ÓÉ/#ä ba/ír ë™ @f ã ôB ß»¡ RMŠ,îä

الانبیاء:۳۷

انسان له تلوار او عجلې پیدا شوی، ژر به خپل آیتونه دروښیم، نو عجله مه کوئ.

هر څوک پوهېږي چي دلته له تلوار او عجلې څخه د انسان پیداینښت هیڅکله دا معنی نلري چي عجله او تلوار کومه ماده ده او انسان له دغي مادې پیدا شوی، معنی ئې له دې پرته بل څه نه ده چي انسان عجول او بېړنی پیدا شوی، په فطرت او خټه کي ئې عجلت او تلوار ایښودل شوی، په حدیث کي هم له ضلعي د ښځې پیداینښت دې ته ورته معنی لري. د ښځې عاطفه قوي ده، تر نارینه زیاته حساسه ده، ژر او په ډېر کم څه خفه کېږي اوښکي ئې بانوګانو ته نږدې دي، ژر په ژړا شي، ژر مروره شي، له ګاڼو او سینګار سره مینه لري، دې ته ورته نوري ځانګړتیاوي لري، دا ئې په فطرت کي ایښودل شوې، دا له دې سره ښایي، هر څومره چي د کومي ښځې عاطفه قوي وي همدومره به هغه غوره ښځه وي، له خپل اولاد سره به ئې زیاته مینه وي، ښه پالنه به ئې کوي، له خپل مېړه سره به ئې

محبت زيات وي، نارينه بايد دا كوږوالى تحمل كړي او بې ځايه ئې د سمولو هڅه ونكړي. خو متأسفانه ځينو له دې واضح مطلب څخه غلط مفهوم اخيستى، د دوى د غلطۍ سبب هم هغه اسرائيلي روايات دي چي په دې اړه خواره شوي.

او يا لكه د يوه حديث دا الفاظ: لما صور الله آدم: كله چي الله تعالى آدم ته صورت وركړ. دوى دا آدم ته صورت وركول داسي تعبير كړى چي ګواكي الله تعالى د ده مجسمه جوړه كړه، همغسي لكه اسرائيلي روايات چي وايي، حال دا چي قرآن د ټولو انسانانو د پيدايښت په اړه همدغه لفظ كارولى، لكه چي فرمايې:

هوالذي يصوركم في الارحام كيف يشاء: الله هغه ذات دئ چي تاسو ته ئې د ميندو په رحم كي صورت دركړ.

آيا دلته د مور په رحم كي انسان ته صورت وركول دا معنى لري چي د هغه مجسمه ئې جوړه كړه؟ د قرآن د آيتونو له مخي خو آدم عليه السلام ته صورت وركول داسي دي لكه د ده اولاد ته چي الله صورت وركوي او په ده كي روح پو كول همغسي دي لكه د ده اولاد ته چي د مور په رحم كي روح وركوي.

`Ë ïnŠü ‡ÿRr ¸ç1§™ Œè ÇÑÈ &üĝB ä$B `Ë 7#»=ÏS `Ë ¼ã#ó§ ©Ÿè_ Œè

$B Wx‹Î% 0%ïìÏ$ŗr •»ÁöÏ$ŗr ìôÿ¡9$ Nä39 ©Ÿè_r ¾ÏiÏmr•

ÇÒÈ šc rãä6 ô±@ السجدة: ۸- ۹

بيا ئې د ده نسل د سپكو اوبو له خلاصې څخه پيدا كړ، بيا ئې برابر كړ او په هغه كي ئې خپله روح پو كړه او تاسو ته ئې غوږ، سترګي او زړونه دركړل، ډېر لږ شكر كوئ.

آيات او احاديث خو دا خبره كوي چي د آدم عليه السلام اولاد هم داسي پيدا

کېږي چي له خاوري ئې نطفه جوړه شي، دوه نطفې سره يو ځای شي يو سلول ترې جوړ شي، دا سلول علقه شي، د غوښي يوه ټوټه شي، صورت ورکړی شي، روح په کي پو شي، د ماشوم په څېر دنيا ته راشي، ځوان شي، زوړ شي او په مرگ محکوم شي. آدم عليه السلام خو د دوی جد دئ، ولي به ده ته صورت ورکول او په ده کي د روح پو کول، د ده له اولاد څخه توپير ولري؟!! قرآن خو دواړه ورته گڼي او په ورته الفاظو ئې بيانوي، يوازي دا توپير په گوته کوي چي آدم عليه السلام له مور او پلار پرته پيدا شوی، دا دوی ولي له خپله ځانه د نورو توپيرونو راپيدا کولو هڅه کوئ؟!!

په دې مبارکو آيتونو کي د قرآن څو ستر ستر علمي اعجاز تر ستر گو کېږي:

نطفه د مني له خلاصې څخه جوړېږي

په پورتني آيت کي ويل شوي چي د انسان نسل ئې د ده د مني له خلاصې او عصارې څخه جوړ کړ، يعني داسي نه ده چي د نارينه او ښځينه ټوله توی شوې مني د مور په رحم کي سره يو ځای کېږي او په گډه ماشوم ترې جوړېږي، بلکي د دواړو له نچوړ څخه د ماشوم نطفه جوړه شي، او دا هغه ستر علمي حقيقت دئ چي علم اوس پرې پوه شوی، او وايي چي د نارينه انسان په توی شوې مني کي په ميلونونو سپرمونه وي، له دغو ټولو سپرمونو څخه يو او تر ټولو تکړه او پياوړی ئې په دې وتوانېږي چي د ښځينه انسان يوه اووم ته ننوځي او د ماشوم نطفه ترې جوړه شي، يعني داسي نه ده چي د دواړو ټوله مني سره يو ځای کېږي او له ټولو ماشوم جوړېږي، بلکي د مني له خلاصې څخه د ماشوم نطفه جوړېږي، يقيناً چي دا

وينا د قرآن يو ستر علمي اعجاز دئ!!

دلته ويل شوي چي دا نطفه وروسته برابره کړی شي او داسي حد ته ورسول شي چي د يوه ژوندي انسان بڼه غوره کړي او روح په کي پو شي، او دا هم هغه څه دي چي علم ئې نن وايي.

نطفه د علقه په نامه يادول يو علمي اعجاز دئ

قرآن وايي چي د انسان نطفه له خاورو جوړه شي، دغه نطفه په علقه بدله شي او ورپسې نور مراحل پرې راشي او نور حالتونه غوره کړي، دا مطلب په دې مبارک آيت کي داسي راغلی:

ÇËÈ @ã ôB ` » ¡ MYMù= { العلق: ٢

انسان ئې له ځوړندو پيدا کړ.

په دې اړه چي (انسان ئې له ځوړندو پيدا کړ) څو خبري د توجه وړ دي:

الف: علق د علقة جمع ده، اصلي معنا ئې ځوړند ده او دلته په دې خاطر د جمع په صيغه راغلې چي له انسان څخه مراد ټول انسانان دي، يعني ټول انسانان ئې له ځوړندو شيانو پيدا کړي. علمي تحقيقات وايي: علقه جامده وينه نه ده، بلکي د داسي حجراتو مجموعه ده چي د انقسام له لاري ئې شمېر زيات شوی، همغه لومړنی جوړه شوې خليه د انقسام له لاري نوي نوي سلولونه او خليې راپيدا کړي،

دا د ويني سلولونه نه وي، داسي سلولونه له اتلسمي ورځي وروسته راپيدا شي، بيا د مضغه (ژوول شوې غوښي) بڼه غوره کړي، په دغه مرحله کي د بېلو بېلو غړو د جوړېدو لړۍ پيل شي.

ب: قرآن د ټولو ژوو پيداښت له اوبو او د انسان د پيداښت لومړۍ ماده خاوره او د جوړښت پيل ئې له نطفې ګڼي، بايد وګورو چي ولي په دې آيت کي د انسان د پيداښت پيل له (علقه) ښودل شوی؟ دوه توجيه مومو:

۱ـ ادبي ترکيب د دې تقاضا کوي چي د مخکني آيت په پای کي د (خلق) صيغې ته ورته صيغه د دې آيت په پای کي راغلې وی، تر څو د دواړو فواصل او وزن يو شانته شوی وی.

۲ـ دلته د انسان د پيداښت دوه ډېر متفاوت حالتونه (کامل انسان) او (يو ځوړند توکی) يو د بل څنګ کي ايښودل شوي، ترڅو په دې سره خپل مخاطب ته ووايي: لکه څنګه چي الله تعالی انسان له يوه ځوړند توکي راپيدا کړي، وده ورکړي او بشپړ انسان ترې جوړ کړي، همداسي په (وحي)، (قرائت) او (تعليم بالقلم) سره انسان د پوهي او علم داسي پوړ ته رسوي چي په ډېرو اسرارو پوه شي، په هغه څه چي له دې د مخه او له دې لاري پرته نه شو پرې پوهېدی.

انسان ډېر وروسته او په تېري پېړۍ کي په دې پوه شو چي د مور په رحم کي او د انسان د جوړښت په پيل کي د ماشوم لومړۍ جوړه شوې نطفه د رحم په جدار پوري راځوړنده وي چي وروسته بيا د ژوول شوې غوښي ټوټې ته ورته بڼه غوره کړي.

د: په دې آيت کي د قرآن مجيد يو بل ستر علمي اعجاز ګورو: قرآن د مور په رحم کي د نطفې د ودي دوهمه مرحله د علقه په نامه يادوي، چي معنا ئې ځوړند توکی دئ، يعني دا نطفه په دوهم پړاو کي داسي حالت غوره کړي چي د رحم په جدار پوري راځوړنده وي!! او دا هغه حيرانوونکی حقيقت دئ چي انسان اوس او وروسته

له هغه پرې پوه شوی چي د لېزري وړانګو په ذريعه ئې د مور په رحم کي د نطفې د ودي مختلف پړاوونه ولېدل او ورته معلومه شوه چي د نطفې د جوړېدو په لومړي پړاو کي هغه د رحم په جدار پوري راځوړنده وي. په دې حقيقت له دې د مخه انسان ته پوهېدل ممکن نه وو!!!

دا دئ ګورئ چي قرآن د انسان د پيدايښت او له يوه نفس څخه د يوې جوړې راپيدا کېدو په اړه هغه وينا کړې چي انسان په شلمي پېړۍ کي پرې پوه شو!!!

د انسان نطفه څنګه جوړېږي

د انسان لومړنۍ نطفه د نارينه او ښځي له نطفو څخه جوړه شي، دا دواړه نطفي د مور او پلار په بدن کي له هغو موادو جوړېږي چي انسان ئې د خوراک له لاري ترلاسه کوي، د انسان ټول خوراکي توکي له خاورو جوړېږي، همدا خاوره ده چي وني ترې مېوې جوړي کړې، بوټي ترې داني او حيوانات ترې شيدي، او د انسان په بدن کي ترې نطفه جوړه شي، له دوو نطفو جوړه شوې دا نوې نطفه د خليه، حجره يا سلول په نامه يادېږي، دا خليه په حقيقت کي د داسي ژنونو مجموعه وي چي هر يو ئې د انسان په بدن کي خاصه دنده ترسره کوي، ځيني ئې د انسان بېل بېل غړي جوړوي، د مثال په توګه دا د خاص ژن دنده ده چي سترګه څنګه جوړه کړي، موقعيت ئې چېري وي، اندازه ئې څومره وي، رنګ ئې څنګه وي، د سپين او تور تر منځ ئې تناسب څنګه وي، باڼوګان ئې څومره وي، کوم باڼوګان ئې لوړ او کوم ټيټ وي، د باڼوګانو رنګ ئې تور وي که زيړ، د ماشوم دا لومړنۍ خليه په سر کي

يوه وي، ورو ورو ئې شمېر زياتېږي، زياتېدا ئې د تجزيې او انقسام له لارې وي، له همدې لارې نوي نوي سلولونه راپيدا کوي، حجم ئې زياتېږي، تر هغه چې د يوه وړوکي څوړند شي په څېر شي، منځ ئې ګوګ وي، په دغې تشې کې وروسته د بدن داخلي جهازونه جوړ شي، بيا د غوښې او بيا د غضروف بڼه غوره کړي، د بدن غړي ئې يو په بل پسې وړاندې او وروسته رامنځته شي، تر هغه چې بشپړ ماشوم ترې جوړ شي. د نطفې دا مراحل د ډېرو پر مختللو وسائلو په مرسته ليدل شوي. د دغو ژورو څېړنو نتيجه همغه ده چې قرآن ئې د انسان د نطفې د پيدايښت په اړه وايي!! دغو مبارکو آيتونو ته لږ ځير شئ او وګورئ چې آيا قرآن همغه څه څوارلس پېړۍ وړاندې نه دي ويلي چې انسان اوس پرې پوه شوی؟!!

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] الحج: ۵

اې خلکو! که د بيا ژوندون په اړه په شک کې يئ، نو موږ خو له خاورې راپيدا کړئ، بيا له نطفې، بيا له علقې، بيا له ژوول شوې يوې ټوټې غوښې چې انځور شوې او نه انځور شوې وي، ترڅو تاسو ته وښيو، او څه چې وغواړو تر يوې ټاکلې نېټې ئې په رحم کې ځای پر ځای کوو، بيا مو د ماشوم په څېر راباسو، بيا

(همداسي ستاسو پالنه کوو) تر څو خپل قوت ته ورسېږئ او له تاسو څخه ځيني ومري او ځيني مو تر ټولو لوېدلي عمر ته ورسېږي، هومره چي له پوهېدو وروسته په څه نه پوهېږي او زمکه گورې چي وچه کلکه ده، خو کله چي اوبه پرې نازل کړو، وخوځېږي، وده وکړي او هر راز سمسور بوټي راوټوکوي.

دلته د ټولو انسانانو د عادي او ورځني خلقت مختلفو پړاوونو ته اشاره شوې، چي له خاوري پيل او په مرگ ئې پای ته رسي. او دا همغه څه دي چي علم ئې نن وايي.

د انسان د خلقت بېل بېل پړاوونه

د انسان د پيدايښت په اړه ځينو داسي انگېرله چي ښايي د انسان نطفه به له لومړۍ شېبې د يوه وړوکي انسان شکل لري او ورو ورو به ستر کېږي، په شلمي پېړۍ کي جوته شوه چي د انسان نطفه نه يوازي په لومړي سر کي د انسان شکل او انځور نه لري بلکي تر ډېري مودي پوري غړي هم نه لري، د غړو جوړښت او خاص شکل غوره کول وروسته تر سره شي، ورو ورو د يوه بشپړ انسان شکل غوره کړي، او دا هغه څه دي چي قرآن څوارلس پېړۍ وړاندي ويلي، دغو آيتونو ته ځير شئ:

9#•% ’Î žyÖçp»Yè_ SêÇËÈ &üÛ `Ë 7#»=ß `Ë `»¡ SMš$Yø=z ô)9r

$Zػ= , ù póÒã p)=è$$ $Zػ= , ù z)=æ pÿÖZ9$ $Zػ= z Oê ÇÌÈ ãüÅB

8 '$7Fù •z#ä $)ùz þRÙ±S& Oê$Vz O»àÈ$$ $Rö¡ 3ù $V»àã póÒ $$

المؤمنون: ۱۲-۱۴ ÇÍÈ ûüÉ)»ƒ$ø$$ ¡ ôm& ª! $

او يقيناً چي انسان مو د خټي له خلاصې (عصارې) څخه پيدا کړ، بيا مو په يوه مضبوط تمځي کي يوه نطفه وګرځاوو، بيا مو دا نطفه علقه وګرځوله، بيا مو دا علقه د غوښي يوه ټوټه جوړه کړه، بيا مو د غوښي دا بوټۍ هډوکي وګرځول، بيا مو دا هډوکي په غوښي وپوښل، بيا مو په يوه بل جوړښت کي پيدا کړ، نو مبارک دئ دا تر ټولو غوره پيدا کوونکی الله.

د دې مبارکو آيتونو لارښووني دا دي:

- الله تعالی د انسان نطفه د خټي له خلاصې جوړوي، يعني د ده په نطفه کي د اوبو په شمول د خاوري ټول هغه مواد شته چي خاوره ترې جوړه شوې، له همدغي لمدې خاوري (خټي) دانه او مېوه جوړه کړي، دغه دانه او مېوه د انسان (نارينه او ښځي) په بدن کي په مني واوړوي، د دغي مني له يوې وړې ذرې (نطفې) څخه د ده پيدايښت پيل کړي. علم نن همدا خبره کوي چي د انسان د بدن په ترکيب کي د خاوري ټول مواد کارول شوي. او همدا خبره کوي چي د انسان پيدايښت له يوې وړې نطفې پيل شي.
- د نارينه او ښځي له مني څخه يوه يوه نطفه غوره شي، تر ټولو ښه او پياوړې ئې، دوی سره يو ځای شي، له همدې ځايه د انسان جوړښت پيل شي، الله تعالی ئې په يوه مضبوط، خوندي او مناسب ځای کي ځای په ځای کړي. دلته قرآن لومړی د نطفې جوړېدا يادوي او بيا ئې په يوه مصبوط تمځای کي استقرار، د دې معنی دا ده چي ګډه نطفه په رحم کي له استقرار وړاندي جوړېږي، دلته هم د قرآن يو ستر

علمي اعجاز زموږ په وړاندي ځلېږي او هغه دا چي د نارينه او ښځي د دوو نطفو (سپرم او اووم) يو ځای کېدا د مور د بدن په يوې برخي کي او هلته چي اووم (هګۍ) سپرم ته په انتظار پرته وي، تر سره کېږي او بيا له يو ځای کېدا وروسته رحم ته درومي او هلته تر هغه پاتې کېږي چي د يوه بشپړ ماشوم په څېر دنيا ته راشي. د قرآن دغه وينا چي لومړی ګډه نطفه جوړه شي او بيا په مضبوط مستقر کي ځای په ځای شي هغه ستر حقيقت انځوروي چي انسان په شلمي پېړۍ کي پرې پوه شو، تر دې وړاندي عاميانه انګېرنه دا وه چي د نارينه او ښځي مني په رحم کي يو ځای کېږي او همليته ماشوم ترې جوړېږي. خو قرآن لا د مخه ويلي وو چي په رحم کي استقرار د نطفې له جوړېدا وروسته ترسره کېږي.

- دا نطفه وده وکړي، لومړی د علقه بڼه غوره کړي، د يوه ځوړند توکي په څېر شي، بيا د ژوول شوې غوښي بڼه غوره کړي، بيا ئې د هډوکو جوړېدا پيل شي، بيا دا هډوکي د غوښي په بوټيو پټ کړی شي، قرآن هغه مخکنۍ غوښه د مضغه په نامه ياده کړې او دا ئې د لحم په نامه او دا ښيي چي د دواړو ترکيب او حالت بيل بيل دئ او په خپلو کي توپير لري.
- له دې وروسته هغه ته د يوه بشپړ ماشوم صورت او شکل ورکړی شي.

څه چي په دې مبارکو آيتونو کي ويل شوي علم نن د هغوی حرف حرف تأييدوي او د انسان د پيدايښت د بېلو بېلو مراحلو حالت همغسي ګڼي چي په دغو مبارکو آيتونو کي انځور شوي.

دې مبارک آيت ته هم ځير شئ:

É»èRR{$`Ï /a9 A“R&r $g_ r– $k]Ï @è_ Sè9%Ïhºr <S yR `Ï /a)={

’Î 9ùz ‰è/ .`Ï $Zùz Nà6 Ï»gBé& qüç ’Î Nä3)èt 8ºrø pŠÏ»J0

bqë Ç ê4 ù që ž] 9] w ž 7 u ç 9 b a ś ª ! $ a ï Œ ;] »=0 M »J B

ÇÏÈ الزمر: ۶

تاسو ئې له یوه نفس (ژوي) پیدا کړئ، بیا ئې د هغه جوړه ترې پیدا کړه، او تاسو ته ئې د څارویو اته جوړې پیدا کړې، تاسو د خپلو میندو په رحمونو کې په پر له پسې جوړښت او پیدایښت سره پیدا کوي، (یو پیدایښت په بل پسې) په دریو تیارو کې، همدا ستاسو رب دئ چې ټولواکي د ده ده، له ده پرته بل معبود نشته، نو کوم لوري ته گرځول کېږئ (بې لارې کېږئ)؟

په دې مبارک آیت کې هم ویل شوي چې د انسان پیدایښت داسې دئ چې له یوه حالته بل ته اوړي، په بېلو بېلو مراحلو کې بېل بېل خلقت او جوړښت ورپه برخه کېږي، داسې نه دئ چې لومړنی جوړښت ئې ورو ورو وده کوي او تر پایه خپل لومړنی شکل او بڼه ساتي.

انسان له مختلطي نطفې پیدا کېږي

تر شلمې پېړۍ وړاندې هیڅوک په دې نه پوهېدل چې د انسان د جنین په جوړېدو کې د نارینه او ښځې نطفې په گډه برخه لري او د دوی له یو ځای کېدو جنین جوړېږي، چا به ویل چې د مور رحم داسې دئ لکه زمکه او د نارینه منې داسې ده لکه دانه، گواکې دغه دانه په هغې زمکې کې وده کوي او جنین ترې جوړېږي، چا به ویل د نارینه منې د حیض وینه په ټړلې وینې واړوي او بچې له

همدې ترڅلې ويني جوړ شي، خو په شلمې پېړۍ کې او د پرمختللو وسائلو په مرسته انسان ته جوته شوه چې د نارينه د مني يوه وړه ذره (چې د سپرم نوم ئې ورکړ) د ښځې په يوې وړې هګۍ کې (چې د اووم په نامه ئې ونوموله او په مياشت کې يوازې يوه پيدا کوي) ځای پر ځای شي او له همدې څخه د ماشوم جنين جوړ شي، دا هر يو ژوندی وي او تحرک لري، په يو ځل جنسي نږدېکت کې د نارينه په مني کې له دوه سوه تر درې سوه مليونه سپرمه د ښځې رحم کې توئېږي، بڅې په هغه صورت کې رامنځته کېږي چې له دې ټولو څخه يو ئې وتوانېږي چې په يوه اووم کې مستقر شي او له استقرار سره سم د بل سپرم د ننوتلو لار ډپ شي.

علم وايي چې انسان له يوې داسې نطفې پيدا کېږي چې په سترګو نه ليدل کېږي، دا نطفه د نر او ښځې د يوې يوې نطفې له اختلاط او ګډېدو جوړه شي، د نارينه په هرې قطرې مني کې په لکونو نطفې وي، له دغو ټولو نطفو څخه يوه ئې د ښځې له يوازينۍ هګۍ سره يو ځای شي او يوه حجره او خليه رامنځته کړي، دغه لومړنۍ مختلطه نطفه د ده د وجود بنسټ شي، همدا مختلطه خليه د انقسام له لارې نورې خليې زېږوي او شمېر ئې ورو ورو زياتېږي، لومړی د علقې بڼه غوره کړي بيا د مضغې، بيا هډوکي په کې جوړ شي او بيا ئې د بدن د غړو د جوړېدو لړۍ پيل شي.
راشئ وګورو چې قرآن په دې اړه څه وايي؟! دې مبارکو آيتونو ته ځير شئ:

$RÎ ÇÌÈ #‘qäõB $\ø© `ä3tƒ öN9 ÌdS!$ `B ûüm Ç»¡SM$ ’?ã 4A& @d

$RÎ ÇÌÈ #ž•Å / $èk‹Ü™ ¾Ïm‹Ìè f ù Ïh‹ÎG6R 8 $±B& pÿÜÒb `B `»¡SM$ $Y)n=z

ÇÌÈ #‘qà. $Bΰr #[Ï $© $BÎ @‹Î¡ 9$ çm»Z‰d الدهر: ۱-۳

آيا پر انسان داسې وخت راغلی چې د يادولو وړ شی نه وو؟ دا موږ يو چې انسان مو له مختلطې نطفې پيدا کړ، چې آزمويو ئې او ليدونکی اورېدونکی مو

ترې جوړ کړ. بې شکه چې موږ لار وروښوده، که شاکر وي او که بې پاسه او کفور.

لکه چې ګورئ لومړی آيت هر مخاطب ته دا پوښتنه راجع کوي چې انسان له پيدايښته مخکي څنګه وو؟ له څه پيدا شوی؟ آيا داسي کوم وخت پرې تېر شوی چې د يادولو وړ شی نه وو؟ خاوره، د سپکو او کرکجنو اوبو يو څاڅکی، د خپل پلار په ملا کي، د خپلې مور په رحم کي، چې نه يوازي مهم او جدي نه تلقي کېدو بلکي کرکه ئې ترې درلوده!! که جواب مثبت وي (ناچار بايد مثبت وي) نو په دې صورت کي بايد ووايي: چا له دغه نا څيز شي پيدا کړ؟ مګر د ده پيدايښت له دغو مهين او سپکو اوبو دا حقيقت نه ثابتوي چې د ده رب به ئې بيا هم راپيدا کړي، دا دوهم ځل پيدايښت تر لومړي ځل ډېر آسانه دی!!

د دوهم آيت په اړه دوه تفسيرونه مومو:

الف: ځينو ګمان کړی چې په دې آيت کي د ابوالبشر آدم عليه السلام خلقت ته اشاره شوې، او د دې خبري چې (انسان د يادولو وړ شی نه وو) مراد هغه حالت دئ چې د ده د جد له پيدايښته مخکي ئې درلود.

ب: نور په دې باور دي چې د آيت نطاق عام دئ او د هر انسان پيدايښت ته اشاره کوي او د دې خبري مراد چې (انسان د يادولو وړ شی نه وو) هغه حالت دئ چې هر انسان ئې د خپلي نطفې له جوړېدو مخکي لري، خاوره په مني بدله شي په (مهين او سپکو اوبو) چې انسان ئې له نوم اخيستو هم حياء کوي.

په څو دلايلو دوهمه رأيه دقيقه ده:

- د (لم يکن شيئاً مذکوراً) له الفاظو معلومېږي چې په دې آيت کي د انسان د نطفې له جوړېدو مخکي هغه حالت ته ګوته نيول شوې چې لا د مور او پلار په بدن کي وي، د سپکو اوبو په څېر، د نه يادولو، دا ځکه چې د آدم عليه السلام پيدايښت

له خاورې شوی، د ده د پیدایښت لپاره داسي الفاظ نه شي کارېدی.

- په وروستي آیت کي د همدې انسان پیدایښت له (ګډي شوې نطفې) ښودل شوی چي معنی ئې له شکه پرته د مور او پلار مختلطه نطفه ده، د همدې لپاره ویلی شو چي د آیت معنی دا ده: آیا په انسان باندي داسي وخت تېر شوی چي د ذکر وړ شی نه وو؟ د پلار او مور په رګونو کي یوه قطره، مهین او بې اهمیته قطره، چي نه یوازي جدي او مهمه ئې نه ګڼي بلکي کرکه ترې لري!! ودې وایي: چا له دې ناڅیزه او مهین شي پیدا کړ ؟ الله تعالی په خپله دې پوښتنې ته ځواب وایي او فرمایي: دا مونږ یو چي انسان مو د نر ښځي له مختلطي نطفې پیدا کړ، او ډول ډول تطوراتو او تحولاتو سره ئې مخامخ کوو، له مختلفو پړاوونو ئې تېروو، هر پړاو د ده لپاره یوه آزموینه ده چي د هغې په ترڅ کي د ده د بقا توان او طاقت آزمویل کېږي! آیا انسان له الله تعالی پرته داسي څوک مومي چي له نطفې د ده په پیدایښت او د بشپړ انسان تر پوړي د ده په رشد او ودې کي څه اغېز ولري!؟

دا دئ ګورئ چي قرآن د انسان د پیدایښت په اړه همغه خبره کوي چي ساینس په شلمي پېړۍ کي وکړه. قرآن وایي چي د انسان پیدایښت له یوې مختلطي نطفې پیل کېږي، ورو ورو وده کوي، یو په بل پسي غړي ورکړی شي، لومړی غوږونه بیا سترګي، بیا د هدایت او لارموندني نور استعدادونه.

راشئ په دې هم لږ غور وکړو چي د (هدینه السبیل: لار مو وروښوده) معنا څه ده؟ آیا مراد ئې فطري هدایت دئ او که د پیغمبرانو علیهم السلام او کتاب په ذریعه د انسان لارښوونه او هدایت؟

په څو دلایلو ویلی شو چي مراد ترې فطری هدایت دئ:

- د آیت الفاظ او ترکیب داسي دي چي ښیي هر انسان د دې الهي پېرزوینې مشمول دئ او الله تعالی ئې دا هدایت په برخه کړی. دا الفاظ او ترکیب ئې یوازي په فطري هدایت منطبق کېدی شي، دا ځکه چي دا راز لارښوونه د هر انسان په

برخه شوې خو د پيغمبرانو عليهم السلام په لاس لارښوونه داسي ده چي ځيني ئې مني او ګټه ترې اخلي او ځيني ئې نه مني او ترې محرومه کېږي.

- تر دې آيت وړاندي فطري هدايت ته اشاره شوې، او ويل شوي چي دا نطفه وروسته سميعاً او بصيراً کړو، چي دا د فطري هدايت اسباب دي.

راشئ وګورو چي د (اما شاکراً و اما کفوراً) معنا څه ده؟

دوه تفسيرونه مخي ته راځي:

الف: موږ لار وروښوده، کتاب مو ورولېږو او پيغمبر مو په دوی کي مبعوث کړ، اوس دا په دوی پوري اړه لري چي د دې الهي لارښووني قدر کوي او که ناشکري، انتخاب د ده په لاس کي دئ، موږ ئې نه مجبوروو.

ب: موږ دا د هدايت او لار موندو اسباب، زړه، عقل، سترګي، غوږونه، د ده په خټه کي کېښودلي، چي زموږ په اراده د ده په خدمت کي دي او د ښه او بد، سمي او خرابي لاري ترمنځ تفکيک او توپير کي د ده مرسته کوي، که څه هم دی د دغو الهي نعمتونو قدر کوي او که ناشکري، د ناشکري په حالت کي هم دا استعدادونه نه ترې سلبوو.

په دوه دليله دوهمه توجيه دقيقه ده:

الف: د آيت د الفاظو دقيقه ترجمه په کي مراعات شوې، که د آيت ترکيب داسي وی: (فمن شاء فليشکر و من شاء فليکفر) نو بيا لومړی توجيه سمه وه، خو ترکيب داسي دئ: (اما شاکراً و اما کفوراً: که شاکر وي که کافر)، دا ترکيب له لومړی توجيه سره سمون نه خوري، دقيق تعبير ئې په دوهمه توجيه کي راغلی.

ب: د لومړی ډلي رأيه کي د (إما شاکراً و إما کفوراً) دقيق تعبير نه دئ وړاندي شوی، دا يوازي فطري هدايت دئ چي هم د شاکر بنده په برخه وي او هم د کفور او ناشکره بنده.

د ماشوم د غوږونو جوړېدا تر سترګو وړاندې پيل شي

قرآن وايي:

brããâ@$B wk‹î% 0%‰ïùr{$ •»Á ßr{$ ìõ¡ 9$ãã9 '±s& ü Ÿ%¨Sqèr * المؤمنون: ۷۸

او دی همغه دئ چي تاسو ته ئې غوږونه، سترګي او زړونه درکړل!! ډېر لږ شکر کوئ.

دلته دوه خبري غور غواړي: د ورکړي لپاره د خلق لکم پر ځای د أنشأ لکم الفاظ راغلي، او د غوږونو يادونه ئې تر سترګو او زړونو وړاندي کړې، دا ولي؟ آيا غوږونه تر سترګو او زړونو وړاندي جوړېږي؟ آيا د غړو د پيدايښت لپاره د (أنشأ) صيغه راوړل کوم خاص مطلب افاده کوي؟ راشئ د دې ځواب له ساينسپوهانو او هغو ډاکټرانو وغواړو چي د ماشوم د پيدايښت د څرنګوالي په اړه ئې ژوري څېړني کړې دي او کلونه کلونه ئې د پرمختللو وسائلو څنګ ته تېر کړي، نن هغوی همدا خبره کوي چي قرآن څوارلس پېړۍ وړاندي کړې!! دوی وايي: د مور په رحم کي لومړی د ماشوم د غوږونو جوړېدا پيل شي، بيا ئې د سترګو او بيا ئې د زړه، او دا هغه حقيقت دئ چي علم د شلمي پېړۍ په پای کي د ډېرو پرمختللو وسائلو په مرسته پرې پوه شو. دوی وايي: دا هر غړی د يوه ځانګړي ژن له لوري په داسي توګه جوړېږي چي د هر غړي لومړنی سلول وده کوي، شمېر ئې ډېرېږي او ورو ورو بشپړ غړی ترې جوړ شي، د جوړېدا لپاره ئې تر ټولو غوره صيغه همدا د أنشأ صيغه ده، ځکه د ورو ورو ودي له لاري بشپړ غړی جوړېږي.

همدا راز تر سترگو وړاندي د غوږ د يادولو بله وجه دا ده چي غوږ تر سترګي ډېر حساس دئ، غوږ د حجاب او پردې له شا هم خبرېږي خو سترګي دا کار نشي کولی، غوږ ستا له حکم پرته تا خبروي خو سترګي به ته په خپله يوه لوري ته اړوې او پرانيستې به ئې نيسي چي اطلاع درکړي، د دماغ پرېکړه د هغو معلوماتو له مخي وي چي د غوږونو او سترګو له لاري ئې ترلاسه کوي، تل ئې کار تر دوی دواړو وروسته پيل کېږي.

آيا د انسان پيدايښت ځانګړی پيدايښت دئ؟

ځيني د انسان د پيدايښت په اړه داسي څه وايي چي نه د الله تعالی له هغه عام سنت سره اړخ لګوي چي د پيدايښت په اړه ئې لري او موږ ئې هره شېبه آثار او مظاهر په خپلو سترګو ګورو، او نه ئې د نورو مخلوقاتو سره ورته بولي، بلکي يو استثنائي پيدايښت ئې ګڼي او وايي: الله تعالی انسان په خپل لاس جوړ کړی او په دې اړه د قرآن په دغه آيت استناد کوي:

MZäP& NŽ9ðGŐ& £ ‰‹Î ãM}Ï z $Jï ‰ă ó@ b& 7 èZB $B ß§ ŠÎû» ƒ A$%

ص: ٧٥ ÇÐÎÈ û,Î$è9$`Ï B

وئې ويل: اې ابليسه! څه شي هغه څه ته له سجدې کولو منع کړې چي ما په خپل لاس پيدا کړ.

دلته دوی د (خلقت بيدی) الفاظ د آدم عليه السلام په خاص او ځانګړي

پیدایښت حمل کوي او وایي چي الله تعالی آدم علیه السلام په خپل لاس جوړ کړ!!
حال دا چي په قرآن کي د نورو شیانو د خلقت په اړه هم دې ته ورته الفاظ راغلي لکه دا آیت:

bqãî»B $g9 Ngù $V»èR& $Zƒ Ÿ‰f& M=Üã $BÏB Ng9 $Zy÷z $R& (#•ƒ Ó9r&

ÇÐÈ یس: ۷۱

آیا دې ته ئې پام نه دئ کړی چي موږ دوی ته هغه څاروي راپیدا کړل چي په خپلو لاسونو مو جوړ کړي او دوی ئې خاوندان دي.

لکه څنګه چي په دې آیت کي (ما عملت ایدینا) عام خلقت افاده کوي نه کوم ځانګړی او خاص خلقت او له دې څخه هیڅوک دا غلطه معنی نه اخلي چي الله تعالی دغه شیان په خپلو لاسونو جوړوي، همداراز له (خلقت بیدی) دا معنی اخیستل چي الله تعالی په خپل لاس د آدم علیه السلام مجسمه جوړه کړه، لویه او قبیح اشتباه ده. دا اشتباه به هغه څوک کوي چي الله تعالی نه پېژني، په پیدایښت کي د ده سننو ته پام نه کوي، دا هره ورځ چي الله تعالی په کوم ترتیب مخلوقات پیدا کوي دا له پامه غورځوي، الله له انسان سره تشبیه کوي او هغه هم له یوه کلال سره، په خپل کچه ذهن کي ئې کلال ته ورته کوم خدای انځور کړی او ګمان کوي چي هغه به آدم علیه السلام دغسي په خپل لاس جوړ کړی وي لکه کلال چي له ختې منګی جوړوي. ډېره ډېره عجیبه ده چي یو انسان هره ورځ په خپلو سترګو ګوري چي الله تعالی خپل مخلوقات څنګه او په څه ترتیب پیدا کوي، څنګه ئې جوړوي، څنګه ئې له یوه حالته بل ته بیایي، خو سره له دې دومره ستره غلطي کوي او د آدم علیه السلام پیدایښت د الهي سننو خلاف او د یوه کلال له کار سره ورته ګڼي. په دې نه پوهېږي چي الله تعالی نه په ذات کي مِثل لري، نه په صفاتو کي او نه

په افعالو کې، د پيدا کولو په فعل کې هم بايد الله له مخلوق سره تشبيه نه کړو، ځوک چې د الله تعالی د پيدا کولو فعل، د انسان له فعل سره تشبيه کوي او لکه څنگه چې انسان په خپلو لاسونو يو کار ترسره کوي، خټه راواخلي، خښتې ترې جوړې کړي، سر پر سر ئې کېږدي او دېوال ترې جوړ کړي، که ځوک د الله تعالی په اړه همداسې گمان وکړي هغه لويه اشتباه کړې او الله ئې له مخلوق سره تشبيه کړی. حال دا چې قرآن فرمايي: ليس کمثله شئ: الله ته ورته شی نشته.

کله چې ما دا برخه ليکله، د يوه معروف کشيش، ادريان روجرز وينا مې اورېده چې د ډاروين په نظريې ئې سخته نيوکه کوله، هغه ئې د کليسا خطرناک دښمن بالو او د ده دا خبره ئې په ډېر شدت او حدت سره ردوله چې انسان له بيزو ارتقاء کړې، د (ارتقاء)، (د بقاء لپاره نزاع) او (د اصلح د پاته کېدو) هغه درې نظريې ئې له بنسټه غلطې گڼلې چې ډاروين وړاندې کړې، ډاروين ته ئې د مجنون، ليوني او رواني بيمار خطاب کاوو او په دې خبري ئې ټينگار درلود چې الله انسان په خپلو لاسونو او خپل صورت ته ورته هيئت کې جوړ کړی، الله ئې د (پلار خدای) په نامه او عيسی عليه السلام ئې د خدای د زوی په نامه ياداوو او ويل ئې: مسيح زموږ لپاره خپلې وينې قرباني کړې او په صليب وځړول شو چې دغه وينه او قرباني ئې د خپلو مسيحيانو د ټولو گناهونو لپاره فديه شي!!

له ځان سره مې ويل: ښايي ډاروين دغو کشيشانو او د دوی خرافاتو د دغې نظريې وړاندې کولو ته اړ کړی وي، هغه خدای چې دوی ئې خلکو ته ښيي، د انسان په څېر خدای، د انسان پلار، هغه چې د عيسی په څېر زوی لري او يا د عيسی په څېر وړوکی شو، دا ئې ومنله چې وينې ئې توی شي، په صليب وځړول شي، دا ټولې ملنډې دي پر ځان يا پر خپل زوی ومني، انسان دې له خټې داسې جوړ کړي لکه کلال چې منگی او مجسمه جوړوي، داسې خدای نه د ډاروين په څېر مجنون ته د منلو دئ او نه د مسيح عليه السلام په څېر پيغمبر ته، دوی ډاروين تکفير کړ او

پلرونو ئې مسیح علیه السلام.

ډاروین او نظریه ئې په حقیقت کي د دوی د خرافاتو په ضد یو عکس العمل وو، دوی د خرافاتو په یوې انتهاء کي او ډاروین ئې په بلي انتهاء کي، انسان نه خدای دئ او نه بیزو، خدای خدای دئ، انسان انسان دئ او بیزو بیزو، نه ئې له بیزو څخه ارتقاء کړې او نه داسي پیدا شوی چي لومړی ئې مجسمه د الله په بڼه او هغه ته ورته جوړه شوې، په اور اینښودل شوې، پخه شوې او بیا الله د خپلي روح یوه برخه په ده کي اچولې او راژوندی شوی!! برعکس انسان، روح او جسم ئې مخلوق دي، یو ځانګړی مخلوق، له نورو ئې توپیر په انسانیت کي دئ، نه په دې کي چي د خلقت ماده ئې بېله وي. که دا انسانیت ترې واخیستل شي، نو نه یوازي یو حیوان دئ بلکي د حیواناتو ډېر بد حیوان دئ، د نورو په څېر له خاوري پیدا شوی، مرګ ژوند ئې داسي دئ لکه د نورو ژوو.

انسان د مضر خوړو په اړه لارښووني ته اړ دئ

که تاسو د نړۍ د ټولو ژوو د خوراک په اړه څېړنه وکړئ نو یو عجیب حقیقت به ستاسو په وړاندي وځلېږي، وبه ګورئ چي په ټولو ژوو کي یوازي انسان داسي دئ چي مجبور دئ د مفید او مضر خوراک په اړه له بله معلومات ترلاسه کړي، نور ژوي داسي پیدا شوي چي د پیدایښت له لومړیو شېبو په دې پوهېږي چي کوم څه وخوري او کوم څه نه، په دماغ کي ئې د مضر او ګټور بوټي او دانې د تشخیص استعداد اینښودل شوی، د دغه استعداد په مرسته د پیدایښت له لومړۍ ورځي سم او ناسم خوراک معلومولی شي، د غرڅه بچی، وری، سېرلی، وزګوړی،

سخوندر، جونگی او ټول نور ژوي او بچيان ئې هغه بوټي نه په خوله کوي چې ورته مضر وي، خو د انسان بچی ډېره، خاوره، سکروټه او هر څه په خوله کوي، تر اوږدې مودې ئې باید مور سمبال کړي او د تاواني شیانو له خوړلو ئې وساتي!! راشئ وګورو چې آیا قرآن د انسان دغي ځانګړتیا ته اشاره کړې که نه؟!! دې مبارک آیت ته لږ ځیر شئ:

$Jçï© ß øm #‰ î ' $gZB Ÿxä r pYgø$ 7 ã_ ‡–r MR& ôãS $ã Š$«»ƒ $Zù r

ÇÌÎÈ ûüÏ Ï»à9$# `B $Rqä3Fù o• f ±9$# nÉ»d $/•t ? Ÿw r البقره: ۳۵

ومو ویل: اې آدمه! ته او مېرمن دي په دې جنت کي مېشت شئ او له کومه ځایه چي غواړئ پر یمانه وخورئ، خو دې وني ته مه نږدې کېږئ، که نه نو له تېري کوونکو څخه به شئ.

د دې مبارک آیت څو اساسي ټکي خاصه توجه غواړي:

- انسان داسي پیدا شوی چي هغه ته باید مفید او مضر، حلال او حرام او ښه او بد وروښودل شي، له نورو ژوندیو مخلوقاتو سره ئې یو اساسي توپیر په دې کي دئ چي نورو ته په فطري توګه خپله لار ښودل شوې، د همغي فطري لارښووني مطابق ژوند کوي، د غرڅه بچی په هغه لومړی ورځ او له پیدایښت څو شېبې وروسته په خپلو پښو ودرېږي، په خپلي مور پسي زغلي، د هغه څه له خوړلو او د هغه کار له کولو ډډه کوي چي ورته تاوان لري، مفید او مضر بوټي پېژني، خو انسان تر اوږدې مودې مور ته سخت اړ وي، اور، تیزې او لوټي ته لاس کوي، هر څه په خوله منډي، که ئې مور څو شېبې ترې غافله شي، یا په اور کي ځان اچوي یا اوبو کي، هغه ته باید ښه او بد، مفید او مضر، شهد او زهر، حلال او حرام عملاً وروښودی شي، هغه تر بل هر مخلوق دې ته زیات اړ دئ چي د ښه ژوند کولو ټولي غوښتني

او مقتضیات ورزده کړی شي، فطري ښوونه ورته کافي نه ده. د ده وضع له نورو مخلوقاتو فرق کوي، دی له ځانګړو استعدادونو سره پيدا شوی، دا دئ ګورئ چي په هغه جنت کي هم ورته ويل شوي: له هر ځايه هر څه پر ېمانه خوړلی شئ خو هغي خاصي وني ته به نه نږدې کېږئ. په دې سره عظيم الشأن قرآن د انسان د فطرت همدغه مهم او اساسي اړخ ته اشاره کړې.

- د انسان لپاره دحلالو شيانو شمېر د حرامو په نسبت دومره زيات وګڼئ لکه په يوه ستر باغ کي چي راز راز وني او مېوې ولري، يوازي يوه ونه ئې داسي وي چي د مېوې خوراک ئې منع شوی وي. عجيبه ده چي انسان په دومره زياتو حلالو اکتفاء نه کوي او حرام ته لاس غځوي!! او دا په خپله د قرآن يو بل علمي اعجاز دئ چي وايي: د حلال او ګټورو خوراکي توکو شمېر د تاواني او حرامو توکو په پرتله زيات دئ.

اما دا چي آدم عليه السلام په کوم جنت کي ځای پر ځای شو؟ د زمکي پر سر کوم جنت کي او که په موعود جنت کي؟ کومي وني ته له نږدې کېدو منع شوی وو؟ شيطان څنګه وتوانېدو چي دي جنت ته ننوځي او آدم او حواء عليهما السلام د ممنوعه مېوې خوړلو ته وهڅوي؟ د دغو پوښتنو په ځواب باندي د پوهېدو لپاره بايد لاندي خبري په پام کي ولرو:

- په دې اړه هم په رواياتو کي کافي او زيات اختلاف شته او هم د مفسرينو تر منځ، هم د جنت د موقعيت په اړه او هم د دې وني د نوعي په اړه، له دې اختلاف څخه معلومېږي چي له پيغمبر عليه السلام صريح او صحيح حديث نه دئ نقل شوی.

- قرطبي او ځيني نور مفسرين دا موعود جنت ګڼي، خو هيڅ دليل ورته نه لري، ټول مفسرين ورسره موافق نه دي، ما دغه رأيه له قرآن سره موافق نه ده موندلې. په داسي حال کي چي د البقرة د سورې په يوه آيت (۳۰ آيت)کي درې ځله ويل

شوي چي آدم علیه السلام به په زمکه کي پيدا کېږي او دلته به خليفه وي او په داسي حال کي چي نه د قرآن په کوم آيت کي صراحتاً يا اشارتاً دا مطلب راغلی چي آدم علیه السلام په آسمان کي پيدا شوی او نه په احاديثو کي، او په هيڅ آيت او حديث کي نه دي ويل شوي چي آدم علیه السلام له پيدايښت وروسته آسمان ته اوچت کړی شوی، نو دا ادعا به څنګه منو چي د ده لومړی اسکان د آسمان په جنت کي وو؟ که داسي وی نو دا مطلب به په ډېر صراحت سره په قرآن کي راغلی وو چي آدم علیه السلام په آسمان کي پيدا شوی، يا په زمکه کي له پيدايښت وروسته آسمان ته بېول شوی. په قرآن د ايمان تقاضا خو دا ده چي له خپله ځانه کوم مطلب ورته منسوب نه کړو او د دې آيت مصداق ونه ګرځو (ام تقولون علی الله ما لاتعلمون: آيا د الله په اړه هغه څه وايئ چي نه پرې پوهېږئ؟!!) برعکس په همغه څه اکتفاء وکړو چي قرآن په خپله ويلي.

- آدم علیه السلام له خاوري او د زمکي پر سر او د زمکي د خلافت لپاره پيدا شوی. دلته وفات شوی او له دې به بېرته راژوندی کېږي. او همدا د ده د اولاد برخليک هم دئ.
- ځينو د (اهبطوا) له لفظ څخه دا مطلب اخيستی چي دوی ته له آسمانه د کوزېدو امر شوی، دا خبره په دوه دليله ضعيفه ده: لومړی دا چي په همدې سورې کي او څو آيته وروسته، بني اسرائيلو ته په همدغه صيغه ويل شوي چي (اهبطوا مصرا: نو مصر ته کوز شئ) او د بنی اسائيلو دا قصه په حقيقت کي له جنته د آدم علیه السلام د کوزېدو لپاره بل مثال او مزيده شرحه ده. دوهم دا چي د (اهبطوا: کوز شئ) امر هغه چا ته کېږي چي د کوزېدو له ځايه په خپله او په خپلو پښو کوزېدی شي. آدم علیه السلام ته له آسمانه په خپله راکوزېدل ممکن نه وو او الله تعالی به څنګه ده ته داسي امر کولو چي دی ئې له عملي کولو عاجز وو؟!! په دې صورت کي خو به الله تعالی فرشتو ته ويل چي آدم له آسمانه کوز کړئ!!

• موعود جنت ته شیطان نشي ننوتی، په موعود جنت کي ممنوعه شجره نشته، موعود جنت ته جنتیان له محاسبې وروسته ننوځي. آدم علیه السلام له پیدایښت وروسته په داسي جنت کي ځای پر ځای شوی چي هلته هم شجرة ممنوعه وه او هم شیطان ورتلی شو. په موعود جنت کي نه شجرة ممنوعه شته او نه شیطان ورتلی شي. شیطان لادمخه رټل شوی وو، موعود جنت ته د ده ننوتل ممکن نه وو.

• د جنت لغوي معنی باغ دئ او په قرآن کي د جنت لفظ یوازي د موعود جنت لپاره نه دئ کارول شوی. په داسي حال کي چي جنت د مېوې باغ ته ویل کېږي او له دې معلومېږي چي شجره ممنوعه به د مېوې یوه ونه وه، قرآن نه ده ښودلې، موږ ته په کار ده چي په دې اړه له ځانه څه ونه وایو، خو متأسفانه ځینو په دې اړه هم له اسرائیلي روایاتو ډېر څه رانقل کړي، هغه ئې د (غنمو ونه) ګڼلې، نه ئې دې ته پام کړی چي د (غنمو نه ونه وي او نه ئې باغ)!! او نه هم دې ته چي الله تعالی یوازي هغه څه انسان ته حراموي چي ضرر ئې تر ګټي زیات وي.

• موعود جنت ته داخلېدل له محاسبې وروسته ترسره کېږي. دا جنت په اصل کي د انسان د عملونو محصول دئ، لکه چي په روایاتو کي راځي: د جنت زمکه سمسوره او اوبه ئې خوږې دي، ستاسو له تسبیح د جنت وني او له نېکو عملونو مو د جنت قصرونه جوړېږي.

له دې دلائلو په څرګنده معلومېږي چي دا جنت د زمکي پر سر وو نه په آسمان کي، د هغو مفسرینو رأیه صحیح ده چي دا جنت د زمکي پر سر ګڼي او دا رأیه چي دا همغه موعود جنت او په آسمان کي وو له اسرائیلي روایاتو اخیستل شوې رأیه ده، د دې په تأیید کي ټول استدلالات ډېر ډېر ضعیف دي، نه په نقل سره دا خبره ثابتولی شي او نه هم په عقل سره، د دوی ځیني خبري خو د ډېر تعجب وړ دي، مخصوصاً جنت ته د شیطان د ننوتو په اړه د دوی وینا، ځینو ئې ویلي چي شیطان د مار په خوله کي پټ ورننوتی او ځینو ویلي چي له بهره د دېوال له شا،

يا د جنت په دروازه كي، يا له جنت څخه د وتو په وخت كي او حتى له زمكي ئې د آسمان په جنت كي هغوی وسوسه كړي!! او ځينو خو هومره بې باكي كړې چي ويلي ئې دي: شيطان د ملائكو له ډلي او حتى د دوی استاد وو!! دوی دې ته هم پام نه دئ كړی چي كه آدم عليه السلام شيطان په خپلو سترگو ليدی نو نن به د ده اولاد هم هغه په خپلو سترگو ليدو او دې ته ئې هم توجه نه ده كړې چي آدم عليه السلام ته د شيطان وسوسه بايد همغسي وي لكه نن چي د ده اولاد وسوسه كوي، د وسوسې له لفظه معلومېږي چي شيطان آدم عليه السلام ته ځان نه دئ ښودلی، بلكي د ده په زړه كي ئې وسوسه اچولې ده، همغسي لكه نن چي د ده د اولاد په زړه كي وسوسې اچوي. كه د دوی د استدلالونو په اړه لږ غور وكړئ نو هر يو به ئې د عقل او مشاهدې خلاف ومومئ. نه پوهېږو چي ولي نه وايي: د آدم عليه السلام جنت داسي وو لكه بني اسرائيلو ته د من او سلوی وركول او د وريځو سيوري وربانديي جوړول، له جنته ئې هبوط داسي وو لكه د بني اسرائيلو هبوط، شيطان داسي وسوسه كړل لكه د ده اولاد چي وسوسه كوي، دا ځكه چي د آدم عليه السلام په قصه كي الله تعالى موږ ته (انسان) او د هغه ځانگړتياوي او خصوصيات معرفي كوي، د انسان د عروج او زوال عوامل راښيي، شيطان او د هغه وسوسې را په گوته كوي، دا زموږ د جد قصه ده، د دې قصې په هينداره كي بايد خپل مخ وگورو او خپل ځان وپېژنو، مگر نه گورئ چي د آدم عليه السلام له دغي قصې وروسته د بني اسرائيلو د عروج او هبوط قصه راغلې، مگر دا قصه د هغې لپاره شرحه نه ده؟!

قرآن په جنت كي د آدم عليه السلام د ځای په ځای كېدو او د ممنوعه شجرې په يادولو سره يوه ستر علمي حقيقت او د انسان يوې ځانگړتيا ته اشاره كړې، خو د بايبل ليكوال له دې يوه خندونكي بې بنسټه قصه جوړه كړې او ځينو مسلمانانو د بايبل په دغو غلطو ويناوو استناد كړی او د قرآن آيتونه ئې د همدې پر بنسټ تأويل كړي!!

انسان یوازینی بربنډ مخلوق

که تاسو د عالم ټولو ژوو ته ځېر شئ نو وبه ګورئ چي الله تعالی د زمکي په سر هر ژوي ته داسي لباس ورکړی چي هم ښایسته دئ، هم ئې په ځان برابر دئ، نه ګنډل غواړي او نه اوبدل، نه زړېږي او نه شړېږي، هم ئې په ژمي کي له یخنۍ ساتي او هم په دوبي کي له تودوخي. د ځینو لباس خو دومره ښایسته دئ چي که د نړۍ ټول انسانان راغونډ شي نو نه په دې ظرافت، لطافت، ښایست او رنګ کي داسي لباس اوبدلی شي او نه ئې ګنډلی. په ټولو ژوو کي یوازي انسان هغه مخلوق دئ چي بربنډ دئ، د نورو په څېر جامه نه لري، دې ته اړ دئ چي ځان ته به جامه جوړوي، د ژمي لپاره بېله او د دوبي لپاره بېله، راشئ وګورو چي آیا قرآن دې ستر او مشهود حقیقت ته اشاره کړې که نه؟ د قرآن دې آیت ته ځیر شئ:

ãÍ\ƒ þZ f ßS`Ë Nãƒq/& I •z & $J. ß»Üøx 9$$Nà6 Y^Ïÿø ƒ ŵ PŠ#ä ûÓÍ_6»ƒ

Ÿw ßJ øm ôÏB ¼çµè ô%r qèd Nä31•ƒ ¼çR) $JÍÎ ªäöq™ $JßJƒÎãä $Jå• $7Ï $Jkâã

ÇËÐÈ bqãZÏBsãÿw ûïÏ%©#Ï äs‹Ïr& ûüÜ»Šx 9$$Zùè _ $R) Nåãr•? الاعراف: ۲۷

اې د آدم اولاده! پام چي شیطان تاسو ونه غولوي، همغسي لکه چي ستاسو مور پلار ئې له جنته وایستل، جامه ئې ترې ایستله چي بدن ئې وروښیي (بدن ئې ورته ښکاره او لوڅ کړي)، دی او قبیله ئې تاسو په داسي توګهویني چي

تاسو ئې نشئ ليدلی، موږ شيطانان د هغو دوستان گرځولي چي ايمان نه راوړي.

په دې مبارک آيت کي څو اساسي خبري تر سترگو کېږي:

- انسانانو ته ويل شوي چي د شيطان وسوسو ته تسليم نشي.
- شيطان د دې باعث شو چي د انسانانو لومړني پلار مور له جنته ووځي.
- دوی ئې لومړی له جنته ايستلي بيا ئې جامه ترې ايستلې.
- دا جامه يو ځلي نه ده ترې ايستل شوې بلکي ورو ورو ترې ايستل شوې، د ينزع صيغه همدا مطلب افاده کوي.
- د شيطان هدف دا وو چي انسان لوڅ او بربنډ کړي، دی پوهېدو چي د دې کار پايلي انسان ته څومره خطرناکي دي، له ده سره د خپلو شيطاني منصوبو په عملي کولو کي څومره مر سته کوي، څومره فتنې ورباندي راولاړولی شي، د انسان د بې لاري کولو لپاره له دې څومره استفادې کولی شي!!
- هغه مو داسي خطرناک دښمن دئ چي په هر گام کي ئې تاسو ته کمين نيولی، تاسو ئې نه گورئ او هغه مو ويني.
- هغه کسان له شيطان سره دوستي کوي او د وسوسو تر اغېز لاندي ئې ځي چي ايمان نه راوړي، مؤمنان له شيطان سره دوستي نه پالي او نه غواړي د وسوسو تر اغېز لاندي ئې راشي.

د دې آيت د دغي فقرې Nå¥r•? Ÿ ß] ɶm ôÜ ¼çè÷%r qè Nå1•ƒ ¼çR] په اړه د محققو علماوو رأيه دا ده چي انسانان نشي کولی شيطان او د ده قبيله په خپلو سترگو وگوري، دوی هغه آراء او روايات ضعيف او بې اعتباره گڼي چي د شيطان په ليدل کېدو ترکيز کوي. د دې آيت الفاظ هومره صريح او واضح دي چي نه شک ته کوم مجال پرېږدي او نه بلي توجيه ته. په قاطع او پرېکنده توگه وايي چي تاسو

شیطان او د ده قبیله نشئ لیدی.

- د دې معنی دا ده چې انسان په لومړي سر کي داسي طبیعي جامه درلوده لکه ټول نور ژوي، دا جامه د ممنوعه وني د مېوې د خوړلو په وجه ترې ایستل شوې، شیطان دا کار پرې کړی او د دې تر شا د شیطان یوه خطرناکه شیطاني منصوبه وه!! راشئ دغو مطالبو ته لږ په دقیق او علمي نظر ځیر شو:
- د قرآن له وینا معلومېږي چې انسان په سر کي داسي نه وو، وروسته بربنډ شوی، له لوڅېدو مخکي ئې داسي جامه وه چې هیڅکله به نه بربنډ کېدو، تل ئې دی پټ ساتو، نه د جامو اوبدلو ته اړ وو او نه ګنډلو ته، لکه چې قرآن فرمایي:

þÝ f ßß$ `Ë %ãÝ_Ì÷ ãÿù š• Å÷“Ïr 7©Ãã #‹»d bÎ ßŠ$«¯ƒ $Zšàù

$kŽÏù (ãJâ? Ÿw 7R&r ÇÑÑÈ 3“•è? Ÿwr $kŽÏù íqèB žw& 7 9 bÎ ÇÐÑÈ #+ãFù

طه: ۱۱۷-۱۱۹ ÇÒÈ 4sÓ? Ÿwr

اې آدمه! یقیناً چې دا (شیطان) ستا او ستا د مېرمني دښمن دئ، نو داسي نه چې له جنته مو وباسي که نه نو په مصیبت کي به پرېوځې. یقیناً چې په دې کي به تا ته دا درپه برخه وي چې نه به وږی کېږې او نه به بربنډ کېږي. او ته به نه په کي تږی کېږې او نه به دي ګرمي کېږي.

لکه چې ګورئ په ۱۱۸ او ۱۱۹ آیتونو کي ویل شوي: الله تعالی آدم علیه السلام ته ویلي چې په جنت کي به ستا حالت داسي وي چې نه به وږی کېږې، نه به بربنډ کېږي، نه به تږی کېږې او نه به دي ګرمي کېږي. یعني لوږه او تنده به نه ګالې، تل به دي پرېمانه خوراک څښاک په برخه وي، نه به له یخنۍ ځورېږي او نه له تودوخي، داسي جامي دي په برخه شوې چې هم دي له یخني ساتي او هم له

تودوخي.

د یو سل اتلسم آیت له وروستۍ فقرې په ډېر وضاحت او صراحت سره معلومېږي چي دا جامه کومه مصنوعي جامه نه وه، ځکه په مصنوعي جامه کي انسان حتماً او په وار وار بربنډ کېږي، د غسل په وخت کي، د زړښت په صورت، د شړېدو او شلېدو په نتیجه کي، په بلي د بدلولو په وخت کي، خو دا آیت وایي چي ته به په جنت کي هیڅکله نه بربنډ کېږي، نو د دې معنی یوازي دا کېدی شي چي دا جامه یوه داسي طبیعي جامه وه چي د دوی له بدن سره نښتې وه، همغسي لکه چي الله تعالی ټولو نورو ژوو ته ورکړې، دا جامه د ممنوعه مېوې د خوړلو په نتیجه کي ترې ایستل شوې، له همدې کبله اوس ګورو چي په ټولو ژوو کي یوازنی بربنډ مخلوق انسان دئ چي مصنوعي جامې ته ضرورت لري، په ژمي کي تودو جامو ته او په دوبي کي سړو ته. دې ته مو پام وي چي مصنوعي جامه انسان په خپل لاس جوړوي، کله د حیواناتو له پوستکي، کله د دوی له وړیو، کله له سونډو او وریښمو او کله له نیلون، الله تعالی چي کومه جامه مخلوق ته ورکوي هغه مصنوعي نه بلکي طبیعي جامه وي، چي نه خیرنېږي، نه شړېږي، نه زړېږي او نه بدلولو ته ضرورت لري.

- د قرآن د وینا له مخي انسان له دې جامې د یوې اشتباه په نتیجه کي محروم شو، د ممنوعه شجرې مېوه ئې وخوړه او په دې سره هغه جامه ترې وایستی شوه او بربنډ شو، لومړی ئې د ونو له پاڼو ځان ته جامه جوړه کړه او وروسته ئې نوري جامې، ځیني ئې یوازي د ځان پټولو لپاره، ځیني ئې د ښایست او سینګار لپاره او ځیني ئې د تقوی لباس، سنګین، باوقاره له ګناه څخه مانع لباس. له کومي ورځي چي انسان له لومړنۍ الهي جامې محروم شوی او په خپل لاس د جامو جوړولو ته اړ شوی، نو همدا جامه د انسانانو ترمنځ د تفریق، تبعیض او یو پر بل د لویي او تېري وسیله ګرځېدلې، نه ګورئ چي په دغه جامه کي څومره ظلمونه کېږي، په عسکري

او پوليسي جامو کي هره ورځ څومره بې ګناه انسانان ځورول کېږي، څومره شريف انسانان د خړو جامو په سبب تحقير کېږي، څومره ذليل انسانان په فاخره جامو کي تر نورو ځان لوړ ګڼي، نه ګورئ چي يوه له خپلي جامې د ګيدړې پوستکی جوړ کړی خلک پرې غولوي، بل له جامو د پسه په څېر بې آزاره برېښي خو په سينه کي ئې د لېوه زړه او هغه بل به په خپلو جامو سره ځان داسي ښيي چي زمری دئ خو تر ګيدړ به زيات بې زړه او جبون وي. الله تعالی انسان ته د جامو جوړول ورښودلي، د دې لپاره چي ځان له تودوخي او يخنۍ پرې وژغوري او د هغه لباس ئې په دريو ډولونو وېشلی: د ځان پټولو لباس، د ښايست لباس او د تقوی لباس، خو انسان له خپلي جامې يا د غولولو وسيله جوړه کړې، يا د ظلم او تېري وسيله، يا يو پر بل د لويي او تکبر ذريعه!! دا همغه څه وو چي شيطان غوښتل، د شيطان د خطرناکي منصوبې اصلي موخه همدا وه.

بايبل هم د آدم عليه السلام او د ده د مېرمني د بربنډېدو قصه کوي خو ډېره کچه، غير علمي، د واقعيتونو خلاف او افسانې ته ورته، وايي: کله چي حواء او آدم د ممنوعه وني مېوه وخوړه نو همدا وخت پوه شول چي دوی له وړاندي بربنډ ول خو خپل بربنډتوب ئې نه احساساوو، دا د معرفت مېوه وه، د دغي مېوې په خوړلو سره د دوی سترګي پرانستل شوې، معرفت ئې په برخه شو او خپله بربنډتيا ئې احساس کړه!! خو هر عاقل انسان پوهېږي چي دا ډېره ډېره مسخره خبره ده چي د دغي مېوې له خوړلو مخکي دوی خپل بربنډتوب نه احساساوو او له خوړلو وروسته پوه شول چي بربنډ دي!! او دا څکه چي مخکي بې معرفته ول او د معرفت د مېوې له خوړلو وروسته ئې سترګي پرانستل شوې او خپل لوڅوالی ئې احساس کړ!! حقيقت د دې خبري کاملاً عکس او دا دئ چي: الله تعالی د زمکي په سر هر ژوي ته داسي لباس ورکړی چي هم ښايسته دئ، هم ئې په ځان برابر دئ، نه ګنډل غواړي او نه اوبدل، نه زړېږي او نه شړېږي، هم ئې په ژمي کي له يخنۍ

ساتي او هم په دوبي کي له تودوخي. په ټولو ژوو کي يوازي انسان هغه مخلوق دئ چي بربنډ دئ، د نورو په څېر جامه نه لري، دې ته اړ دئ چي ځان ته به جامه جوړوي، د ژمي لپاره بېله او د دوبي لپاره بېله، د قرآن له وينا معلومېږي چي انسان په سر کي داسي نه وو، وروسته بربنډ شوی، له لوځېدو مخکي ئې داسي جامه وه چي هيڅکله به نه بربنډ کېدو، تل ئې دی پټ ساتو، نه د جامو اوبدلو ته اړ وو او نه گنډلو ته، له دې جامو د يوې اشتباه په نتيجه کي محروم شو، د ممنوعه شجرې مېوه ئې وخوړه او په دې سره هغه جامه ترې وايستی شوه او بربنډ شو، لومړی ئې د ونو له پاڼو ځان ته جامه جوړه کړه او وروسته ئې نورې جامې، ځيني ئې يوازي د ځان پټولو لپاره، ځيني ئې د ښايست او سينگار لپاره او ځيني ئې د تقوی لباس، سنگين، باوقاره له گناه نه مانع لباس. د بايبل ليکونکي د آدم عليه السلام بربنډېدا هغسي توجيه کړې، له سره لوڅ ول، خو نه پرې پوهېدل، د معرفت د ميوې په خوړلو سره پرې پوه شول!! په مسلمانانو کي د بايبل تر اغېز لاندي راغلي خلک د آدم عليه السلام له لومړني لباس څخه داسي تعبير لري چي گواکي دا به له وړيو، ورېښمو، سنډو او يا مالوچو اوبدل شوې کومه جامه وه، چي د ده په قد قامت برابره گنډل شوي وه، حال دا چي اوبدلې او گنډل شوې جامه بني آدم جوړه کړې، الله چي کومه جامه ورکوي هغه اوبدل او گنډل نه غواړي. دوی نه د قرآن الفاظو ته پام کړی او نه هغه څه ته چي هره شېبه ئې په خپلو سترگو گوري، يوې خوا ته په مليونو هغه ژوي گوري چي په ښايسته الهي جامو پټ دي او بلي خوا ته يوازي بني آدم چي له دې جامې محروم او دې ته اړ شوی چي له وړيو، ورېښمو، سنډو، نيلون او يا مالوچو ځان ته جامه جوړه کړي، قرآن په دې سره يو ستر علمي حقيقت بيان کړی خو د اسرائيلي رواياتو په دام کي پرېوتو کسانو له دې افسانه جوړه کړې.

انسان او زده کړه

په اصل کي انسان (بې علمه) دئ، په تدریج سره زده کړه کوي او علم ترلاسه کوي. د انسان د پوهي او علم تفاوت د نورو ژوو له شعور او پوهي سره په دې کي دئ چي نور ژوي ثابت او محدود علم لري، له مخکي د دوی په ختېه او دماغ کي ایښودل شوی، په فطري او الهامي توګه ورته تفهیم شوې چي څنګه ژوند وکړي، کوم کوم کارونه وکړي، څه وخوري او د څه له خوراکه ډډه وکړي، څنګه مفید او مضر سره بېل کړي، خو انسان کولی شي چي تر هغه څه زیات هم زده کړي چي په فطري او الهامي توګه ورښودل شوي او په ضمیر کي ئې ایښودل شوي. دی کولی شي زده کړه وکړي، د خپلي پوهي سطحه لوړه کړي، اسرار کشف کړي او پټ حقایق ځان ته معلوم کړي، په (لوستلو)، (لیکلو) او له (قلم) څخه په استفادې سره د خپلي حافظې ظرفیت لوړ او پراخ کړي او په هغه څه هم پوه شي چي نور پرې پوهېدلي او دی ترې غافل وو او له پېژندو ئې عاجز. که انسان ته له (قلم) څخه د استفادې استعداد نه وی ورکړی شوی او په لیک او لوست نه پوهېدی نو د هر چا علم او پوهه به له ده سره پاتې کېده، نه به په دې توانېدو چي د نورو له پوهي او تجربو ګټه واخلي او نه به ئې خپل تجارب او علم نورو ته انتقالولی شو. دا د انسان د پوهي او علم په اړه یو دقیق او علمي انځور دئ. راشئ وګورو چي قرآن په دې اړه څه وایي، د قرآن دغو آیتونو ته ځیر شئ:

7 Ś r ù%$ÇÈ @ã ôB `» ¡ SMM$,={ ÇÈ ,={ “ Ï%$ 7 Î ÉÕ$ ù%$

العلق: ١-٥

ولوله په نوم د خپل رب، هغه چي پيدا ئې کړ. انسان ئې له ځوړندو پيدا کړ. ولوله چي رب دې ډېر کريم دئ. آ چي په قلم ئې پوهه ورکړه. انسان ته ئې ورزده کړل څه چي نه پرې پوهېدو.

دا مبارک آيتونه چي پر رسول الله ﷺ نازل شوي لومړي آيتونه دي او د قرآن نزول په همدغو آيتونو پيل شوی، څو مهمي خبري ئې زموږ پام ځان ته جلبوي:

الف: د الله تعالی له لوري وحي د اقرأ (ولوله) په امر پيل شوې او دا ښيي چي د اسلام له نظره د (لوست) مقام او منزلت څومره لوړ دئ او څومره اهميت لري، دا د الله تعالی لومړی امر دئ، په دغه امر سره ئې د وحي لړزل پيل کړي.

ب: لوستل د خپل رب په نامه او د هغه په مرسته پيل کړه، هغه رب چي هر څه ئې پيدا کړي، ته او دا هر څه يوازي يو رب لرئ، چي هم ستا رب دئ او هم د نورو ټولو مخلوقاتو رب.

ج: د (اقرأ) له امره معلومېږي چي د وحي فرشتې بايد دا لومړی وحي په ليکلې بڼې کي د پيغمبر عليه السلام مخي ته ايښې وي.

په دې اړه چي (انسان له ځوړندو پيدا شوی) څو خبري د توجه وړ دي:

الف: علق د علقة جمع ده، اصلي معنا ئې ځوړند ده او دلته په دې خاطر د جمع په صيغه راغلې چي له انسان څخه مراد ټول انسانان دي، يعني ټول انسانان ئې له ځوړندو شيانو پيدا کړي.

ب: قرآن د ټولو ژوو پيداېښت له اوبو او د انسان د پيداېښت لومړی ماده خاوره او د جوړښت پيل ئې له نطفې ګڼي، دغه نطفه وروسته د علقې بڼه غوره کړي.

۳-۴ آيتونه وايي: ولوله چي ستا رب ډېر کريم دئ، دا د الله تعالی د کرم او

پېرزويني ځرګنده نښه ده چې انسان د يوه (ځوړند توکي) له حالته هغه ځای ته رسوي چې (کامل انسان) ترې جوړ شي، ليک او لوست ورښيي، انسان يوازينی مخلوق دئ چې کولی شي د (لوستلو) له لارې د بل په خبره پوه شي او د (ليکلو) له لارې خپل معلومات خوندي کړي او خپل پيغام نورو ته ورسوي او په دې سره د خپل سلف له قيمتي تجاربو ګټه واخلي، د معلوماتو د ضايع کېدو مخه ونيسي او راتلونکي نسل ته ئې انتقال کړي، له انسانه پرته دا وړتيا او امتياز په هيڅ ذيروح کې نه ګورو، الله تعالی په انسان کې دا استعداد او وړتيا ايښې ده چې له (قلم) د تعليم او تعلم وسيله جوړه کړي، له دې اړخه ئې انسان ته پر ټولو نورو مخلوقاتو فضيلت ورکړی. له دې مبارک آيته څو اساسي مطالب استنباطولی شو:

الف: په (قرائت)، (علم) او (قلم) سره هم انسان ته پر نورو مخلوقاتو فضيلت ورکړی شوی او هم په خپله د انسانانو تر منځ يوه ته پر بل فضيلت.

ب: (قلم) د زده کړې او پوهې ډېره اغېزمنه وسيله ده، په دې سره انسان د دې مجال تر لاسه کوي چې په ډېرو هغو حقايقو پوه شي چې له بلې لارې پرې پوهېدل ورته ممکن نه وو.

ج: لکه څنګه چې دلته د (علم بالقلم) الفاظ په دې معنا دي چې انسان ته له قلم څخه د استفادې استعداد ورکړی شوی، الله تعالی د هغه په فطرت کې دا ملکه ايښې چې قلم جوړ کړي، خپل ما في الضمير وليکي او نورو ته ئې انتقال کړي او له دې د زده کړې او تعليم او تعلم وسيله جوړه کړي، همدا راز په نورو آيتونو کې دې ته ورته راغلي الفاظ لکه (علمه البيان) او (علم آدم الاسماء کلها) هم هغو استعدادونو ته اشاره کوي چې انسان ته ورکړی شوي، انسان ته د (بيان) ملکه ورکړی شوې، کولی شي خپل (مافی‌الضمير) اظهار کړي او له کلماتو او الفاظو په استفادې سره خپل قصد، هدف، نظر او پيغام تشريح او توضيح کړي، هغه ته د هر څه د پېژندو او په هر څه د يوه مناسب نوم ايښودو استعداد ورکړی شوی، هغه کولی شي خپله پوهه

د نومونو په قالب کې ترتیب، تنظیم او حفظ کړي او نورو ته ئې انتقال کړي. دا د انسان یوه ځانګړتیا ده، دا صفت په نورو مخلوقاتو کې نشته، په دې سره الله تعالی انسان ته پر ټولو مخلوقاتو فضیلت او شرف ورکړی. هغه محترم مفسرین چې د (علم آدم الاسماء کلها) آیه په بلې بڼې تفسیروي او وایي چې اسماء توقیفي دي، د الله له لوري وضع شوي او آدم علیه السلام ته ښودل شوي، سخته اشتباه ئې کړې، تفسیر ئې هم تفسیر بالرأی دئ، نه تفسیر قرآن بالقرآن او هم د واقع خلاف، عملاً ګورو چې ټول نومونه انسان په خپله وضع کوي، د هر نوې توکي لپاره نوی نوم غوره کوي، که د دوی دا تعبیر ومنلی شي د (علم بالقلم) او (علمه البیان) آیتونه به د دوی د اسلوب له مخې څنګه تفسیروو؟ که خبره داسې وی لکه دوی چې وایي، نو باید د ټولو شیانو نومونه، په ټولو ژبو کې سره ورته وی؟ خو عملاً ګورو چې خبره د دې عکس ده.

سره له دې چې قرآن (قلم)، (لیک) او (لوست) ته دومره اهمیت ورکړی او سره له دې چې پیغمبر علیه السلام ته د وحي په پیل کې لومړی لارښوونه د قرائت او قلم په اړه ده او ورته ویل شوي چې قلم د تعلیم او تعلم ستره وسیله ده، خو متأسفانه زموږ په زړو دیني مدرسو کې (قلم) هېر شوی، له دغو مدرسو چې څوک فارغېږي په لیکلو نه پوهېږي!!

له پنځم آیته څو مطالب ترلاسه کولی شو:

الف: د انسان پر مخ چې د معرفت هره دروازه پرانستل کېږي او په هري نوې خبري چې د پوهېدو توفیق ترلاسه کوي، د ده هر(کشف) او په هر سر او راز پوهېدل ئې په حقیقت کې د الله تعالی یوه پېرزوینه ده، دا دروازه د ده له لوري ورته پرانستل کېږي، په دغو حقایقو د پوهېدو توفیق دی ورکوي او د دغو اسرارو د کشف توان دی ورکوي، هر چا ته علم او پوهه دی ورکوي، سترګې، زړه، غوږونه، دماغ او اعصاب ئې د ده په اراده ورته کار کوي، لار ورته ښیي او د ښه او

بد، مفید او مضر په پېژندلو کي ئې مرسته کوي، په هر څه چي انسان علماً احاطه کوي او په کوم څه د پوهېدو توفیق ترلاسه کوي نو دا ټول د الله په خوښه او اذن او په همغه حد کي وي چي الله ئې وغواړي.

ب: د دې عالم یوه برخه داسي ده چي انسان ئې له وحي پرته له بلي هیڅ لاري نه شي پېژندی، الله تعالی د وحي په لېږلو سره انسان ته په هغه څه د پوهېدو امکان هم میسر کړ چي له دې پرته ئې درک کول او پېژندل ورته ممکن نه وو.

اوس نو تاسو د قرآن دا علمي، دقیقه او په حقیقت او واقعیت ولاړه وینا د بایبل له دغي بې بنسټه ادعاء سره مقایسه کړئ چي وایي: انسان د معرفت د وني مېوه وخوړه، سترګي ئې پرانستل شوې، د ځان او خپل ماحول په حال پوه شو.

موږ درد څنګه احساسوو؟

دا هم یوه علمي پوښتنه ده چي انسان دردونه څنګه او د بدن د کومي برخي په مرسته احساسوي، علم وایي چي د انسان په بدن کي له دوو تر څلورو ملیونو د درد احساسولو نقطې شته، چي د حساسیت کچه ئې له یوې تر بلي ساحې توپیر لري، دا نقطې اکثراً د انسان په پوستکي کي دي، د همدې لپاره موږ دردونه په پوستکي کي احساسوو. راشئ د علمي تحقیقاتو دا وینا د قرآن خوا کي کېږدو او وګورو چي قرآن په دې اړه څه وایي، د قرآن دې آیت ته ځیر شئ:

Nèߊqè㠁 ðMg?Ö W $J=ä #Y$R bÏŽÎóÁç $ôÙ $ZÏ»f$«Î ¨ráy. ûïÏ%©!$ b¨)

$VŠÅm #“ƒÍã b‰. ©$žc Î >#‹ è$(qèrä‹Ï $dŽöî #Šqã_ b¨Z%/

ÇÎÏÈ النساء: ۵۶

یقیناً هغه چي زموږ په آیتونو کافران شوي، ژر به ئې په اور کي ننباسو، کله چي ئې څرمني پخې شي نو په عوض کي به له دغو پرته نوري څرمني ورکړو، چي عذاب وڅکي، بې شکه چي الله باحکمته عزیز دئ.

په دې آیت کي د قرآن یو بل علمي اعجاز زموږ مخي ته راځي: قرآن ویلي چي کافران به په اور کي سوزي، کله چي د دوی څرمن وسوزي، بله څرمن به ورکړو، ترڅو عذاب وڅکي، یعني انسان په پوستکي سره د سوزېدو درد احساس کوي، که پوستکی نه وي نو دا درد نه احساسوي. او دا هغه حقیقت دئ چي څوارلس پېړۍ وروسته انسان ورباندي پوه شو. اوس پوه شو چي د درد د احساسولو ډېری عصبي رشتې او نقطې په پوستکي کي دي.

د ګوتو د سرونو ګاري

نن هر چا ته دا حقیقت جوت شوی چي د انسانانو د ګوتو د سرونو ګاري یو ډول نه دي، د همدې لپاره اوس د کشف او تحقیق ادارې، پولیسان او محاکم تر عکس د ګوتو د سرونو نښو ته اهمیت ورکوي، له هر متهم څخه تر هر څه وړاندي د ګوتو د سرونو نښه اخلي، د جرم په ځای کي د ګوتو په نښو پسي ګرځي، او په دې باور دي چي په دنیا کي د دوو انسانانو د ګوتو د سرونو ګاري یوه بل ته ورته نه دي!! راشئ وګورو چي آیا قرآن هم دې حقیقت ته اشاره کړې که نه! د قرآن دې

آيتونو ته ځير شئ:

“ È¤¡ š b& #?ã ûïíf Ÿ‰»% 4?/ ÇÌÈ ¼çµB$àÏã ì Jçµ ` ¨9® ß» ¡ RÏ ÿMš$Ü ¡ tø&

ÇÍÈ ¼çµR$Z/ القيامه: ۳-۴

آيا دا انسان انګېري چي د ده هډوکي به راغونډ نه کړو؟ ولي نه، په دې برلاسي يو چي د ګوتو سرونه ئې برابر کړو.

تر دې وړاندي آيتونو او دغو دوو آيتونو کي د قرآن هغه مخاطب ته چي د قيامت په راتلو باور نه لري داسي ويل شوي: نه؛ داسي نه ده چي ته ئې انګېرې، قيامت يو مسلم حقيقت دئ، حتماً به راځي، له قيامته ستا انکار خوشی بې بنسټه انکار دئ، ستا (نفس لوامة) په دې شهادت ورکوي چي د قيامت او محاکمې او محاسبې ورځ به حتماً راځي. که ستا په نفس کي داسي قاضي شته چي په هر غلط کار تا ملامتوي، آيا دا د دې خبري شهادت نه ورکوي چي ستا هغه رب به هم تا په خپلو غلطو کارونو ملامتوي چي دغه قاضي ئې ستا په ضمير کي ايښی، تا ته ئې د ښه او بد په اړه د قضاوت ملکه او استعداد درکړی. په همدې سلسله کي فرمايي: آيا انسان دا ګمان کوي چي د ده وراسته هډوکي او په خاورو بدل شوي اندامونه د بيا راغونډولو نه دي او الله به بيا د ده جثه جوړه نه کړي او هغه ته به سا ورنکړي!! په داسي حال کي چي الله نه يوازي د ده په بيا راژوندي کولو قادر دئ بلکه په دې هم قادر دئ چي د ده د ګوتو د سرونو ليکي او ګاري په خپل مخکني شکل کي بيا جوړي کړي. د قيامت په اړه د انسان د انکار وجه دا نه ده چي هغه ته کافي او قانع کوونکي دلايل په لاس نه دي ورغلي او يا له دې حقيقته د ده انکار د جهل او ناپوهۍ په وجه دئ، داسي نه ده، برعکس د ګناه اراده او په راتلونکي کي د فجور او بدکارۍ عزم ئې دې ته هڅوي چي له قيامت څخه عمداً انکار وکړي. په قيامت

باور خو د ده د وجود په خټه کي ایښودل شوی، د ده وجدان د قیامت او حساب کتاب یوه څرګنده بېلګه ده، د ده مشکل له دې راولاړ شوی چي (هوی او هوس) ئې دې ته اړ کوي چي د خپل (وجدان) او (عقل) پرېکړه تکذیب کړي، د ده قضاوتونه له هوس راخوټېږي، تل د خپل وجدان د حکم او غوښتني خلاف ګناه ته ملا تړي. که دی د خپل هوس فرمان ته غاړه کښېنږدي، او د ګناه د ارتکاب اراده او عزم پرېږدي نو د ده او قیامت ترمنځ به ټول حجابونه له منځه ولاړ شي او په خپل نفس کي به د هغه لپاره شواهد ومومي.

ګورئ چي په دې مبارکو آیتونو کي د قرآن یو بل علمي اعجاز زموږ مخي ته راځي او وايي: آیا له قیامته منکر انسان داسي ګمان کوي چي وراسته هډوکي به ئې بیا راغونډ نه کړو؟ آیا بیا ژوندون ورته محال برېښي؟!! په دې دي پوه شي چي نه یوازي بیا به ئې ژوندی کړو بلکي د ګوتو د سرونو ګاري به ئې هم په مخکنۍ بڼه کي جوړي کړو؟ سره له هغو توپېرونو چي د یوه ګوتي ئې له بل سره لري.

ژور خوب او نه اورېدا

علمي تحقیقات ښیي چي د خوب په دوران کي د انسان حواس ورو ورو او یو په بل پسي خپل اړوند کارونه متوقف کوي، ځیني وړاندي او ځیني وروسته وروسته له کاره ولوېږي، سترګي ژر بندي شي، غوږونه تر ډېره وخته نیم بند وي، ډېر وروسته او په ډېر ژور خوب کي د اورېدو دنده په بشپړه توګه بنده کړي، راشئ وګورو چي قرآن په دې اړه څه ویلي، د قرآن دغو آیتونو ته ځیر شئ:

O=èZÏ ÑŋŝZ¥è/ OêÇÈ #Š‰ã šú üŽÅ É ĝ3ø$’Î Ñĝk#Œ#ä #?ã $YǒØù

ÇÈ #%B& {ɋê9 $JÏ 4Â ôn& È#/“ïø$“ & الکهف: ۱۱-۱۲

نو څو کاله مو په سمڅي کي د دوی غوږونه دپ کړل، بیا مو راپاڅول چي وګورو له دواړو ډلو کومه یوه ئې د دوی د پاته کېدا د مودې ښه شمېرونکې ده!!

په دې مبارکو آیتونو کي د اصحاب کهف د اوږده او ژور خوب په اړه ویل شوي چي څو کاله مو په سمڅي کي د دوی غوږونه دپ کړل!! دا پوښتنه راولاړېږي چي ولي د ژور خوب پر ځای د غوږونو د دېولو خبره شوې؟!! ولي نه دي ویل شوي چي څو کاله مو په ژور خوب ویده کړل؟! آیا د دې پوښتني بل ځواب موندلی شو چي الله تعالی موږ ته د ژور خوب او د غوږونو د دپېدو تر منځ ژور تړاو انځور کړی؟! په آیتونو کي موږ ته ویل شوي چي د انسان د ډېر ژور خوب حالت هغه دئ چي غوږونه ئې له اورېدو ولوېږي، په سطحي خوب کي د انسان غوږونه په نسبي توګه وینښ وي او د غږ په وړاندي عکس العمل ښیي، هر څومره چي خوب ژور کېږي د غوږونو حساسیت هم کمېږي، او دا هم هغه حقیقت دئ چي علم اوس پرې پوه شوی، او دا ښیي چي قرآن د خپلو مطالبو په بیانولو کي څومره دقیق دئ!! یقیناً چي دا د قرآن یو علمي اعجاز دئ.

په دې اړه د رسول الله ﷺ یو حدیث به د مطلب په پوهېدو کي مزید ستاسو مرسته وکړي.

عَنْ أَبِى هُرَيْرَةَ - رضى الله عنه - أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ - صلى الله عليه وسلم - قَالَ « يَعْقِدُ الشَّيْطَانُ عَلَى قَافِيَةِ رَأْسِ أَحَدِكُمْ إِذَا هُوَ نَامَ ثَلاَثَ عُقَدٍ، يَضْرِبُ كُلَّ عُقْدَةٍ مَكَانَهَا عَلَيْكَ لَيْلٌ طَوِيلٌ فَارْقُدْ . فَإِنِ اسْتَيْقَظَ فَذَكَرَ اللَّهَ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ، فَإِنْ تَوَضَّأَ انْحَلَّتْ

عُقْدَةٌ، فَإِنْ صَلَّى انْحَلَّتْ عُقَدُهُ كُلُّهَا، فَأَصْبحَ نَشِيطًا طَيِّبَ النَّفْسِ، وَإِلاَّ أَصْبحَ خَبِيثَ النَّفْسِ كَسْلاَنَ». بخاري: ۳۲۶۹

له ابو هريره رضي الله عنه روايت دئ چي رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمايلي: (کله چي څوک ويده شي شيطان ئې د سر په شاتنۍ برخي کي درې غوټي غوټه کړي، هره غوټه په خپل خپل ځای ووهي، له هري غوټي سره وايي: شپه دې اوږده، ويده شه، که دا سړی راويښ شي، د الله تعالی ذکر وکړي، نو يوه غوټه پرانيستل شي او که اودس وکړي بله غوټه پرانيستل شي او چي لمونځ وکړي نو بله غوټه پرانيستل شي او سحر تازه او پاک زړی راپاڅېږي، او که نه نو لټ، پرېشانه او بد حاله به راپاڅېږي).

که څه هم دا روايت په صحابه وو کي يو راوي لري خو دا مطلب په نورو رواياتو کي هم له ځينو توپيرونو سره راغلی، نږدې ټولو مهمو کتابونو راوړی، د متن له پلوه داسي دئ چي يوې ژوري علمي موضوع ته اشاره کوي، داسي موضوع چي يوازي يو پيغمبر ئې ويلی شي، نن او له ډېرو علمي تحقيقاتو وروسته معلومه شوې چي د انسان خوب همداسي دئ لکه چي په دې مبارک حديث کي ورته اشاره شوې، که د انسان خوب ته ځير شو نو گورو چي خوب په تدريجي توگه انسان ته راځي او په تدريجي توگه ترې ځي، داسي لکه چي د بدن د هغو برخو سويچونه ئې ورو ورو او يو په بل پسي وهل کېږي چي د انسان په واک کي دي او د ده له حکم او ارادې سره سم عمل کوي، لکه لاسونه، پښې، سترگې، شونډي او ژبه، دا سويچونه د ويدېدو په وخت کي يو په بل پسي بر وهل کېږي او د ويښېدو په وخت کي لاندي، د خوب پر مهال د انسان دماغ؛ په ويني کي د داسي توکي راپيدا کېدو پرېکړه وکړي چي د خوب باعث کېږي، دا ماده د دماغ هغو برخو ته درومي چي همدا غړي اداره کوي، لومړی سترگي پټي شي، بيا د لاس او پښو د خوزولو

برخه خپل کار متوقف کړي، ورو ورو انسان په ژور خوب ویده شي، ویښېدا ئې هم همداسي تدریجي وي. د رسول الله ﷺ په دې حدیث کي دغي ژوري علمي موضوع ته اشاره شوې.

د حدیث شارحینو په دې اړه هم بحثونه کړي چي دلته د عقد معنی څه ده؟ په مجازي معنی راغلې که په حقیقي معنی؟ سمه رأیه دا ده چي دا الفاظ په مجازي معنی راغلي، چي له یوې خوا د انسان د خوب څرنګوالی انځوروي او له بلي خوا پر انسان د شیطان اغېز او د هغه له اغېز د خلاصون څرنګوالی، شیطان غواړي انسان له خپل ځان او له خپلو مسئولیتونو غافل شي، په ژور خوب ویده شي، که راپاڅېږي نو لټ، بد زړی او بدخوی وي، طبیعت ئې نیولی او تندی ئې تریو، په اوداسه او لمانځه سره هغه غوټي پرانیستل کېږي چي شیطان ئې د انسان ذهن ته اچوي.

د حلال او حرام په اړه د قرآن وینا

قرآن د حلال او حرام په اړه دا اصل وضع کړی چي څه انسان ته ګټور وي هغه حلال دي او څه چي مضر وي هغه حرام دي. قرآن فرمايي:

Ä $Z=Ï Bÿ»ÝBr ×ÎŸ2 Ñâ $Jgŝi @è ÎÅ•J$Br Ìô , $ÇŒ ã 7Rqè¡ó„

$Jgÿè R `Ï Bçòo2 &$JgßJOî) البقره: ۲۱۹

د شراب او قمار په اړه تا پوښتي، ورته ووایه: په دوی کيستره ګناه ده او څه ګټي د خلکو لپاره، خو ګناه ئې تر ګټي ډېره ستره ده.

ګورئ چې دلته د (اثم: ګناه) په مقابل کې د (منفعت :ګټې) ذکر شوی، له دې په ډېر وضاحت سره معلومېږي چې د حلال او حرام د ټاکلو په اړه دا اصل په پام کې نیول شوی چې څه انسان ته ګټه لري او څه تاوان، هر څه چې انسان ته ئې تاوان تر ګټې زیات وي، الله تعالی هغه حرام کړي او هر څه چې ګټه ئې تر تاوان زیاته وي هغه ئې حلال کړي، شراب او قمار د دې لپاره حرام کړی شوي چې تاوان ئې تر ګټې زیات دئ، هم فرد ته او هم ئې ټولنې ته، شراب انسان له خپل طبیعي حالت څخه باسي، په خپلو حواسو او مشاعرو د ده واک کمزوری کوي، له سده ئې باسي او داسې کارونو ته ئې هڅوي چې په طبیعي حالت کې ترې ځان ساتي او قمار په ناحقه د بل د مال غصبولو وسیله ده، په دې سره هغه حریص انسان په دام کې اچول کېږي چې غواړي له آسانه لارې د ډېر مال او ثروت خاوند شي، د ده له دغه کمزورۍ په استفادې سره زرنګ او ماهر ټګماران د ده موجود ثروت هم ترې غارت کړي، اوس خو متأسفانه حکومتونه له خپلو ولسونو سره همدا دوکه کوي، د لاټرۍ په غولونکو اعلاناتو کې وایي: خپل بخت وآزمویئ، د ملیونر کېدو دا طلایي موقع له لاسه مه ورکوئ، کېدی شي د شلو روپو یو ټکټ تاسو ته هومره څه په لاس درکړي چې ټول آرمانونه مو ترسره کړي!! ناپوه او حریص کسان په دې غولوونکو اعلاناتو دوکه کړي، له زرګونو کسانو پیسې ترلاسه کړي او د هغه پنځه په سلو کې څو (په اصطلاح بختورو ګټونکو) ته ورکړي او باقي ئې د غلو او خائنو چارواکو د عیش عشرت سامان شي.

دا چې په اسلامي شریعت کې ولې د ځینو حیواناتو غوښه تحریم شوې، آیا دلیل ئې دا دئ چې د دغو حیواناتو غوښه انسان ته له صحي پلوه تاوان لري؟ او که په تحریم کې ئې کوم بل غرض او حکمت په پام کې نیول شوی؟ د بقرې د سورې په(۲۱۹) آیت کې تاسو ولیدل چې د (اثم: ګناه) په مقابل کې د (منفعت :ګټې) ذکر شوی، له دې په ډېر وضاحت سره معلومېږي چې د حلال او حرام د ټاکلو په اړه دا

اصل په پام کي نيول شوی چي څه انسان ته ګټه لري او څه تاوان، هر څه چي انسان ته ئې تاوان تر ګټې زيات وي، الله تعالی هغه حرام کړي او هر څه چي ګټه ئې تر تاوانه زياته وي هغه ئې حلال کړي. د غوښه خوړونکو حيواناتو او مرغانو د غوښي خوراک چي انسان ته کوم کوم تاوانونه او ضررونه لري، په دې باندي انسان هلته په دقيقه توګه پوهېدی شي چي هم د دغو غوښو د ترکيب او خاصيت په اړه کامل معلومات ترلاسه کړي او هم ئې په انسان باندي له اغيز څخه پوره خبر شي، د علمي تحقيقاتو په ترڅ کي خو تر ډېره حده دا خبره معلومه شوې چي د دغو حيواناتو غوښه له صحي پلوه انسان ته ضررونه لري، يو مثال ئې د بيزو غوښه ده چي وايي د ايډز بيماري د دغي غوښي له خوړلو څخه له بيزو انسان ته منتقل شوې، اما له روحي پلوه ئې په ټولو اضرارو پوهېدل انسان ته مقدور نه دي، د موضوع دا اړخ په لابراتوار کي نشي معلومېدی، دا به د تجاربو له مخي معلومېږي، تراوسه انسانانو په دې اړه هېڅ ندي کړي، د دې زحمت ئې ندی ايستلی چي وګوري کوم څه له روحي پلوه انسان ته تاوان لري او کوم څه ګټه، دومره ويلی شو چي هر خوراک د انسان په مزاج او روحيې ځانګړی اغېز لري، ځيني د انسان يوه غريزه پاروي او ځيني ئې بله، ځيني د نشاط او تحرک باعث شي او ځيني د کسالت او خمود، د داړونکو او ځيرونکو مرغانو او حيواناتو په غوښه کي د داړلو او ځيرلو خاصيت شته، د دوی د غوښي په خوراک سره دغه خصلت په انسان کي راپيدا کېږي او وده کوي او دا معلومه ده چي که په انسان کي د دغو ځناورو دا خصلت راپيدا شي څومره خطرناک عواقب ورباندي مرتب کېدی شي، که په وسلو د مجهز انسان له زړه څخه ترحم او عاطفه وايستی شي او ځای ئې د داړونکو او درنده ځناورو دغه خصلت ته خالي شي، په زمکي کي به څومره تباهي خوره کړي؟!! ځناور خو يوازي د خپل ضرورت په اندازه داړل او ځيرل کوي، چي موړ شي له داړلو او ځيرلو لاس واخلي، خو انسان بيا په دې حد کي توقف نه کوي، هغه د غچ، انتقام، قهر او غصې او پر نورو د خپلي لويي او برلاسي تپلو جذبات هم لري، که دا د ځيرلو او داړلو خصلت هم له دغو ځناورو ترلاسه کړي، پايله به ئې څه وي؟ دغه

ستر مصلحت او حکمت ته په پام سره د دغو حیواناتو غوښه تحریم شوې.

په زړو ادیانو او مذاهبو کي ځیني داسي دي چي یا د غوښي خوراک ناسم او ناروا کار ګڼي او یا خو هغه د روحي او معنوي ارتقاء مانع بولي او اوس داسي ډلي راپیدا شوې چي وایي انسان باید یوازي د حبوباتو، نباتاتو او میوو په خوړلو اکتفاء وکړي او د غوښي له خوړلو ځان وساتي، د دوی ځیني د حیوان ذبح کول د ترحم او عاطفې خلاف کار ګڼي او ځیني ئې د غوښي خوراک د انسان روغتیا او سلامتیا ته مضر شمېري. په دې اړه څو خبرو ته ستاسو پام رااړوم:

- هر هغه مذهب چي حلال شیان تحریم کړي او د انسان روغتیا او سلامتیا ته ئې مضر او د ده د معنوي ارتقاء په وړاندي ئې خنډ وګڼي، هغه غلط او د اسلام له دائرې وتلی مذهب دئ.
- انسان ته د غوښي د خوراک له جوازه معلومېږي چي قرآن په دې اړه هم ډېر دقیق او علمي دریځ لري او د انسان فطري جوړښت ئې دقیقاً په پام کي نیولی، د ژورو علمي تحقیقاتو په نتیجه کي ثابته شوې چي د انسان جسمي جوړښت او د هاضمې جهاز ئې نه هغو حیواناتو ته ورته دئ چي یوازي واښه خوړی او هضموی شي او نه هغو ته چي یوازي غوښه خوړی او هضموی شي، بلکي ځیني برخي ئې یوې ډلي او ځیني ئې بلي ته ورته دي، له غاښونو او د تریخي د موادو له ترکیب ئې معلومېږي چي هغه د غوښي خوړلو او هضمولو توان لري، د دې تحقیقاتو له مخي په قاطع توګه دا حکم کولی شو چي هر هغه دین، مذهب او مسلک چي په انسان باندي د غوښي خوراک منع کوي، هغه د انسان د فطرت خلاف غیر علمي خبره کوي. په دې اړه هم د هندو مذهب دریځ غلط دئ او هم هغه نظریه چي په اروپا کي نوې راټوکېدلې او یوازي د نباتاتو په خوړلو تأکید کوي او هم د تصوف په نامه هغه عقیده چي وایي: د معنوي ارتقا لپاره باید د غوښي له خوړو ډډه وشي، ځکه د غوښي خوراک زړه سختوي!!
- که څوک د حیوان ذبح کول د ترحم او عاطفې ضد عمل ګڼي، هغه باید د یوه بوټي پرې کول، وریتول او سوزول هم د ترحم خلاف عمل وګڼي، بوټي هم ژوند او

احساس لري، په ژوند او احساس کي ئې له حيواناتو سره توپير ډېر لږ دئ.

- ولي بايد يوازي پر انسان باندي دا حکم جاري او نور حيوانات ترې مستثنی کړو، ناچار بايد دا پر ټولو حيواناتو ته وغزوو او ووايو چي يو د بل خوړل ظالمانه عمل دئ، خو که دا غلطه او غيرطبيعي نظريه ومنلی شي، د يوه ژوي لپاره د بل قرباني کېدل متوقف شي او د ژوو ترمنځ د ارتباط او تعلق د لويي کړی په کوم ځای کي دا رابطه قطع شي، ټول ژوي به له منځه ځي. هره هغه نظريه چي دا خبره کوي هغه غيرعلمي نظريه ده او خبره ئې د طبيعت د عام قانون خلاف خبره ده. بيا خو به زمريان د پيلانو او اوښانو په ځېر د وښو په خوړلو مکلف کوو!! که په صحرا کي دا کار نشو کولی په کور کي به پشی له غوښي منعه کوو او د پالکو خوړو ته به ئې اړ کوو.

د انسان د هاضمې نظام

کومو علماوو چي د انسان او نورو ژوو په اړه څېړني کړې دي، دې نتيجې ته رسېدلي دي چي د انسان د هاضمې نظام نه هغو حيواناتو ته ورته دئ چي يوازي غوښه خوري او د وښو، دانو او مېوو له خوړلو ډډه کوي، لکه زمری او پړانګ؛ نه هغو حيواناتو ته ورته دئ چي واښه او دانه خوري او د غوښي له خوړلو ډډه کوي لکه فيل، اوښ، غويی، انسان هم غوښه خوری او هضمولی شي، هم دانه، مېوه او واښه، د غاښونو جوړښت او تريخی ئې د غوښي خوړونکو ژوو په ځېر دي، مېوه او ځيني شينيلي او دانې له کوم تغيير پرته خوری او هضمولی شي، خو غوښه او ځيني نور شينيلي او دانې له پخولو او نرمولو وروسته هضمولی شي. راشئ وګور چي آيا قرآن د انسان په اړه د بحث په دوران کي دا حقيقت هم په پام کي نيولی که نه؟ د دې پوښتني په ځواب کي بايد ووايو: هو؛ يقيناً چي قرآن دا حقيقت په پام کي

نیولی!! قرآن انسان ته د جنت وعده ورکړې، جنت د مېوو باغ ته وايي، د لومړي انسان آدم علیه السلام لومړی هستوګنځی هم جنت ګڼي، او دا په واضح توګه ښيي چي د انسان اصلي خواړه مېوه ده، د هاضمې نظام ئې د مېوه خوړونکو ژوو په څېر دئ، خو د دې تر څنګ ئې غوښه انسان ته حلاله ګرځولې او دا ښيي چي قرآن د حلال او حرام په اړه د انسان جوړښت په دقيقه توګه په پام کي نیولی.

سپین لاسوندی

که تاسو دا نن یوه سروې او محاسبه وکړئ او وګورئ چي د نړۍ څومره خلکو به داسي ګړۍ په لاس کړې وي چي د ژېړ، تور او بل رنګ ګړۍ او بند په ځای ئې سپيني (سپينو زرو ته ورته) ګړۍ په لاس کړې دي نو درته جوته به شي چي ډېری خلک سپينو زرو ته ورته ګړۍ او بند ئې خوښوي، ځيني ئې سرو زرو ته ورته ژېړ رنګ خوښوي، لږ ئې تور بند او هغه هم د ځينو خاصو وجوهاتو له مخي، دا ښيي چي د لاس په مړوند کي لاس وند اچول یو انساني تمایل دئ، ډېری انسانان سپينو زرو ته ورته رنګ خوښوي او لږ ئې سرو زرو ته ورته رنګ. راشئ وګورو چي آیا قرآن هم دغه انساني تمایل ته ګوته نیولې که نه؟! د قرآن دغو آیتونو ته ځیر شئ:

Ngj9)™r 7ÒÏi `Ë ‘Í$™&#pãr ×ž0ó)r ž7ä C %Z3 Ü $‹Ï Ná‹ã

ÇËÊÈ #‘qßÛ $Y#•© Nå‘ الدهر: ۲۱

ملبس په پرېړ او نازک شين بخن حرير او د سپينو زرو په لاس ونديو مزين، او خپل رب به ئې په پاکيزه شرابو خړوبه کړي.

دا آيت وايي چي په جنت کي به جنتيانو ته د ورېښمو شنه جامه او د سپينو زرو لاس وندي ورواغوستل شي!! په جنت کي د سپينو زرو لاس وند ته اشاره هم د انسان دې تمايل ته اشاره ده چي غواړي د سپينو زرو لاس وند ئې په لاس وي، مگر نه گورئ چي اوس اکثر لاسونه، که د نارينه دي که د ښځو، په لاس وند مخصوصاً د گړۍ بند سره ښايسته شوي، او اکثراً گورو چي سپينو زرو ته ورته تر نورو زيات خوښوي.

‘Í$™& ôÏ $kŽÏ bqFtã ãkF{ $YlÉ `Ï “ Ìpg 5Bã M»Z_ U; 7 Í‾9rÉ

’?ã $kŽÏ ûüÏ↔Å6GB 5ŽöGó)r < ‰ZÏS `Ï #ŽöD ä $↑$‹Ï bqÝ6ùr 5 dÉ `Ï

ÇÌÊÈ $Zy?ãB Mѵ mr ÜÏ #qW9$N÷èÏ Å7 Í‘F{$ الكهف: ٣١

دوی هغه وگړي دي چي داسي تلپاتي جنتونه به ئې په برخه وي چي ترې لاندي ويالې بهېږي، د سرو زرو په لاس وندو به سينگار کړی شي او د نريو او پرېړو ورېښمو شنې جامې به اغوندي په داسي حال کي چي پر تختونو به تکيه کوونکي وي، څومره غوره ثواب او ښايسته تکيه ځی!!

گورئ چي په جنت کي به د انسان دغه تمايل ته هم ځواب ويل کېږي، د زړه دا غوښتنه به ئې هم ترسره کېږي، د سرو زرو لاس وندي به ورواغوستل شي او د نريو او پرېړو ورېښمو شنې جامي به اغوندي!!

که لږ ځير شئ دلته د انسان يوه بل تمايل ته هم اشاره شوې، شين رنگ او نرم لباس، که دا نری وي او که پرېړ، دا اوس د نړۍ د ډېری خلکو لباس شين

بخن دئ، د اکثرو هېوادو د فوځیانو لباس دغه رنګ دئ، د انسان هغه سیمه خوښېږي چي ډول ډول شنو بوټو او ونو پوښلې وې، په داسي ځای کي دا خوښوي چي د ده جامه هم د سیمي له رنګ سره نږدې والی ولري.

د ګناه او تندي تر منځ تړاو

د علمي څېړنو په ترڅ کي معلومه شوې چي د انسان مغز په څلورو مهمو برخو وېشل شوی، هره برخه ئې ځانګړي وظائف لري، او د بدن د غړو، افعالو، اطوارو، او افکارو اداره ورسپارل شوې، یوه برخه ئې د انسان د تندي شا ته پرته ده، دې برخي ته د پرېکړو د مهم مرکز په سترګه کتل کېږي، د انسان د شخصیت ډېري برخي د دغه مرکز له لاري اداره کېږي، د مغز په دغي برخي کي هغه مراکز راغونډ شوي چي د انسان حرکات، وینا، ذکاوت، فهم او بصیرت، تدبر، سلوک او اخلاق اداره کوي. ابتکار، تمیز، رښتیا ویل، دروغ ویل، نېک او بد کار کول او دې ته ورته چاري په دغه برخي پوري تړلې دي، څېړونکو د ځینو تجربو په ترڅ کي دا نتیجې ترلاسه کړې چي د کوم انسان د مغز دغه برخه له طبیعي حالته ووځي او مختل شي نو دا انسان د تمیز او ابتکار توانمني له لاسه ورکړي، په سلوک کي ئې ژور تغییرات راشي، د مسئولیت احساس ئې کمزوری شي، شرارت ته مخه کړي.
راشئ وګورو چي آیا قرآن دې خبري ته کومه اشاره کړې که نه، د قرآن دغو آیتونو ته ځیر شئ:

ÇïÈ þ¥Û‰ { þ/É» . þšÏ¹ $R ÇîÈ þšÏ¹ $Z9$Î $èÿó Y9 ÏnG^/ ÓÒûÍ! ž .

العلق: ۱۵-۱۶

نه، داسي نه ده، که دی منع نه شو، حتماً به ئې راکښ کړو د تندي له وېښتو، له درواغجن او خطاکار تندي.

ناصيه د تندي هغه ځای ته وايي چي وېښتان پرې راټوکېدلي وي، قرآن وايي چي د قيامت په ورځ به دوزخيان د تندي له وېښتانو ونيول شي او د وزخ لوري ته به کښ کړی شي، خو تندي ته د (کاذبه) او (خاطئه) نوم ورکوي!! ښايي ډېرو مخالفينو به د دې آيتونو په اوربدو سره دا اعتراضونه کړي وي چي د تندي ئې له کذب او خطاء سره څه؟!! ولي قرآن ناصيه د کاذبه او خاطئه په نامه ياد کړی؟!! خو دا دئ نن علم همغه خبره کوي چي قرآن څوارلس پېړۍ وړاندي کړې وه.

په دې مبارکو آيتونو کي ويل شوي: داسي نه ده چي دوی ئې انگېري، الله تعالی د دغو ټولو دردوونکو صحنو شاهد او ناظر دئ، حتماً به له دغو ظالمانو سره محاسبه کوي، که دوی د مؤمنانو له مخنيوي لاس وانه خلي او د حقيقت له تکذيب او د حق له مخالفت څخه ډډه ونکړي، حتماً به ئې د تندي له وېښتانو کلک ونيسو او د دوزخ لوري ته به ئې راکښ کړو، هماغسي لکه په دنيا کي چي ذليل او سپک مجرم تر وېښتانو نيول کېږي، محکمې ته راکښ او مجازات کېږي.

د ادراک مرکز زړه دئ که دماغ؟

په قرآن کي ځيني خبري زړه ته منسوب شوې، لکه چي د کافرانو په اړه فرمايي: (لهم قلوب لايفقهون بها)، (ختم الله على قلوبهم) ...، په ګڼ شمېر نورو آيتونو کي هم دې ته ورته مطالب راغلي. د زړه په اړه د قرآن له دغو څرګندونو داسي معلومېږي چي ګواکي زړه د احساس او ادراک مرکز دئ، حال دا چي علمي تحقيقات زړه نه بلکي د انسان دماغ د احساس او ادراک مرکز ګڼي، او زړه يوازي دويني د پمپ کولو وسيله بولي، دغه توپير ته په پام سره له حقايقو بې خبره خلک اعتراض کوي چي قرآن ولي هغه څه زړه ته منسوب کړي چي په اصل کي د زړه کار نه بلکي د دماغ کار دئ. ولي ئې دا خبري د انسان دماغ ته نه دي منسوب کړې؟!! دې پوښتني ته د ځواب او د دغو کسانو د تشويش د رفع کولو لپاره لاندي وضاحت کوو:

قرآن چي څه زړه ته منسوب کړي، دا د نړۍ په هر ګوټ کي، د هر قوم لخوا او په هره ژبه کي زړه ته منسوب شوي، تاسو به په هر ځای کي له هر چا واورئ چي مينه او کرکه، جرأت او جبن، تصديق او تکذيب، خوښي او خفګان، باور او انکار زړه ته منسوبوي، په دې اړه د قرآن وينا نه د تعجب وړ ده، نه اعتراض پرې وارد او معقول دئ او نه د علمي تحقيقاتو خلاف ده. دا خبري نه يوازي په تورات، انجيل، زبور او ټولو مذهبي کتابونو کي زړه ته منسوب شوې؛ بلکي د مارکس، انګلز او لينين په څېر د ملحدينو په کتابونو کي هم، شعراوو هم زړه ته منسوب

کړي او لیکوالانو هم، عوامو هم او علماوو هم، دیندارو شعراوو او علماوو هم او بې دینه شعراوو او ساینس پوهانو هم! دا ولي او د څه لپاره؟ دلیل ئې دا دئ:

زړه د دماغ لپاره د سترګو، غوږونو، ژبي، پزي او پوستکي په څېر یوه وسیله ده، که دغه پنځه حواس ئې د پېژندو او احساس وسائل دي نو زړه ئې د خپلو پرېکړو د انعکاس لپاره داسي وسیله ده چي له دې لاري خپلي پرېکړي اعلانوي. موږ په خپلو سترګو کوم خطرناک شی وګورو، او یا په غوږونو کوم خطرناک غږ واورو، او یا د پزي له لاري د څه د سوزېدو بوی او په ژبه کوم تریخ او زهرجن خوند احساس کړو، دماغ مو خطر درک کړي، غواړي موږ له دې خطره خبر کړي، نو د خطر دا اعلان زموږ د زړه له لاري کوي، خپله پرېکړه د زړه له لاري منعکس کوي، موږ د خطر لومړی زنګ په خپل زړه کي احساسوو، ناڅاپه مو د زړه دربا زیاته شي، همدا وجه ده چي په ټولو انساني ژبو کي وېره او د خطر احساس زړه ته منسوب شوی. هیڅیري به له هیچا وانه ورئ چي ډاړ او وېره له زړه پرته بل څه ته منسوب کړي، جرأتمند ته زړه ور او ډارن ته بې زړه د همدې لپاره ویل کېږي. د مینې او کرکي احساس په زړه کي کېږي، د خپل ګران زوی، لور او کوم دوست څېره راپه یاد شي، او له همدې سره سم په خپل زړه کي خاص حرکت احساس کړو، د همدې لپاره وایو: په زړه کي مي ځای لري، د زړه سر مي دئ، زړه مي ورته پرېشانه دئ. او له چا چي کرکه لرو، د څېرې په رایادولو سره ئې په خپل زړه کي خاص حالت احساسوو، او وایو: زړه مي ترې موړ دئ، زما په زړه کي هیڅ ځای ورته نه دئ پاته. یوه خبره واورې، سمه درته معلومه شي، فیصله دي دماغ کړي، د غوږ له لاري لومړی دماغ ته رسېدلې، هلته وربانديې غور شوی، خو د دې غور نتیجه په خپل زړه کي محسوسوې، د همدې لپاره وایې: دا خبره مي زړه ته ولوېده، زړه مي راته وایي چي دا خبره رښتیا ده، او د غلطي خبري په اړه وایې: زما زړه ئې نه مني، دا خبره مي زړه ته ونه لوېده، د زړه دړه مي ورته خلاصه نه شوه.

زړه ته د دې خبرو منسوبول داسي دي لکه موږ چي لېدل ستر گو ته منسوبوو، حال دا چي ستر گي فقط دوه عدسيې دي چي له دې لاري نور دماغ ته انتقالېږي، د ليدل شوي شي په اړه پرېکړه په دماغ کي کېږي، ليدل په حقيقت کي د دماغ کار دئ نه د ستر گو، که ستا د دماغ هغه برخه صدمه وگوري چي کار ئې ليدل او د ستر گو له لاري د وررسيدلو وړانگو په اړه پرېکړه ده، نو ته به په خپلو روغو ستر گو هم څه نه شې ليدلی. همدا راز زموږ غوږونه په حقيقت کي دوه کړکۍ دي چي له دې لاري غږ تر دماغ پوري رسېږي، د غږ تشخيص د دماغ کار دئ نه د غوږونو، همدا رنگه زموږ نور حواس هم چي هر يو ئې يوازي د دماغ لپاره د يوې وسېلې حيثيت لري، خپل راپور دماغ ته انتقالوي، تشخيص د دماغ کار دئ، نه د دغو حواسو. خو هيڅوک داسي نه وايي چي ما په خپل دماغ سره ليدلي، يا اورېدلي، يا څکلي، يا بوی کړي، يا لمس کړي، که داسي خبره وکړي نو هرڅوک به ورباندي خاندي، حال دا چي ده غلطه خبره نه ده کړې، د ده اشتباه او غلطي دا ده چي د خلکو د معمول او عادت خلاف خبره ئې کړې.

ما ته ووايئ: تاسو وېره چېري احساسوئ، په زړه کي که په دماغ کي؟ د ميني احساس د خپل وجود په کومي برخي کي کوئ، په زړه کي که په دماغ کي؟ د يوې خبري په حقانيت د قانع کېدو احساس مو په زړه کي وي که په دماغ کي؟ دا او دې ته ورته ډېر نور څه موږ په خپل زړه کي احساسوو او د همدې لپاره ئې زړه ته منسوبوو، قرآن همدا کار کړی، او ټول انسانان همدا کار کوي.

په قرآن کي زړه ته منسوب شوي امور نه يوازي د حقيقت او واقعيت مطابق دي بلکي د انسانانو د عام عادت او معمول سره سم، او په ټولو ژبو کي زړه ته منسوب شوي امور دي.

په ډېر زړښت کي حافظه له منځه ځي

د علمي څېړنو په ترڅ کي ثابته شوې چي د عمر په زياتېدو سره د دماغ ځيني شرائين ورو ورو تنگېږي او خبره داسي ځای ته ورسېږي چي دا شرائين د دماغ هغي برخي ته وينه نشي رسولی چي وظيفه ئې حفظ او په ياد ساتل دي، دغه مهال د انسان حافظه په بشپړه توگه له کاره ولوېږي. قرآن دې حقيقت ته په دې الفاظو سره اشاره کړې:

O=è/ Ÿ ö5ï ì3ã%$É¢ö #<]Š•ã `B NäZÏB `Nä3©ùuqGtƒ ¢OèO ö/ä3s)n=s{ ª!$#ur

ÇÐÉ Öƒ‰Ï% ÒOŠÎ=tæ ©!$# ¨bÎ) 4 $º«ø‹x© 5Où=Ïæ ω÷èt/ — النحل: ۷۰

او دا خو الله دئ چي تاسو ئې پيدا کړئ بيا مو وفات کوي، او ستاسو ځيني تر ټولو ناکاره عمر ته رد کړی شي، داسي چي له پوهي وروسته په څه نه پوهېږي، بې شکه چي الله قدرتمن پوه دئ.

دا مبارک آيت له يوې خوا موږ ته وايي: چا چي تاسو پيدا کړي يئ او ستاسو د مرگ پرېکړه کوي هغه الله تعالی دئ، هغه ځينو ته دومره اوږد عمر ورکوي چي د کمزورۍ او کمعلمۍ داسي حالت ته ورسېږي چي هر څه ترې هېر شي، زده کړی علم هم هېر کړي، ولي نه شئ کولئ د خپل مرگ مخنيوی وکړئ؟ ولي له دې عاجز يئ چي د زړښت په ځانگړې توگه د داسي زړښت مخه ونيسئ؟ آيا دا نه ښيي چي د

يوه قدرتمن ذات د ارادې په وړاندي خاضع او خاشع يئ او د پرېکړو مخالفت ئې نه شئ کولی؟!! ستاسو پوهه او علم هم د الله تعالی يوه عطيه او ورکړه ده، د هغو استعدادونو په طفيل د زده کړي او په څه د پوهېدا توان ترلاسه کوئ چي الله تعالی درکړي، دا دئ گورئ چي زړښت درباندي راشي او هغه استعدادونه کمزوري شي نو شته پوهه او زده علم مو له لاسه ورکړئ او په هيڅ نه پوهېږئ، په دې ټولو امورو کي د خالق رب د علم بې شمېره مظاهر له ورايه ځلېږي، ټول په دې گواهي ورکوي چي د دې عالم خالق ښه پوه ذات دئ.

له بلي خوا په دې مبارک آيت کي د قرآن يو علمي اعجاز ځلېږي، د علمي څېړنو په ترڅ کي ثابته شوې چي د عمر په زياتېدو سره د انسان حافظه ورو ورو کمزورې کېږي او داسي پړاو ته ورسېږي چي په بشپړه توگه له کاره ولوېږي. او تاسو گورئ چي قرآن دلته د (ينسى: هېروي) پر ځای لايعلم بعد علم شيئا الفاظ کارولي، که يوازي هېرول مراد وی نو د ينسى لفظ ورته کافي وو، خو قرآن د يوې لنډې صيغې پر ځای يوه فقره راوړې او په همدغې فقرې کي د قرآن يو ستر علمي اعجاز ځلېږي، ځکه د هېرولو دوه حالته دي: يو عام هېرول چي موقتاً د انسان حافظه يوه څه هېر کړي، دا هېرېدا موقتي وي، اعاده ئې ممکن وي، ځيني عوامل هم د دې باعث شي چي هېره شوې خبره بېرته ورپه ياد شي، خو بل حالت ئې هغه دئ چي قرآن په دغه آيت کي ورته اشاره کړې، او دا هغه حالت دئ چي حافظه په بشپړه توگه له کاره لوېږي!!

آیا خدای د انسان په څېر دئ؟

مسیح علیه السلام یوازینی هغه څوک نه دئ چي جاهلو قومونو د مغرضو او ټګمارو مذهبي مشرانو په وینا له هغه خدای او د خدای زوی جوړ کړی، ډېرو نورو جاهلو قومونو خدای انسان ته او انسان خدای ته ورته ګڼلی او له خپلو محبوبو شخصیتونو ئې خدایان جوړ کړي، یهودانو، بودایانو او هندوانو دا کار کړی، ډېرو نورو همداسي د زمکي او آسمان خالق خدای د انسان په څېر ګڼلی، زمکي ته او خپل کلي ته ئې راکوز کړی او په یوې مجسمې او حتی په یوه قبر کي ئې ځای پر ځای کړی، هغه ئې خدای ګڼلی او ځان ئې د خدای محبوب او نازولی قوم او خپله خاوره مقدسه خاوره، داسي ډېر مصلح شخصیتونه او د الله پیغمبران تېر شوي چي یوه امپراطور باغي ګڼلي او په مرګ ئې محکوم کړي خو د ده رقیب راغلی او له همدې باغي ئې معبود جوړ کړی، دا سیاست دئ چي له پیغمبره باغي جوړوي او له باغي معبود.

په مسلمانانو کي هم یوه داسي ډله راپیدا شوه چي الله له انسان سره او انسان له الله سره تشبیه کوي، دوی هم د ادریان روجرز کشیش خبره کوي او وایي چي الله انسان د خپل صورت په بڼه کي پیدا کړ، دا عقیده ئې له اسرائیلي روایاتو اخیستي ده خو د هغه لپاره ئې په روایاتو کي داسي تأویلونه کړي چي دې خرافي عقیدې ته اسلامي رنګ ورکړي، دوی د پیغمبر علیه السلام په دې حدیث استناد کوي چي فرمایي:

إِذَا ضَرَبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَجْتَنِبِ الْوَجْهَ وَلَا يَقُلْ قَبَّحَ اللَّهُ وَجْهَكَ وَوَجْهَ مَنْ أَشْبَهَ وَجْهَكَ فَإِنَّ اللَّهَ عزَّ وَجَلَّ خَلَقَ آدَمَ عَلَيْهِ السَّلَام عَلَى صُورَتِهِ * رواه احمد

که چا بل څوک وهلو نو بايد په مخ ئې ونه وهي او داسي ونه وايي چي خدای تعالی دي ستا او تا ته د ورته کس مخ تور کړي، ځکه الله تعالی، آدم عليه السلام د ده په بڼه او شکل کي پيدا کړ.

په دې حديث کي چي مفهوم ئې ډېر روښانه دئ او د صافو زړونو خاوندانو ته په هغه کي د هيڅ اشتباه مجال نشته، خو هغه کسان چي رنځور زړونه لري او له اسرائيلي رواياتو متأثره شوي، وايي: په (صورته) کي ضمير الله تعالی ته راجع دئ، گواکي الله تعالی؛ آدم عليه السلام خپل ځانته ورته پيدا کړ!!!

که تاسو لږ پورتني حديث ته ځير شئ، په واضح توگه گورئ چي دلته د دوو کسانو ترمنځ شخړي ته اشاره شوې، رسول الله صلی الله عليه وسلم دا حکيمانه لارښوونه کوي چي د جگړی په وخت کي يو بل په مخ مه وهئ، داسي مه وايئ چي خدای تعالی دي ستا او تا ته ورته مخ تور او قبيح کړي، ځکه چي الله تعالی، آدم عليه السلام هغه ته په ورته شکل او صورت کي پيدا کړی، او په دې سره ته خپل جد ته ښکنځل کوې. په دې پوهېږو چي د دښمنۍ او جگړي په وخت کي هر انسان د مقابل لوري له مخ او څېرې په خپل زړه کي د نفرت،کينې او کرکي احساس کوي، د مقابل طرف د نفرت او کرکي آثار هم د هغه په څېرې او مخ کي راڅرگند شي، په سترگو کي ئې د قهر او غصی نښي راښکاره شي، نو ځکه د ده غصه او کرکه د مقابل لوري او دښمن مخ او سترگو ته متوجه کېږي، همدې برخي ته پام اړوي او خپل داخلي قهر داسي څرگندوي: سترگي دي راباسم، پزه دي پرې کوم، مخ دي تور، سترگي دي ړندې شه، دا مردار مخ دي داسي او داسي شه، په دې الفاظو هم اکتفا نه کوي بلکي لاس پورته کوي او غواړي پر مخ ئې يوه کلکه څپېړه

ورکړي، خوله ئې په سوک ورماته کړي. رسول الله صلی الله علیه وسلم په جګړه د بوختو افرادو روحي حالت ته په پام سره او د دوی د قهر او غضب د سړولو لپاره فرمايي: خدای تعالی خپل بنده او ستاسو ټولو پلار آدم علیه السلام په داسي څېرې او شکل کي پیدا کړی وو لکه دا ستا مقابل لوری، دا له تاسره په جګړه او شخړه بوخت ستا ورور، خپل پلار ته د احترام په دود باید هغه پر مخ ونه وهې او د مخ په اړه ئې سپکي خبري ونه کړې. که د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا حکیمانه لارښووني مراعات شي او د شخړو او مشاجرو په وخت کي په پام کي ونیول شي، نو د ډېرو فتنو او جګړو مخنیوی به وشي. خو ګورئ چي دغه حکیمانه ارشاد د کږو زړونو خاوندانو څومره کوږ تعبیر کړی او څنګه کږه معنی ئې ترې ایستلې؟!!

د انسان غږ او حرکات ثبتیږي

قرآن وايي چي د انسان هر څه، هره وینا او هر عمل، د زړه هره خبره، اراده او نیت ثبت کېږي او د قیامت په ورځ به ده ته په لیکلې او مجسمه بڼه کي وروښودل شي، په دې اړه د قرآن دغو آیتونو ته ځیر شئ:

A$%r ÇÈ $g9$)ø HÚ öF{$ÎM_•z&r ÇÈ $l;#“ø HÚ öF{$ÎM9ìøã #ŒÎ)

$g9 4r&ÎŠ• /‘ b'Î ÇÍÈ $d‘$7÷z& ß^Ïdt B 7ÍBöqtƒ ÇÌÈ $l; $B ß»|¡RM}$

ÇÎÈ الزلزال: ۱-۵

کله چي دا زمکه په خپلي لړزېدا سره ولړزي. او دا زمکه خپل درانه راوباسي.

او انسان ووايي چي څه پرې شوي؟ په دې ورځ به خپل اخبار بيانوي. دا ځکه چي ستا رب به ورته وحي کړې وي.

بايد وګورو چي څه به په دې ورځ د انسان د حيرانتيا سبب شي؟! د زمکي کوم حرکت به دی په حيرت کي واچوي او دې ته به ئې مجبور کړي چي ووايي: په دې زمکي څه شوي؟ آيا د زمکي هيبتناکه زلزله به ئې حيران کړي؟ يا له قبرونو د انسانانو راپاڅېدا او يا د انسان په خلاف د زمکي شهادت؟

په لږ دقت سره په دې خبري پوهېدی شو چي په دې آيت کي ښودل شوی حيرت به نه خو د زمکي د سختي زلزلې په وجه وي، ځکه چي دا زلزله به مخکي او له قبرونو نه د انسانانو له راپاڅېدو د مخه وي او نه به له قبرونو د انسانانو د راوتو په سبب وي، ځکه چي دوی په خپلو سترګو له قبر نه خپل راوتل نه ګوري او نه پرې پوهېږي، داسي لکه چي له مېندو خپل راپيدا کېدا نه ګوري او نه وروسته ور په ياد وي. دا هم سمه نه ده چي ووايو ځيني به د ځينو نورو بياراپاڅېدا ګوري، ځکه د دې خبري لپاره هم څه دليل نشته. د يس د سورې ۵۲ آيت ښيي چي د آخرت منکران به له راژوندي کېدو وروسته يو له بله پوښتنه کوي چي موږ چا له خپلو قبرونو راپاڅولو؟ من بعثنا من مرقدنا؟ په ځواب کي به ورته ويل کېږي: هذا ماوعدالرحمن و صدق المرسلون: دا همغه څه دي چي رحمان خدای ئې وعده کړې وه او پيغمبرانو رښتيا ويلي وو. دا آيت ښيي چي د قيامت په ورځ به انسانان په دې نه پوهېږي چي څنګه بياراژوندي شوي. مؤمنان به نورو ته وايي چي دا خو د الله تعالی همغه وعده وه چي د پيغمبرانو له لاري ئې له موږ سره کړې وه او دا ده نن ثابته شوه چي پيغمبرانو عليهم السلام رښتيا ويلي وو.

له دې ټولو معلومېږي چي د انسان د حيرت سبب به د زمکي هغه شهادت وي چي د انسانانو د کړو وړو په اړه به ئې ورکوي. قرآن فرمايي چي په دې ورځ به د

زمکي تر څنګ د انسان سترګي، غوږونه، لاس او پښې او پوستکی هم د ده په عملونو شهادت ورکوي:

$JÎ NèdŠqèã_r bèdãÁ ór bŠãô™ bÍõã %Í- $drãÌ` $B #Œ) ö Lm

ª! $$Z) ÜR& (ρè$% $Yøã bÏ%û© Nï bÜdŠqèÁ? (qä$%r ÇËÈ bqèJè/ (qç.

ÇËÈ bqã_ èêHø)r ,$B Aï& bã)= { qèdr ãó« @ä , ÜR& ü %$

فصلت ۲۰-۲۱

تر هغه چي (اور ته) نږدې ورشي، غوږونه، سترګي او پوستکي به ئې په عملونو شهادت ورکوي. او خپلو پوستکو ته به وايي: ولې زموږ په ضد شهادت ورکوئ؟ ورته وايي به: هغه الله په خبرو راوستي یو چي هر څه ئې په خبرو راوستي او هغه په اول ځل پيدا کړئ او د هغه لوري ته ورګرځول کېږئ.

دا آیت ښيي چي د زمکي هر څه به هغه ورځ شهادت ورکوي. ابوهريره رضی الله عنه روايت کوي چي پيغمبر عليه السلام دا آيت (يومئذ تحدث أخبارها) تلاوت کړ او وئې فرمايل: آيا پوهېږئ چي زمکه به کوم اخبار بيانوي؟ صحابه وو وويل: الله او رسول ئې ښه پوهېږي، پيغمبر عليه السلام وفرمايل: د زمکي اخبار بيانول هغه شهادت دئ چي زمکه به ئې د بندګانو د هغو عملونو په اړه ورکوي چي د زمکي پر سر ئې کړي، وايي به: په فلانی ورځ ئې فلانی فلانی کار وکړ، دا د زمکي اخبار دي چي هغه به ئې بيانوي.

عن أبي هريرة قال: قرأ رسول الله صلى الله عليه وسلم هذه الآية "يومئذ تحدث أخبارها" قال "أتدرون ما أخبارها؟" قالوا الله ورسوله أعلم. قال "فإن

أخبارها" أن تشهد على كل عبد أو أمة بما عمل على ظهرها أن تقول عمل كذا وكذا يوم كذا فهذه أخبارها" رواه النسائي

عن ربيعة الجرشي أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال تحفظوا من الأرض فإنها أمكم وإنه ليس من أحد عامل عليها خيرا أو شرا إلا وهي مخبرة. رواه الطبراني

له ربيعة الجرشي رضي الله عنه روايت شوی چي پيغمبر عليه السلام وفرمايل: له زمکي سره په خپل چلن کي احتياط کوئ، ځکه چي زمکه ستاسو مولد او بنسټ دئ (چي ترې پيدا شوي يئ) او هيڅ داسي عمل کوونکی نشته چي د زمکي پر سر ئې ژوند کړی وي او دا دي د ده په ښه او بد عمل شهادت ورنکړي.

د علی رضي الله عنه په اړه راځي چي کله به ئې د بيت المال اموال په مستحقينو ووېشل او هغه به ئې تش کړ نو دوه رکعته لمونځ به ئې هملته ادا کړل او بيت المال ته به ئې په خپل خطاب کي وويل: ته شاهد يې چي ما په حقه ډک او په حقه تش کړې (يعني نه مي څه حرام مال درکي واچاوو او نه مي ستا کوم څه په حرامه لار مصرف کړ).

پيغمبر عليه السلام فرمايي: (چي کله د لمانځه وخت راورسېږي په لوړ غږ آذان وکړئ، د غرونو او زمکي څه ئې چي واوري د قيامت په ورځ به شهادت ورکوي.

دغه زمکه چي ته ئې مړه او بې حسه ګڼې او په بې باکۍ سره ئې پر سر ګناهونه کوې، د قيامت په ورځ به ستا ټول ښه او بد عملونه بيان کړي.

ما ته ووايئ: ۱۴۰۰ کاله مخکي به د دې وينا په اړه د مخالفينو عکس العمل

څنګه وو (چي زمکه به خپل ټول اخبار بيان کړي)؟ آيا په دې خبري به ئې په خپلو کي ډېر ډېر نه وي خندلي او په ټوکو ټوکو به يوه بل ته نه وي ويلي چي دا دئ محمد (عليه السلام) دا ادعا هم وکړه چي دا مړه زمکه به په خبرو راشي او د انسان په ښه او بد عمل به شهادت ورکوي؟!! خو راشئ د قرآن دا وينا نن يوه داسي ساينس پوه ته وکړئ چي د علمي څېړنو په نتيجه کي دا ورته معلومه شوې چي د زمکي سطح او فضاء د انسان هر هر غږ او هر هر حرکت ثبتوي، هغه ساينس پوه چي نن په ډېر قاطعيت سره وايي: د انسان د غږ او خوځښت څپې د زمکي په سطحه او فضاء کي داسي ثبت کېږي چي د تل لپاره دوام کوي او زرګونه کاله وروسته هم کولی شو دا امواج او اثرات په پرمختللو وسايلو کشف او ترلاسه کړو. که دغه ساينس پوه ته ووايئ چي قرآن څوارلس پېړۍ مخکي دا خبره کړې، عکسل العمل به ئې څه وي؟ آيا کېدی شي له دې پرته بل څه ووايي چي قرآن حتماً له داسي مرجع راغلی چي په ټولو اسرارو پوه دی؟

ستا ژبه او شونډې، ستا ستونی او حنجره چي ستا د تکلم وسايل دي او په دې سره د خپل زړه خبري بيانوې، ټول له دغو خاورو جوړ شوي، همدا خاوره ده چي ستا د ژبې، شونډانو او حنجرې ماليکولونه ترې جوړ شوي او د ما في الضمير په بيانولو کي ستا مرسته کوي، د قيامت په ورځ به په خپلواکه او مستقله توګه په خبرو راشي او شهادت به ورکوي.

ولې به زمکه په هغه ورځ خپل اسرار راباسي، ټولي خبري به بيانوي او هر هغه څه به په ډاګه کوي چي د دې پر سر تېر شوي؟ دا ځکه چي الله تعالی ورته وحي کړې چي نن هر څه ثبت او د قيامت په ورځ ئې بيان کړه.

د (يوحی) په ځای د (اوحی) د صيغې راوړل ښيي چي زمکي ته له مخکي (الهام) شوی چي ټول جريانات به ثبتوي او د قيامت په ورځ به ئې بيانوي، يعني زمکه دا اوس اوس د ټولو جرياناتو شاهده او ناظره ده، هر څه احساسوي، حفظ

کوي ئې او د قيامت په ورځ به ئې د انسان مخې ته ږدي.

حيوانات، مرغان او خزندې قبيلې قبيلې دي

کومو څېړونکو او علماوو چې د ژوو په اړه څېړنې کړې دي ورته جوته شوې چې دوی هم د انسانانو په څېر ډلې ډلې او قبيلې قبيلې دي، تر منځ ئې هم له نسبي پلوه مضبوطې اړيکې وي او هم د عاداتو او خصلتونو له پلوه ژور شباهتونه او ورته والی. د خپل اجتماعي ژوند لپاره خاص نظام، ضوابط او مقررات لري، ټول د دغو ضوابطو مراعات کوي، په دې اړه ګڼ شمېر کتابونه ليکل شوي، فيلمونه جوړ شوي، د مېږيو، موچيو، زاڼو، ډول ډول ايليو، او ګڼ شمېر نورو ژوو په اړه تحقيقات شوي چې دا لړۍ روانه ده، هره مياشت د ژوو د اجتماعي ژوند په اړه نوي فيلمونه او نوي کتابونه خپرېږي، چې ښه ډېر ليدونکي او لوستونکي لري. قرآن په دې اړه څوارلس پېړۍ مخکې هغه څه ويلي چې انسان اوس پرې پوه شوی. دې آيت ته ځير شئ:

$B N38$VB& NBéWĵ hø m$Yg2 ŏÜ/ $ÈÛ Ŵr ÇJ óŖ$'Î ŗ7#Š `Ë $Br

ÇÌÑÈ šc rĉ³ ťá bÍń 4ĵ ŒÈ ăó« `Ë É »GÅ8$'Î $ZÔŞù الانعام: ۳۸

او نه په ځمکې کې داسې هيڅ خوځېدونکی شته او نه (په هوا کې) په دواړو وزرونو الوتونکی مرغه، چې ستاسو په څېر دې ټولی نه وي، په دې کتاب کې مو هيڅ څه نه دي پرېښي، بيا به د خپل رب لوري ته ورټول کړی

شي.

په دې مبارک آيت کي له يوې خوا ويل شوي چي الله تعالی هر مخلوق له ځانګړو خصوصياتو سره پيدا کړی، ژوي ئې د بېلو بېلو ځانګړتياوو سره ټولی ټولی پيدا کړي، لکه دا چي ځيني حيوانات پر زمکه خوځېږي او لکه مرغان چي پر خپلو وزرونو الوځي، انسان ئې هم له خاصو ځانګړتياوو سره پيدا کړی، د ده ستره ځانګړتيا دا ده چي انتخاب کولی شي، که دا د انتخاب ځانګړتيا ترې واخيستل شي او د کومي خبري په منلو مجبور کړی شي، بيا خو د ده امتياز له منځه ځي او د نورو مجبورو او بې اختيارو حيواناتو په څېر ګرځي، الله تعالی نه غواړي له انسان سره داسي معامله وکړي. له بلي خوا ويل شوي چي دا ټول ژوي د انسانانو په څېر قبيلې قبيلې پيدا شوي!! او دا همغه څه دي چي محققين اوس پرې پوه شوي.

د آيت په پای کي ويل شوي چي په قرآن کي ټول هغه دلايل ويل شوي چي عقلمن او د هدايت په لټه کي انسان ته کفايت کوي.

نور ژوي هم د افهام او تفهيم لپاره الفاظ او اشارې لري

هغه محققين چي د ژوو په اړه ئې څېړني کړې دي دې نتيجې ته رسېدلي چي نور ژوي هم د انسانانو په څېر د افهام او تفهيم لپاره خپلي خپلي ژبي او الفاظ لري، په خاصو غږونو سره يو بل پوهوي، يو بل وربلي، ځينو د ژوو د خاص ډول ګڼ شمېر الفاظ ثبت کړي چي هر يو ئې په خاص حالت کي خاصه معنی لري او يو بل ته په هغه سره خاص مطلب انتقالوي. قرآن په دې اړه فرمايي:

(qèü Š$ @ðY9$ $gƒ'»¯ ×#ðR M9$% @ðY9$ Š#r 4?ã (ö?& #Œ) ϑLm

ÇÊÑÈ brããè„ Ÿw öèr ¼çŠqãã_ r ß»Jøß n=ZJÜøt Ÿw Nà6 ZÅ»|¡B

النمل: ۱۸

تر هغه چي (سليمان او لښکري ئې) د مېږيو سيمي ته ورسېدل، يوې مېږۍ وويل: اې مېږيو! خپلو هستوګنځيو ته ننوځئ، داسي نه چي سليمان او د ده لښکري تاسو تر پښو لاندي کړي په داسي حال کي چي هغوی به نه پوهېږي.

دا مبارک آيت نه يوازي دا خبره کوي چي مېږي په خپلو منځونو کي خبري کولی شي بلکي پر دې سربېره څو نورو مهمو خبرو ته اشاره کوي: دوی مشر لري، مشره ئې ملکه ده، هغې ورته امر وکړ چي خپلو خپلو هستوګنځيو ته ننوځئ، هغه پوهېده چي د سليمان لښکر راروان دئ، که مېږي خپلو کورونو ته داخل نشي تر پښو لاندي کېږي!!

د موريس ميترلينګ په نامه يوه غربي محقق د ځينو حشراتو پر ژوند څېړني وکړې، څو کتابونه ئې وليکل، دې ليکنو ده ته د ټولي نړۍ په کچه شهرت ورکړ، ما د ده ځيني ليکني هغه مهال لوستلې دي چي لا محصل وم، د مېږيو د ژوند په اړه د ده کتاب ډېر جالب وو، د هغه په کتاب کي مي لوستلي وو چي مېږي په خپل کور کي د غذا د ساتلو لپاره نه يوازي خوندي ځايونه جوړوي بلکي داسي دوا پرې وهي چي له ګنده کېدو ئې مخنيوی وکړي، ډاکټران لري چي بيماران تداوي کوي، کله کله ناروغ مېږی له کوره راباسي او لمر ته ئې اچوي او بيا ئې بېرته کور ته ننباسي، ځيني نباتات کري، يو ډول خړه حشره (کوخۍ) چي په پسرلي کي د ونو په پاڼو کښېني او ډېره سوکه سوکه خوځېږي دا اهلي کوي او پالي ئې چي دوی ته يوه

خوندوره عصاره جوړوي او په بدل کي ئې دوی ورته خوراک ورکوي، د خوراک موندلو ځانګړی ټولګی لري، کله چي چېري خوراکي توکي ومومي نورو ته اطلاع ورکوي او په يوه ليکه ځان هغه ځای ته رسوي، د ګډ کار پرېکړه کوي او په ګډه پرې لګيا کېږي، دقيق نظام لري، د هر کار لپاره بېل بېل ټولګی موظف وي، د هري ډلي وظيفه مشخصه وي، يو د بل په کارونو کي تشبث نه کوي، يو پر بل ظلم نه کوي، فقير او غني نه لري، ټول د يوې کورنۍ د برابرو غړو په توګه ژوند کوي، ځان ته خوندي کور جوړوي، که تر زمکي لاندي وي، يا د کوم دېوال اړخ کي يا کومي ستني کي نو داسي ئې جوړوي چي له اوبو خوندي وي، حتي که سيمه اوبه ونيسي د دوی کور ته اوبه نه ننوځي، ځان ته لار جوړوي، تګ راتګ ئې په همدغي ثابتي لاري وي، کله چي دوه په لار کي سره مخامخ شي د خپلو ښاخونو له لاري تماس نيسي او له همدې لاري يو بل وپېژني، خپله خبره سره رد و بدل کړي، که پردی وي مخه ئې نيسي، که په دغي لاري کي د کوم مېږي مړی ومومي، فوراً شا ته ځي، نور خبروي، اړوند مېږي راځي او د مړي جسد انتقالوي، منظم جنګونه لري، د جګړي له ميدانه خپل ټپيان انتقالوي، د معالجې لپاره مؤظف ډاکټران لري، او دې ته ورته ډېر نور عجائب چي انسان په حيرت کي غورځوي، وايي: يو ځل د انګلستان په يوې سيمي کي له انسانانو سره د مېږيو جګړه پيل شوه، انګرېزان ئې پسي واخيستل، دومره چي مجبور شول د دوی په وړاندي خندق وکني او له اوبو ئې ډک کړي چي مخه ئې ونيسي!!

همدا راز که پورتني آيت ته ځېر شئ نو وبه ګورئ چي قرآن د مېږيو مشره د نملة په نامه يادوي او وايي قالت نملة: يوې مېږۍ وويل، د څېړنو په ترڅ کي څرګنده شوې چي د مېږيو د کورنۍ مشره د موچيو په څېر ملکه (ښځينه مشره) وي، دنده ئې د هګيو اچول او د ټولي کورنۍ پالل او اداره کول وي، د کورنۍ کارګراني ښځينه مېږۍ دي خو ټولي شنډي وي او هګۍ نه اچوي!! همداراز د

ځېړنو په ترڅ کي جوته شوې چي په يوې کورنۍ کي تر لسو پوري مشري وي، دوی د همدې مشرۍ او هګيو اچولو لپاره غوره کېږي، قرآن دلته ويلي چي يوې مېږۍ وويل، داسي الفاظ نه دي راغلي چي يوازنۍ مشره افاده کړي، بلکي له څو څخه يوې ته اشاره شوې، او دا يقيناً چي له هره پلوه د څېړونکو له وينا سره په دقيقه توګه تطابق لري. اوس نو تاسو وواياست چي د مېږيو په اړه د قرآن دغه وينا يو ستر علمي اعجاز نه دئ؟! آيا پر قرآن د ايمان راوړو لپاره دغه اعجاز کافي نه دئ؟!! که تاسو د قرآن دا وينا د هغه چا په وړاندي کېږدئ چي د مېږيو د ژوند په اړه ئې ژوري څېړني کړې دي او لنډه موده وړاندي ورته جوته شوې چي د مېږيو مشره ښځينه وي؛ ما ته وواياسئ د دې وينا په وړاندي به ئې غبرګون څنګه وي؟ په ځانګړې توګه که تاسو د عنکبوت (غڼې) او موچيو په اړه هم د قرآن هغه يناوي ورته تشريح کړئ چي هره يوه ئې يو ستر علمي اعجاز دئ، آيا له دې پرته بله چاره لري چي ووايي: د قرآن دا يناوي زموږ د ژورو تحقيقاتو له نتائجو سره په بشپړه توګه ورته دي، او که ترې پوښتنه وکړئ چي نو رسول الله ﷺ څنګه دا حقايق درک کړل؟ ځواب به ئې يا دا وي چي ووايي: دا يناوي حتماً الهي منشأ لري، د يوه عادي انسان له توانه ډېره لوړه ده چي د څوارلسو پېړيو وړاندي شرائطو کي په داسي حقايقو پوه شي، او که د ايمان راوړو سعادت ئې په برخه نشي نو حتماً به په حيرت کي لوېږي او لږ تر لږه دا به د رسول الله ﷺ په لوړ نبوغ حمل کوي.

د غڼې ځاله

قرآن هغه څوک له غڼې سره تشبیه کوي چې له الله تعالی پرته بل څه ته پناه وړي، د فرعون، قارون او هامان او د ګڼ شمېر نورو ځواکمنو قومونو د بدو پایلو له یادولو وروسته دا خبره کوي: د هغو خلکو چې له الله پرته نور مرستندویان نیسي مثال د هغې غڼې په څېر دئ چې ځان ته ئې کور ونیو، دا په داسي حال کي چې تر ټولو سست کور د غڼې کور دئ، کاش پوهېدی.

ÏNqç 6 Zèø$ è©VJ. ä$Šÿ#‹ « ‹ $ Âc rß `Ï (rä /B$ šú ïÏ%©$ @WB

(qçRÿ2 öq© ÏNqç 6 Zèø$ ÚMÿ7 Ïnqãç$ šÆE d# bÎr $Fÿ/ ôÑ ‹ /B$

Çíƒè šc qßÞ=èƒ العنکبوت: ۴۱

په دې مبارک آیت کي د (اتخذت) صیغه راغلې، چې د مؤنث صیغه ده او ښیي چې دا کور ښځینه غڼې جوړوي، او دا هغه خبره ده چې نن ئې محققین کوي، نه یوازي د قرآن د نزول په وخت کي هیڅوک په دې حقیقت نه پوهېدل بلکي تر نولسمي پېړۍ وړاندي څوک له دې حقیقته خبر نه وو، چا چې د غڼو د ژوند په اړه څېړني کړې دي ورته جوته شوې چې د ځالي د جوړولو دنده د ښځینه غڼې په غاړه وي!! نارینه ئې د ځالي په جوړولو کي هیڅ لاس نه لري.

دې ته مو پام وي چې د غڼې ځاله یوازي د غڼې کور نه وي بلکي د ښکار دام

هم وي، په همدې کي نور حشرات لکه مېږي، ماشې او موچان نښلي او دوی ئې خوري. ډېر نور ژوي هم داسي دي چي د ښکار دنده د ښځو په غاړه وي، د بېلگي په توگه د زمريانو نارينه په ځانگړې توگه هغه مهال چي ستر او دروند شي په ښکار کي برخه نه اخلي، ښځه ئې ښکار کوي او بيا ئې لومړی نارينه ځان پرې موړ کړي او وروسته ئې ښځه په خوراک پيل وکړي!!

د ځالي په جوړولو کي چي الله تعالی غڼې ته کوم استعداد ورکړی د ډېر حيرت وړ دئ، څومره منظمه ځاله جوړه کړي، د تارونو تر منځ ئې فاصله څومره دقيقه وي، يو ماهر او مسلکي انجنير ئې په آسانۍ او له پرمختللو وسايلو څخه له استفادې پرته نشي جوړولی، هغه هم له داسي نازک تار څخه چي په خپله ئې توليدوي!!

د بليک هول په اړه د قرآن وينا

په شلمې پېړۍ کي ستور پېژاندو د قوي تلسکوپونو په مرسته داسي ستر ستر ستوري وموندل چي د جاذبې قوه ئې دومره زياته او ځواکمنه ده چي خپل نور ئې هم نه شي ترې وتلی، د نور وړانگي ئې د قوي جاذبې له منگولو بهر نه شي وتلی، موږ دا ستوري په عادي سترگو نه شو ليدلی، ځکه چي نور ئې نه خورېږي، دغو ستورو ته ئې د بليک هول (black hole) توره سوړه يا توره کنده نوم ورکړی، دا توري کندي په حقيقت کي تش او تور ځايونه نه دي بلکي ستوري دي چي جرم ئې ډېر ستر او کتله ئې ډېره متکاثفه او درنه ده، د جاذبې قوه ئې دومره قوي او ځواکمنه ده چي د نور وړانگي ترې خورېدی او تښتېدی نه شي، د نور هره وړانگه

چي ترې وتل وغواړي د همدې جاذبې په وسيله بېرته جذب کېږي. تحقيقات وايي چي ستر ستر ستوري په خاص حالت کي په دې برخليک اخته کېږي. راشئ وګورو چي آيا په قرآن کي دې کشف ته اشاره شوې که نه؟ د قرآن دې آيت ته ځير شئ:

ÇÊÈ ôNu‘Èhqä3 ߧôJ¤±9$# #sŒÎ) ÇËÈ ôNu‘y‰s3R$# ãPqàf‘Z9$# #sŒÎ)ur التکوير: ۱-۲

کله چي راتاو کړی شي دا لمر. او کله چي تياره شي دغه ستوري.

د دې مبارکو آيتونو په اړه لاندي خبري په پام کي ولرئ:

- دلته د لمر د تياره کېدو لپاره د (کورت) صيغه راغلې او د ستورو د تياره کېدو لپاره د (انکدرت) صيغه! تکوير په اصل کي په ګرد شي د څه راتاوولو ته وايي او (کدر) تياره کېدا ته وايي، له دې معلومېږي چي د لمر رڼا به په خپله پر لمر راتاو او راغونډه شي او بهر به نه وځي، کله چي دا کار وشي نو ټول هغه ستوري به تياره شي چي خپله رڼا له لمر څخه اخلي، لکه زمکه، سپوږمۍ، مريخ او مشتري.
- په دې آيتونو کي د قيامت د لومړۍ مرحلې څو ستري هيبتناکي صحنې انځور شوې:

۱- هغه وخت چي لمر به په خپل ځان راتاو کړی شي، داسي لکه څوک چي خپله پګړۍ پر سر راتاو کړي. د لمر دا وړانګي چي نن د شمسي نظام هري خوا ته تر لرو لرو خورېږي، د قيامت په ورځ به ئې خورېدل بند شي او لمر به له سترګو پټ شي، د بيان دا انداز لږ عجيب غوندي برېښي، مفسرينو ئې بېل بېل تعبيرونه کړي، تر ټولو غوره تعبير هغه دئ چي وايي د لمر رڼا به پرې راتاو شي، بيا به ئې رڼا نه خورېږي، د دې تعبير په اهميت هلته ښه پوهېدی شو چي د لمر او نورو ځلانده سترو ستورو په اړه د کائنات څېړونکو هغه تحقيقي نظريه واورو چي د شلمي پېړۍ په پای کي او له ډېرو تحقيقاتو وروسته وړاندي شوه. له دې آيته دوه تعبيره درلودی شو:

الف - زموږ لمر چي نن، ځلانده، روڼ او تود دئ، ورو ورو به سوړ شي، ځلا او رڼا به ئې کمه شي، په پای کي به په سوړ او تیاره ستوري بدل شي، داسي لکه ډېر نور ستوري چي په سر کي ځلانده ول خو ورو ورو تیاره شوي، لکه زموږ زمکه چي له لمر او نورو ستورو د راجلا کېدو په وخت کي توده، ځلانده او روښانه وه، ورو ورو سړه شوه، چي نن خپله رڼا او تودوخه له لمره اخلي، یوازي په زړه او تل کي ئې خپل مخکنی حرارت ساتلی او هر څه په کي ویلي دي، خو بهرنۍ برخه ئې سړه او تیاره ده، لمر به هم په همدې برخلیک اخته شي، رڼا او تودوخه به ئې ختمه شي.

ب- کائنات څېړونکو د هغو تحقیقاتو په لړ کي چي د شلمي پېړۍ په وروستیو لسیزو کي ترسره شول، داسي ستر ستر ستوري وموندل چي د جاذبې قوه ئې دومره زیاته او ځواکمنه ده چي خپل نور ئې هم نه شي ترې وتلی، د نور وړانګي ئې بهر نه شي خورېدی او د قوي جاذبې له منګولو ئې بهر نه شي وتلی، موږ دا ستوري په عادي سترګو نه شو لیدلی، دغو ستورو ته ئې د بلیک هول (توره کنده) نوم ورکړی، دا توري کندي په حقیقت کي تش او تور ځایونه نه دي بلکي ستوري دي چي جرم ئې ډېر ستر او کتله ئې ډېره متکاثفه او درنه، د جاذبې قوه ئې دومره قوي چي نور ترې تېنستېدی نه شي. تحقیقات وایي چي ستر ستر ستوري په خاص حالت کي په دې برخلیک اخته کېږي. د قرآن له دغو الفاظو معلومېږي چي لمر به هم یو وخت له داسي حالت سره مخامخ شي چي رڼا به ئې په خپل ځان راتاوېږي او د خورېدو مخه به ئې نیول کېږي!! که لږ دقت وکړو نو ګورو چي په دې مبارکو آیتونو کي لومړی د لمر او بیا د ستورو تیاره کېدو ته اشاره شوې، خو د لمر لپاره د تکویر (راتاوول) لفظ کارول شوی او د ستورو لپاره د انکدار (تیاره کېدل) لفظ، له دې څخه په واضح توګه معلومېږي چي لومړی به په لمر کي داسي بدلون راشي چي پلوشې به ئې له خپلي جاذبې بهر نه شي وتلی او د وړانګو خورېدل به ئې متوقف شي، خو داسي چي په خپله به د لمر په سر راتاو شي او بیا به ستوري له دې کبله

تیاره شي چي د لمر وړانګي به نه وررسي.

دا مبارک آیتونه د قرآن یو بل ستر علمي اعجاز زموږ مخې ته ږدي او له یوه داسي ژور او ستر علمي حقیقت پرده اوچتوي چي کائنات پوهان، له پېړیو پېړو تحقیق وروسته اوس او د شلمي پېړۍ په دغو وروستیو لسیزو کي پرې پوه شول او دا ئې د راتلونکو نورو تحقیقاتو لپاره د یوې دقیقي علمي نظریې په توګه ومنله. که دغو آیتونو ته په سطحي نظر وګورو او د لمر او ستورو تیاره کېدل د قیامت نښه وګڼو، خو د مطلب ټولو ابعادو او د آیتونو ټولو الفاظو ته عمیقاً توجه ونکړو او مخصوصاً د یوه کائنات څېړونکي په سترګه ورته ونه ګورو، د دې وړاند ویني په اهمیت نه شو پوهېدی، خو که یوه محقق، حساس او زیرک څېړونکي ته ووایو چي زموږ قرآن څوارلس پېړۍ د مخه ویلي چي یو وخت به د لمر پلوشې په خپله د لمر په سر راتاو شي او خورېدل به ئې ودرېږي، هغه ته د قرآن د دغو آیتونو هر لفظ دقیقاً ترجمه او توضیح کړو او ورته ووایو چي قرآن د لمر د تیاره کېدو لپاره د تکویر لفظ کارولی او د ستورو د تیاره کېدو لپاره ئې د انکدار لفظ کارولی، د دې الفاظو معنا ورته بیان کړو، هرومرو به حیران شي او په ډېر دقت سره به ستا خبرو ته ځیر شي او حتماً به اعتراف وکړي چي په دې کي خامخا کوم ژور راز او سر پروت دئ، دا هغه حقیقت دئ چي ساینس پوهان له ژورو تحقیقاتو او له پېړیو پېړیو څېړنو وروسته پرې پوه شوي او لا د څېړنو په مقدمه کي دي او د قضیې په نورو اړخونو د پوهېدو لپاره په شدت سره مصروف دي، دا څنګه یوه انسان د څوارلسو پېړیو مخکي شرایطو کي داسي خبره کړې، څنګه په دې حقیقت پوه شوی، څنګه ئې دا ادعا کړې چي یو وخت به د لمر هغه ځلانده وړانګي چي هري خوا ته خورېږي، په خپله د لمر پر سر راتاو او لمر به تیاره شي، هغه څنګه پوه شو، چا پوه کړ، له کومي مرجع ئې دا پوهه ترلاسه کړه چي دا لمر به یو وخت زموږ زمکي ته نه رڼا ورکولی شي او نه تودوخه؟!!

۲- د قيامت په رارسېدو او د لمر د ځلا له بندېدو سره سم به ستوري تياره شي، دا ګڼ شمېر ستوري چي نن ئې تاسو په آسمان کي ځلانده او روښانه ګورئ، ډېر ئې په اصل کي تياره دي، خپله رڼا له نورو منابعو اخلي، نور ځلانده شمسي منظومې رڼا ورکوي او د دوی د ځلانده او روڼ معلومېدو باعث کېږي، د ستورو په يوې کړۍ کي يو ستر او ډېر ځلانده ئې په خپلي شا و خوا کي نورو تيارو ستورو ته رڼا ورکوي، لکه چي سپوږمۍ په اصل کي بې نوره ستوری دئ، د لمر وړانګي ئې روښانه کوي، کله چي د نور او رڼا دا ځلانده سرچينې له ځلا ولوېږي، ستوري به ئې له سترګو پټ شي. قرآن د دې مطلب په ويلو سره چي لومړی به لمر له سترګو پټ او وړانګي به ئې پر ده راتاو شي او ورپسې به ستوري تياره شي، يوه ستر علمي حقيقت ته اشاره کړې، داسي يو حقيقت ته چي انسان ډېر وروسته او په شلمي پېړۍ کي ورباندي پوه شو. څوارلس سوه کاله وړاندي څوک په دې پوهېدی شو چي د سپوږمۍ او ډېرو نورو روښو ستورو نور او رڼا خپله نه ده، بلکي له نورو سرچينو ئې اخلي؟ د دې وړاندويني، د بيان اسلوب او د هغو الفاظو چي د دې مطلب د بيان لپاره کارول شوي، په اهميت يوازي حساس او منصف محققين او پوهان پوهېدی شي.

لمر او سپوږمۍ به سره يو ځای شي!!

که دا ومنو چي لمر به د بليک هول په برخليک اخته شي نو د دې معنی دا ده چي جاذبه به ئې تر اوسني حالت ډېره ځواکمنه شي!! بايد وګورو چي آيا قرآن دې مطلب ته هم څه اشاره کړې او داسي څه ئې ويلي چي د لمر د جاذبې پر زياتېدو

دلالت کوي؟ دې پوښتنې ته د ځواب لپاره د قرآن دې مبارکو آيونو ته ځير شئ:

ÇÌÈ ãJ)ã$r ßS Ks±9$ì Ïãr ÇÑÈ ãJ)ã$#|¡ z r ÇÐÈ ç Ç7ø$-Ì/ #Œ£ù

القيامه: ۸-۹

نو کله چې سترګې رډې رډې شي. او سپوږمۍ تکه توره شي. او يوځای کړی شي لمر او سپوږمۍ.

دا مبارک آيتونه څو اساسي مطالب زموږ په وړاندې ږدي:

الف: د چا چې خپل غرض او مرض په حقايقو باندې د اعتراف مانع شي، په استدلال سره ئې نه شو قانع کولی، له عمدي انکار ئې نه شو منع کولی، بايد پرې ئې ږدو چې حقايق په خپله راشي، د سترګو مخې ته ئې ودرېږي، سترګې ئې ورپرانېزي، څوک چې قيامت نه منې، عمداً ترې انکار کوي، ده ته بايد ووايو: لږ صبر وکړه، په خپلو سترګو به ئې وګورې، يوازې د قيامت هولناکې صحنې کولی شي د ده سترګې ورپرانېزي.

ب: په دې ورځ به سپوږمۍ تياره شي او د دې معنا دا ده چې لمر به له ځلېدا ولوېږي، سپوږمۍ ته به رڼا نه شي ورکولی.

ج: لمر او سپوږمۍ به سره يو ځای شي، يعنې د لمر جاذبه به دومره زياته شي چې سپوږمۍ به د ځمکې له جاذبې وشکوي.

دا دئ ګورئ چې د قرآن په دغو آيتونو کې په ډېر صراحت او وضاحت سره هغه حقيقت ته اشاره شوې چې ساينس پوهان د شلمې پېړۍ په پای کې پرې پوه شول، له ژورو او اوږدو څېړنو وروسته دوی ته څرګنده شوه چې د خاصو عواملو په وجه په ځينو سماوي اجرامو او ستورو کې داسې تغييرات رامنځته شي چې په نتيجه کې ئې جاذبه دومره زياته او ځواکمنه شي چې د نور وړانګې ئې ترې بېلېدی

او تښتېدی نه شي، په اصل کې رڼا او نور ترې وځي خو د قوي جاذبې په سبب ترې جلا کېدی نه شي، د ستورو دې حالت ته ئې د **black hole** (تیاره سوړه) نوم ورکړی، دا داسي حالت دئ چي یو ستر ځلانده ستوری ناڅاپي له سترګو غائب شي، پرته له دې چي له منځه تللی وي، شته وي خو رڼا ئې نه تر سترګو کېږي، په لمر به دغسي حالت راشي، د جاذبې قوه به ئې ډېره لوړه لاړه شي، دومره چي له یوې خوا به د نور وړانګي نه ترې ساطع کېږي، نو سپوږمۍ به هم تیاره شي او له بلې خوا به سپوږمۍ ځان ته جذب کړي. که تاسو نن یوه منصف ستور پوه ته چي له ژورو څېړنو وروسته د دغو تیارو کندو په حقیقت پوه شوی، ووایئ: (قرآن څوارلس پېړۍ مخکي ویلي چي یو وخت به لمر له ځلېدو ولوېږي، ورپسې به سپوږمۍ تیاره شي او بیا به ئې لمر ځان ته جذب کړي) یقیناً چي هغه به په ډېر حیرت او ژور تعجب کې لوېږي او په دې به اعتراف کوي چي دا وړاندوینه د یوه عادي انسان له لوري ممکن نه ده. دا هغه ستر حقیقت دئ چي موږ اوس پرې پوه شوي یو. د دې موضوع تفصیل د قرآن پلوشې تفسیر د تکویر په سوره کي مطالعه کولی شئ.

د ځمکي او غرونو تصادم

په همدې لړ کي قرآن د ځمکي او غرونو تر منځ د ټکر او تصادم خبره کوي او وايي:

$G©Rù ã$7ø# ßÚ ö‘F{$ãM÷=ÏJãmr ÇìÈ ÷%Ïh²r p¸, ÿR ÍqÁ 9$‘Î ‡ÿÿç#Œtù

نو هغه وخت چي په شپېلۍ کي به پو شي، يو وار پو. او زمکه او غرونه به اوچت کړی شي، نو سره وبه ټکول شي، په يو وار ټکولو سره. نو واقع به شي په دې ورځ، هماغه واقع کېدونکې.

دلته د آيت په سر کي د (فإذا) لفظ مخاطب ته د دا انتباه ورکوي چي په مخکنيو آيتونو کي د قيامت د راتلو دلايل بيان شوي او لار ئې په قيامت باندي باور ته پرانيستې ده. هو؛ قيامت به هم د هغو الهي عذابونو په څېر ناڅاپي راځي چي په تېرو ياغي او باغي قومونو نازل شوي، آني او په شپېلۍ کي يوه پو سره به راځي.

په همدې مبارک آيت کي څو نور مهم ټکي توجه جلبوي:

الف: دا آيت وايي چي زمکه او غرونه به له خپل خپل ځايه پورته او په خپلو کي به سره وټکول شي. د غرونو د پورته کېدو په معنا خو پوهېدل آسانه دي خو د زمکي د پورته کېدو په څرنګوالي پوهېدا لږ غور او دقت غواړي، بايد وګورو چي زمکه به څنګه او د څه له سره پورته کېږي؟ موږ اوس په دې حقيقت پوه شوي يو چي زمکه د لمر، سپوږمۍ او نورو آسماني اجرامو په څېر د آسمان په پراخي غېږ کي معلقه ده، د بل څه په سر نه ده ايښودل شوې چي ترې پورته کړی شي، خو دا آيت وايي چي زمکه او غرونه به له خپل خپل ځايه پورته کړی شي او بېرته به په خپلو کي سره ووهل شي، نو د دې معنا دا ده چي زمکه به د دوو ځواکمنو او سترو ستورو تر منځ راشي، د دوو ځواکمنو جاذبو تر منځ به داسي واقع شي چي د زمکي زړه به په يوه لوري او غرونه به ئې په بل لوري جذب شي، د دې قوي جاذبې په نتيجه کي به غرونه له زمکي بېل او له جرړو به وايستل شي، خو د دې په ځای چي له زمکي په ډېر واټن لري او د جاذبې له منبع سره يو ځای شي، بېرته به د زمکي په لور جذب او په ډېر شدت سره به له زمکي سره تصادم وکړي.

ب: له دې پېړۍ وړاندې او مخکې له دې چې انسان د ستور ليکو، شمسي منظومو، په دوی کې له سترو سترو چاودنو او د يوې برخې له بلې سره د يو ځای کېدو په اړه کافي معلومات ترلاسه کړي، هيڅوک په دې خبرې نه شو پوهېدی، خو نن او د قوي تلسکوپونو په ذريعه د داسې ټکر او تصادم د بې شمېرو بېلگو په ليدو سره په دې خبرې پوهېدا ورته آسانه شوې.

په دغې مرحلې کې به هغه ستره پېښه واقع شي، د دې آيت له الفاظو په واضح توگه معلومېږي چې له (الواقعه: هماغه واقع کېدونکې) څخه مراد هغه پېښه ده چې د سورې په سر کې د الحاقه په نوم ياده شوې.

آسمان به دړې دړې او سست سست شي

قرآن وايي چې د آسمان دا اوسنی مضبوط او مستحکم نظام به سست شي، په هغه کې به چاودونه راپيدا شي، د ستورو تر منځ اوسنی تړاو به وشلېږي، هر لوري ته به خواره شي، او دا همغه حقيقت دئ چې ساينس او ستور پېژاندی ئې وايي، راشئ د قرآن دغو آيتونو ته لږ ځير شو:

@Ütø r $gÍ! ` ö #?ã ã 7 =J$ ÇÈ pšü#r 7 ÍBöq ‘ Sù â$J¡ 9$Ï M)± R$

ÇÈ pšZ»yS 7 ÍBöq Nß%öqù 7 În ¸ óã الحاقه: ۱۶-۱۷

او آسمان به شق شق شي، نو په دې ورځ به سست سست او شلېدلی وي. او فرښتې به ئې په ژيو کې وي، او ستا د رب عرش به په دې ورځ اته گونې په خپل سر نيسي.

په دې مبارکو آيتونو کې څو اساسي ټکي د زياتي توجه وړ دي:

- د قيامت په ورځ به د آسمان دا اوسنی دقيق نظام متلاشي شي، آسمان به دړي دړي او چاود چاود شي، ټول هغه سماوي اجرام به خواره واره شي چې نن آسمان په خپلي غېږ کې کلک نيولي.
- په هغه ورځ به دا فرشتې چې د عالم چاري سمبالوي، خپل خپل ځای له لاسه ورکړي او د متلاشي شوي آسمان کنارو ته به منتقلي شي. له مَلَک څخه دلته ټول ملائک مراد دي نه يوه فرشته.
- ستا د رب عرش چې ټول اووه گوني آسمانونه ئې احاطه کړي او ټول کائنات ئې تر سيوري لاندي دئ، په دې ورځ به ئې اته فرشتې، يا د فرشتو اته ټولگي حمل کوي.
- په دې پوهېږو چې الله تعالی په دې عالم کې خاص سنن او ضوابط وضع کړي، چې هر کار د دغو سننو او ضوابطو مطابق ترسره کېږي، او د دې عالم د چارو د سمبالولو لپاره ئې د ملائکو په نامه مأموران ټاکلي چې د دغو سننو مطابق عمل کوي، د ټول کائنات له متلاشي کېدو وروسته به دا الهي سنن عاطل شي او دا مأمورين به گوښه شي، يوازي اته ټولگي به چې د عرش حمله دي، پاتي شي.

غرونه به ونښوېږي

قرآن د قيامت په ورځ د غرونو د روانېدو خبره کوي او فرمايي:

ÇÌÈ ÕÎŽÉS' A$7ÿ$#ŒÎr التکوير: ۳

او کله چي دا غرونه روان کړی شي.

یعني دا دنګ دنګ او درانه غرونه چي لویه برخه ئې د زمکي زړه کي او کمه ئې د زمکي پر سر دي او د دوی لوړوالي او ستروالي ته په پام سره څوک ګمان نه کوي چي دا به کله هم له خپله ځایه وخوځېږي، داسي ورځ به راشي چي دا به نه یوازي وخوځېږي، بلکي له خپل خپل ځایه به رابېل او روان شي. دلته هم د قرآن یو بل علمي اعجاز ترسترګو کېږي، د غرونو ښوېدل هم یوه نوې پېښه ده، چي وجه ئې د زمکي د هغه قشر او پوستکي زړښت دئ چي د ډېري په څېر کلک دئ خو ورو ورو او د هغو پر له پسې چاودنو په سبب سست شوی چي د زمکي له زړه او له خوټېدونکي برخي ئې راولاړېدونکي فشار، برني فشار او نورو عواملو په وجه رامنځته کېږي او د زلزلو او د غرونو د ښوېدو باعث کېږي. دا بهیر او له هغه راولاړېدونکې پېښي به سوکه سوکه او د زمکي له مزید زړښت سره متناسب زیاتېږي، نن موږ په دې پوهېږو چي د زمکي تر برني خاورین قشر څو کیلو متره لاندي، یوه کلک ډبرین قشر د زمکي زړه او منځنۍ برخه احاطه کړې، د زمکي په زړه کي د حرارت درجه ډېره اوچته او هر څه په کي ویلي دي، د دوی له خوټېدو ستر فشار راولاړېږي، غواړي دا کلک قشر مات کړي او بهر راووځي، د پوستکي ضعیفي برخي مقاومت ونکړی شي، وچوي او دا ویلي مواد په ډېر شدت سره د زمکي سر ته راووځي او موږ ئې د اور شیندونکو په څېر ګورو، ډېر غرونه د همدغو چاودنو په وجه راپیدا شوي، انسان اوس په دې پوه شوی چي غرونه او د زمکي دا برنۍ برخه او په هغه کي ټول جامد توکي په اصل کي د زمکي د زړه په ویلي او خوځېدونکو موادو پراته دي، داسي لکه د اوبو پر سر د لرګي یوه تخته، یا د کنګل یوه ټوټه. د خاصو عواملو په وجه ئې د ثبات او استقرار بڼه غوره کړې، د استقرار او ثبات اوسنی حالت به د قیامت په ورځ له منځه ولاړ شي او غرونه به له خپله ځایه وښوېږي. د قرآن د دې څرګندوني په اهمیت هم هغه علما او محققین

پوهېږي چي له ډېرو څېړنو وروسته په دې حقيقت پوه شوي.

سمندرونه به ډک شي او اوبه به ئې د وچي په لور وبهېږي

قرآن وايي چي د قيامت يوه نښه دا ده چي بحرونه به تر خولې ډک شي، اوبه به ئې د وچي لوري ته راوبهېږي، نن خو اوبه له وچي د بحر په لور درومي او سيندونه په بحر کي تشېږي، خو هغه مهال به د سمندر اوبه د وچي په لور رواني شي!! راشئ وگورو چي دا ادعاء له علم سره اړخ لگوي که نه؟ قرآن په دې اړه فرمايي:

ÇÏÈ ôN•É¤f ß â$s Î7ys$#Ç) Îr — التکوير: ۶

او کله چي سمندرونه تر ژۍ ډک شي.

دا مبارک آيت وايي چي تر قيامت وړاندي به داسي حالت رامنځته شي چي سمندرونه به له اوبو تر ژۍ ډک شي. د تسجير اصلي لغوي معنى تر ژۍ ډکېدا ده، که څه هم ځينو ژباړونکو تسجير دسوزېدو او لمبه کېدو په معنا ترجمه کړی او له آيت ئې دا مطلب اخيستی: د قيامت په ورځ به په بحرونو اور گډ شي او اوبه به ئې اور واخلي. د دې ډلي وروستنيو محققينو ويلي چي په اوبو کي دوه عنصره شته، هايدروجن او آکسيجن، چي يو ئې په خپله سوزي او بل ئې د سوزېدو په عمليه کي مرسته کوي، هايدروجن سوزېدونکی عنصر دئ او آکسيجن د نورو توکيو په سوزېدو کي مرسته کوي، که آکسيجن نه وي نو د سوزېدو عمليه نه شي ترسره کېدی، د حرارت په لوړو درجو کي همدا اوبه چي په عادي حالت کي ئې موږ د اور

د وژلو لپاره کاروو، په خپله به سوزېدونکې ماده شي. د دغو محققینو په نظر دا آیت د قرآن یو بل علمي اعجاز ګڼل کېږي، انسان په شلمې پېړۍ کې په دې پوه شو چې دا د اور د وژلو وسیله په خپله د سوزېدو ماده ده. خو د تسجیر اصلي معنا ډکېدل دي او د دغې معنا له مخې د آیت مطلب دا دئ: تر قیامت وړاندې به بحرونه تر ژۍ ډک شي اوبه به ئې وچې ته راوبهېږي او ټوله زمکه به تراوبو لاندې شي. موږ نن په دې پوه شوي یو چې الله تعالی د زمکې د اوبو نظام داسې برابر کړی چې یوه برخه ئې په بحرونو کې وي، بله ئې د پرېړو وربځو په بڼه کې د زمکې او آسمان تر منځ ګرځي، بله ئې د واورو په شکل کې په لوړو لوړو غرونو، یخو سیمو او د شمال او جنوب قطبونو کې ذخیره وي او یوه برخه ئې تر زمکې لاندې بهېږي، که دا دقیق نظام متلاشي شي، وربځې خپلې ټولې اوبه پر زمکه ووروي، د غرونو واورې او د سړو سیمو یخونه ویلې شي او اوبه ئې د بحرونو لورې ته وبهېږي، ټوله زمکه به تراوبو لاندې شي، زمکه په یوازې سر د دومره اوبو ظرفیت نه لري. قرآن دا حقیقت د نوح علیه السلام د طوفان په ترځ کې هم بیانوي، چې د زمکې یوه لویه برخه په کې غرقه شوه، دا دوهم تفسیر هم دقیق دئ او هم د قرآن د علمي اعجاز یوه بله بېلګه، دا ځکه چې د تسجیر اصلي معنا ډکېدل دي، نه سوزېدل او د سوزېدو معنا د تسعیر صیغه افاده کوي نه د تسجیر، تاسو به د انفطار په سوره کې هم وګورئ چې د بحرونو ډکېدو ته داسې اشاره شوې:

ÇÌÈ ôNÉ•Éèâ$ sÎŒ$#Éj r الانفطار: ۳

او کله چې سمندرونه روان کړی شي.

دا دواړه آیتونه د بحرونو تر ژۍ ډکېدل او د وچې په لور بهېدل افاده کوي او دا هغه مطلب دئ چې تر شلمې پېړۍ وړاندې هیڅوک پرې نه پوهېدو، معلومه نه ده هغه وخت به څومره کسانو د پیغمبر علیه السلام په دې وینا استهزا کړې وي او

په ملنډو ملنډو به ئې يوه بل ته ويلي وي: موږ خو تل اوبه په داسي حال کي ګورو چي له وچي د بحر په لوري خوځي، خو محمد (عليه السلام) وايي چي يو وخت به دا اوبه له بحرونو د وچي په لوري وخوځېږي!! خو دا حقايق نن انسان ته ثرګند شوي، آيا دا يوه عاقل او باانصافه محقق ته کافي نه ده چي ووايي: دومره ژور علمي حقايق بيانول، د داسي يوه انسان له وسه ډېر ډېر اوچت کار دئ چي له اوسنۍ پېړۍ مخکي تېر شوی، که څه هم نابغه وي، له يوه پيغمبر پرته بل چا ته داسي خبره کول ممکنه نه ده.

نن د نړۍ ګڼ شمېر هغه هېوادونه له غرقېدو وېرېږي چي د سمندر خوا ته پراته دي، ګوري چي هر کال د اوبو سطحه رالوړېږي، د شمالي قطب د واورو ويلي کېدا، د زمکي د هوا تودېدا ډېر په دې وېري کي اچولي دي.

د زمکي په فضاء کي هغه پرده چي ډېر څه ئې رانه پټ کړي

قرآن وايي چي زموږ د زمکي پر سر آسمان کي داسي پرده ده چي ډېر څه ئې زموږ له نظره پټ کړي او د قيامت په ورځ به دا پرده لري شي!! په دې اړه د قرآن آيت دا دئ:

ÇÊÊÈ ôMsÜÏ±ä3 âä!$yJ¡¡9$# #sŒÎ)ur التکوير: ۱۱

او کله چي دا آسمان له پوسته کړی شي.

يعني د قيامت په ورځ به د آسمان دا شنه پرده لري کړی شي، څه چي نن دغي

پردې زمونږ له سترګو پټ کړي، ټول به راڅرګند شي. دلته باید لږ توقف وکړو، الفاظ عجیب برېښي، آسمان به له پوسته شي!! یعني څه؟! آیا آسمان پوستکی لري؟ آیا زمونږ او آسمان تر منځ داسي کومه پرده شته چي د آخوا شیانو لېدا ئې راته ګرانه کړې؟!! راشئ دا پوښتنه هم له هغو محققینو وکړو چي په دې اړه څېړني کوي، هغوی ته به ووایو چي زمونږ په قرآن کي د آسمان په اړه داسي ویل شوي چي د آسمان دا تر سترګو کېدونکي فضا یوه پرده ده چي ډېر څه ئې زمونږ له سترګو پټ کړي؟!! دا محققین مونږ ته یو ځواب لري او هغه دا: هغه څه چي مونږ او تاسو ئې د یوې فېروزه یي پردې په څېر ګورو، دا د زمکي چاپېر فضاء ده، د یوې پردې په څېر ده، دا پرده د دې باعث شوې چي مونږ د آسمان ډېر څه ونه ګورو، د نور ډېري پلوشې داسي دي چي له دغي پردې نه شي تېرېدای، هغه ستوري چي دا وړانګي خوروي د دغي پردې په وجه ئې نن نه شو لېدی، که دا پرده نه وای نو مونږ به نن دا ټول ستوري هم په څرګنده لیدل. د قرآن دې آیت یو بل ستر علمي اعجاز زمونږ مخې ته ایښی او هغه حقیقت ئې بیان کړی چي انسان دا دئ اوس او په شلمي پېړۍ کي پرې پوه شو. د قیامت په ورځ به دا پرده څیري شي، دا خنډ به لري شي، د آسمان دا پوستکی به وشکول شي او هر هغه څه به راڅرګند شي چي دغه پرده او پوستکی ئې د لیدو مانع ګرځي.

آسمان به وچوي، ستوري به خواره او سمندرونه به روان شي

قرآن وایي چي یو وخت به په آسمان کي چاودونه رامنځته شي، ستوري به خواره واره او سمندرونه به روان شي، اړوند آیتونه دا دي:

ŏl•Éĺèâs îŶ$#Œĵr ÇÈ ŏlŽYGR$Üï #q3Ŷ$#Œĵr ÇÈ ŏl•ÜÿR$âJ¡ 9$#Œĵ

ÇÌÈ الانفطار: ۱-۳

هغه وخت چي دا آسمان چاود چاود شي. او کله چي دا ستوري ټول تيت تيت شي. او کله چي سمندرونه روان کړی شي.

قرآن د دې مطلب په بيانولو سره چي يو وخت به په آسمان کي چاودونه راپيدا شي او ورپسې به ستوري خواره واره شي، يوه داسي ژور علمي حقيقت ته اشاره کړې چي تر دې پېړۍ د مخه انسان ته نه وو معلوم او ډېره لنډه موده کېږي چي کائنات څېړونکي پرې پوه شوي. لکه څنګه چي قرآن د عالم د پرله پسې او مسلسل پراخېدو خبره کوي، کائنات څېړونکي هم دې نتيجې ته رسېدلي چي دا کائنات ورځ په ورځ د پراخېدو په حالت کي دئ، په هر ستور ليکي (کهکشان) کي ستوري يو له بله او په خپله ستور ليکي يو له بله لري کېږي، دا مسلسل پراخېدا به د دې باعث شي چي د ستورو او ستور ليکو ترمنځ دا د جذب او فرار اوسنی تعادل او توازن له منځه ولاړ شي او د دوی تر منځ اړيکي يا په دې دليل سستي شي او وشلېږي چي د مرکز او لويو ستورو د جاذبې قوه کمزورې شي او يا له دې کبله چي د دوی تر منځ واټن زيات شي او مرکز ئې نه شي کولی په خپل ماحول کي ستوري په خپل خپل مدار کي ټينګ وساتي او همدا به د ټولو ستورو د خورېدو باعث شي.

نو ګمان مه کوئ چي د عالم دا موجود نظم تلپاته او دائمي دئ او هيڅ بدلون به په کي نه راځي، مګر نه ګورئ چي کله دلته يو ستوری راپرېوځي او کله هلته بل له خپله مداره ووځي او د پراخي فضا په غېږ کي د نامعلوم مسير په لوري وخوځېږي، د سماوي اجرامو دا هبوط او سقوط په ډاګه د داسي ورځي د راتلو خبر راکوي چي د ټولو ستورو ترمنځ به پيوندونه وشلېږي او په فضا کي به خواره واره

شي. د قرآن د دې وړاندويني په اهميت هغه څوک پوهېدی شي چي کلونه کلونه ئې په هغو رصدتونونو کي تېر کړي وي چي ستر ستر او په لويو لويو عدسيو مجهز تلسکوپونه لري او د دغو تلسکوپونو په مرسته توانيدلي چي د دې پراخ عالم په ځينو اسرارو پوه شي، هغه چي د نوميالیو کائنات څېړونکو نظريات ئې لوستي او له کلونو کلونو تحقيق وروسته دې نتيجې ته رسېدلي چي د عالم مسلسل او سريع پراخېدا به د دې باعث شي چي د ستورو ترمنځ اړيکي کمزورې شي، له خپل خپل مداره ووځي، يو له بل سره تصادم وکړي او همغه حالت راشي چي قرآن ئې وړاندوينه کړې.

کله چي د دې عالم په فضا کي موجود نظم مختل شي، د زمکي په نظم کي به هم اختلال راپيدا شي، د دې اختلال يوه نښه به دا وي چي د اوبو رسولو دا اوسنی نظم چي د انسانانو او ټولو نورو ژوو ژوند ورپوري تړلی دئ، دا به مختل شي اوسنی نظام د دې باعث دئ چي د زمکي د اوبو يوه برخه په بحرونو کې، بله د واورو په بڼه کي په غرونو او د شمال او جنوب قطبونو کي، يوه لويه برخه ئې د ورېځو په شکل کي د آسمان او زمکي ترمنځ وي، بله ئې تر زمکي لاندي او يوه برخه ئې د خلکو د استفادي لپاره په نهرونو، چينو او کارېزونو کي بهېږي، په دې دقيق نظام کي اختلال به د دې سبب شي چي ټولې اوبه بحرونو ته راکوزي شي، د بحرونو کاسې تر ژۍ ډکي او د وچي په لوري ئې د اوبو رابهېدل پيل شي او ټوله زمکه تر اوبو لاندي شي. دا هم د قرآن يو بل ستر علمي اعجاز دئ، د دې په اهميت هم يوازي حساس ساينس پوهان ښه پوهېږي، هغه چي د يوويشتمي پېړۍ تر ټولو لويه مسئله دا ګڼي چي د زمکي تودوخه له دې کبله ورځ په ورځ زياتېږي چي د ازون هغه پرده ځای ځای پرې شوې چي د زمکي د هوا په متوازن ساتلو کي هم لويه ونډه لري او زمکي ته د خطرناکو او تاواني وړانګو د راتلو په مخنيوي کي هم او دا د هغو ګازونو په وجه ده چي له ځينو فابريکو آسمان ته پورته کېږي. دوی وايي چي

په تېرو سلو کلونو کې د زمکې حرارت څو درجې زيات شوی او که عاجل ګامونه وانه خيستل شي نو څو لسيزي وروسته به د زمکې پر سر ژوند ممکن نه وي، دوی د وروستيو کلونو شديد بارانونه، سېلابونه، طوفانونه او د بحرونو د اوبو د سطحې لوړېدل هم د دغه اختلال پايلې ګڼي!!

اوسنۍ زمکه د محشر د ورځې لپاره کفايت نه کوي

که له علمي پلوه په دې خبرې غور وکړو چې آيا زموږ اوسنۍ زمکه د ټولو هغو انسانانو لپاره کفايت کوي چې د انسانانو د پيدايښت له لومړۍ ورځې تر قيامت پورې پيدا کېږي؟ آيا د زمکې مخ د دوی د راغونډېدا لپاره کفايت کوي؟ طبيعي ده چې د دې خبرې ځواب منفي دئ!! نو دې اعتراض ته به څه ځواب وايو چې قرآن ولې دا خبره کړې چې د قيامت په ورځ به ټول خلک د الله تعالی په وړاندې راغونډ کړی شي؟! قرآن د دې اعتراض ځواب داسې وړاندې کوي: د قيامت په ورځ به دا زمکه او آسمان له منځه ولاړ شي، نوې زمکه او نوی آسمان به پيدا شي، په نوې زمکې کې به نه غرونه وي او نه لوړې ژورې، دومره به پراخه وي چې دا ټول انسانان به په کې راغونډ شي.

قرآن فرمايي:

í$g))$%‰ïh°q$$-– (rã•/r ß°q»J¡¡9$r ÇÚö‘F{$$Žöîr ÞÚö‘F{$$ãA£‰7è?Pöqt

ÇÍÑÈ ابراهيم: ۴۸

هغه ورځ چې دا زمکه به له دې پرته په بلې زمکې بدله شي او آسمانونه هم، او (ټول به) د يوازني ډېر برلاسي الله په وړاندې راڅرګند شي.

يعني دا آسمانونه او زمکه به په بشپړه توګه له منځه ځي، الله تعالى به نوې زمکه او نوي آسمانونه راپيدا کړي، چي له اوسنۍ زمکي او اوسني آسمانونو سره به توپير لري، نوى عالم به وي له نوي نظم سره، ټول انسانان به بېرته راژوندي شي، د يوازني ډېر برلاسي الله په وړاندي به راځرګند او په ښکاره ميدان کي راغونډ کړی شي.

ګورئ چي د قرآن هره وينا څومره دقيقه ده، هيڅ پوښتني او اعتراض ته مجال نه پرېږدي!!

دومره جنتونه به له کومه کېږي؟

قرآن وايي چي د يوه عادي مؤمن جنت به دومره پراخ وي چي سور به ئې د آسمانونو او زمکي په اندازه وي، قرآن په دې اړه فرمايي:

ÞÚ óŖ$r ßN°q»J¡¡ 9$$gãÊóã þY_r Ðà6 Îs `ÏB ο•ÏÿóB 4Î) (þãí$™r

آل عمران: ۱۳۳ ÇÌÌÈ ûüÉ)GßJù=Ï9 ôN£‰ãé

او د خپل رب د بخښني او د هغه جنت په لوري تلوار وکړئ چي عرض به ئې آسمانونه او زمکه وي، د متقيانو لپاره تيار کړی شوی.

دا پوښتنه راولاړېږي چي دومره جنتونه به له کومه کېږي؟ ډېرو ته به دا خبره مبالغه معلومه شي، خو هغه څوک چي پوهېږي دا اوس د آسمان په غېږ کي د هغو ستورو شمېر څومره دئ چي هر يو ئې د زمکي په اندازه يا تر زمکي غټ دئ!! ستور پېژاندي وايي چي په آسمان کي شاوخوا يو سل شل مليارده ستورليکي

دي، چي په هر ستورليکي کي تر سل مليارډه زيات ستوري دي!! آيا دا نه ښيي چي د قرآن په هيڅ وينا کي نه د حقيقت خلاف خبره شوې او نه غير دقيقه او له مبالغې ډکه وينا.

دې ته مو هم بايد پام وي چي په جنت کي به نه د انسان حواس اوسني حواس وي او نه ئې د درک ساحه دومره محدوده لکه نن، هم به ئې لرې ليد ډېر پراخ وي او هم حواس دومره حساس چي له داسي جنت سره ښايي، قرآن د دغه حقيقت د بيانولو لپاره د هغه چا حالت په جنت کي انځوروي چي په دنيا کي ئې له يوه دوزخي سره پېژندل، هغه ئې د غولولو هڅه کوله خو دى د الله تعالی په فضل تري خوندي پاته شوی وو، په جنت کي به ورپه ياد شي، زړه به ئې وغواړي چي له حاله ئې خبر شي، خپلو ملګرو ته به ووايي زما داسي يو دوست وو، راشئ وګورو چي هغه چېري دئ، په يو نظر سره به هغه د ټولو دوزخيانو له منځه د دوزخ په يوې کندي کي ومومي او له جنته به پرې غږ کړي، او د دوى تر منځ به څو خبري تبادله شي:

’í b‰. ’ôÌ Nåïî @ís% A$% ÇÎÈ bqäas$ ¡ Ff ‹Ù è/ 4?ã NåÕè/ ÏÜ7%ù

$Ï#•ê $Zär $YFÏB #Œîä& ÇÎÈ ûüÏ%Ïd|ÁßJø9$ `ÏJ9 7Rîä& ãAqà)ƒ ÇÊÈ Ö Ïƒì%

ç#ä•ù ì=ÏÛ$ $ù ÇÌÎÈ bqãèÎÛB OçFR& @ d A$% ÇÌÌÈ bqãƒÏ‰J9 $Rîä& $¸J»àïã r

’Î ñ pÉJè÷ Ÿwöqs9 r ÇÎÏÈ ÈûïÏŠ÷Š ãNø%Ï bÎ) «!$?$ A$% ÇÎÎÈ ÉOŠÅgpgø:$ ä!#uq™ ’Î

ÇÏÎÈ ûüÎÛØóspøŠ:$ `ÏB MZä39 الصافات: ۵۰-۵۷

نو ځيني (جنتيان) به ځينو نورو ته مخ کړي په داسي حال کي چي يو به بل پوښتي، د دوى يو ويونکی به ووايي: زه خو داسي وم چي يو ملګری مي وو،

ويل به ئې: آيا ته له باور كوونكو څخه يې؟، آيا كله چي ومرو او خاوري او هډوكي شو آيا موږ به محاسبه او مجازات كېږو، وبه وايي: تاسو كتونكي يئ، نو نظر به واچوي او د دوزخ په منځ كي به ئې وګوري، وبه وايي: قسم په خدای چي نږدې وه ما (په دوزخ كي) وغورځوې، او كه زما د رب فضل او پېرزوينه نه وی نو زه به هم (په دوزخ كي) له حاضر كړی شوو سره وم.

دا داسي وګڼئ لكه څوك چي نن خپل كوم ملګری زموږ په شمسي نظام يا ستورليكي كي ولټوي او د سترګو په رپ كي ئې په يوه لري ستوري كي وموميّ!! له دې معلومېږي چي هلته به د انسان حواس څومره ځواكمن وي!!

خو آيا پوهېږئ چي په داسي خبرو به يو مهال د اسلام مخالفينو څومره ملنډي وهلې وي او هغه به ئې دروغجني او د حقيقت خلاف او له مبالغو ډكي ګڼلې وي؟!! خو دا دئ نن د افغانستان له يوه لري پراته كلي څخه يو كس د يوه وړوكي مبايل په مرسته د نړۍ په لري ګوټ كي له خپل دوست سره داسي خبري كوي چي هم ئې غږ اوري او هم ئې مخ ګوري!! دا نن د يوه قوي او ستر تلسكوپ خوا ته ناست ستور پېژاندی د ستور ليكي په لري اړخ كي يو ستوری ګوري او وايي: دا ستوری زموږ له زمكي په دومره واټن كي پروت دئ، حجم ئې زموږ د زمكي په پرتله دومره ځله زيات دئ!! آيا د قرآن دا وينا داسي نه ده چي د ساينس د نني معيارونو له مستوی هم وړاندي ده؟!!

د فرعون د جسد په اړه د قرآن وینا

قرآن وایي چې د فرعون د غرقېدو پر مهال الله تعالی وفرمایل: نو نن به دې بدن وژغورو تر څو هغو کسانو ته (د عبرت) نښه وې چې له تا وروسته (راځي او پاتې) دي او د خلکو ډېری زما له آیتونو غافل دي!! اړوند آیت دا دئ:

`B #ZŸ. bÎr z/#ä 7ÿùz ôJÏ šc qãGÏ 7R‰7Î 7ŠÉZç Pöx$$

ÇÒËÈ šc qè=Ïÿ»óÓ9 $ZÏF»f#ä ôã Ä $Z9$ یونس: ۹۳

تر دې وړاندې آیتونه وایي:

- بني اسرائیلو هجرت وکړ او له سیند واوښتل،
- فرعون او لښکري ئې د ظلم او تېري په قصد ورپسې شول، غوښتل ئې پر دوی ظلم او تېری وکړي او سخته سزا ورکړي،
- خو په اوبو کې غرق شو،
- د غرقېدا په وخت ئې ویل: په دې ایمان راوړم چې له هغه معبود پرته بل معبود نشته چې بني اسرائیلو پرې ایمان راوړی، له سرغړاوي لاس اخلم او خدای ته تسلیم یم!!
- په ځواب کې ورته ویل شوي: اوس! او په داسې حال کې چې مخکې دې سرکشي کوله او له مفسدینو څخه وې؟!! نو نن به دې بدن وژغورو تر څو هم

هغو ته د عبرت نښه وې چې له تا وروسته پاتې کېږي او هم راتلونکو نسلونو ته.

- په ورپسې آيت کې ويل شوي: دا پېښه ښيي چې الله تعالی د فرعون په څېر مفسدينو ته سزا ورکوي خو د خلکو ډېری د الله تعالی له آيتونو غافل دي!!

د قرآن له دغي وينا سره سم د دغه فرعون موميايي شوی جسد تر اوسه روغ رمټ پاته دئ او دا د قرآن يو بل علمي اعجاز دئ، ډېرو د فرعون پر دې جسد تحقيقات کړي چې دا څنګه څو زره کاله روغ رمټ پاته شوی؟ په موميايي کولو کې له کومو توکو استفاده شوې؟ او د ده د مرګ سبب څه وو؟ يو له دغو تحقيق کوونکو څخه ډاکټر موريس بوکل وو چې په خپله مسيحي دئ، دی د فرعون په موميايي شوي جسد له تحقيق وروسته پوه شو چې هغه په اوبو کې د غرقېدو په وجه مړ شوی، کله چې نوموړي ډاکټر له مسلمانانو واورېدل چې په قرآن کې ويل شوي: فرعون په اوبو کې غرق شو او د ده جسد به د خلکو د عبرت لپاره خوندي وساتو، حيران شو، پرېکړه ئې وکړه چې قرآن مطالعه کړي، په پنځوس کلنۍ کې ئې عربي د دې لپاره زده کړه چې قرآن مطالعه کړي!!!

د مکې د فتحې وړاندوينه

قرآن د حديبيې له تړون وروسته وړاندوينه کړې وه چې مؤمنان به ډېر ژر مکې ته په ډاډ او اطمئنان سره ننوځي، او د رسول الله ﷺ خوب به تحقق ومومي، دا په داسې حال کې چې مسلمانان د دې تړون له کبله سخت ناراض او خفه ول او ډېرو د دې هيلې ترسره کېدا محال او لږ تر لږه ګرانه ګڼله، خو د قرآن له وړاندويني سره سم په راتلونکي کال کې مکې ته ننوتل او لنډه موده وروسته مکه د

مسلمانانو په لاس فتحه شوه. قرآن په دې اړه فرمايي:

bÎ P#• s $%É ó J$£ã ô G9 Ès $Î $ƒ ö 9$ãqß ‘ ª! $šX % ¹ ô)©

$B Nîèù šc qè$ƒB ÿ ` ƒÎÅ¢)ãr Nä™rââ ûüÉkè šú üZB#ä ª! $ä$©

ÇËÈ $6ƒÌ% $[s Gù š• ÏŒ ÈrßŠ `Ï B Ÿ@èÚù ¤qß-è? N9 الفتح: ۲۷

يقيناً چي الله د خپل رسول خوب رښتينی کړ، حتماً به مسجدالحرام ته په داسي حال کي خوندي او په امن سره ننوځئ چي (له عمرې وروسته به) خپل وېښتان يا خريئ يا لنډوئ، نه به وېرېږي، نو په هغه څه پوه شوی چي تاسو پرې پوه نه ياست، تر دې وړاندي ئې بله نږدې بريا او فتح مقدر کړې.

پر فارسيانو د روميانو د بري وړاند وينه

په ۶۱۹ م کال کي، هغه مهال چي روميان د فارس په وړاندي له سختي ماتې سره مخامخ شول، د شام او فلسطين په څېر ډېري سيمي ئې له لاسه ووتې، فارسيان د مصر تر وروستيو پولو پوري ورسېدل، قريش د فارسيانو په دې برياوو خوشحال شول، خو مؤمنان سخت غمجن، روميان اهل کتاب ګڼل کېدل او فارسيان مشرکان ول، دغه مهال د الروم د سورې څو آيتونه نازل شول چي په هغوی کي دا وړاندوينه شوې وه چي روم به له دې ماتې وروسته په راتلونکو څو کلونو کي بېرته پر خپل دښمن برلاسي شي، او دغه مهال به مؤمنان د الله تعالی په نصرت خوشحاله شي. دا داسي وړاندوينه وه چي ښايي ډېرو قريشو به په خپلو

مجلسونو کي کټ کټ پرې خندلي وي، په دې کي دوه وړاندويني شوې وې: يوه د رومیانو د بیا غلبې او بله ئې د مؤمنانو د یوې بریا، همدا دواړه وړاند ویني ترسره شوې، په همغه کال چي قریشو په بدر کي سخته ماتې وخوړه رومیان وتوانېدل چي د هرقل تر مشرۍ لاندي د ارمیا په لوري وړاندي ولاړ شي او آذربایجان ته ورسېږي. ارمیا د زردشت د زېږېدو ځای دئ چي فارسیانو ته ئې ارزښت دومره وو لکه مسلمانانو ته مکه او مدینه.

šc qçÛø™ óÛĝî-ñ Ÿ‰è/ -Æ Ë Nèr ÇÚ óŖ$’Š& þÎ ÇÈ ãr•9$Ÿ7Îã

ß•ÿƒ 7íBöqƒr %èÎ/ .`Ïr @ó% `Ï ãöŖ$+ šú üŸÅ ÆÒÎ ’Î ÇÌÈ

ÇÎÈ ÐŠÏmS$ãƒÍè%Íqèr ât±„ Æ BčÇ Zƒ « $ÎÇ ZÎ ÇÍÈ šc qãÏsBS9$

الروم: ٢-٥

روم مغلوب شو، په هغه نږدې سیمې کي، او دوی به له خپلي مغلوبېدا وروسته ژر غالب شي، په څو کلونو کي، کارونه وړاندي او وروسته د الله په واک کي دي، او دغه ورځ به مؤمنان د الله په نصرت خوشحالي کوي، هغه چا ته بری ورکوي چي دی ئې غواړي، او دی مهربان عزتمن دئ.

د اودس او تیمم علمي ارزښت

که تاسو مرغانو او حیواناتو ته ځیر شئ وبه ګورئ چي که اوبه پیدا کړي نو ځان په کي اچوي، په خپلو وزرونو ځان ته اوبه شیندي او که اوبه ونه مومي نو په خاورو کي رغړي، په خپلو ښکرونو او وزرونو ځان ته خاوري شیندي، دا د ژوو یو فطري ضرورت دئ، د دوی پر پوستکي هره شېبه په ملیونونو جراثیم کښېني، دا جراثیم هم په اوبو سره مري او هم په خاوري سره، د همدغو جراثیمو د وژلو لپاره الله تعالی د دوی په فطرت کي دا غریزه ایښي چي خپل پوستکي ته وخت په وخت یا اوبه ورسوي او یا خاوره، دوی ته د غسل او تیمم دغه فطري لارښوونه شوې او موږ ته شرعي، الله تعالی موږ د غسل او تیمم په اړه په هغه څه مکلف کړې یو چي ټول ژوي ئې د خپل فطرت په حکم کوي. الله تعالی تا ته دا وړه مرغۍ په داسي حال کي درښيي چي هره ورځ څو څو ځله په خاورو کي رغړي، په ډېر شوق او مستۍ سره او د رغړېدو په وخت کي د دې هڅه کوي چي د خپلي هري بڼکي بېخ ته خاوره ورسوي، دا ئې یو ضرورت دئ، په دې سره ئې ځرمن له ډېرو جلدي امراضو خوندي پاته کېږي، دا ئې د علاج ذریعه ده، اکثر مکروبونه هم په اوبو مري او هم په خاوره، که اوبه ورورسېږي، دومره اوبه ئې وجود ته ننوځي چي له پړسېدو وچوي او که له خاوري سره په تماس کي شي، خاوره ئې د وجود ټول مایعات جذب کړي او ومري.

نن انسان ته جوته شوې چي د ده پر پوستکي په هر ساعت کي نږدې دېرش

مليونه مکروبونه کښېني، خو له هرو دوو ساعتونو وروسته نور ټول مري او يوازي اووه زره پاتي کېږي، د انسان د بدن لوڅي برخي لکه مخ، لاسونه، پښې او سر د دغو جراثيمو تر برید لاندي راځي، د همدې لپاره الله تعالی مونږ پر اودس مکلف کړي يو.

نن طب مونږ ته همدا توصيه کوي چي که له خپل لاس، خولې، پزي او پوستکي سره احتياط ونه کړو او پاک ئې ونه ساتو، نو په ډول ډول بيماريو اخته کېدی شو، تر خوراک وړاندي د لاسونو مينځلو سپارښتنه کوي، تر خوراک وروسته د خولې مينځلو او مسواک وهلو سپارښتنه کوي، په خولې او پزي کي د ناولو ګوتو له وهلو ممانعت کوي، له قضاء حاجت وروسته د لاسونو ښه مينځلو باندي ټينګار کوي، او دا همغه څه دي چي قرآن ئې مونږ ته لارښوونه کړې. مونږ ته ئې امر کړی چي تر لمانځه وړاندي اودس وکړو، مخ، لاس او پښې ومينځو او پر سر مسح وکړو، که اوبه ونه مومو تيمم وکړو، زمونږ اودس او تيمم هم يو با حکمته تعبدي عمل دئ، په هر يوه کي ئې حکمتونه او مصلحتونه مضمر دي، اسلام مونږ ته ويلي چي د خوراک لپاره خپل لاسونه ومينځو، له مينځلو وروسته ئې په لاس پاک وچ نه کړو، له خوراک وروسته ئې ومينځو، دا هغه څه دي چي نن ئې هر ډاکټر سپارښتنه کوي، الله تعالی تا په هغه څه مکلف کوي چي ګټه ئې تر هر څه د مخه تا ته رسي، که ته ئې مکلف کړی نه وی نو پخپله د دې په ضرورت او اهميت دومره هم نه پوهېدې لکه هغه وړه مرغۍ، د اوبو د نشتوالي په صورت کي ئې په تيمم مکلف کړی يې، ډېر آسان کار، د هغې مرغۍ تر کار آسان او لنډ، لاس په خاورو ووهه او مخ او لاسونه پرې مسح کړه، دا خاوره همغه کار کوي چي اوبه ئې کوي، خاوره پاکه ده او د پاکوالي سبب، ستا دا اوبه هم پر زمکه ورېدلې او د زمکي پر سر بهېدلې، د خاورو ډېر مواد ئې له ځان سره اخيستي او ستا خوا ته رارسېدلې دي.

حیض د اذیت باعث دئ

قرآن حیض ته د اذیت او تکلیف نوم ورکوي، او د دې سپارښتنه کوي چې د مېرمني د حیض په دوران له مجامعت څخه ډډه وشي، لکه چې فرمايي:

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] البقره: ۲۲۲- ۲۲۳

او د حیض په اړه تا پوښتي، ورته ووایه: دا یوه ستونزه ده، نو له مېرمنو څخه په حیض کي ډډه وکړئ او تر هغه نږدې والی مه ورسره کوئ چې (له حیضه) پاکي شي، خو کله چې پاکي شوې، نو له هغه لوري ورته راتګ وکړئ چې الله درته امر کړی، بې شکه چې الله توبه کوونکي خوښوي او له ځان پاک ساتونکو سره محبت کوي. مېرمني مو ستاسو لپاره یو کرځی دئ، نو چې

ځنګه مو خوښه وي همغسي خپل کرځي ته ورشئ او د ځان لپاره څه وړاندي ولېږئ او له اللهووېرېږئ او په دې پوه شئ چي له هغه سره مخامخ کېدونکي يئ او مؤمنانو ته (ئې) زېری ورکړه.

حيض ته اذيت او بيماري ويل شوې، يقيناً چي دا د ښځي لپاره يوه ستونزه او بيماري ده، په دې حالت کي له خاص نږدې والي ممانعت شوی، له جماع پرته نور هرنوع مشروع مباشرت او يو ځای ملاسته او ناسته ولاړه جائزه ده، له حيض څخه له وتلو او طهارت وروسته، د مباشرت اجازه شوې، خو څو شرطونه اينښودل شوي: له مېرمنو سره ستاسو نږدې والی به داسي وي لکه بزګر چي خپل کرځي ته ورځي، د فصل او حاصل په غرض او نيت، چي په دې سره له يوې خوا نيت او موخه په ګوته کوي او له بلي خوا طبيعي او د انسان د فطرت مطابق مباشرت ته اشاره کوي. په دې مبارکو آيتونو کي همداراز د مباشرت او نږدې والي مقصد او هدف هم په ګوته شوی، دا بايد يوازي د نفساني حظ او د جنسي غريزې د اشباع لپاره نه وي، د نکاح اصلي مقصد او هدف د اولاد پيدا کول او د نسل دوام دئ، که څوک په دې خاطر او له دغي تلوسې سره د خپلو مېرمنو خوا ته ځي، نو دا داسي ګڼل شوی لکه چي له وړاندي ئې ځان ته غوره ثواب لېږلی وي، اسلام د انسان هغه کارونه هم د ثواب مستحق شمېري چي په حلاله طريقه او په نېک نيت ترسره شوي وي که څه هم دا په خپله د ده د يوه نفسي غوښتني ترسره کېدل وي، په دغه مباشرت سره که څه هم هغه خپله جنسي غريزه اشباع کړې خو چي په نېک نيت او مشروع طريقه ئې ترسره کړی، د الله په دين کي د ثواب مستحق ګڼل کېږي.

علم نن همدا خبره کوي چي د حيض په دوران کي هم د ښځو صحي وضعيت له عادي حالت سره توپير لري او هم ئې روحي او مزاجي حالت، په دې حالت کي د عدم مجامعت سپارښتنه کوي او مجامعت مېړه او مېرمني ته مضر ګڼي.

آیا په قرآن کې د ساینس خلاف خبره شته؟

دا خو څه عادي خبره نه ده چې د اسلام ډېر کینه کښ دښمنان تر ننه نه دي توانېدلي په ټول قرآن کې داسې مورد په ګوته کړي چې د علم او عقل خلاف وي او ساینس او انساني علومو داسې څه ویلي وي چې د قرآن له ویناوو سره تعارض ولري!! آیا عجیبه نه ده چې پر یوه دیني کتاب څوارلس پېړۍ تېرې شي، خو نه یوازې د ادب په نړۍ کې خپل لوړ او معیاري ارزښت او مقام همداسې خوندي وساتي، هیڅوک ونه توانېږي چې د هغه په ادبي ترکیب د اعتراض ګوته کېږدي او هیڅوک ونه توانېږي چې د قرآن اړوند عربي ژبې ته داسې ارتقاء ورکړي چې د قرآن لوړ ادبي اسلوب ئې په وړاندې کمرنګه شي، همغه کار چې د نړۍ له هرې ژبې سره شوی، هیڅ ژبه نه ده توانېدلې چې څو پېړۍ خپله مخکنۍ بڼه خوندي وساتي، همداراز هیڅوک ونه توانېږي چې د عالم او طبیعت په اړه د قرآن په ویناوو کې کوم نقص او اشتباه ومومي، او د حق او عدالت په اړه د هغه پر معیارونو او قضاوتونو باندې انتقاد وکړی شي، آیا دا کافي نه ده چې ووایو: قرآن د الله تعالی کتاب دئ او د دې کتاب حامل محمد علیه السلام د الله تعالی رښتینی پیغمبر دئ؟!!

قرآن کافي دئ چي ومنو محمد ﷺ د الله پيغمبر دئ

الله تعالی فرمايي چي قرآن د رسول الله ﷺ پر پيغمبری شهادت ورکوي، قرآن ښيي چي دی د الله تعالی له لوري لېږل شوی دئ، دا د ده معجزه ده، دا قرآن تر ټولو معجزو ستره معجزه ده، هم د موسی عليه السلام تر عصا او يد بيضاء او هم د عيسی عليه السلام تر سترو سترو معجزو، قرآن د پيغمبر عليه السلام ستره معجزه ده، هغه په داسي حال کي دا له معجزو ډک د عظمتونو خاوند قرآن وړاندي کړی چي په ليک لوست نه پوهېدو. قرآن وايي:

ÇÈ Ê‹Åtø$É#äóÉÏ9ø

قسم په حکيم قرآن.

د قسم ځواب دا دی:

Ëm8$Í/Ìè9$Y7/Í\? ÇÍÈ 5ŠÉGó¡B Þ ºŽÅ 4?ã ÇÌÈ ûüÎ™ö03Ï9$ `ÏJ9 7R

ÇÎÈ يس: ۲-۴

بي شکه ته له پيغمبرانو څخه يې، په مستقيمي لاري برابر، د عزتمن رحيم خدای رالېږنه.

په څو نورو سورتونو کي هم دې ته ورته په قرآن لوړه شوې، په ټولو کي ځواب ورته دئ او پدې تأکيد شوی چي دا کتاب د الله له لوري دئ، د دې کتاب په اړه د پيغمبر کار لدې پرته بل څه نه دئ چي هغه په امانت سره خلکو ته ورسوي، هغه فقط يو امين استازی دئ. لکه چي د الزخرف په سوره کي راځي:

ÇÌÈ ÈÛÎ ÇáãÈíä Ãá

قسم پدې څرگند کتاب.

او ځواب ئې دا:

ÇÌÈ šc qèÉè? Nàб ÈèC$ÎãÈ $RäèçYè _ $R] الزخرف: ۲-۳

يقيناً چي موږ دا يو عربي قرآن گرځولی ترڅو تاسو تعقل وکړئ.

يعني دا مبين کتاب موږ لېږلی، دا د محمد عليه السلام په خپلو افکارو مشتمل کتاب ندئ، د الله کتاب دئ، په عربي کي ئې راتگ تاسو پدې شک مبتلا نکړي چي مبادا د محمد عربي عليه السلام خپل کتاب وي، دا خو د دې لپاره موږ په عربي کي لېږلی چي تاسو ئې په مطلب پوه شئ. د دې مبين کتاب هرڅه شهادت ورکوي چي الله رالېږلی.

پدې ټولو قسمونو کي دا ويل شوي چي د قرآن عظمت او شأن، د قرآن حکيمانه لارښووني، ذکر او پند ئې، پدې شهادت ورکوي چي محمد عليه السلام د نورو پيغمبرانو په څېر يو پيغمبر دئ، د ده د پيغمبرۍ د اثبات لپاره قرآن کافي دئ، د ده لار سمه ده او د عزيز رحيم خدای له لوري ښودل شوې لار ده. که څوک قرآن ته رجوع وکړي، په شفاف او صاف ذهن سره هغه مطالعه کړي، په هغه کي له ژور حکمته ډکو لارښوونو ته ځير شي، حکيمانه دعوت ته ئې دقيقاً پام وکړي،

علمي څېړني ئې او د طبيعت په اړه د هغه دقيق او عميق علمي بحثونو ته ځير شي او بيا دا کتاب د يوه ستر ليکوال، لوی عالم، معروف حکيم او نوميالي محقق له کتاب او ليکني سره مقايسه کړي، ډېر ژر او په آسانۍ سره به پوه شي چي د کوم انسان له خوا د قرآن جوړېدا محال ده، خبري ئي، لاربسووني ئي، مواعظ ئي، پرېکړي او قضاوتونه ئي، احکام او قوانين ئي، استدلال ئي، د طبيعت او هستي په اړه دقيق علمي بحثونه ئي، دا ټول په څرګنده توګه ښيي چي دا يوه پيغمبر ته د الله له لوري ورکړی شوی کتاب کېدی شي نه د يوه انسان د ذهن زېږنده، که هرڅومره انسان پوه وي او د ډېر اوچت نبوغ خاوند، دا ورته ممکنه نده چي داسي کتاب جوړ کړی شي.

راشئ په دې اړه لاندنيو څو آيتونو ته ځير شئ او وګورئ چي کفارو کومي معجزې غوښتې او الله تعالی څه ځواب ورکړی:

bqã? ﻧﻬ ÇÌÈ %æqç/ ÇÚ öF$`Ï $Z9 •ãÿø? 4Lm 7 9 šÆ Ïßs9e` 9 (q$%r

ﻧﻬ ÇÌÈ #ž•Éÿø? $g=»=Å •»gR$•Éÿçù 5=Zãr @Šï̈Ü `Ï pY_ š• 9

¸x‹Î%ÿ 6 Ï=J$$r «!$$Î ’Îû ﻧﻬ $ÿ¡Ï $Zžã|Môã–$J. ä$J¡ 9$Ý)Éóè

šÆ Ïßs9e`9r ä$J¡ 9$’Î 4’ö? ﻧﻬ >$ãz ã `Ï Mžÿ 7 9 bqä/ ﻧﻬ ÇÌÈ

žwÎ ãMZä @d ’În b$s ®ŠS @è ¼çãø)R $YFÏ $Zžã AÍ\ê 4Lm 7 Ïã

الاسراء: ۹۰-۹۳ ÇÌÈ ZwqßS#Ž³ 0

او وئې ويل: تر هغه دربانډي ايمان نه راوړو چي له زمکي کومه چينه راته ونه بهوې. او يا دي د خرما او انګورو داسي باغ نه وي چي په منځ کي ئې ويالې

رواني کړې. او یا لکه څنګه چي ګمان کوې دا آسمان پر موږ ټوټې ټوټې راپرې باسې او الله او ملائکې موږ ته مخامخ راحاضر کړې او یا دې د سرو سپینو زرو کور وې او یا آسمان ته وخیژې او ختل دې هم تر هغه نه منو چي کوم داسې لیکلی کتاب راته راوړې چي موږ ئې لوستی شو، ورته ووایه: سبحان الله! مګر زه له یوه لېږل شوي انسان پرته بل څه یم؟!

که الله تعالی غوښتی چي پیغمبر علیه السلام داسې معجزې وښیي نو دغو کافرانو ته به ئې ورښودلې وې، ځکه معجزه په اصل کي د مخالفینو د عاجزولو او پړ کولو لپاره وي، د همدې لپاره د پیغمبرانو علیهم السلام خارق العاده کارونو ته د معجزې نوم ورکړی شوی. د موسی علیه السلام د عصا په یوه ګوزار سره له تېږې دولس چینې راوخوټېدې، خو هغه معجزه د همغه وخت لپاره وه، اوس هغه چینې نشته، که الله تعالی غوښتی چي رسول اللهﷺ ته د مخکنیو پیغمبرانو علیهم السلام په څېر معجزې ورکړي نو دا معجزې به هم تر مخکنیو ستري وې او هم تلپاتې، دا ځکه چي د رسول اللهﷺ رسالت د همدې تقاضاء کوي، دا معجزې باید تر قیامته لیدل کېدی، که ئې غوښتی چي د موسی علیه السلام په څېر معجزه ورکړي نو له یوې ډبرې به ئې داسې چینه ورته راخوټولې وه چي تر قیامته به اوبه ترې راخوټېدې، له آسمانه به ئې داسې لیکلی قرآن پرې نازل کړی وو چي د خلکو په وړاندې به په فضاء کي ولاړ وو، هر چا به په خپلو سترګو لیدو، دا کار الله تعالی ته ډېر آسان دئ، که لمر، سپوږمۍ او دا ټول بې شمېره ستوري په فضاء کي ساتلی شي د یوه کتاب ساتل به څه ګران کار وي!! که ئې غوښتي وی چي د عیسی علیه السلام په څېر کومه معجزه ورکړي او مړي ورته راژوندي، ړانده سترګور او بیماران روغ کړي نو د قرآن په لوستلو سره به ئې په حقیقي معنی تل مړي راژوندي کول، او ناروغان به ئې روغول، الله تعالی ته دا ټول کارونه آسان دي،

ځوک چې رسول اللهﷺ ته ورې ورې معجزې ثابتوي هغوی په حقیقت کې د هغو خلکو د تبلیغاتو تر اغېز لاندې تللي چې ویل ئې: ولې رسول اللهﷺ ته د مخکنیو پیغمبرانو په څېر معجزې نه دي ورکړی شوې؟ خو دې ته ئې پام نه دئ چې الله تعالی د کافرانو د دغې غوښتنې څه ځواب ورکړی؟ ځواب دا دئ: که له آسمانه مو داسې کتاب درباندې نازل کړی وی چې کافرانو په خپل لاس لمس کولی شوی، مړي پرې راژوندي شوي وی، بیا هم دوی ایمان نه راوړ.

قرآن د دې خبرې د اثبات لپاره چې د پیغمبر علیه السلام ویناوې نه د ده ذاتې او شخصي ویناوې دي، نه د کوم شاعر وینا او نه د کوم کاهن، دی د الله تعالی استازی دئ او وینا ئې الهي پیغام، هغه پیغام چې د عالمونو رب رالېږلی، د دې ادعا د اثبات لپاره د الحاقة سورې په ۳۸ او ۳۹ آیتونو کې په "ما تبصرون: څه چې تاسو وینئ" او " ما لاتبصرون: څه چې تاسو نه وینئ" لوړه شوې او ورپسې ویل شوي:

ÇÎÈ bqãBsê $B Wx‹Î% 9ã$© Éö)Î qèd $Br ÇÎÈ 5Oƒ̀Ì. 5Aqß‘ Aöq)9 ¼çR)Î

ÇÎÈ ûüÏ>»èø9$# Éb§ `ÏiB @ƒÍ\? ÇÍÈ brã©x ?$B Wx‹Î% 9Ïd%. Éöq)Î Ÿwr

الحاقه: ۴۰-۴۳

بې شکه چې دا حتماً د مخور رسول وینا ده. او هغه د کوم شاعر وینا نه ده، لږ ایمان راوړئ او نه د کوم کاهن وینا ده، لږ پند اخلئ، د رب العالمین له لوري نازل شوی دئ.

لکه چې ګورئ دلته له قسمونو وروسته ویل شوي چې دا د یوه مخور پیغمبر وینا ده، نه د شاعر وینا ده او نه د کاهن، د رب العالمین له لوري رالېږل شوی قول دئ.

د دې معنی دا ده چې: ولاړ شئ د قرآن څېړني او بحثونه د هر هغه څه په اړه

په ځير او دقت سره وګورئ چي (مشهود) دي يا (غائب)، چي تاسو ئې وينئ او ستاسو له نظره پټ دي، حتماً به درته ثابته شي چي دا قرآن د هغه رب العامين له لوري پر پيغمبر عليه السلام نازل شوی چي په ټولو اسرارو خبر دئ. د دې کتاب عظمت، د عالم د اسرارو په اړه ئې دقيق علمي بحثونه، ژوري څېړني ئې د ټولو هغو شيانو په اړه چي تاسو ئې دا اوس اوس ګورئ، او هغه چي تراوسه ئې لا په حقيقت نه پوهېږئ او ورو ورو به پرې پوه شئ، ښيي چي دا کتاب هغه ذات رالېږلی چي عالم الغيب و الشهاده دئ، هيڅ انسان ته ممکنه نه ده چي داسي باعظمته او دقيق کتاب له خپله ځانه وړاندي کړی شي او د قرآن په څېر، د شاهد او غائب په اړه داسي دقيق او علمي بحثونه ولري، مګر نه ګورئ چي د قرآن د نزول له ورځي تر نن پوري، له هرو څو کلونو وروسته انسانانو ته په سلګونو داسي حقايق راڅرګندېږي چي قرآن لا د مخه او هغه وخت بيان کړي وو چي د هيچا په خيال کي هم نه ګرځېدل، خو خلک د وخت په تېرېدو سره او د ژورو تحقيقاتو په نتيجه کي پرې پوه شوي او همغه خبره ئې کړې چي قرآن لا د مخه کړې وه!! د قرآن دا ويناوي ښيي چي پيغمبر عليه السلام د الله تعالی استازی او کتاب ئې د الله تعالی له لوري لېږل شوی کتاب دئ.

د دې قسمونو او ځواب تر منځ ئې د تړاو په اړه يو بل تعبير هم زموږ مخي ته ځلېږي او هغه دا چي: د دې کريم او لوړ شخصيت د ژوند ټولو ابعادو او اړخونو ته ځير شئ، له اخلاق او ويناوو ئې چي څه تاسو ته څرګند دي، هغه د نورو عادي انسانانو او د خپلو شعراوو او مذهبي مشرانو له اخلاق او ويناوو سره مقايسه کړئ، له شکه پرته به درته واضح شي چي دی د الله تعالی دروند پيغمبر دئ، لاړ شئ د ده د ژوند هغه برخي وګورئ چي ستاسو له نظره پټي دي او يوازي نږدې دوستان ئې پرې خبر دي، حتماً به درته ثابته شي چي دی د الله تعالی استازی دئ، نه شاعر دئ او نه کاهن، مګر نه ګورئ چي د ده مېرمن خديجه رضي الله عنها، دا په پاک لمنی،

عقلمنې او درایت کي نومیالې ښځه، دا د پیغمبر علیه السلام له ټولو پټو اسرارو باخبره انسان، لومړی کس دئ چي پر ده ایمان راوړي او د ده پیغام الهي پیغام مني.

د قرآن عجائب پای نه مومي

دا کتاب پای ته نږدې شوی، د کتاب په پای کي باید ووایم چي دلته ما د قرآن ځیني علمي اعجاز راغونډ کړي نه ټول، ټول ئې ژورو علمي څېړنو او ډېر فرصت ته ضرورت لري، امید دئ زما دغه وړوکی کتاب د هغو محققینو د تشویق باعث شي چي غواړي په دې پراخ میدان کي ژوري څېړني وکړي، که څوک همت وکړي او د ژورو علمي څېړنو فرصت او توفیق ترلاسه کړي نو یقیناً چي د قرآن ډېر نور ځلانده علمي اعجاز به کشف کړي. زه دا کتاب د علي رضي الله عنه په هغه روایت پای ته رسوم چي وایي: رسول الله صلی الله علیه وسلم راته وویل: د قرآن عجائب دومره زیات دي چي پای او انتهاء نه لري، روایت دا دئ:

قَالَ : أَمَا إِنِّى سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه وسلم يَقُولُ :« سَيَكُونُ فِتَنٌ ». قُلْتُ : وَمَا الْمَخْرَجُ مِنْهَا؟ قَالَ :« كِتَابُ اللَّهِ كِتَابُ اللَّهِ، فِيهِ نَبَأُ مَا قَبْلَكُمْ، وَخَبَرُ مَا بَعْدَكُمْ، وَحُكْمُ مَا بَيْنَكُمْ هُوَ الْفَصْلُ لَيْسَ بِالْهَزْلِ، هُوَ الَّذِى مَنْ تَرَكَهُ مِنْ جَبَّارٍ قَصَمَهُ اللَّهُ، وَمَنِ ابْتَغَى الْهُدَى فِى غَيْرِهِ أَضَلَّهُ اللَّهُ، فَهُوَ حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ، وَهُوَ الذِّكْرُ الْحَكِيمُ وَهُوَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ وَهُوَ الَّذِى لاَ يَزِيغُ بِهِ الأَهْوَاءُ وَلاَ تَلْتَبِسُ بِهِ الأَلْسِنَةُ، وَلاَ يَشْبَعُ مِنْهُ الْعُلَمَاءُ، وَلاَ يَخْلَقُ عَنْ كَثْرَةِ الرَّدِّ، وَلاَ تَنْقَضِى عَجَائِبُهُ، وَهُوَ الَّذِى لَمْ يَنْتَهِ الْجِنُّ إِذْ سَمِعُوهُ أَنْ قَالُوا (إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَباً) هُوَ الَّذِى مَنْ قَالَ بِهِ صَدَقَ، وَمَنْ حَكَمَ بِهِ عَدَلَ، وَمَنْ عَمِلَ بِهِ أُجِرَ، وَمَنْ دَعَا إِلَيْهِ هُدِىَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ... سنن الدارمي

وئې ويل: خو ما له رسول الله ﷺ څخه اورېدلي چي فرمايل ئې: ژر به داسي فتنې رامنځته شي لکه د تیارې شپې توري برخي، ومي ويل: يا رسول الله! له دې فتنو به د وتلو لار کومه وي؟ وئې فرمايل: د الله تعالی کتاب، د الله تعالی کتاب، په دې کي ستاسو د وړاندينيو د حالاتو بيان دئ او ستاسو د وروستنيو اخبار، ستاسو د خپلمنځيو منازعاتو په اړه حکم، هغه پرېکنده وينا ده هسي هوايي خبره نه ده، هر جابر چي ئې ترک کړي الله به ئې وځپي، څوک چي له دې پرته په بل څه کي هدايت ولټوي الله به ئې لاروركی کړي، هغه د الله مضبوطه رسۍ، د ده ځلانده رڼا، او حکيمانه پند دئ، او همدا مستقيمه لار ده، او همدا هغه څه دئ چي په دې سره زړونه نه کږېږي، او ژبي نه پرې ګډوډي کېږي، او آراء نه پرې خواره واره کېږي، علماء نه ترې مړېږي، په ډېرو ويلو نه زړېږي، عجائب ئې پای نه مومي، دا همغه کتاب دئ چي کله پېريانو واورېدو نو له دې ئې ډډه ونه کړه چي ووايي: يقيناً چي موږ عجيب قرآن واورېدو، دا همغه څه دئ چي چا پرې ژبه وخوځوله رښتيا ئې وويل، او چا چي پرې حکم وکړ عدالت ئې وکړ، او چا چي عمل پرې وکړ اجر ئې په برخه شو، او چا چي د هغه لوري ته بلنه وکړه په خپله په سمي لاري هدايت شو.

(۱)- يادونه: که څه هم ځيني محققين د دې روايت په اسنادو څه ملاحظات لري خو د روايت په متن کي د ملاحظې او اعتراض وړ خبره نشته، د قرآن په اړه هغه څه په کي ګورو چي په خپله په قرآن کي ويل شوي.

دا هم د قرآن يو ستر اعجاز دئ چي د نزول له نېټې تر ننه په مليونهاوو خلکو هغه حفظ کړی، تاسو به په ټولي نړۍ او ټول بشري تاريخ کي هيڅ داسي مذهبي او غيرمذهبي، د شعر يا د نثر کوم کتاب ونه مومئ چي د قرآن په اندازه حافظان ولري!! پوښتنه کوو: دا ولي د بايبل په شمول نور مذهبي کتابونه په خپل اوږده تاريخ کي محدود شمېر حافظان هم نه لري؟!! ځواب ئې څرګند دئ؛ انسان هغه کلام ژر حفظ کولی شي چي د زړه دړه ئې ورته پرانيستل شي، له عقل سره ئې اړخ ولګوي، محتوی

ئې لوړه او د الفاظو ترکیب ئې خوندور وي، یقیناً چي قرآن له دې پلوه هم یو معجز کتاب دئ.

بایبل د عالم او انسان د پیدایښت په اړه څه ویلي

راشئ وګورو چي بایبل د عالم او انسان د پیدایښت په اړه څه وایي، آیا وینا ئې له قرآن سره ورته ده؟ آیا د قرآن په څېر جامع او دقیقه ده؟ آیا زموږ هغو پوښتنو ته ځواب ویلی شي چي قرآن ځواب کړې؟ ساینس د بایبل د ویناوو په اړه څه قضاوت کوي؟

بایبل له دې پرته چي د آسمانونو او زمکي د پیدایښت د څرنګوالي په اړه څه ووایي او هغه مطلب ته اشاره وکړي چي قرآن توضیح کړی او ساینس پرې د تأیید مهر لګوي له دې ځایه خپل بحث پیلوي چه په پیل کي زمکه تشه وه!! د بایبل د پیدایښت د کتاب په پیل کي د عالم د پیدایښت په اړه داسي لولو: (په سر کي کله چي خدای زمکه او آسمان پیدا کړل، زمکه تشه او بې شکله وه، د خدای روح د تورو بخاراتو پر سر خوځېده، خدای وفرمایل: (رڼا دي شي، نو رڼا شوه، خدای رڼائي خوښه کړه او له تیارې ئې بېله کړه، ده روښنایي د ورځي په نامه او تیاره د شپې په نامه ونوموله، شپه تېره او سبا شوه او دا لومړۍ ورځ وه!!)

د بایبل په دې وینا کي څو خبري د غور وړ دي:

- دا خوشې او بې معنی خبره ده چي زمکه تشه او بې شکله وه!! له دې جملې هیڅوک څه مطلب نه شي اخیستی، له هر چا سره دا پوښتنه راولاړېږي چي زمکه څنګه او له څه تشه وه؟ هر شته شی شکل لري، زمکه څنګه بې شکله وه؟

• دلته د عالم د پیدایښت د بېلابېلو مرحلو لپاره همدا زموږ شپه او ورځ معیار ګڼل شوی، یعني د لومړۍ ورځې په لومړیو دولسو ساعتونو کي الله تعالی رڼا پیدا کړه، دا رڼا ئې په لومړي ځل ولیده او خوښه ئې شوه او د ورځې په نامه ئې یاده کړه!! که تاسو د بایبل دا خبره د یوه ساینس پوه او هغه څېړونکي په وړاندي کېږدئ چي د عالم د پیدایښت په اړه څېړني کوي نو تاسو ته به ووایي:

• دا هسي یوه خوشې، زړه او بې بنسټه قصه ده، هیڅ علمي ارزښت نه لري.

• د عالم د پیدایښت بېلي بېلي مرحلې په ساعتونو او ورځو نه بلکي په سلهاوو ملیونو کلونو اندازه کولی شو.

• رڼا او روښنائي له اجسامو بېل مخلوق نه دئ چي په مستقله توګه پیدا شوې وي، رڼا همغه وخت پیدا شوې چي د لمر په څېر روښانه او ځلېدونکي ستوري راپیدا شول، زمکه هم په سر کي روښانه او ځلېدونکې وه، وروسته وروسته او ورو ورو سړه او تیاره شوه، خپله رڼا ئې له لاسه ورکړه او له لمره ئې رڼا او روښنایي اخیستل پیل کړل. د زمکي پر سر شپه او ورځ هغه وخت راپیدا شوې چي زمکي خپله اصلي رڼا او ځلا له لاسه ورکړه او تیاره شوه!!

• د ورځې او شپې نومونه انسانانو په خپله وضع کړي، په هر ځای او هر قوم کي ئې بېل بېل نومونه دي، څوک ئې ورځ، څوک یوم، څوک روز، څوک ئې دday په نامه یادوي، که دا نومونه د الله تعالی له لوري ایښودل شوي وی نو په ټولو ژبو کي به سره ورته وو. د بایبل له لیکونکي پوښتنه کوو چي الله تعالی ورځ په کوم نامه یاده کړې وه، دا نوم عبري وو، عربي وو، انګلیسي، چینائي که جاپاني وو؟!!

د بایبل د پیدایښت باب چي چا لیکلی په دې وینا سره ئې هڅه کړې چي د خدای د هغي سرګردانې روح لپاره د اوسېدو مناسب ځای جوړ کړي چي د تیارو بخاراتو پر سر خوځېده، په دې سره ئې غوښتلي د یهودانو د دې عقیدې لپاره کوم بنسټ جوړ کړي چي خدای پر زمکه او د بني اسرائیلو په منځ کي اوسېږي، د کائناتو د پیدایښت په لومړۍ ورځ ئې د زمکي پر سر ځان ته مناسب ځای جوړ کړ او سرګردانه روح ئې له

تورو بخاراتو راکوزه شوه!!

تاسو د دې کتاب په لومړي پاڼو کې ولیدل چې قرآن د بایبل د دې غلطۍ وینا په مقابل کې څو خبرې لري:

- زمکه او آسمان سره جوخت او یو وو، په یوه وخت او د یوې چاودنې په ترځ کې سره بېل شول.
- الله تعالی آسمانونه او زمکه په شپږو ورځو کې پیدا کړي خو دا شپږ ورځې زموږ د معیارونو مطابق شپږ ورځې نه دي چې دوه اویا ساعته کېږي، بلکې د الله تعالی له عظمت سره مناسب شپږ مرحلې دي، قرآن موږ ته وایي چې دا ورځ کله د زرو او کله د پنځوسو زرو کلونو معادل وخت لپاره کارول شوې او دا ځکه چې د انسانانو لپاره د وخت معیار ورځ وه او الله تعالی همدا لفظ کارولی خو دا د داسې اوږدې مودې لپاره چې یوه طبیعي مرحله احتواء کوي. له دې څخه په واضح توګه معلومېږي چې د اصلي تورات او انجیل الفاظ به حتماً داسې وو لکه د قرآن الفاظ، هلته به هم د ورځ لفظ د یوې طبیعي مرحلې د بیانولو لپاره کارول شوی وي، په حقیقي او متداولې معنی نه بلکې په مجازي معنی، خو د بایبل لیکونکې اشتباه کړې او دا لفظ ئې په متداولې معنی اخیستی او له دې ئې همغه د زمکې د سر ورځ جوړه کړې.

د پیدایښت د باب شپږمه او اومه فقره وایي:

(بیا خدای وفرمایل: د بخاراتو کتلې دې سره بېلې شي، تر څو پورته آسمان او لاندې بحر جوړ شي!! نو خدای د بخاراتو کتلې د زمکې له اوبو بېلې کړې او آسمان ئې ترې جوړ کړ، شپه تېره او سحر شو او دا دوهمه ورځ وه!!)

که دې وینا ته لږ ځیر شئ نو څو حقایق به ستاسو مخې ته راشي:

- دلته ویل شوي چې لومړی زمکه، بیا د اوبو بخارات پیدا شوي او بیا له دغو بخاراتو بر آسمان جوړ شوی او لاندې بحر. چې دا له علمي پلوه بې بنسټه خبره ده.
- دلته د آسمان او اوبو بنسټ یو ګڼل شوی او ویل شوي چې بخارات سره بېل شول له یوې برخې ئې آسمان جوړ شو او له بلې د زمکې د سر اوبه!! او دا د آسمان په

اړه د یوه داسي ناپوه انسان انګېرنه کېدی شي چي د آسمان او اوبو د رنګ ورته والي ته په پام سره ئې ګمان کړی چي کېدی شي د دې دواړو بنسټ او بنیاد یو وي او دواړه له بخاراتو جوړ شوي وي، هغه په دې نه پوهېدو چي دا آسمان زموږ د زمکي په څېر په ملیاردونو ملیاردونو ستوري او اجرام په خپلي غېږ کي لري، څه چي زموږ پر سر د یوې شنې پردې په څېر په نظر راځي دا آسمان نه دئ، بلکي زموږ پر زمکي راتاو د اوبو بخارات دي چي یوازي څو کیلو متره د زمکي له سره واټن لري، له دې پردې آخوا بې انتهاء فضاء ده خو نه ئې رنګ شین دئ او نه اوبو او بخاراتو ته ورته!!

د آسمان د پیدایښت په اړه د دې غیر علمي او عامیانه نظر په مقابل کي د قرآن وینا څومره دقیقه او علمي ده چي وایي: په سر کي آسمان او زمکه سره یو وو او د یوې زوروري چاودني په ترڅ کي سره بېل شوي او دا هغه خبره ده چي د یووېشتمي پېړۍ کائنات څېړونکي او ساینس پوهان ئې کوي.

د بایبل له نهمي تر دیارلسمي فقرې پوري دا مطالب راغلي:

(بیا خدای وفرمایل: د آسمان لاندي اوبه دي په یو ځای کي راغونډې شي تر څو وچه پیدا شي، همداسي وشول، خدای وچه د زمکي په نامه او د اوبو ډنډ ئې د بحر په نامه یاد کړل او دا ئې خوښ شول، بیا ئې وفرمایل: ډول ډول نباتات او دانه لرونکي بوټي او مېوه لرونکې وني دي په زمکي کي راوټوکېږي او هر یو دي خپله خپله نوع پیدا کوي. همداسي وشول او خدای پرې خوښ شو، شپه تېره شوه او سحر شو او دا درېیمه ورځ وه.)

څوک چي د طبیعت په اړه ډېر سطحي او بسیط معلومات هم ولري دا خبري بې بنسټه او غلطي ګڼي، په څو دلایلو:

- له ورپسې ۱۴ او ۱۵ جملې معلومېږي چي د بایبل لیکونکی په دې عقیده دئ چي لومړی اوبه، بوټي او وني پیدا شوي او بیا لمر او سپوږمۍ؛ خو دا خبره نه عقل مني او نه علمي تحقیقات، عقل او مشاهده وایي چي د لمر له وړانګو او تودوخي پرته نه بوټي راټوکېږي او نه وني، که لمر نه وي نو د زمکي پر سر به هیڅ ژوی راپیدا نه شي، دا

لمر دئ چي زمکي ته د ژوو د پيدايښت او د بقا دوه ضروري شيان: رڼا او تودوخه ورکوي، که ومنو چي لمر، سپوږمۍ وروسته پيدا شوي نو هغه بوټي او وني څنګه راپيدا شوي، رڼا او تودوخه ئې له کومه ترلاسه کوله؟!! علمي تحقيقات وايي چي زمکه، لمر او سپوږمۍ په يو وخت کي پيدا شوي او د دوی له پيدايښته يوه ورځ وروسته نه بلکي په مليونهاوو کلونه وروسته د زمکي پر سر د ژوندون شرايط برابر شول. د بايبل ليکوال هم له دې پلوه غلطي کړې چي د بوټو او ونو پيدايښت ئې د لمر او سپوږمۍ له پيدايښته مخکي ګڼلي او هم له دې پلوه چي د لمر او سپوږمۍ پيدايښت ئې له زمکي سره په يو وخت نه دئ ګڼلی!!

په څوارلسمي او پنځلسمي فقرې کي داسي ليکي:

(بيا خدای وفرمايل: په آسمان کي دي ځلانده اجسام وي چي زمکه روښانه او ورځ له شپې بېله کړي او ورځي، فصلونه او کلونه رامنځ ته کړي او همداسي وشول، نو خدای دوه ستري رڼاوي پيدا کړې ترڅو زمکي ته خپلي وړانګي ولېږي، لويه رڼا ئې پر ورځي د حکومت لپاره او وړه رڼا ئې پر شپې د حکومت لپاره، ده همدا راز ستوري راپيدا کړل، خدای دا ستوري په آسمان کي ځای په ځای کړل تر څو زمکه روښانه کړي، پر شپې او ورځي حکومت وکړي او رڼا او تياره سره بېل کړي، خدای په دې خوښ شو، شپه تېره او سحر شو او دا څلورمه ورځ وه!!)

د دې وينا له ډېرو برخو معلومېږي چي دا د يوه کمعلمه او د طبيعت له اسرارو د بې خبره انسان وينا ده، په څو دلايلو:

- سپوږمۍ د نورو ځلاندو ستورو په پرتله يو ډېر وړوکی ستوری دئ، دې ته د لوی او ځلانده جسم نوم ورکول يوه ستره غلطي ده، له دې کبله هغه موږ ته ستره برېښي چي موږ ته تر ټولو نورو ستورو رانږدې ده، سپوږمۍ ځلانده جسم نه دئ، رڼا ئې خپله نه ده، هغه برخه ئې موږ ته روښانه برېښي چي د لمر رڼا پرې لګېږي، که تاسو دا خبره يوه عالم ته وکړئ چي سپوږمۍ يو ستر او ځلانده جسم دئ نو په دې خبري به وخاندي او دا به يوه ستره غلطي او عاميانه انګېرنه وګڼي.

- د بایبل لیکوال په دې نه پوهېدو چې لمر نه یوازې تر ټولو ستر او ځلانده جسم نه دئ بلکې د دې لمر په څېر په آسمان کې په ملیاردونو ځلانده او تر دې ستر ستر اجرام شته، چې هم ئې رڼا ترې زیاته ده او هم ئې تودوخه، خو له دې کبله چې لمر تر هغوی مورِ ته رانږدې دئ نو ځکه ئې د یوازنې ستر او ځلانده جرم په توګه انګېرو، که تاسو د بایبل دا خبره کوم ساینس پوه ته وکړئ نو تمسخر به پرې کوي.
- د بایبل دا خبره هم بې معنی خبره ده چه لمر پر ورځې، سپوږمۍ پر شپې او ستوري پر دواړو حکومت کوي، دا نه معقوله خبره ده او نه کومه خاصه معنی افاده کوي، نه دوی حکومت کولی شي او نه شپه او ورځ داسې شیان دي چې حکومت پرې کېدی شي.

د پیدایښت د باب له ۲۰ تر ۲۳ پورې جملې داسې دي:

(بیا خدای وفرمایل: اوبه دې له ژوو ډکې شي او مرغان دې د آسمان له پاسه الوتنې پیل کړي، بیا خدای په اوبو کې ژوند کوونکې ستر ستر حیوانات او ژوي او ډول ډول مرغان پیدا کړل، خدای په دې هم خوښ شو او برکت ئې ورپه برخه کړ او وئې فرمایل: د بحر ژوي دې زیات او اوبه دې ډکې کړي او مرغان دې هم د زمکې پر سر زیات شي، شپه تېره شوه سحر شو او دا پنځمه ورځ وه.)

په دې جملو کې څو د اعتراض ټکي په نظر راځي:

- د ژوو د پیدایښت په اړه دا رأیه سمه او دقیقه نه ده چې لومړی ډول ډول بوټي او ونې پیدا شوې او بیا په اوبو کې ژوند کوونکې حیوانات، دقیقه رأیه دا ده چې لومړی د اوبو ژوي او بیا د وچې ژوي پیدا شوي.
- د مرغانو په اړه دا ویل چې د آسمان د پاسه دې الوتنې پیل کړي، صحیح او دقیقه وینا نه ده، ځکه دوی د آسمان د پاسه الوتنې نه کوي، زموږ د سر د پاسه او د زمکې او آسمان ترمنځ الوتنې کوي. ممکن نه ده چې یو کلام دې د الله تعالی له لورې وي او په هغه کې دې داسې ټکیو ته پاملرنه نه وي شوې.

له ۲۶ تر ۳۱ پورې جملې داسې دي:

(بالآخره خدای وفرمایل: انسان به د ځان په څېر جوړوم، تر څو د زمکي پر حیواناتو، د اوبو پر کبانو او د آسمان پر مرغانو حکومت وکړي)، (نو خدای انسان خپل ځان ته ورته پیدا کړ، هغه انسان د نارینه او ښځي په بڼه کي پیدا کړ او برکت ئې ورپه برخه کړ او وئې فرمایل: د اولاد خاوند او زیات شئ او زمکه ډکه کړئ، پرې مسلط شئ، د سمندر پر کبانو، د آسمان پر مرغانو او پر ټولو حیواناتو حکومت وکړئ، (ټول دانه لرونکي بوټي او ټولي مېوه لرونکې وني مي ستاسو د خوراک لپاره درکړل او ټول شنه واښه مي حیواناتو، مرغانو او خزنده وو ته وبخښل)

په دې جملو کي څو داسي ستري غلطي خبري ګورو چي د الله تعالی له کلامه او له حقیقته په فرسخونو واټن لري:

- نه خدای د انسان په څېر کېدی شي او نه انسان د خدای په څېر، هغه خدای چي د انسان په څېر وي حقیقي خدای نه بلکي د انسان د ذهن زېږنده خدای دئ، دا یوازي بایبل نه دئ چي وایي خدای د انسان په څېر دئ، د نوح علیه السلام له قومه بیا تر نن پوري ټولو جاهلو قومونو د انسان مجسمه جوړه کړې او هغې ته ئې د خدای نوم ورکړی، د هندوانو او بودایانو خدایان هم د انسانانو مجسمې دي، هغوی هم له خدایه داسي یو انځور په خپل ذهن کي جوړ کړی چي انسان ته ورته دئ، د زمکي او آسمانونو خالق خدای نه په شکل، صورت او هیئت کي انسان یا بل مخلوق ته ورته کېدی شي او نه په خپلو صفاتو او افعالو کي، قرآن د الله تعالی په اړه د مسیحیانو او یهودانو دا غلطه انګېرنه په ډېر قاطعیت او صراحت سره ردوي او فرمایي چي الله تعالی د دې عالم هیڅ څه ته ورته نه دئ او په دې ټول پراخ عالم کي هېڅ داسي څه نشته چي الله تعالی ته ورته وي:

ÇÈ ŏçĂ 7$SBŠÜ ¡¡ 9$qèr ÖÜ† « ¾ïîŴÜ. § ŏ — الشوری: ۱۱

د ده مثال ته ورته څه نشته او دی لیدونکی اورېدونکی دئ.

يعني الله تعالی هغه خبري اوري چي جاهل وګړي ئې د ده په اړه کوي او دی له خپل مخلوق سره تشبيه کوي او ټول مخلوقات د ده تر نظر لاندي دي او ګوري چي هيڅ څه ده ته ورته نه دي.

- دا خبره بې معنی ده چي انسان د اوبو پر کبانو، د آسمان پر مرغانو او پر ټولو حيواناتو حکومت کوي، حکومت کول خو دې ته وايي چي حاکم امر کوي او محکوم د ده امر پر ځای کوي، نه حيوانات زموږ تر امر لاندي دي، نه کبان او نه مرغان، اکثر ئې له موږ وېرېږي او تښتي، د دې وينا بر عکس د قرآن وينا څومره دقيقه ده چي فرمايي:

÷7ð‰r ÇÚ öΝä3s9 t¤‚y™ ©!$# ¨βr& (#÷ρts? óΟs9r&

Ïù $tΒuρ ÏN≡uθ≈yϑ¡¡9$# ’Îû $¨Β ä3s9 ÇÚö‘F{$# ’Îû $tΒuρ ZοuÅ7‾ρ ...

ÇËÉÈ 9ÏΖ•Β 5=≈tGÏ. Ÿωuρ "W‰èδ Ÿωuρ لقمان: ۲۰

آيا پام مو نه دئ کړی چي يقيناً الله تاسو ته ټول هغه څه مسخر کړي چي په آسمانونو کي دي او ټول هغه څه چي په زمکي کي دي، او پر تاسو ئې خپل نعمتونه په ښکاره او پټه توګه بشپړ کړي، او له خلکو څخه ځيني له علم، هدايت او روښانه کتاب پرته د الله په اړه مجادله کوي.

š• ÏΒ ’Îû $tΒuρ ÇÚö‘F{$# ’Îû $tΒuρ ÏN≡uθ≈yϑ¡¡9$# ’Îû $¨Β /ä3s9 t¤‚y™uρ

ÇÊÌÈ šχρã©3xtGtƒ 5Θöθs)Ïj9 ;M≈tƒUψ الجاثية: ۱۳

او تاسو ته ئې هغه څه ټول مسخر کړل چي په آسمانونو او زمکي کي دي،

يقيناً چي په دې کي د هغو وګړو لپاره څرګندي نښي دي چي تفکر کوي.

په دې آيتونو کي د حکومت کولو پر ځای د تسخير لفظ کارول شوی، او وايي: د زمکي او آسمان هر څه مو ستاسو لپاره مسخر کړي، يعني ستاسو د خدمت لپاره مو ګمارلي، شپه ورځ لګيا دي تاسو ته ګټه رسوي، د دوی شته والی ستاسو د شته والي ضامن دئ، که دوی نه وي ستاسو ژوند له ګواښ سره مخامخ کېږي. موږ پر لمر او سپوږمۍ حکومت نه کوو، خو دواړه زموږ په خدمت کي لګيا دي، زموږ زمکي ته رڼا او تودوخه راکوي. په دې اړه به د اصلي تورات وينا حتماً د قرآن دغو آيتونو ته ورته وه خو د بايبل ليکونکي په ناسمو الفاظو غلطه تعبير کړې.

- دا دواړه خبري هم ناقصي او غلطي دي او هم د واقع خلاف چي ((ټول دانه لرونکي بوټي او ټولي مېوه لرونکې وني مي ستاسو (انسانانو) د خوراک لپاره درکړي او ټول شنه واښه مي حيواناتو، مرغانو او خزنده وو ته وبخښل))، دا ځکه چي نه هغه يوازي د انسانانو د خوراک لپاره دي او نه دا يوازي د حيواناتو، مرغانو او خزنده وو لپاره، موږ له دانه لرونکو بوټو پرته ډېر بوټي خورو او دوی پر وښو سربېره دانه او مېوه خوري، په مرغانو کي ډېر داسي دي چي يوازي دانه خوري او واښه نه شي خوړی او په حيواناتو کي ډېر داسي چي د وښو پر ځای غوښه خوري. د بايبل دا تقسيم نه موږ مراعاتوو او نه دوی، دا تقسيم د واقع خلاف دئ، کوم هوښيار او پوه انسان به دا غلطه او د واقع خلاف وينا د الله تعالی د کتاب وينا وګڼي؟

د پيدايښت د باب د لومړي فصل وروستۍ جمله دا ده:

(په دې وخت کي خدای ټول هغه څه له نظره تېر کړل چي ده پيدا کړي وو، د پيدايښت کار ئې ډېر په زړه پوري او عالي وموندو، شپه تېره شوه سحر شو او دا شپږمه ورځ وه)

د پيدايښت د باب دوهم فصل په دې مسخره خبري پيل کېږي:

(په دې ترتیب آسمانونه، زمکه او څه چي په دوی کي دي تکمیل شول، د اومي ورځي په رارسېدو سره خدای د پیدایښت کار تمام کړ او له کاره ئې لاس واخیست، خدای اومي ورځي ته برکت ورپه برخه کړ او هغه ئې مقدسه وبلله، دا ځکه چي دا هغه ورځ وه چي خدای د پیدایښت د کار له بشپړولو وروسته آرام وکړ. په دې توګه آسمانونه او زمکه پیدا شول)!!

په دې خبرو هر باشعوره انسان څو جدي اعتراضات کولی شي:

- بایبل په دې وینا سره له خدایه داسي څوک جوړ کړی چي په خپل ټول عمر کي ئې شپږ ورځي کار کړی، په همدغو شپږو ورځو کي ئې د پیدایښت کار بشپړ کړی او د اومي ورځي په رارسېدو سره له خپل کار فارغ شوی، د زمکي او آسمانونو ټول کارونه ئې خپلي مخي ته پرېښي او ده د خپلي ستړیا رفع کولو لپاره آرام کړی، بایبل دا هم نه وایي چي دا آرام یوازي د همدغي ورځي دولس ساعته وو که تر ننه دوام لري، د بیان له الفاظو خو داسي معلومېږي چي د خدای کار په شپږو ورځو کي بشپړ شوی، له کاره ئې لاس اخیستی، داسي کوم کار نه دئ پاته چي د بایبل خدای ئې د کولو لپاره راپورته شي او خپله رخصتي پای ته ورسوي!!
- دوی خدای په انسان قیاس کړی، لکه څنګه چي انسان د خپلي ستړیا رفع کولو لپاره په اونۍ کي یوې ورځي رخصتۍ ته ضرورت لري همدا راز د بایبل خدای هم باید انسان ته ورته وي، شپږ ورځي ئې کار کړی او اومه ورځ آرام!! آیا کوم عقلمن انسان به هغه څوک د خدای په حیث ومني چي ستړی کېږي او آرام ته ضرورت لري؟!
- موږ خو عملاً ګورو چي د پیدایښت لړۍ په مسلسل او پر له پسې توګه روانه ده، یوه شېبه په کي توقف نه راځي، د دې هستۍ هري خوا ته چي مخ اړوو، ګورو چي هر څه له هیڅ پیل شي، ورو ورو ستر شي، د کمال په لوري وده ورکړی شي، د خپلي ارتقاء او کمال آخری پوړ ته ورسولی شي، یو ضروري او لازم کار ورباندي

ترسره شي، یو ضرورت ورباندي رفع کړی شي، یوه تشه او خلأ ورباندي ډکه کړی شي، بیا ئې زوال پیل شي، په زړښت او مرګ محکوم شي او ځای ئې بل ته تش کړی شي، زوړ او کمزوری ختم شي او ځوان او ځواکمن ته خپل ځای پرېږدي، دا کار هره شېبه، هري خوا ته تکرارېږي، د دې مظاهرو تر شا خو موږ ته د خالق او پیدا کوونکي ذات د مسلسل تصرف، ربوبیت او پالني نښي او آثار په نظر راځي، د بایبل پلویان دي موږ ته ووایي چي دا کارونه څوک کوي؟ په خپله ترسره کېږي، که ئې الله تعالی ترسره کوي؟

تاسو د بایبل دا کچه وینا د قرآن له دې وینا سره مقایسه کړئ چي د الله تعالی په اړه فرمایي:

ÇÈ 5ú© ’Îqè Bü÷ @ä Çú öÆ$ Ï N°q»K¡ 9$’Î `B ¼ãéó„ الرحمن:۲۹

د آسمانونو او زمکي هر څه ده ته خپلي غوښتني وړاندي کوي (له ده د خپلو غوښتنو ترسره کېدا غواړي)، دی هره ورځ په یوه کار کي لګیا دئ (یعني هغه هره شېبه په چارو کي د تصرف په حالت کي دئ)

الله تعالی د زمکي او آسمانونو د ټولو مخلوقاتو اړتیاوو ته په خپله ځواب وایي، دی ئې ضرورتونه رفع کوي او اړتیاوي ئې پوره کوي. د دې عالم هر کار، هره شېبه، په خپله مالک الملک خدای ترسره کوي، الله تعالی داسي نه دئ چي د دنیا کارونه ئې خپلي مخي ته پرېښي وي او دی هیڅ تصرف پکي نه کوي، بلکي هر کار، که ستر وي او که ووړ، د ده په اراده، إذن، حکم، قدرت او مخامخ تصرف سره ترسره کېږي، هغه یوه شېبه هم د عالم د چارو له ادارې، پالني او ساتني څخه نه غافله کېږي،

همدا راز د البقرة سورې په۲۵۵ آیت کي فرمایي:

•ÍèÈ$ qèr $KßÄÿm ¼çßqë Ÿr Ú öF$ Ñºq»J¡ 9$ çÅöä ì År

ÇÊÎÈ ÐŠåèÈ$

(د قدرت او واکمنۍ) کرسۍ ئې پر آسمانونو او زمکي حاوي ده او د دوی دواړو (زمکي او آسمان) ساتنه ئې نه ستومانه کوي او هغه ستر لوړ ذات دئ.

ßÊ Ç$ƒ& þGÅ ’Î Ú öF$ Ñºq»J¡ 9$,={ “Ï%©!$ ª!$ Ns3/‘ žc Î)

•J)$ § ô±9$ $ZÏm ¼çµç7è÷Ö ‘$k]9$ Ÿ@ø‹©9$ ÓÅ øóãƒ éó$ ’?ã 3“ qGó™$

ûüÏJ»n=èÈ$> ‘ ª!$ 8‘$6? âöF$ ßìoô$ã Ÿw& ýníÍÐ'Î Ñ•¤ ¡ ãPqã Z9$

ÇÎÍÈ

الاعراف: ۵۴

یقیناً چي ستاسو رب هغه ذات دئ چي آسمانونه او زمکه ئې په شپږو ورځو کي پیدا کړل، بیا ئې پر عرش استوی وکړه، شپه پر ورځ راکاږي (پرې پټوي ئې)، داسي چي په تلوار ئې لټوي او لمر، سپوږمۍ او ستوري ئې امر ته منقاد دي، په دې پوه شه چي هم (خلقت یعني پیدایښت) ده لره دئ او هم (امر یعني چارې سمبالول)، د عالمونو پالونکی الله، برکتناک دئ.

بایبل وایي چي الله تعالی له شپږو ورځو کار وروسته ستومانه شو او په اومه ورځ ئې آرام وکړ، خو قرآن د بایبل د دې غلطي خبري په ځواب کي فرمایي چي الله تعالی د آسمانونو او زمکي له پیدا کولو وروسته د چارو واګي په خپل لاس کي ونیولې، د ټول کائنات د سلطنت پر عرش ئې استوی وکړه، هغه هم خالق دئ او هم ټولواک، لکه څنګه چي د مخلوقاتو پیدایښت د ده ځانګړتیا ده همدا راز واکمني او د عالم د

چارو سمبالول د ده کار دئ، شپه او ورځ د ده په امر ځي راځي، لمر، سپوږمۍ او ستوري دی اداره کوي، الله تعالی هم خالق دئ او هم پالونکی او ساتونکی.

گورئ چي قرآن دا عالم داسي معرفي کوي چي د الله تعالی ملک دئ، دی ئې واکمن دئ، هر څه د ده په امر او حکم ترسره کېږي، که لمر راخېژي او لوېږي، که ورېځې په آسمان کي خوځي، باران او واوره ترې ورېږي، که ونه او بوټی له زمکي راټوکېږي او دانه او مېوه ورکوي، که ژوي پيدا کېږي، ستر کېږي او مري، هر څه او هرکار الله تعالی کوي، د ده په امر او توفيق ترسره کېږي. د بايبل دا خبره له بنسټه ردوي چي الله تعالی د عالم له پيداينښته وروسته د نوي پيداينښت لړۍ متوقف کړه، ستومانه شو او آرام ئې وکړ!! گورئ چي د الله تعالی په اړه د بايبل وينا څومره ناقصه او د واقع خلاف ده او د قرآن وينا څومره جامع او د حقيقت مطابق، آيا يو عقلمن انسان به هغه خدای ومني چي ستومانه کېږي او آرام کولو ته اړ کېږي او د خپل ملک چاري او واگي خپلي مخي ته پرېږدي؟!!

د دې فصل له پنځمي تر پنځلسمي پوري فقرې داسي دي:

(کله چي خدای زمکه او آسمان پيدا کړل، هيڅ بوټی او واښه د زمکي پر سر نه وو شنه شوي، دا ځکه چي نه خدای باران ورولی وو او نه کوم انسان وو چي په زمکي کي څه وکري، خو اوبه له زمکي راخوټېدې او ټولي وچي ئې خړوبولې!! دغه وخت خدای آدم له خاوري جوړ کړ او بيا ئې د ده په پزه کي د ژوند روح پو کړه او ده ته ئې ژوندون ورپه برخه کړ او له آدمه يو ژوندی موجود جوړ شو! له دې وروسته خدای په عدن کي چي په ختيځې سيمي کي پروت دئ يو باغ پيدا کړ او هغه آدم ئې په کي ځای په ځای کړ چي مخکي ئې پيدا کړی وو!! خدای ډول ډول ښايسته وني په دې باغ کي راپيدا کړې تر څو خوندوري مېوې ورکړي، ده د باغ په منځ کي "د حيات ونه: او همدا راز "د ښه او بد د پېژندو ونه) پيدا کړه، د عدن له سيمي د باغ په لوري يو سيند وبهېدو تر څو ئې خړوبه کړي، بيا دا رود په څلورو وړو رودونو تقسيم شو، لومړی رود ئې

"فيشون" دئ چي د خويله له سيمي تېرېږي او هلته خالص سره زر، مرغلري او د جزع ډبري موندل کېږي، دوهم ئې (جيحون) دئ چي د کوش له سيمي تېرېږي، درېيم ئې (دجله) دئ چي د آشور ختيځ ته درومي او څلورم ئې (فرات) دئ!! خداى آدم د عدن په باغ کي پرېښود تر څو هلته کار وکړي او د باغ ساتنه او پالنه وکړي او ده ته ئې وويل: د دې باغ د ټولو ونو مېوې خوره پرته د يوې ونې "د ښه او بد د پېژندا ونه" دا ځکه چي که دا مېوه وخورې مطمئن اوسه چي حتماً مرې!!

راشئ دا جملې لږ په دقت سره له نظره تېرې کړو او وگورو چي دا څومره بې معنى، مبهمې، د حقيقت خلاف او افسانې ته ورته خبري دي!!

- مونږ هره شېبه په خپلو سترگو گورو چي الله تعالى ژوندي مخلوقات څنگه پيدا کوي، څنگه ئې له مړې خاوري جوړوي، څنگه روح په کي پو کوي او ژوندی مخلوق ترې جوړوي، آيا دغه څه چي مونږ ئې په خپلو سترگو گورو له هغه څه سره مطابقت لري چي بايبل ئې د آدم عليه السلام د پيدايښت په اړه وايي؟! آيا د ژونديو شيانو په پيداکولو کي د الله تعالى سنت همداسي دئ چي لومړی د يوه شي مجسمه جوړوي، بيا ئې په پزه کي روح ور پو کوي او ژوندی مخلوق ترې جوړوي؟! آيا د بايبل ليکونکي او منونکي همداسي پيدا شوي؟! که دوی داسي نه وي پيدا شوي نو د دوی جد آدم عليه السلام به ولي داسي پيدا شوی وي؟! الله تعالى خو انسانان، حيوانات او بوټي داسي پيدا کوي چي په سر کي وړوکې نطفه وي، ورو ورو ستره شي او يو بشپړ ژوندی مخلوق ترې جوړ شي، څنگه ومنو چي لومړی الله تعالى د ټولو ژوو مجسمې جوړې کړې بيا ئې د دوی په پزو کي روح پو کړې او ژوند ئې ورپه برخه کړی!! دا انگېرنه خو نه له انساني عقل سره اړخ لگوي او نه په پيدايښت کي د الله تعالى له مشهود او نه بدلېدونکي سنت سره.
- د پيدايښت د باب په لومړي فصل کي ويل شوي چي د آدم عليه السلام له خلقته مخکي ټول نور ژوي د بوټو او ونو په شمول پيدا شوي وو، خو دلته ويل شوي چي د ده د پيدايښت په وخت کي د زمکي پر سر هيڅ واښه او بوټي نه ول، د ده له پيدايښته

وروسته خدای په عدن کي یو باغ پیدا کړ!! دا صریح تناقض دئ.

- د بایبل له دې وینا معلومېږي چي آدم علیه السلام د زمکي پر سر یوه باغ کي ځای په ځای شوی، خو د دې تر څنګ وایي چي په دې باغ کي خدای د نورو ونو تر څنګ او د باغ په منځنۍ برخي کي د (حیات ونه) او د (ښه او بد پېژندا ونه) هم پیدا کړه!! خو نه د زمکي پر سر په ونو کي د حیات ونه شته او نه د ښه او بد پېژندا په نامه کومه ونه!! د بایبل لیکوال او پلویان دي ووایي چي دا دوه وني چېري دي؟ تاسو کومي وني په دې نامه پېژنئ؟ د نړۍ په هیڅ ګوټ کي داسي وني نشته!! د حیات ونه، د معرفت ونه، د حیات اوبه او دې ته ورته نوري خبري بې بنسټه او د خیال په عالم کي جوړي شوې خبري دي، انسان داسي پیدا شوی چي خامخا به مري، الله تعالی داسي اوبه او مېوه نه ده پیدا کړې چي د هغې په خوړو سره انسان دایمي او ابدي ژوند ترلاسه کړي، د انسان معرفت اکتسابي دئ، ورو ورو زیاتېږي، د تعلیم، تعلم، زده کړي او تجربې په نتیجه کي ئې د معرفت او د ښه او بد د پېژندا سطحه لوړېږي، الله تعالی داسي مېوه نه ده پیدا کړې چي د هغې په خوراک سره انسان ته د ښه او بد د پېژندو معرفت ورپه برخه شي!! د بایبل د دې وینا په خلاف، د قرآن په هغو آیتونو کي چي تر ټولو د مخه پر پیغمبر علیه السلام نازل شوي او په همدې آیتونو د قرآن د نزول لړۍ پیل شوې داسي راغلي:

7 Š r ù%$ÇËÈ @ã ôÜ `» ¡ S]yJ$,=} ÇÊÈ ,=} “ Ï%©$ 7 În/ ÉΟó™$$Î/ ù&t$

ÇÎÈ ÷Λs>÷ètƒ óΟs9 $B `»¡ S]yJ$O=æ ÇÍÈ ÉΟ=)ø9$$Î/ O=æ “ Ï%©$ÇÌÈ ãΠtø.F{$

العلق : ۱-۵

ولوله په نوم د خپل رب، هغه چي پیدا ئې کړ. انسان ئې له ځوړندو پیدا کړ. ولوله چي رب دې ډېر کریم دی. آ چي په قلم ئې پوهه ورکړه. انسان ته ئې ورزده کړل څه چي نه پرې پوهېدو.

تاسو د قرآن دا علمي، دقيقه او په حقيقت او واقعيت ولاړه وينا د بايبل له دغي بې بنسټې ادعا سره مقايسه کړئ چي وايي: انسان د معرفت د وني مېوه وخوړه، ستر گي ئې پرانستل شوې، د ځان او خپل ماحول په حال پوه شو.

- بايبل دلته ويلي چي لومړی آدم عليه السلام ته د عدن په سيمي کي يو باغ جوړ کړی شو، بيا د دې باغ د خړوبولو لپاره د همدې عدن له سيمي يو دومره ستر سيند جاري کړی شو چي د دجلې او فرات په څېر څلور رودونه ترې جلا شوي وو، خو دا باغ دومره ووړ وو چي آدم عليه السلام يوازي په هغه کي کار کاوو او د هغه ساتنه به ئې کوله!! او دا ستر سيند له هغه وروسته د عدن له سيمي په بهېدو شو چي خدای دا باغ تيار پيدا کړی او جوړ کړی وو!! دا ټولي خبري هم د عقل خلاف دي او هم د واقع خلاف، معمول خو دا ده چي لومړی په يوې سيمي کي اوبه پيدا کېږي بيا په کي بوټي او وني، خو بايبل د دې عکس خبره کوي!! نه د دې څلورو رودونو سرچينه يوه ده، نه له يوه سينده سره جلا شوي، نه د دجلې او فرات شاوخوا کي داسي بل ستر رود شته چي دجله او فرات ترې بېل شوي وي، د بايبل دا خبره ډېره عجيبه ده چي وايي دجله او فرات له يوه ستر سينده بېل شوي، حال دا چي دجله او فرات په سر کي نه بلکي په پای کي سره يو ځای شوي، ښايي د بايبل ليکونکي ته چا ويلي وو چي دا دواړه رودونه په فلانۍ سيمي کي سره يو ځای دي او بر سره بېل، ده گمان کړی چي له بره سره يو ځای دي او په پای کي سره بېل!! که دا رودونه له جنوب شرقه د شمال غرب په لوري بهېدی نو بيا د بايبل خبره سمه وه، خو خبره برعکس ده، دا رودونه د عراق له شمال غربه د جنوب شرق په لوري بهېږي او د خليج خولې ته نږدې سره يوځای کېږي!!! يقيناً چي د بايبل دا وينا د ډېري خندا وړ ده. د بايبل دا خبره هم نامعقوله ده چي د يوه کس تر څارني او ساتني لاندي يو ووړ باغ دي په دومره ستر سيند خړوب شي، که د دجلې او فرات ترڅنگ د فيشون او جيحون په نامه رودونه هم وی، چي نشته او په نقشه کي هم نه ترسترگو کېږي، نو داسي څلور رودونه خو دومره ستر ملک ته اوبه ورکولی شي چي ټول عراق او ايران احتواء کړي، الله تعالی به څنگه داسي ستر رود د

آدم علیه السلام تر څارني لاندي د یوه واړه باغ د خړوبولو لپاره پیدا کوي؟!! او که له جیحون څخه مراد د آمو دریا وي چي سر چینه ئې د پامیر له لوړو ده او د دجلې او فرات له سرچینو نږدې پنځه زره کیلو متره فاصله لري، نو بیا خو به د بایبل د لیکونکي هغه د عدن باغ هومره ستر وي چي یوه څنډه ئې په افغانستان، تاجکستان او اوزبکستان کي او بله ئې په عراق کي!! او که جیحون کوم داسي رود وي چي له کوش څخه تېرېږي نو کوش اوس د ایران مربوطه سیمه ده!! دا خبره هم صحیح نه ده چي د سیند سرچینه او د باغ موقعیت دي یوه سیمه (عدن) وي، معمولاً خو د سیند سرچینه له هغو زمکو ډېره لري وي چي خړوبوي ئې.

- د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: آدم علیه السلام ته د کومي مېوې د نه خوړلو توصیه شوې وه او ګواښل شوی وو چي که دا مېوه وخورې حتماً مرې؟ د حیات د وني که د معرفت د وني؟ بایبل دلته په دې اړه څه نه وایي خو ډېر وروسته د دې وضاحت کوي، طبیعي ده چي دا د حیات د وني مېوه نه شي کېدی دا ځکه چي هغه خو په مرګ نه بلکي په دائمي ژوند منتج کېږي!! او د دوهمي خبري معنی خو دا ده چي که ته د معرفت ترلاسه کولو هڅه وکړې او (د ښه او بد پېژندو د وني) مېوه وخورې نو هرو مرو مرې، یعني په پټو سترګو ژوند کوه، د معرفت د وني مېوه مه خوره، دا مېوه ستا د مرګ باعث کېږي!! په دې اړه څو پوښتني لرو:
- آدم علیه السلام خو دا مېوه وخوړه، ولي مړ نه شو؟ ولي د بایبل د خدای خبره غلطه وختله؟ هغه خو ورته ویلي وو چي که دا مېوه وخورې مطمئن اوسه چي حتماً مرې!!
- د انسان د مرګ یو ستر عامل خو د بایبل د خبري برعکس د ده عدم معرفت دئ، هغه که له بیمارۍ مري وجه ئې دا ده چي د دې بیمارۍ د علاج دوا نه پېژني، هغه که د کوم دښمن په لاس مغلوبېږي او په قتل رسېږي سبب ئې دا دئ چي معرفت ئې ناقص دئ، د دښمن د پرځولو او د ده له شره د ځان ژغورلو په چل او چم نه پوهېږي، معرفت خو د ده د ژوند د اوږدوالي باعث دئ نه د مرګ باعث، الله تعالی به څنګه ده

ته وايي چې د معرفت د ونې مېوه ستا د مرگ باعث کېږي؟!!

د دې فصل له ۱۸ تر ۲۴ پورې جملې دا دي:

(خدای وفرمایل: مناسبه نه ده چې آدم یوازې وي، باید ده ته کوم مناسب یار او ملگری پیدا کړم، نو دغه وخت خدای ټول هغه حیوانات او مرغان د آدم خوا ته راوړل چې له خاورو ئې جوړ کړي وو، ترڅو وگوري چې آدم به څه څه نومونه پرې ږدي، په دې توگه ټول حیوانات او مرغان ونومول شول، نو آدم ټول حیوانات او مرغان ونومول، خو د ده لپاره مناسب یار ونه موندل شو، دغه وخت خدای آدم ویده کړ، د ده یوه پښتۍ ئې راوایسته او د هغې تش ځای ئې په غوښې ډک کړ او له دې پښتۍ ئې یوه ښځه جوړه او د آدم خوا ته ئې راوسته، آدم وویل: دا زما د هډوکو یو هډوکی او زما د غوښې یوه غوښه ده، نوم دې (نسا) وي ځکه چې له (انسان) څخه اخیستل شوې)، (په همدې وجه ده چې انسان له خپل مور پلار څخه بېلیږي او له خپلې مېرمنې سره جوخت کېږي او له دې وروسته دواړه سره یو کېږي)!!

په دې څو لنډو جملو کې څو عجیبې او د خندا وړ خبرې گورو:

- دا وینا داسې ده لکه چې څوک وایي: خدای خپلې اشتباه ته متوجه شو چې آدم ئې یوازې پیدا کړی او دا مناسب کار نه وو اوس غواړي دا اشتباه جبران کړي او ده ته کومه جوړه او ملگرې راپیدا کړي.
- دا ملگری باید دی په خپله او د حیواناتو او مرغانو له منځه غوره کړي، نو ځکه ئې ټول حیوانات او مرغان د ده خوا ته راوستل، ده د ځان لپاره کوم مناسب (یار) په دوی کې ونه موندو، هیڅ یو ئې د ملگرتیا لپاره غوره نه کړ، صرف دا کار ئې وکړ چې په هر یوه ئې یو نوم کېښود او په دې توگه د ټولو شیانو لپاره همغه وخت او د آدم علیه السلام له لوري نومونه غوره شول!!
- نو کله چې آدم علیه السلام له حیواناتو او مرغانو څخه کوم (یار) ځان ته غوره نه کړ، الله تعالی د دې لپاره خوب پرې راوست چې یوه پښتۍ ئې ترې راوباسي، پر ته له دې چې درد احساس کړي او له هغې څخه ده ته یو (یار او ملگرې) جوړه کړي، آدم

علیه السلام په ژور خوب ویده وو چې پښتۍ ئې ترې وایستی شوه، تش ځای ئې په غوښې ډک کړی شو، له پښتۍ ئې یوه ښځه جوړه کړی شوه، د آدم علیه السلام له راویښېدو مخکې د ده خوا ته حاضره کړی شوه، کله چې هغه له خوبه راویښ شو په خپلې خوا کې ئې وموندله او فوراً ئې وویل: دا زما د هډوکو یو هډوکی او زما د غوښې یوه غوښه ده، نوم دې (نسا) وي ځکه چې له (انسان) څخه اخیستل شوې)!! ډېره ډېره عجیبه ده چې یو هوښیار او عقلمن انسان داسې خبرې په خوله راوړي یا ئې له بله واوري او وئې مني!! آیا داسې ناپړتې او خوشې خبرې د الله تعالی کتاب ته منسوبول لویه بې باکي او جسارت نه دئ؟!! مګر الله تعالی خپل مخلوقات دغسې پیدا کوي لکه بایبل چې وایي؟ مګر دا هره شېبه چې الله تعالی حیوانات او د دوی جوړې پیدا کوي دغسې ئې پیدا کوي لکه بایبل چې ادعا کوي؟ آیا کوم عاقل انسان به دا خبره ومني چې د ژوو د جوړه جوړه پیدا کولو په اړه د الله تعالی سنت همداسې دئ لکه په بایبل کې چې لیکل شوي؟ آیا سمه ده چې ووایو: لومړی د ټولو حیواناتو نارینه پیدا شوي بیا ئې له پښتیو د دوی ښځینه پیدا شوې؟! د بایبل له منونکو پوښتنه کوو: آدم علیه السلام څنګه پوه شو چې دا زما د هډوکو یو هډوکی او زما د غوښې یوه غوښه ده؟ د بایبل د ادعا په اساس خو دی ویده وو او په دې هم نه دئ پوه شوی چې د جراحي عملیات پرې ترسره شوي او یوه پښتۍ ترې ایستل شوې!! چا تاسو ته ویلي او څنګه به دا خبره ثابتوئ چې د آدم علیه السلام ژبه عبري یا عربي وه او پر خپلې ملګرې ئې د نسا نوم ایښی؟!! که د بایبل له ادعا سره سم په ټولو شیانو باندې نومونه د آدم علیه السلام له لورې ایښودل شوي وي ولې دا نومونه په ټولو انسانې ژبو کې سره ورته نه دي؟ ستاسو پر لور، زوی، خور، مور او پلار چا نومونه ایښي؟ په موټر، کمپیوټر، سیکل، تلویزیون، راډیو او ... دا نومونه آدم علیه السلام ایښي که د ده اولاد؟

- دا خبره له مخکنیو سره څه ارتباط لري چې بایبل وایي: (په همدې وجه ده چې انسان له مور او پلاره بېلیږي او له خپلې مېرمنې سره جوخت کېږي او له دې وروسته دواړه سره یو کېږي)!! موږ خو د مخکنیو جملو په هیڅ ځای او هیڅ لفظ کې داسې څه

نه وینو چي له مور او پلاره د انسان بېلیدا او له خپلي مېرمني سره یو ځای کېدا توجیه کړي!! دا بې ربطه خبري ښیي چي د بایبل لیکوال له ادبي لحاظه هم ډېري ستونزي درلودې.

د بایبل په درېیم فصل کي، د انسان سقوط تر عنوان لاندي په لومړیو ۱۹ جملو کي دا مطالب لولو:

مار تر ټولو هغو حیواناتو ډېر زیرک وو چي خدای پیدا کړي وو، یوه ورځ مار د ښځي خوا ته راغی او هغې ته ئې وویل: آیا رښتیا ده چي خدای تاسو د باغ د ټولو ونو د مېوو له خوړلو منع کړي یئ؟ ښځي په ځواب کي ورته وویل: موږ ته اجازه راکړی شوې چي د ټولو ونو مېوه وخورو پرته د یوې وني چي د باغ په منځ کي ده، خدای امر کړی چي د دې وني مېوه ونه خورو او حتی لاس ورنه وړو که نه نو مرو. مار ورته وویل: "مطمئن اوسه چي نه مرئ، بلکي خدای ښه پوهېږي چي کله تاسو دا مېوه وخورئ سترګي مو پرانستل کېږي، د خدای په څېر کېږئ او ښه له بده بېلولی شئ"، هغه ونه ښځي ته ښایسته وبرېښېده او له ځان سره ئې فکر وکړ چي "کېدی شي د دې ښایسته وني مېوه خوندوره وي او پوهه مي په برخه کړي، نو د دې وني مېوې ئې راوشکولې، وئې خوړلې او خپل خاوند ته ئې هم ورکړې او هغه هم وخوړلې" په همدې سره د دوی دواړو سترګي پرانستلې شوې، په خپلي بربنډتیا پوه شول، نو د انځر له پاڼو ئې د ځان پټولو جامه جوړه کړه، د همدې ورځي په مازدیګر کي، آدم علیه السلام او ښځي ئې د خدای غږ واورېدو چي په باغ کي ګرځېدو، نو په ونو کي پټ شول، خدای آدم ته غږ کړ: اې آدمه! چیري یې، ولي پټیږې؟ آدم ځواب ورکړ: ستا غږ مي په باغ کي واورېدو، ووېرېدم، دا ځکه چي لوڅ وم، نو ځکه پټ شوم، خدای وفرمایل: چا درته وویل چي لوڅ یې؟ آیا د هغي وني مېوه دي خوړلې ده چي ترې منع کړی مي وې؟ آدم ځواب ورکړ: دغي ښځي چي زما ملګرې دي ګرځولې، ما ته ئې دا مېوه راکړه او ما هم وخوړه، دلته نو خدای

له ښځې وپوښتل: دا څه کار وو چي تا وکړ؟ ښځې وويل: مار وغولولم!! نو خدای مار ته وويل: د دغه کار د کولو په سبب به د زمکي تر ټولو وحشي او اهلي حيواناتو زيات ملعون وې، تر څو چي ژوندی وې په خپلي سينې به خوځې، خاوري به خورې، ستا او د ښځې او ستا د نسل او د ښځې د نسل تر منځ به تلپاتې دښمني اچوم، د ښځې نسل به ستا سر ځپي او ته به د ده پنډۍ چيچې، دغه وخت خدای ښځې ته وفرمايل: ستا د زېږولو د وخت درد به درته زيات کړم، ته به په درد او کړاوو سره خپل اولاد زېږوې، د خپل مېړه مشتاقه به وې او هغه به پرتا برلاسی وي، بيا خدای آدم ته وفرمايل: له دې کبله چي د خپلي ښځې خبره دې ومنله او د هغي وني مېوه دي وخوړله چي درته ويلي مي وو مېوه ئې مه خوره، زمکه به تر لعنت لاندي راشي او ته به په خپل ټول عمر کي په زحمت او کړاو سره خپل معاش ترې ترلاسه کوې، له زمکي به اغزي او خاشاک درته راټوکېږي او د بېديا بوټي به خورې، د عمر تر پايه به د تندي په خولو سره ډوډۍ خوري او په پای کي به همغي خاوري ته بېرته ورگرځې چي ترې واخيستی شوې، دا ځکه چي ته له خاورو جوړ شوی يې او خاورو ته به بېرته ورگرځې، آدم خپله ښځه حوی (يعني ژوندون) ونوموله، ځکه چي دا بايد د ټولو ژونديو مور شي!!!

په دې برخي کي دومره بېهوده او د خندا وړ خبري دي چي انسان ورته حيران شي، نه پوهېږو يهودان او مسيحيان څنگه دا خبري د الله تعالی له لوري او د يوه مقدس آسماني کتاب خبري گڼي!! لاندي څو خبرو ته ئې متوجه شئ:

- وايي مار تر ټولو حيواناتو زيات زيرک دئ، حال دا چي د مار زيرکتيا تر ډېرو ډېرو حيواناتو لږ ده.
- وايي مار د ښځې د غولولو لپاره باغ ته ورغی!! نه پوهېږو د مار ئې د ښځې له غولولو سره څه؟ کوم عاقل انسان به دا خبره ومني چي مار کولی شي ښځه وغولوي!!

- وايي: مار ښځې ته وويل: خدای تاسو ته حقيقت نه دئ ويلی، دا سمه نه ده چي د دې مېوې په خوړلو سره تاسو مرئ، حقيقت دا دئ چي د دې مېوې په خوړلو سره تاسو په ښه او بد پوهېږئ، خدای د دې لپاره نه غواړي چي تاسو دا مېوه وخورئ چي په دې سره تاسو د خدای په څېر معرفت ترلاسه کوئ او په ښه او بد پوهېږئ او د ده رقيبان درنه جوړيږي، هغه نه غواړي چي رقيب ولري!! د همدې لپاره ئې تاسو د دغي مېوې له خوړلو منع کړي يئ!! بايبل وايي چي د مار خبره سمه وخته او د خدای خبره ناسمه او د حقيقت خلاف، دوی دواړو دا مېوه وخوړه، مړه نه شول، برعکس په ښه او بد پوه شول!!
- بايبل په دې بحث سره ښځه د ګناه اصلي عامل او باعث معرفي کوي، د ګناه پيل د دې لخوا شوی، د زمکي پر سر لومړی ګناه د دې له لوري وه، نارينه هم د دې په لاس ګناه ته هڅول شوی! او دا د حقيقت او واقع کاملاً خلاف خبره ده، د ګناه په کولو کي د ښځې جسارت تر نارينه ډېر لږ دئ، په نارينه وو کي د مجرمانو شمېر تل تر ښځو زيات وي، ښځه غالباً د نارينه تقليد کوي، په هغه پسي اقتدا کوي، د ښځو جوړښت داسي دئ چي تر نارينه ئې ښېګڼو ته تمايل زيات وي، قوي عاطفه ئې د بدو په ځای ښو ته هڅوي، تل ګورو چي نارينه د ګناه لپاره په ښځو پسي ورځي.
- په جنت کي د ممنوعه مېوې په اړه به د اصلي تورات او انجيل وينا حتماً هغسي وي چي په قرآن کي راغلې، قرآن دا موضوع د يوې ډېري ژوري علمي موضوع په توګه څېړلې او يوه ستر علمي حقيقت ته ئې اشاره کړې او هغه دا چي د عالم په ټولو ژوو کي يوازي انسان داسي پيدا شوی چي مجبور دئ د مفيد او مضر خوراک په اړه له بله معلومات ترلاسه کړي، نور ژوي داسي پيدا شوي چي د پيدايښت له لومړيو شېبو په دې پوهېږي چي کوم څه وخوري او کوم څه نه، په دماغ کي ئې د مضر او ګټور بوټي او دانې د تشخيص استعداد ايښودل شوی، د دغه

استعداد په مرسته د پیدایښت له لومړۍ ورځې سم او ناسم خوراک معلومولی شي، د غرڅه بچی، وری، سېرلی، وزګوړی، سخوندر، جونګی او ټول نور ژوي او بچیان ئې هغه بوټي نه په خوله کوي چي ورته مضر وي، خو د انسان بچی ډېره، خاوره، سکروټه او هر څه په خوله کوي، تر اوږدې مودې ئې باید مور سمبال کړي او د تاواني شیانو له خوړلو ئې وساتي، قرآن په جنت کي د آدم علیه السلام د ځای په ځای کېدو او د ممنوعه شجرې په یادولو سره دغي اساسي او مهمي خبري ته اشاره کړې، خو د بایبل لیکوال له دې نه یوه خندونکي بې بنسټه قصه جوړه کړې!!

- دا ډېره ډېره مسخره خبره ده چي د دغي مېوې له خوړلو مخکي دوی خپل بربنډتوب نه احساساوو او له خوړلو وروسته پوه شول چي بربنډ دي!! او دا ځکه چي مخکي بې معرفته ول او د معرفت د مېوې له خوړلو وروسته ئې سترګي پرانستلې شوې او خپل لوڅوالی ئې احساس کړ!! حقیقت د دې خبري کاملاً عکس او دا دئ چي: الله تعالی د زمکي په سر هر ژوي ته داسي لباس ورکړی چي هم ښایسته دئ، هم ئې په ځان برابر دئ، نه ګنډل غواړي او نه اوبدل، نه زړېږي او نه شړېږي، هم ئې په ژمي کي له یخنۍ ساتي او هم په دوبي کي له تودوخې. د ځینو لباس خو دومره ښایسته دی چي که د نړۍ ټول انسانان راغونډ شي نو نه په دې ظرافت، لطافت، ښایست او رنګ کي داسي لباس اوبدلی شي او نه ئې ګنډلی. په ټولو ژوو کي یوازي انسان هغه مخلوق دئ چي بربنډ دئ، د نورو په څېر جامه نه لري، دې ته اړ دئ چي ځان ته به جامه جوړوي، د ژمي لپاره بېله او د دوبي لپاره بېله، د قرآن له وینا معلومېږي چي انسان په سر کي داسي نه وو، وروسته بربنډ شوی، له لوڅېدو مخکي ئې داسي جامه وه چي هیڅکله به نه بربنډ کېدو، تل ئې دی پټ ساتو، نه د جامو اوبدلو ته اړ وو او نه ګنډلو ته، له دې جامو د یوې اشتباه په نتیجه کي محروم شو، د ممنوعه شجرې مېوه ئې وخوړه او په دې سره هغه جامه ترې وایستی شوه او بربنډ شو، لومړی ئې د ونو له پاڼو ځان ته جامه جوړه

کړه او وروسته ئې نوري جامې، د بايبل ليکونکي د آدم عليه السلام بربنډېدا هغسي توجيه کړې، له سره لوڅ ول، خو نه پرې پوهېدل، د معرفت د مېوې په خوړلو سره پرې پوه شول!! په مسلمانانو کي د بايبل تر اغېز لاندي راغلي خلک د آدم عليه السلام له لومړني لباس څخه داسي تعبير لري چي گواکي دا به له وړيو، ورېښمو، سنډو او يا مالوچو نه اوبدل شوې کومه جامه وه، چي د ده په قد قامت برابره گنډل شوې وه، حال دا چي اوبدلې او گنډل شوې جامه بني آدم جوړه کړې، الله چي کومه جامه ورکوي هغه اوبدل او گنډل نه غواړي. دوی نه د قرآن الفاظو ته پام کړی او نه هغه څه ته چي هره شېبه ئې په خپلو سترگو گوري، يوې خوا ته په مليونهاوو هغه ژوي گوري چي په ښايسته الهي جامو پټ دي او بلي خوا ته يوازي بني آدم چي له دې جامې محروم او دې ته اړ شوی چي ځان ته جامه جوړه کړي، قرآن په دې سره يو ستر علمي حقيقت بيان کړی خو د اسرائيلي رواياتو په دام کي پرېوتو کسانو له دې څخه افسانه جوړه کړې.

- بايبل الله تعالی داسي معرفي کوي: په يوه وړوکي باغ کي گرځي، د گامونو غږ ئې آدم عليه السلام واورېدو، ترې پټ شو، خدای نه پوهېدو چي آدم چېري دئ، غږ ئې ورته وکړ: اې آدمه! چېري يې؟ له دې هم خبر نه وو چي دوی دواړو هغه ممنوعه مېوه خوړلې ده!!! له آدم عليه السلام څخه پوښتنه کوي: څنگه پوه شوې چي لوڅ يې؟ آيا هغه مېوه مو خوړلې چي ترې منع کړي مي وئ؟!! له دې هم نه وو خبر چي ښځې دا کار کړی!! او له دې هم چي مار غولولې وه!!

- په دې سزا هم لږ غور وکړئ چي مار ته د دغه غولولو په وجه ورکړی شوه: تل دي په سينه خوځېږې، خاوري دې خوراک شه!! پوښتنه کوو: آيا مار له دې د مخه په سينه نه په پښو خوځېدو؟ دا نور ډېر حيوانات او خزندې چي په سينه خوځېږي هغوی ته د کومي گناه سزا ورکړی شوې؟! دا څومره نامعقوله او غلطه خبره ده چي د مار خوراک خاوره ده!! هيڅ مار خاوره نه خوري، د مار خوراک

خاوره نه بلکي د مرغانو، موږکانو او چنګښو په څېر حیوانات دي!!

- ښځې ته چي کومه سزا ورکړی شوې په دې هم لږ غور وکړئ: د زېږولو د وخت درد دي زیات شه!! د خاوند د اشتیاق په اور وسوځې، هغه دي پر تا برلاسی وي!! پوښتنه کوو: دغو بې شمېره حیواناتو ته چي د اولاد زېږولو په وخت کي همداسي د درد احساس کوي، د کومي ګناه سزا ورکول کېږي؟! د مېړه اشتیاق خپلي مېرمني ته زیات دئ که د مېرمني خپل مېړه ته؟ مګر دا اشتیاق سزا ده؟ په ټولو ژوو کي دا اشتیاق شته، دوی ته د کومي ګناه په وجه دا د اشتیاق سزا ورکړی شوې؟ دا اشتیاق خو سزا نه بلکي د الله تعالی یوه لویه پیرزوینه ده، د انسان او حیوان د نسل د دوام یوه ستره وسیله ده، تاسو ولي دې اشتیاق ته د سزا په سترګه ګورئ؟ قرآن خو د ښځې او مېړه ترمنځ دا الفت، مینه او اشتیاق د الهي رحمت او پیرزویني یوه ستره بېلګه ګڼي!! آیا دا سمه ده چي د نارینه سلطه او برلاسی پر خپلي مېرمني ښځې ته سزا وګڼو؟! دا برلاسی یوه طبیعي مسئله ده، په اکثرو حیواناتو کي هم د دې شاهد یو، داسي چي نارینه د ښځې ساتنه او څارنه کوي، ترې دفاع کوي، بل ئې خوا ته نه پرېږدي، اداره کوي ئې، ... دا برلاسي نه یوازي ښځې ته سزا نه شو ګڼلی بلکي د ښځې لپاره یوه ستره الهي پېرزوینه ده، چرګ له خپلو چرګو دومره دفاع کوي چي پرې زخمي زخمي شي، همداسي بې شمېره نور مرغان او حیوانات، هیڅ عاقل انسان به د بایبل دا وینا د منلو وړ ونه ګڼي.

له ۲۰تر ۲۴ پوري د دې فصل جملې داسي دي:

(خدای د حیوان له پوسته لباس جوړ کړ او آدم او مېرمني ته ئې ورواغوست، بیا خدای وفرمایل: اوس چي آدم زموږ په څېر شوی او ښه او بد پېژني، باید پرې ئې نږدو چي د "حیات د وني" مېوه هم وخوري او تر ابده ژوندی وي، نو خدای دی د عدن له باغه وایست، تر څو ولاړ شي او په هغې زمکي کي کار وکړي چي له خاوري ئې جوړ شوی، په دې توګه ده آدم د عدن له باغه وایست او د عدن د باغ په شرقي

برخي کي ئې د اور په داسي سرو تورو سمبال فرشتې وګمارلې چي هري خوا ته څرخي، ترڅو د حیات د وني لاره خوندي وساتي!!)

د دې کرښو د مطالبو په اړه څو پوښتني راولاړېږي:

- مخلوقاتو ته د لباس په ورکولو کي د الله تعالی سنت داسي نه دئ چي د کوم درزي په څېر چا ته لباس جوړ کړي او وروائې غوندي، د بایبل لیکوال په دې نه پوهېږي چي د الله تعالی له لوري د لباس ورکولو معنی څه ده!! الله تعالی ټولو حیواناتو، ونو او بوټو ته مناسب مناسب لباس ورکړی، چي هم ئې له یخنۍ ساتي، هم له ګرمۍ او هم له حشراتو او مکروبونو، آدم علیه السلام ته هم د نورو په څېر مناسب لباس ورکړی شوی وو، خو د ممنوعه میوې په خوړلو سره له هغه لباسه محروم شو، لومړی ئې په پاڼو ځان پټ کړ، بیا د حیواناتو په پوستکي او وروسته وروسته د ده اولاد له وړیو او تاره اوبدل شوې جامې ځان ته جوړي کړې.
- د بایبل لیکوال کله د عدن باغ په زمکي کي ګڼي او کله ئې له زمکي بهر، مخکي ئې ویلي وو چي دا د زمکي شرقي لوري ته واقع دئ، خو دلته وايي چي آدم د عدن له باغه وایستی شو او هغي زمکي ته ولېږلی شو چي ترې جوړ شوی!!
- دی خدای داسي معرفي کوي چي نه غواړي د ده په مخلوقاتو کي داسي څوک وي چي په ښه او بد پوهېږي، غوښتل ئې چي آدم علیه السلام د معرفت د وني مېوه ونه خوري، خو د ده د ارادې خلاف آدم علیه السلام د هغي مېوې په خوړلو موفق شو!! اوس نو دا تدابیر سنجوي چي څنګه د دې مخه ونیسي چي آدم علیه السلام د حیات د وني مېوه هم ونه خوري او د ده لپاره یو تلپاته حریف او رقیب نه شي!! نو ځکه ئې له یوې خوا آدم علیه السلام د عدن له باغه وایست او له بلي خوا ئې دغي وني ته د رسېدو په لار کي داسي فرشتې وګمارلې چي په تورو سمبال وې او دا توري هم د اور توري چي هري خوا ته څرخي او نه پرېږدي څوک ترې تېر شي!! پوښتنه کوو: که دا باغ آسمان کي وي طبیعي ده چي له آسمانه د آدم له

راکوزېدو وروسته هغه باغ ته د ده ننوتل ممکن نه وو، نو په سرو تورو سمبال فرشتې د څه لپاره ګمارل کېدې؟ او که دا په زمکي کي وو نو موږ ته ووايئ چي چېري دئ اوس خو له داسي پېره دارانو تېرېدل آسانه شوي، که آدم عليه السلام نه شو تېرېدی اولاد ئې اوس کولی شي د حيات وني ته د رسېدو لپاره په هليکوپترو سره هلته ځان ورسوي. که عادي خلک دا کار نه شي کولی پاپ ته خو ډېره آسانه ده!!

- له دغو بېهوده او چټي خبرو هر څوک په دې پوهېدی شي چي د بايبل ليکوال څوک او د څنګه شخصيت خاوند دئ او د الله تعالی په اړه د ده انګېرني څومره بې بنسټه دي!!

قرآن د بايبل د دغو غلطو خبرو د ترديد او تصحيح لپاره فرمايي چي الله تعالی آدم عليه السلام د داسي مخلوق په څېر پيدا کړ چي معرفت ئې تر فرشتو ډېر لوړ وو، په هر څه د پوهېدو توان او استعداد ئې ورکړ، په هغه څه ئې د پوهېدو توفيق ورکړ چي فرشتې پرې نه پوهېدې او د همدې معرفت او پوهي په سبب ئې د زمکي خلافت ده ته وسپارو، د معرفت په وجه ئې دی رټلی نه دئ، د ځان رقيب او حريف ئې نه دئ ګڼلی بلکي د زمکي خلافت ئې ورسپارلی او فرشتو ته ئې امر کړی چي ده ته سجده وکړي، بايبل وايي چي فرشتې په سرو تورو د آدم مقابله کوي او قرآن وايي چي فرشتو آدم عليه السلام ته سجده وکړه او الله تعالی د زمکي او آسمان هر څه آدم عليه السلام ته مسخر کړل.

سُبْحَانَکَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِکَ، أشهد أن لاَ إِلٰهَ إِلاَّ أَنْتَ أَسْتَغْفِرُکَ وَأَتُوبُ إِلَيْکَ

فهرست

عنوان **صفحه**

د ناشر مقدمه --۳
سریزه ---۵
ساینس او د قرآن علمي اعجاز ----------------------------------- ۱۱
قرآن او د عالم پیدایښت -- ۱۳
قرآن او د زمکي د زړه ویلي مواد -------------------------------- ۱۷
اوبه د زمکي د سر لومړی مرکب -------------------------------- ۲۰
اوبه او بوټي له زمکي راپیدا شوي-------------------------------- ۲۷
د غرونو پیدایښت--- ۲۸
غرونه د زمکي مېخونه دي -- ۳۰
په شپږو ورځو کي د عالم پیدایښت------------------------------- ۳۳
د ټول عالم او کائنات یو رنګوالی-------------------------------- ۳۶
کائنات گرد دئ که مسطح؟ --------------------------------------- ۳۸
په عالم کي د تفاوت نشتوالي معنی ------------------------------- ۴۰
اوه آسمانونه او اوه زمکي -- ۴۲
د آسمان غیر مرئي ستني --- ۴۴
د زمکي بېلي بېلي ټوټې --- ۴۵
د اوبو د ذخیره کولو انتظام-- ۴۸

غرونه او خوندوري اوبه ---------------------------------- ۴۹
هر څه د ضرورت په اندازه پيدا شوي ------------------------------- ۵۲
د زمکي او آسمان تر منځ تنسيق -------------------------------- ۵۳
آسمان زموږ د کور محفوظ چت دئ---------------------------------- ۵۵
د وريځو په اړه د قرآن علمي وينا--------------------------------- ۵۶
ډبري سوزي -- ۶۱
په ډبرو کي اوبه--- ۶۲
تريو سمندر د خوږ سمندر په څنگ کي------------------------------- ۶۳
د نړۍ تر ټولو تياره ځای -- ۶۷
لمر هم د حرکت ځانگړی مسير لري---------------------------------- ۶۹
په سپوږمۍ کي د ژوند آثار ونه موندل شول -------------------------- ۷۱
لمر نشي کولی سپوږمۍ جذب کړي ------------------------------ ۷۲
سپوږمۍ خپله رڼا له لاسه ورکړې ------------------------------- ۷۳
د آسمان او زمکي له اقطارو وتل ممکن نه دي ----------------------- ۷۵
لمر رڼا او تودوخه لري او سپوږمۍ د لمر نور منعکسوي ---------------- ۷۷
زمکه کروي او گرده ده -- ۸۰
په زمکي کي پاکي او صافي اوبه څنگه پيدا کېږي؟ ------------------- ۸۲
د اوسپني اهميت -- ۸۳
د اوسپني د کشف نېټه --- ۸۴
ستوري د لار موندو علامات دي---------------------------------- ۸۵
آسمانونه ولي د لارو په نامه ياد شوي؟------------------------------ ۸۷
د فضاء په لوړو کي نفس تنگي ----------------------------------- ۸۹
د عالم تېزه او سريع پراخېدا-- ۹۱

شپه او ورځ د زمکي له حرکته راپیدا کېږي که د لمر؟ ------------------ ۹۳
زمان نسبي معیار دئ نه مطلق ------------------------------------ ۹۸
سپوږمۍ د لمر په رڼا سره روښانه کېږي--------------------------- ۱۰۰
سیوري هم د ضوابطو تابع دي ------------------------------------ ۱۰۲
د عالم هر څه ټاکلی او ثابت مقدار لري---------------------------- ۱۰۴
د هر څه سم او په ټاکلې اندازه پیدایښت او لاربسوونه ئې --------------- ۱۰۵
د هر څه ځانګړی جوړښت او ځانګړې دنده ------------------------ ۱۱۴
د وزن په اړه د قرآن علمي وینا----------------------------------- ۱۱۵
د میاشتو تقویم -- ۱۱۸
مېوې جوړه جوړه پیدا شوې--------------------------------------- ۱۲۰
د مېوو تر منځ توپیر -- ۱۲۶
بادونه او د نباتاتو القاح -- ۱۲۶
بادونه ورېځې القاح کوي-- ۱۲۷
زوج زوج نباتات --- ۱۲۸
د عالم هر څه جوړه جوړه پیدا شوي ------------------------------ ۱۲۹
سمندر، تازه غوښه، ګاڼې او کښتۍ ------------------------------ ۱۳۰
سمندر د تازه غوښي ستره ذخیره ------------------------------- ۱۳۱
قرآن او د انسان پیدایښت ------------------------------------- ۱۳۳
په مسلمانانو کي د انسان د پیدایښت اړوند غلط باورونه------------------ ۱۳۸
انسان څنګه پیدا شوی؟ -- ۱۴۱
انسان تر نورو ژوو وروسته پیدا شوی ------------------------------ ۱۴۹
شیعه د آدم علیه السلام د پیدایښت په اړه څه وایي؟-------------------- ۱۵۱
آیا یو ژوندی نفس په دوو بدلېدی شي؟ ----------------------------- ۱۵۱

د ژوندون پسرلی---۱۵۶
آیا د مور له رحم بهر پیدایښت ممکن دئ؟------------------------۱۵۷
نطفه د مني له خلاصې ښځه جوړېږي ----------------------------- ۱۶۱
نطفه د علقه په نامه یادول یو علمي اعجاز دئ ---------------------۱۶۲
د انسان نطفه څنګه جوړېږي--------------------------------------۱۶۴
د انسان د خلقت بېل بېل پړاوونه -----------------------------------۱۶۶
انسان له مختلطي نطفي پیدا کېږي ---------------------------------۱۶۹
د ماشوم د غوږونو جوړېدا تر ستر ګو وړاندي پیل شي ------------------۱۷۴
آیا د انسان پیدایښت ځانګړی پیدایښت دئ؟--------------------------۱۷۵
انسان د مضر خوړو په اړه لاربښووني ته اړ دئ -----------------------۱۷۸
انسان یوازینی بربنډ مخلوق--------------------------------------۱۸۴
انسان او زړه کړه ---۱۹۰
مور درد څنګه احساسوو؟--۱۹۴
د ګوتو د سرونو ګاري---۱۹۵
ژور خوب او نه اوربدا--۱۹۷
د حلال او حرام په اړه د قرآن وینا-----------------------------------۲۰۰
د انسان د هاضمې نظام --۲۰۴
سپین لاسوندی ---۲۰۵
د ګناه او تندي تر منځ تړاو---۲۰۷
د ادراک مرکز زړه دئ که دماغ؟-------------------------------------۲۰۹
په ډېر زړښت کي حافظه له منځه ځي-------------------------------۲۱۲
آیا خدای د انسان په څېر دئ؟--------------------------------------۲۱۴
د انسان غږ او حرکات ثبتېږي--------------------------------------۲۱۶

حیوانات، مرغان او خزندې قبیلې قبیلې دي ---------------------------- ۲۲۱
نور ژوي هم د افهام او تفهیم لپاره الفاظ او اشارې لري ---------------- ۲۲۲
د غنې ځاله -- ۲۲۶
د بلیک هول په اړه د قرآن وینا ---------------------------- ۲۲۷
لمر او سپوږمۍ به سره یو ځای شي!!------------------------- ۲۳۱
د زمکي او غرونو تصادم ----------------------------------- ۲۳۳
آسمان به دړي دړي او سست سست شي ---------------------- ۲۳۵
غرونه به وښوېږي --------------------------------------- ۲۳۶
سمندرونه به ډک شي او اوبه به ئې د وچي په لور وبهېږي ------------ ۲۳۸
د زمکي په فضاء کي هغه پرده چي ډېر څه ئې رانه پټ کړي ------------- ۲۴۰
آسمان به وچوي، ستوري به خواره او سمندرونه به روان شي-------------- ۲۴۱
اوسنۍ زمکه د محشر د ورځې لپاره کفایت نه کوي --------------- ۲۴۴
دومره جنتونه به له کومه کېږي؟ --------------------------- ۲۴۵
د فرعون د جسد په اړه د قرآن وینا ------------------------- ۲۴۸
د مکي د فتحي وړاندوینه ---------------------------------- ۲۴۹
پر فارسیانو د رومیانو د بري وړاند وینه ------------------------ ۲۵۰
د اودس او تیمم علمي ارزښت ----------------------------- ۲۵۲
حیض د اذیت باعث دئ ---------------------------------- ۲۵۴
آیا په قرآن کي د ساینس خلاف خبره شته؟ ------------------- ۲۵۶
قرآن کافي دئ چي ومنو محمد ﷺ د الله پیغمبر دئ --------------- ۲۵۷
د قرآن عجائب پای نه مومي ------------------------------ ۲۶۳
بایبل د عالم او انسان د پیدایښت په اړه څه ویلي --------------- ۲۶۵